

КИР БУЛИЧОВ

МОМИЧЕНЦЕТО
ОТ ЗЕМЯТА

КИР БУЛИЧОВ

МОМИЧЕНЦЕТО ОТ ЗЕМЯТА

Превод: Мая Халачева

chitanka.info

**МОМИЧЕНЦЕТО, НА КОЕТО НИЩО НЕ
МОЖЕ ДА СЕ СЛУЧИ
РАЗКАЗИ ЗА ЖИВОТА НА ЕДНО МАЛКО
МОМИЧЕНЦЕ ОТ ХХІ ВЕК, ЗАПИСАНИ ОТ
НЕЙНИЯ БАЩА**

ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

Утре Алиса тръгва на училище. Много интересен ден ще бъде. Още от сутринта видеофонират нейни приятели и познати и я поздравяват. Пък и самата тя вече от три месеца не дава мира на никого, все разказва за бъдещото си училище.

Марсианецът Бус ѝ изпрати някаква странна кутия за моливи, която все още никой не е успял да отвори — нито аз, нито моите колеги, сред които, между другото, има двама доктори на науките и главният механик на зоологическата градина.

Шуши каза, че ще отиде заедно с Алиса в училището, за да провери дали ѝ се е паднала достатъчно опитна учителка.

Прекалено много шум. Доколкото си спомням, когато аз тръгнах за пръв път на училище, нямаше толкова приказки.

Сега суматохата малко утихна. Алиса отиде в зоологическата градина да се сбoguва с Бронти.

Докато в къщи е тихо, реших да продиктувам няколко истории от живота на Алиса и нейните приятели. Ще изпратя тези бележки на учителката. Ще ѝ бъде полезно да знае с какъв несериозен човек ще се наложи да си има работа. Може би ще ѝ помогнат да възпита моята дъщеря.

Отначало Алиса беше дете като дете. До към три години. Доказателство за това е първата история, която искам да разкажа. Но след една година, откакто се срещна с Бронти, в характера ѝ се забеляза склонност да прави всичко не както трябва, да изчезва в най-неподходящото време и даже случайно да прави открития, които не бяха по силите и на най-големите учени на съвременето. Алиса умее да извлича полза от благоразположението на другите към нея, но независимо от това има маса предани приятели. На нас обаче, нейните родители, ни е много трудно. Ние не можем непрекъснато да бъдем в къщи — аз работя в зоологическата градина, а нашата майка строи къщи, и то често на други планети.

Искам да предупредя учителката на Алиса, че и на нея сигурно няма да ѝ бъде леко. Затова нека внимателно изслуша правдивите истории, които се случиха с момиченцето Алиса в различни места на Земята и в космоса през последните три години.

ИЗБИРАМ НОМЕР

Алиса не спи. Вече минава девет, а тя не спи. Казвам:

— Алиса, заспивай веднага, иначе...

— Какво „иначе“, татко?

— Иначе ще видеофонирам на баба Яга.

— Коя е баба Яга?

— Е, това всички деца би трябвало да знаят. Баба Яга с метлата
— страшна, зловна бабичка, която яде малки деца. Непослушни.

— Защо?

— Защото е лоша и гладна.

— А защо е гладна?

— Защото в къщичката си няма продуктопровод.

— А защо няма?

— Защото живее в много-много стара къщичка вдън гората.

На Алиса ѝ стана толкова интересно, че даже седна в леглото.

— Тя в резерват ли работи?

— Алиса, веднага заспивай!

— Но ти обеща да извикаш баба Яга. Моля ти се, татенце,
миличък, извикай баба Яга!

— Ще я извикам. Но ти ще съжаляваш за това.

Приближих се до видеофона и произволно натиснах няколко клавиша. Бях сигурен, че няма да ме свърже с никого и ще се окаже, че баба Яга „не си е в къщи“.

Но сгреших. Екранът на видеофона просветля, засвети по-ярко, чу се щракане — някой на другия край на линията натисна бутона за свързване — и още на екрана не бе успял да се появи образ, когато се разнесе сънен глас:

— Марсианското посолство слуша.

— Татко, ще дойде ли? — извика Алиса от спалнята.

— Тя вече спи — сърдито отвърнах аз.

— Марсианското посолство слуша — повтори гласът.

Обърнах се към видеофона. Оттам ме гледаше млад марсианец. Той имаше зелени очи без мигли.

— Извинете — казах аз, — сигурно съм сбъркал номера.

Марсианецът се усмихна. Той гледаше не към мене, а някъде зад гърба ми. Разбира се, Алиса бе станала от леглото и стоеше боса на пода.

— Добър вечер — каза тя на марсианеца.

— Добър вечер, момиченце.

— У вас ли живее баба Яга?

Марсианецът въпросително ме погледна.

— Разбирате ли — започнах да обяснявам аз, — Алиса не иска да спи и аз реших да се обадя на баба Яга, за да я накаже. Но сгреших номера.

Марсианецът отново се усмихна.

— Лека нощ, Алиса — каза той. — Трябва да спиш, защото иначе татко ще извика баба Яга.

Марсианецът се сбогува с мене и изключи.

— Е, сега ще отидеш ли да спиш? — попитах аз. — Чу ли какво ти каза чичкото от Марс?

— Да. А ти ще ме вземеш ли на Марс?

— Ако слушаш, през лятото ще отидем.

Най-после Алиса заспа и аз отново седнах да работя. Заседях се до един часа през нощта. И изведнъж видеофонът тихо запищя. Натиснах клавиша. Гледаше ме марсианецът от посолството.

— Моля да ме извините, че ви безпокоя толкова късно — каза той, — но видеофонът ви не е изключен и аз реших, че още не спите.

— Моля...

— Не бихте ли ни помогнали? — помоли марсианецът. — Цялото посолство не спи. Преровихме всички енциклопедии, изучихме видеофонния указател, но не можахме да намерим коя е баба Яга и къде живее...

БРОНТИ

При нас, в Московската зоологическа градина докараха яйце от бронтозавър. Чилийски туристи го намерили в един сипей по брега на Енисей. Яйцето беше почти кръгло и много добре запазено във вечните ледове. Когато специалистите започнаха да го изучават, откриха, че яйцето е съвсем прясно. Затова беше решено да го сложим в инкубатора на зоологическата градина.

Разбира се, почти никой не вярваше, че от това ще излезе нещо, но след една седмица рентгеновите снимки показаха, че зародишът на бронтозавъра се развива. Веднага след като по интервизията беше обявено за това, в Москва от всички страни започнаха да летят учени и кореспонденти. Наложих да наемем целия осемдесететажен хотел „Венера“ на улица „Горки“. Но и там не можах да се поберам всички. Осем турски палеонтолози спяха в столовата в къщи, аз се настаних в кухнята заедно с един журналист от Еквадор, а две кореспондентки на списание „Жените на Антарктида“ окупираха спалнята на Алиса.

Когато вечерта нашата майка ни видеофонира от Нукус, където строи стадион, реши, че е сгрещила номера.

Всички телевизионни спътници на света показваха яйцето. Яйцето отстрани, яйцето отпред; скелети на бронтозаври и яйцето...

Конгресът на космофилолозите в пълен състав пристигна на екскурзия в зоологическата градина. Но ние вече бяхме забранили достъпа до инкубатора и филолозите се задоволиха с белите мечки и марсианските богомолки.

На четиридесет и шестия ден от началото на този ненормален живот яйцето трепна. В този момент аз и моят приятел Яката седяхме до похлупака, под който беше яйцето, и пиехме чай. Вече бяхме престанали да вярваме, че от това яйце ще излезе нещо. Не смеехме вече да го облъчваме, за да не навредим на нашето „бебе“. Пък и не можехме да предсказваме нищо, тъй като никой от нас не беше опитвал да излюпи бронтозаври.

Така че яйцето трепна, още веднъж... счупи се и през еластичната обвивка се подаде черна, прилична на змийска, глава. Заработиха автоматичните снимачни камери. Знаех, че над вратата на инкубатора е светнала червена лампа. На територията на зоологическата градина започна нещо, което много приличаше на паника.

След пет минути около нас се събраха всички, които трябваше да бъдат тук, и много други, за които това съвсем не беше задължително, но твърде им се искаше. Веднага стана ужасно горещо.

Най-после от яйцето излезе малко бронтозавърче.

— Татко, то как се казва? — чух внезапно познат глас.

— Алиса! — учудих се аз. — Как влезе тук?

— С кореспондентите.

— Но тук е забранено за деца.

— За мен може. Аз казах на всички, че съм твоя дъщеря. И ме пуснаха.

— Нали знаеш, че не е хубаво да се използват познанствата за лични цели?

— Но, татко, на малкия Бронти може да му е скучно без деца, затова дойдох.

Махнах с ръка. Нямах нито една свободна минута, за да изведа Алиса от инкубатора. А и наоколо нямаше никой, който би се съгласил да направи това вместо мен.

— Стой тук и не отивай никъде — казах ѝ аз и се втурнах към похлупака с новороденото бронтозавърче.

През цялата вечер не си говорихме с Алиса. Скарахме се. Аз ѝ забраних да се появява в инкубатора, но тя каза, че не може да ме послуша, защото ѝ е мъчно за Бронти. И на следващия ден отново се промъкна в инкубатора. Вкарали я космонавтите от кораба „Юпитер-8“. Космонавтите бяха герои и никой не можеше да им откаже.

— Добро утро, Бронти — поздрави тя, като се приближи до похлупака.

Бронтозавърчето я погледна накриво.

— Чие е това дете? — строго попита професор Яката.

Аз едва не потънах в земята.

Но Алиса ни най-малко не се смути.

— Не ви ли харесвам? — попита тя.

— Не, моля ви се, точно обратното... Просто помислих, че може би сте се загубили... — Професорът съвсем не умееше да разговаря с малки момиченца.

— Добре — каза Алиса. — Бронти, ще дойда при тебе утре. Не тъжи.

На другия ден Алиса наистина дойде. И идваше почти всеки ден. Всички свикнаха с нея и я пускаха, без да питат за нищо. Аз вдигнах ръце. Добре, че живеехме близо до зоологическата градина, нямаше нужда никъде да се пресича, пък и винаги си намираше компания.

Бронтозавърът растеше бързо. След месец той достигна два и половина метра дължина и го преместихме в специален павилион. Разхождаше се из оградената кошара и дъвчеше млади бамбукови филизи и банани. Бамбук докарваха с товарни ракети от Индия, а с банани ни снабдяваше совхозът „Поливни площи“. По средата на кошарата имаше циментов басейн с топла солена вода. Такава се харесваше на бронтозавъра.

Но изведнъж той загуби апетит. От три дни бамбукът и бананите стояха недокоснати. На четвъртия ден бронтозавърът легна на дъното на басейна и сложи малката си черна глава върху пластмасовия парапет. По всичко личеше, че се кани да умира. Това ние не можехме да допуснем. Бронтозавърът ни беше един-единствен! Помагаха ни най-добрите лекари на света. Но всичко беше напразно. Бронти се отказваше от тревата, витамините, портокалите — от всичко.

Алиса не знаеше за тази трагедия. Бях я изпратил при баба й във Внуково. Но на четвъртия ден тя пушна телевизора точно в момента, когато предавали съобщение за влошаване състоянието на бронтозавъра. Не мога да си представя как е успяла да накара баба си да я пусне, но още същата сутрин Алиса дотича в павилиона.

— Татко! — извика тя. — Как можа да скриеш от мене? Как можа?...

— После, Алиса, после — отвърнах аз. — Имаме съвещание.

Ние наистина имахме съвещание. През последните три дни то не прекъсваше.

Алиса не каза нищо и се отдръпна. А след минута чух, че някой до мен ахна. Обърнах се и видях, че Алиса вече прекрачва парапета, после скочи в кошарата и се затича към муцуната на бронтозавъра. В ръката си държеше кифла.

— Яж, Бронти — каза тя, — че те ще те уморят от глад. И на мен, на твое място, биха ми омръзнали бананите.

Още не бях стигнал до парапета, когато се случи нещо невероятно. Нещо, което прослави Алиса и навреди много на репутацията на биолозите.

Бронтозавърът вдигна глава, погледна Алиса и внимателно взе от ръцете ѝ кифлата.

— По-тихо, татко — закани ми се с пръст Алиса, като видя, че искам да прескоча парапета. — Бронти се страхува от тебе.

— Нищо няма да ѝ направи — каза професор Яката.

Аз също виждах, че нищо няма да ѝ направи. Но ако баба ѝ види тази сцена?

След това учените дълго спориха. И досега спорят. Едни казват, че на Бронти му е била необходима промяна в храната, а други — че той повече е вярвал на Алиса, отколкото на нас. Така или иначе, кризата мина.

Сега Бронти е съвсем питомен. Макар че вече е дълъг около тридесет метра, за него няма по-голямо удоволствие от това да вози на гърба си Алиса. Един от моите асистенти направи специална стълба и когато Алиса идва в павилиона, Бронти протяга предългата си шия към ъгъла, взима стълбата с триъгълните си зъби и умело я подpira до черния си блестящ гръб.

След това вози Алиса по павилиона или плува заедно с нея в басейна.

ТУТЕКСИТЕ

Както бях обещал, когато тръгнах за конференцията на Марс, взех със себе си и Алиса.

Пристигнахме благополучно. Наистина, тъй като не понасям добре безтегловността, предпочитах да не ставам от креслото, но дъщеря ми през цялото време летеше из кораба и веднъж ми се наложи да я свалям от тавана на командната кабина, защото искаше да натисне червеното копче, по-точно копчето за аварийно спиране. Но пилотите не ѝ се разсърдиха много.

На Марс ние разгледахме града, отидохме с туристи в пустинята и посетихме Големите пещери. Но после вече нямах време да се занимавам с Алиса и я дадох за една седмица в интернат. На Марс има много наши специалисти и марсианците ни помогнаха да построим грамаден купол за детско градче. Там е много хубаво — растат истински земни дървета. Понякога децата ходят на екскурзии. Обличат малки скафандри и излизат в редичка на улицата.

Татяна Петровна — така се нарича възпитателката — каза, че няма защо да се безпокоя. Алиса също каза да не се тревожа. И ние се сбогувахме за една седмица.

На третия ден Алиса изчезна.

Това беше съвсем изключително произшествие. Да започнем с това, че през цялата история на интерната никой не е изчезвал и даже не се е губил за повече от десет минути. Да се изгубиш в града на Марс е изключено. Още повече земно дете, облечено в скафандър. Първият срещнат марсианец ще го доведе. А роботите? А Службата за безопасност? Не, невъзможно е човек да се изгуби на Марс.

Но Алиса се изгуби.

Когато ме извикаха от конференцията и ме докараха в интерната с марсиански всъдеход-скокльо, нея вече я нямаше от около два часа. Сигурно видът ми е бил объркан, защото, когато се появих под купола, всички, които бяха там, съчувствено замълчаха.

А кой ли не беше там! Всички преподаватели и роботи от интерната, десет марсианци в скафандри (на тях им се налага да обличат скафандри, когато влизат под купола, в земния въздух), звездни пилоти, началникът на спасителите Назарян, археолози...

Оказа се, че вече от един час телестанцията на града през пет минути предава съобщение, че се е изгубило момиченце от Земята. Всички видеофони на Марс светеха с тревожен сигнал. Занятията в марсианските училища бяха прекратени и учениците, разделени на групи, претърсваха града и околностите.

Изчезването на Алиса било открито веднага след като нейната група се върнала от разходка. Оттогава бяха изминали два часа. А в нейния скафандър имаше кислород за три часа.

Познавайки дъщеря си, попитах дали са прегледали всички скришни места в самия интернат или около него. Може би тя е намерила марсианска богомолка и я наблюдава...

Отговориха ми, че в града няма мазета, а всички тайни места са огледали учениците и студентите от марсианския университет, които ги знаят наизуст.

Разсърдих се на Алиса. Разбира се, ей сега тя с най-невинен вид ще излезе от някой ъгъл. А всъщност нейното поведение направи в града повече поразии, отколкото някоя пясъчна буря. Всички марсианци и всички земни хора, които живеят в града, са откъснати от работата си, вдигната е на крак цялата спасителна служба. Освен това не на шега започвах да се тревожа. Това нейно приключение можеше да завърши зле.

През цялото време постъпваха съобщения от групите за издирване: „Учениците от втора марсианска прогимназия огледаха стадиона. Алиса я няма.“, „Фабриката за марсиански сладкиши съобщава, че детето не е открито на нейна територия“...

„Може би тя наистина е успяла да се измъкне в пустинята? — мислех си аз. — Ако беше в града, вече щяха да я открият. Но пустинята... Марсианските пустини все още не са изучени добре и там може така да се изгубиш, че и след десет години да не те намерят. Но нали най-близките райони на пустинята вече са претърсени със скокльовците-всъдеходи...“

— Намериха я! — изведнъж извика един марсианец в син хитон, гледайки джобния си телевизор.

— Къде? Как? Къде? — развълнуваха се събраните под купола.

— В пустинята. На двеста километра оттук.

— На двеста?!

„Разбира се — помислих си аз, — те не познават Алиса. Това можеше да се очаква от нея.“

— Момиченцето се чувствава добре и скоро ще бъде тук.

— А как се е озовала там?

— С пощенска ракета.

— Ама разбира се! — възкликна Татяна Петровна и се разплака. Тя се вълнуваше най-много.

Всички се хвърлиха да я утешават.

— Ние минавахме край пощата и в това време товареха автоматичните пощенски ракети. Но аз не обърнах внимание. Нали ги виждаме по сто пъти на ден!

А когато след десет минути марсианският летец доведе Алиса, всичко стана ясно.

— Аз влязох вътре, за да взема писмото — каза Алиса.

— Какво писмо?

— Ти, татко, ми каза, че мама ни пише писмо. Затова надникнах в ракетата — да си го взема.

— Ти вътре ли влезе?

— Разбира се. Вратата беше отворена и вътре имаше много писма.

— А после?

— Щом влязох вътре, вратата се затвори и ракетата полетя. Аз започнах да търся копчето, за да я спра. Там има много копчета. Когато натиснах последното, ракетата тръгна надолу и после вратата се отвори. Излязох, а наоколо само пясък и леля Таня я няма, и децата ги няма.

— Тя е натиснала бутона за бързо кацане! — с възхищение в гласа произнесе марсианецът в синия хитон.

— Малко си поплаках, а после реших да тръгна към къщи.

— А как се сети накъде да вървиш?

— Изкачих се на една височинка, за да погледна оттам. А на височинката имаше вратичка. От височинката нищо не се виждаше. Тогава влязох в стаичката и седнах там.

— Каква вратичка? — учуди се марсианецът. — В този район е само пустиня.

— Не, там имаше вратичка и стая. А в стаята има голям камък. Като египетска пирамида. Само че малка. Помниш ли, татко, ти ми чете една книжка за египетската пирамида?

Неочакваното изявление на Алиса силно развълнува марсианеца и началника на спасителите Назарян.

— Тутексите! — закрещяха те.

— Къде намерихте момиченцето? Координатите!

И половината от присъстващите сякаш се изпариха.

А Татяна Петровна, която се зае лично да нахрани Алиса, ми разказа, че преди много хиляди години на Марс е съществувала тайнствената цивилизация на тутексите. От нея са останали само каменните пирамидки. Досега нито марсианците, нито земните археолози са могли да открият някакво друго строение на тутексите — само пирамидки, разхвърляни по пустинята и затрупани с пясък. И ето че Алиса случайно се е натъкнала на строение на тутексите.

— Виждаш ли, пак ти провървя — казах аз. — Но въпреки това незабавно те изпращам у дома. Там се губи колкото си искаш. Без скафандър.

— И на мене повече ми харесва да се губя в къщи — каза Алиса.

... След два месеца прочетох в списание „Вокруг света“ статия със заглавие „Ето как са изглеждали тутексите“. В нея се разказваше, че най-после в марсианската пустиня са били намерени изключително ценни паметници на тутекската култура. Сега учените са заети с разшифроването на надписите, намерени в помещението. Но най-интересното — върху пирамидката е открито изображение на тутекс, прекрасно запазено. И следваше фотография на пирамидката с портрета на тутекса.

Рисунката ми се стори позната. Обхвана ме страшно подозрение.

— Алиса — много строго казах аз, — признай си честно, нищо ли не си рисувала върху пирамидката, когато се изгуби в пустинята?

Преди да ми отговори, Алиса се приближи и внимателно погледна картинката в списанието.

— Точно така. Тук си нарисуван ти, татенце. Само че аз не рисувах, а драсках с камъче. Толкова ми беше скучно...

СРАМЕЖЛИВИЯТ ШУШИ

Алиса има много познати животни: две котета, марсианската богомолка, която живее под леглото ѝ и нощем имитира балалайка, таралежът, който поживя малко у нас, а после се върна в гората, бронтозавърът Бронти — Алиса му ходи на гости в зоологическата градина, и накрая съседското куче Рекс, според мен дакел-джудже от не много чиста порода.

Когато се завърна първата експедиция от Сириус, Алиса се сдоби с още едно животно.

Тя се запозна с Полосков на първомайската манифестация. Не зная как е уредила това — Алиса има широки връзки. Но така или иначе, тя се оказа сред децата, които поднесоха цветя на космонавтите. Представете си учудването ми, когато видях по телевизията, че Алиса тича през площада с букет от небесносини рози, по-голям от нея самата, и го връчва на самия Полосков.

Полосков я взе на ръце, те гледаха манифестацията заедно и заедно си отидоха.

Алиса се върна в къщи чак вечерта с голяма червена чанта в ръце.

— Къде беше?

— Най-много бях в детската градина — отговори тя.

— А най-малко къде беше?

— Водиха ни на Червения площад.

— А после?

Алиса разбра, че съм гледал телевизия и каза:

— Още ме помолиха да поздравя космонавтите.

— И кой те помоли?

— Един другар, ти не го познаваш.

— Алиса, случвало ли ти се е да срещнеш термина „телесни наказания“?

— Зная, това е, когато тупат. Но аз мисля, че ги има само в приказките.

— Страхувам се, че ще се наложи да превърнем приказката в действителност. Защо винаги се завираш където не трябва?

Алиса понечи да ми се разсърди, но изведнъж червената чанта в краката ѝ се размърда.

— Това пък какво е?

— Това е подарък от Полосков.

— Ти си си изпросила подарък! Само това липсваше!

— Нищо не съм просила. Това е Шуши. Полосков го е докарал от Сириус. Малък шуша, може да се каже, шушче.

Алиса внимателно измъкна от чантата малко зверче с шест лапи, което приличаше на кенгурче. Шушчето имаше големи като на водно конче очи. Здравно вкопчило се с горния си чифт лапи за костюма на Алиса, то бързо ги въртеше.

— Виждаш ли, вече ме обича — каза Алиса. — Ще му направя легло.

Знаех историята с шушите. Всички я знаеха, а ние, биолозите, най-добре. При мен в зоологическата градина имаше вече пет шуша и всеки момент очаквахме увеличаване на семейството.

Полосков и Бауер открили шушите на една от планетите в системата Сириус. Тези мили безобидни зверчета, които не се отделяли нито крачка от космонавтите, се оказали бозайници, макар че по своите навици най-много напомняли нашите пингвини. Същото спокойно любопитство и непрекъснати опити да се пъхат в най-неподходящи места. Даже веднъж се наложило Бауер да спасява някакво шушче, което се канело да се удави в една голяма кутия с кондензирано мляко. Експедицията донесе цял филм за шушите, който премина с голям успех във всички кина и видеорами.

За съжаление експедицията нямала време да ги наблюдава по-дълго. Известно е, че шушите идвали в лагера рано сутрин, а с настъпването на тъмнината изчезвали някъде, скривали се в скалите.

Така или иначе, но когато експедицията вече се връщала обратно, в един от отсеците Полосков намерил три шуша, които вероятно се били изгубили в кораба. Наистина отначало Полосков си помислил, че някой от членовете на експедицията контрабанда е прекарал тези животни на кораба, но възмущението на другарите му било толкова искрено, че се наложило Полосков да се откаже от подозренията си.

Появяването на шушите предизвикало маса допълнителни проблеми. Първо, те биха могли да се окажат източник на неизвестни инфекции. Второ, те биха могли да загинат по пътя, да не издържат претоварванията. Трето, никой не знаел какво ядат... И така нататък.

Но всички опасения се оказали напразни. Шушите отлично понесли дезинфекцията, послушно се хранели с бульон и консервирани плодове. Така те си спечелили кръвен враг в лицето на Бауер, който много обичал компот, а през последните месеци от експедицията му се наложило да се откаже от него — изяли го „гратисчиите“.

По време на дългия път шушката родила шест шушчета. Така че на Земята корабът пристигна препълнен с шуши и шушчета. Те се оказаха разбрани животинки и не създаваха никакви неприятности и неудобства на никого, освен на Бауер.

Помня историческия момент — пристигането на експедицията на Земята, когато под прицела на кино— и телевизионните камери люкът се отвори и вместо космонавтите в него се показа странно зверче с шест лапи. След него още няколко такива, само че по-малки. По цялата Земя се разнесе въздишка на учудване. Но секна в момента, когато след шушите от кораба излезе усмихнатият Полосков. Той носеше на ръце шушче, изцапано с кондензирано мляко...

Част от зверчетата попадна в зоологическата градина, някои останаха у космонавтите. Шушчето на Полосков в края на краищата стигна до Алиса. Един бог знае с какво е успяла да очарова суровия космонавт Полосков.

Шуши живееше в голяма кошница до Алисиното легло, не ядеше месо, през нощта спеше, сприятели се с котетата, страхуваше се от богомолката и тихо мъркаше, когато Алиса го галеше или му разказваше за сполуките и неприятностите си.

Шуши бързо растеше и след два месеца стана колкото Алиса. Те ходеха на разходка в отсрещната градинка и Алиса никога не му слагаше нашийник.

— Ами ако изплаши някого? — питах аз. — Или ако го блъсне кола?

— Не, няма да изплаши никого. И освен това, той ще се обиди, ако му сложа нашийник. Той е толкова чувствителен.

Веднъж на Алиса не ѝ се спеше. Капризничеше и искаше да ѝ чета за доктор Охболи.

— Нямам време, дъще — казах аз. — Чака ме спешна работа. А на тебе ти е време да започнеш сама да четеш книжки.

— Но това не е книжка, а микрофилм и там буквите са малки.

— Нали е звуков. Като не искаш да четеш, включи звука.

— Студено ми е — не ми се става.

— Тогава почакай. Ще си допиша и ще го включа.

— Като не искаш, аз ще помоля Шуши.

— Помоли го — усмихнах се аз.

И след минута от съседната стая чух нежен микрофилмиран глас: „... Имаше си Охболи куче Ава“.

Значи Алиса все пак е станала и е стигнала до контакта.

— Бързо лягай в леглото! — извиках аз. — Ще изстинеш.

— Аз съм в леглото.

— Не лъжи. Тогава кой е включил микрофилма?

— Шуши.

Никак не искам дъщеря ми да израсне лъжлива. Оставих работата си, тръгнах към нея и реших сериозно да си поговорим.

На стената висеше екранът. Шуши нещо правеше до микропроектора, а на екрана нещастните животни се тълпяха пред вратата на добрия доктор Охболи.

— Как успя да го дресиращ така? — искрено се учудих аз.

— Не съм го дресирала. Той сам може всичко.

Шуши смутено потриваше предните си лапи пред гърдите.

Настъпи неловко мълчание.

— И все пак... — казах аз най-после.

— Извинете — разнесе се висок, хриплив глас. Говореше Шуши.

— Но аз наистина сам се научих. Това не е трудно.

— Прощавайте... — измънках.

— Това не е трудно — повтори Шуши. — Вие самият оня ден показвахте на Алиса приказката за краля на богомолките.

— Не, аз не за това. Как се научихте да говорите?

— Ние с него се занимаваме — каза Алиса.

— Нищо не разбирам! Десетки биолози работят с шушите, но нито един път, нито един шуша не е казал нито дума.

— А нашият Шуши може и да чете. Нали можеш?

- Малко.
 - Той ми разказва такива интересни неща...
 - Ние с вашата дъщеря сме големи приятели.
 - Тогава защо толкова време мълчахте?
 - Той се срамува — отговори вместо Шуши Алиса.
- Шуши наведе очи.

ЗА ЕДНО ПРИВИДЕНИЕ

През лятото ние живеем във Внуково. Това е много удобно, защото дотам има монорелс, а от него до вилата се стига само за пет минути. В гората, от другата страна на пътя, растат брезови и червени манатарки, но те са по-малко от гъбарите.

Аз отивах на вилата направо от зоологическата градина и вместо почивка се гмурвах във водовъртежа на тамошния живот. Негов център беше съседското момче Коля, който се славеше из цялото Внуково с това, че взимаше на децата играчките. От Ленинград даже дойде психолог, който след това написа дисертация за момченцето Коля. Психологът изучаваше Коля, а Коля ядеше сладко и денонощно хленчеше. Аз му донесох фотонна ракета от града, та да не хленчи толкова.

Там живееха още бабата на Коля, която обичаше да си поговори за генетика и пишеше роман за Мендел, бабата на Алиса, момченцето Юра и майка му Карма, три близначета от съседната улица, които в хор пееха под прозореца ми, и накрая привидението.

Привидението обитаваше някъде под ябълката и се бе появило сравнително отскоро. В съществуването на това привидение вярваха само Алиса и бабата на Коля. Никой друг не вярваше.

Ние с Алиса седяхме на терасата и чакахме новия робот, производство на Шчелковската фабрика, да приготви кашата от грис. Роботът вече два пъти изгаряше, ние с Алиса ругаехме фабриката, но никак не ни се готвеше, а нашата баба беше в театъра.

Алиса каза:

— Днес той ще дойде.

— Кой той?

— Моят привидений.

— Привидение-то — автоматично я поправих, без да свалям очи от работа.

— Добре — съгласи се Алиса. — Нека бъде моят привидение. А Коля взе орехите на близначите. Не е ли чудно това?

— Чудно е. Та какво казваше за привидението?

— Той е добър.

— За тебе всички са добри.

— Освен Коля.

— Добре, освен Коля... Струва ми се, че дори да бях донесъл огнедишаща змия, ти и с нея щеше да се сприятелиш.

— Сигурно. А тя добра ли е?

— Все още никой не е могъл да поговори с нея за това. Тя живее на Марс и плюе кипяща отрова.

— Сигурно са я обидили. Защо сте я взели от Марс?

Не можех нищо да възразя. Това си беше чистата истина. Никой не се сети да попита змията, когато я открадваха от Марс. А тя по пътя изяде любимото куче на кораба „Калуга“, заради което я намразиха всички космонавти.

— Е, та какво е привидението? На какво прилича? — смених аз темата.

— То ходи само когато е тъмно.

— Разбира се. Това от край време си е така. Наслушала си се на приказките на Колината баба...

— Бабата на Коля ми разказва само за историята на генетиката. Как са гонели Мендел.

— А как реагира твоето привидение на пеенето на петел?

— Никак. Защо?

— Разбираш ли, всяко порядъчно привидение трябва да изчезва със страшни проклетия, щом на разсъмване чуе пеенето на петел.

— Днес ще го попитам за петела.

— Добре.

— И днес ще си легна по-късно. Трябва да поговоря с привидението.

— Добре. Хайде, пошегувахме се, стига толкова. Роботът вече превари кашата.

Алиса седна да яде каша, а аз — да чета научните записки на Гвианската зоологическа градина. Там имаше изключително интересна статия за укусамите. Революция в зоологията. Успели са да накарат укусамите да се размножават в клетка. Децата се раждали тъмнозелени, независимо че броните на родителите са небесносини.

Стъмни се. Алиса каза:

— Аз тръгвам.

— Къде?

— При привидението. Нали ми обеща.

— Аз мислех, че се шегуваш. Но като толкова искаш да се поразходиш в градината, излез, само си облечи жилетката, защото е хладно. И не по-далеч от ябълката.

— Къде по-далеч? Той ме чака там.

Алиса изтича в градината. С крайчеца на окото си я следях. Не ми се искаше да нахълтвам в света на фантазиите ѝ. Нека я обкръжават и привидения, и вълшебници, и смели рицари, и добри великани от приказната небесносиня планета... Разбира се, при условие, че си ляга навреме и се храни добре.

Изгасих лампата на терасата, за да не ми пречи да гледам Алиса. Ето я, приближава се до ябълката, стара и разклонена, и застава под нея.

И изведнъж... От стъблото на ябълката се отдели небесносиня сянка и тръгна към нея. Сянката сякаш плуваше по въздуха, без да докосва тревата.

В следващата секунда хванах нещо тежко и вече тичах по стълбата надолу, като прескачах през три стъпала. Това никак не ми харесваше. Или е нечия не особено умна шега, или... Какво „или“, не можах да измисля.

— Внимателно, татко! — високо зашепна Алиса, като чу стъпките ми. — Ще го изплашиш.

Хванах Алиса за ръката. Небесносиният силует се разтваряше във въздуха пред мен.

— Татко, какво направи? Аз почти го бях спасила.

Алиса позорно ревеше, докато я носех към терасата.

Какво беше това под ябълката? Халюцинации?...

— Защо направи това? — плачеше Алиса. — Нали ми обеща...

— Нищо не съм направил — отвърнах аз, — привидения не съществуват.

— Нали сам го видя. Защо не казваш истината? А той не може да понася движението на въздуха. Нима не разбираш, че до него трябва да се приближаваш бавно, за да не го издуха вятърът?

Не знаех какво да отговоря. Но в едно бях сигурен — щом Алиса заспи, ще изляза в градината с един фенер и ще я претърся.

— А той предаде писмо за тебе. Само че сега няма да ти го дам.

— Какво писмо?

— Няма да ти го дам.

Едва сега забелязах, че стиска в ръката си лист хартия. Алиса погледна мене, аз — нея и все пак ми даде листчето.

Върху него с моя почерк беше написано разписанието за храненето на червените крумси. Вече от три дена търсех това листче.

— Алиса, къде намери бележката ми?

— Обърни я. Привидението нямаше хартия и аз му дадох твоя.

На обратната страна с непознат почерк беше написано на английски:

„Уважаеми професоре,

Осмелявам се да се обърна към Вас, тъй като се намирам в неприятно положение, от което не мога да изляза без чужда помощ. За съжаление, не мога също така да напусна кръга с радиус един метър, център на който се явява ябълката. В моето жалко положение мога да бъда забелязан само на тъмно.

Благодарение на Вашата дъщеря, чувствително и отзивчиво същество, успях най-после да осъществя връзка с външния свят.

Аз съм професор Кураги и съм жертва на неуспешен експеримент.

Поставях опити по транспортирането на вещества на далечни разстояния. Успях да прехвърля от Токио в Париж две пуйки и една котка. Те благополучно бяха приети от моите колеги. Но в деня, когато реших да проверя експеримента върху себе си, бушоните в лабораторията ми изгоряха точно в момента на провеждане на опита и енергията за транспортировката се оказа недостатъчна. Аз се разсеях в пространството, а най-концентрираната ми част се намира в района на Вашата уважаема вила. В това незавидно положение се намирам вече втора седмица и, без съмнение, вече ме смятат за загинал.

Умолявам Ви, незабавно след получаването на писмото ми изпратете телеграма в Токио. Нека някой поправи бушоните в лабораторията ми. Тогава ще мога да се материализирам.

Предварително Ви благодаря
Кураги“

Дълго се вглеждах в тъмнината под ябълката. След това слязох от терасата и се приближих. Бледонебесносиньо, почти незабележимо сияние се разклащаше до стъблото. Като се вгледах, различих очертанията на човек. „Привидението“ умолително, както ми се стори, вдигаше ръце към небето.

Без да губя повече време, дотичах до монорелса и от гарата видеофонирах в Токио.

Цялата операция отне десет минути.

Като се прибирах към къщи, си спомних, че не сложих Алиса да спи. Забързах.

На терасата светеше.

Там Алиса демонстрираше хербария и колекцията си от пеперуди пред един нисък, изнемощял японец. Японецът държеше в ръце тенджерката и без да сваля очи от съкровищата на Алиса, деликатно ядеше кашата.

Като ме видя, гостът ниско се поклони и каза:

— Аз съм професор Кураги, ваш вечен слуга. Вие и вашата дъщеря ми спасихте живота.

— Да, татко, това е моят привидение — каза Алиса. — Сега вече вярваш ли в тях?

— Вярвам — отвърнах аз. — Много ми е приятно да се запознаем.

ИЗЧЕЗНАЛИТЕ ГОСТИ

Подготовката за посрещането на лабуцилците преминаваше тържествено. Досега нито веднъж Слънчевата система не беше посещавана от гости от толкова далечна звезда.

Сигналите на лабуцилците бе приела станцията на Плутон, а след три дни връзка с тях установи и Лондейлската радиообсерватория.

Лабуцилците бяха още далеч, но космодрумът Шереметиево–4 беше напълно готов за тяхното посрещане. Девойки от „Червена роза“ го украсиха с гирлянди от цветя, а слушателите от Висшите поетически курсове репетираха музикално-поетичния монтаж. Всички посолства си запазиха места на трибуните, а кореспондентите нощуваха в бюфета на космодрума.

Алиса живееше наблизко, на вилата във Внуково, и събираше хербарий. Искаше да събере по-хубав хербарий от този на Ваня Шпиц от групата на по-големите. Затова не взимаше участие в подготовката за тържественото посрещане. Даже не знаеше за нея.

Аз също няхах пряко отношение към посрещането. Моята работа щеше да започне по-късно, след приземяването на лабуцилците.

А междувремежно събитията се развиваха по следния начин.

На 8 март лабуцилците съобщиха, че преминават на кръгова орбита. Почти по същото време стана трагичното съвпадение. Вместо лабуцилския кораб, локационните станции засякоха изгубения преди две години шведски спътник „Нобел–29“. Когато грешката беше открита, се оказа, че лабуцилският кораб е изчезнал. Той вече бе започнал приземяването и връзката с него временно беше прекъсната.

На 9 март в 6 часа и 33 минути лабуцилците съобщиха, че са кацнали в района на $55^{\circ}29'$ северна ширина и $37^{\circ}40'$ източна дължина по земната координатна система, с възможна грешка от $15'$, т.е. недалеч от Москва.

След това връзката беше прекъсната и с изключение на един случай, за който ще разкажа по-късно, не можа да бъде възстановена.

Оказа се, че земната радиация оказва пагубно въздействие върху приборите на лабуцилците.

В същия момент стотици коли и хиляди хора се хвърлиха в района, където гостите бяха кацнали. Пътищата бяха задръстени от желаещи да намерят лабуцилците. Космодрумът Шереметиево–4 опустя. В бюфета не остана нито един кореспондент. Небето на Подмосковието гъмжеше от въртолети, винтокрили, орнитоптери, вихролети и други летателни апарати. Изглеждаше, че облаци грамадни комари са надвиснали над земята.

Дори ако корабът на лабуцилците беше паднал вдън земя, пак биха го открили.

Но не го намериха.

Никой от местните жители не беше видял да каца кораб. И това беше много странно, защото всички жители на Москва и Подмосковието гледаха небето.

Значи е станала грешка.

Надвечер, като се връщах от работа на вилата, нормалният живот на планетата беше нарушен. Хората се страхуваха дали не се е случило нещо с гостите.

— Може би — спореха в монорелса — те са от антивещество и при влизането в земната атмосфера са се изпарили?

— Без избухване, безследно? Глупости!

— Но какво знаем ние за свойствата на антивеществото?

— В такъв случай кой е радирал, че са кацнали?

— Може да е някой шегаджия?

— Добре се шегува, няма що! И с Плутон ли той е разговарял?

— Да не би пък да са невидими?

— И да са, апаратите пак биха ги открили...

Но версията за невидимостта на гостите си завоюваше все повече привърженици...

Седях на терасата и си мислех: може би те са се приземили съвсем наблизко, на съседната поляна? Седят си сега, горките, до кораба и се чудят защо хората не искат да им обърнат никакво внимание. Ще вземат да се обидят и да отлетят... Понечих да слеза и да тръгна към същата тая поляна, но видях редица от хора, които излизаха от гората. Бяха съседите от околните вили. Държаха се за ръце, сякаш играеха на детската игра „ринге-ринге-рае“.

Разбрах, че са предугадили мислите ми и опипом търсят невидимите гости.

В този момент заговориха всички радиостанции на света.

Предаваха запис на съобщение, хванато от един радиолюбител от Северна Австралия. В съобщението се повтаряха координатите и следваха думите: „Намираме се в гората... Изпратихме първата група за издирване на хората. Продължаваме да приемаме предаванията ви. Учудени сме от отсъствието на контакти...“ Тук връзката била прекъсната.

Версията за невидимостта веднага получи още няколко милиона привърженици.

От терасата виждах как веригата от хора спря и отново се обърна към гората. В този момент на терасата се качи Алиса с кошничка диви ягоди в ръка.

— Те защо са се разтичали — попита тя, без да поздрави.

— Кои „те“? Трябва да кажеш „добър ден“, след като от сутринта не си виждала единствения си баща.

— От снощи. Когато си тръгнал, аз още спях. Здравей, татко. А какво се е случило.

— Лабуцилците се изгубиха — отговорих аз.

— Не ги познавам.

— Никой още не ги познава.

— Тогава как са се изгубили?

— Летяха към Земята. Доляяха и се изгубиха.

Чувствах, че говоря глупости. Но това си беше чистата истина.

Алиса ме погледна с подозрение:

— А може ли да се случи такова нещо?

— Не, не може. Обикновено не може.

— Не са ли могли да намерят космодрума?

— Сигурно.

— А къде са се изгубили?

— Някъде около Москва. Може би недалеч оттук.

— И ги търсят с въртолети и пеша?

— Да.

— А защо те не дойдат?

— Сигурно чакат хората да отидат при тях. Нали за пръв път идват на Земята. Затова не се отделят от кораба.

Алиса замълча, сякаш удовлетворена от отговора ми. Прекоси два пъти терасата, без да изпуска от ръцете си кошничката с ягодите. След това попита:

— А те в полето ли са, или в гората?

— В гората.

— Откъде знаеш?

— Те казаха. По радиото.

— Добре.

— Кое е добре?

— Че не са в полето.

— Защо?

— Изплаших се, че съм ги видяла.

— Как така?!

— Просто така, пошегувах се...

Скочих от стола. Алиса изобщо си е голяма фантазьорка...

— Аз не съм ходила в гората, татко. Честна дума, не съм ходила.

Аз бях на полянката. Значи, не съм ги виждала.

— Алиса, казвай всичко, което знаеш. И нищо не си измисляй.

Срещна ли в гората странни... хора?

— Честна дума, не съм била в гората.

— Е, добре, на поляната.

— Нищо лошо не съм направила. И те съвсем не са странни.

— Ама отговори ми човешки: къде и кого си видяла? Не мъчи мен и в мое лице цялото човечество!

— А ти човечество ли си?

— Слушай, Алиса...

— Е, добре. Те са тук. Те дойдоха с мен.

Неволно се огледах. Терасата беше празна. И ако не се смята бръмчащата земна пчела, освен нас с Алиса нямаше никой друг.

— Не, ти не гледаш накъдето трябва — Алиса въздъхна, приближи се до мен и каза: — Исках да ги оставя за себе си. Не знаех, че цялото човечество ги търси.

И ми подаде кошничката с ягодите. Приближи я до самите ми очи и аз, без да мога да повярвам, ясно видях две фигурки в скафандри. Те бяха изцапани с ягодов сок и седяха, яхнали и двамата един плод.

— Не съм им причинявала болка — каза Алиса с виновен глас.
— Мислех си, че са джуджета от приказките.

Вече не я слушах. Нежно притиснах кошничката до сърцето си и се понесох към видеофона, като си мислех, че тревата би трябвало да им изглежда висока гора.

Така се състоя първата ни среща с лабуцилците.

СВОЙ ЧОВЕК В МИНАЛОТО

Изпитанията на машината на времето щяха да се проведат в Малката зала на Дома на учените. Минах да взема Алиса от детската градина, но разбрах, че ако я заведа в къщи, ще закъснея за изпитанията. Затова накарах Алиса да се закълне, че ще се държи прилично и тръгнахме към Дома на учените.

Представителят на Института на времето, много едър и много плешив човек, стоеше пред машината на времето и обясняваше на научната общественост устройството ѝ. Научната общественост внимателно го слушаше.

— Първият опит, както всички знаете, беше неуспешен — говореше той. — Изпратеното от нас коте попадна в началото на двадесети век и се взриви в района на река Тунгуска, което положи началото на легендата за Тунгуския метеорит. Оттогава не сме имали големи неуспехи. Наистина, по силата на определени закономерности, с които желаещите могат да се запознаят в брошурата на нашия институт, засега ние можем да изпращаме хора и предмети само в седемдесетте години на двадесети век. Трябва да кажем, че някои от нашите сътрудници бяха там, разбира се, съвсем тайно, и благополучно се завърнаха обратно. Самата процедура по преместването във времето сравнително не е сложна, макар че зад нея стои многогодишният труд на стотици хора. Достатъчно е да си сложите хронокинния пояс... Бих искал при мен да се качи доброволец от залата и с него ще покажа реда за подготовка на пътешественика във времето...

Настъпи неловко мълчание. Никой не се решаваше пръв да излезе на сцената. Тогава, разбира се, се появи Алиса, която само преди пет минути се бе закълела да се държи прилично.

— Алиса — извиках аз, — веднага се върни!

— Не се тревожете — каза представителят на института, — с детето няма да се случи нищо.

— С мен нищо няма да се случи, татко! — весело повтори Алиса.

В залата се засмяха и започнаха да се обръщат, търсейки с очи строгия баща.

Направих се, че нямам нищо общо с всичко това.

Представителят на института сложи на Алиса пояса, прикрепил към слепоочията ѝ нещо като наушници.

— Това е всичко — каза той. — Сега човекът е готов за пътешествие във времето. Ще влезе в кабината и ще се озове в хиляда деветстотин седемдесет и пета година.

„Какво прави! — мина през ума ми паническата мисъл. — Та нали Алиса незабавно ще се възползува от тази възможност!“

Но вече беше късно.

— Къде, момиченце? Спри! — извика представителят на института.

Алиса вече бе влязла в кабината и пред очите на всички се изпари. Залата в един глас ахна.

Пребледнелият представител на института размахваше ръце, опитвайки се да спре шума. Като видя, че тичам към него по пътеката, заговори, наведен до самия микрофон, за да се чува:

— С детето нищо няма да се случи. След три минути то ще се върне отново в тази зала. Давам честна дума, че апаратурата е съвсем сигурна и изпитана! Не се тревожете!

Лесно му е да си говори! Стоях на сцената и си мислех за съдбата на котенцето, превърнало се в Тунгуския метеорит. И вярвах, и не вярвах на лектора. Помислете си само — да знаеш, че детето ти се намира почти сто години назад в миналото... А ако там избяга от машината? И се изгуби?

— Не може ли да я последвам? — попитах.

— Не. След минута... Но не се тревожете, там ще я посрещне наш човек.

— Там има ваш сътрудник?

— Не, не е сътрудник. Просто намерихме човек, който отлично разбра проблемите ни, и втората кабина се намира в неговия апартамент. Той живее там, в двадесети век, но тъй като специалността му е такава, понякога идва и в бъдещето.

В този момент в кабината се показа Алиса. Тя излезе на сцената с вид на човек, който отлично е изпълнил дълга си. Под мишница държеше дебела старинна книга.

— Видяхте ли... — каза представителят на института.

Залата дружно започна да ръкопляска.

— Момиченце, разкажи ни какво видя? — попита лекторът, като не ми даваше да се приближа до Алиса.

— Там е много интересно — отговори тя. — Бам! — и аз съм в друга стая. Там един чичко седи и нещо пише. Той ме попита: „Ти, момиченце, от двадесет и първи век ли си?“. Аз му отговорих, че сигурно, но не съм пресмятала нашия век, защото още не мога да броя добре, ходя на детска градина, в средната група. Чичкото каза, че му е много приятно и че трябва да се върна обратно. „Искаш ли да видиш каква е била Москва, когато дядо ти още не го е имало?“ Аз му казах, че искам. И той ми показа. Много странен и нисък град. След това попитах как се казва, а той ми отговори, че се казва Аркадий и е писател и пише фантастични книжки за бъдещето. Оказа се, че той не всичко си измисля, защото понякога при него пристигат хора от нашето време и му разказват. Само че той не може да разкаже за това на никого, защото е страшна тайна. Той ми подари една своя книжка... А след това аз се върнах.

Залата посрещна разказа на Алиса с бурни аплодисменти.

После един уважаван академик стана от мястото си и каза:

— Момиченце, вие държите в ръката си уникална книга — първото издание на фантастичния роман „Петната на Марс“. Не бихте ли ми подарили тази книга? Все едно, вие още не можете да четете.

— Не — каза Алиса. — Аз скоро ще се науча и сама ще си я прочета...

ПЪТЕШЕСТВИЕТО НА АЛИСА

ГЛАВА 1

ПРЕСТЪПНИЧКАТА АЛИСА

Обещах на Алиса: „Като завършиш втори клас, ще те взема със себе си в лятната експедиция. Ще излетим с кораба «Пегас» да събираме редки животни за нашата зоологическа градина“.

Казах ѝ го още през зимата, веднага след Нова година. И ѝ поставих няколко условия: да учи добре, да не нрави глупости и да не се впуска в авантюри.

Алиса честно изпълняваше условията и изглеждаше, че нищо не застрашава нашите планове. Но през май, един месец преди излитането, се случи произшествие, което едва не развали всичко.

През този ден аз работех в къщи — пишех статия за „Вестник по космозоология“. През отворената врата на кабинета видях, че Алиса се върна от училище мрачна, с размах захвърли на масата чантата си с диктофона и микрофилмите, не обядва и вместо любимата си през последните месеци книга „Животните на далечните планети“ взе „Тримата мускетари“.

— Неприятности ли имаш? — попитах аз.

— Няма такова нещо — отвърна Алиса. — Откъде го измисли?

— Така ми се стори.

Алиса помисли малко, остави книгата и попита:

— Татко, да имаш случайно парче самородно злато?

— Голямо парче ли ти трябва?

— Около килограм и половина.

— Нямам.

— А по-малко?

— Честно казано, и по-малко нямам. Нямам никакво. За какво ти е?

— Не зная — каза Алиса. — Просто ми трябва парче самородно злато.

Аз излязох от кабинета, седнах до нея на дивана и я подканих:

— Разказвай какво се е случило?

— Нищо особено. Просто ми трябва злато.

— А ако говорим съвсем откровено?

Алиса въздъхна дълбоко, погледна към прозореца и най-после се реши:

— Татко, аз съм престъпничка.

— Престъпничка?

— Аз извърших кражба и сега сигурно ще ме изгонят от училище.

— Жалко — казах аз. — Е, продължавай. Надявам се, че нещата не са чак толкова страшни, колкото изглеждат на пръв поглед.

— С две думи, ние с Альоша Наумов решихме да хванем щука-гигант. Тя живее в Икшинския язовир и яде малките рибки. За нея ни разказа един рибар, ти не го познаваш.

— А какво общо има това със златото?

— Вместо блесна.

— Какво?

— В класа обсъдихме и решихме, че щуката трябва да се лови на изкуствена стръв. Обикновената щука се лови с обикновена блесна, а гигантската щука трябва да се лови с особена блесна. И тогава Льова Звански предложи самородното злато. В нашия училищен музей има едно парче. По-точно имаше. Тежеше килограм и половина. Един бивш ученик го подарил на училището. Донесъл го от пояса на астероидите.

— И вие откраднахте парчето самородно злато, тежко килограм и половина?

— Не е точно така, татко. Ние го взехме назаем. Льова Звански каза, че баща му е геолог и ще донесе ново. А пък ние решихме да направим блесната от злато. Щуката сигурно ще клъвне на такава блесна.

— А после какво стана?

— После — нищо особено. Момчетата ги достраша да отворят шкафа. Тогава теглихме жребие. Аз никога не бих взела златото, но жребието падна върху мен.

— Се падна на...

— Какво?

— Жребието се падна на тебе.

— Да де, жребие то падна на мен и аз не можах да отстъпя пред всички деца. Пък и никой нямаше да разбере, че това парче злато го няма.

— А после?

— После ние отидохме у Альоша Наумов, взехме лазера и разрязахме проклетото злато. Отидохме на Икшинския язовир. А щуката отхапа блесната ни.

Алиса помисли малко и добави:

— Може и да не е щуката. Може да е някое коренище. Блесната беше много тежка. Ние я търсихме и не я намерихме. Гмуркахме се поред.

— Престъплението ви беше ли открито?

— Да, защото Звански е лъжец. Той донесе от къщи шапа диаманти и каза, че няма нито едно парченце злато. Ние го изгонихме заедно с диамантите. Потрябвали са ни неговите диаманти! А в това време идва Елена Александровна и ни казва: „Деца, опразнете музея, сега ще доведе тук първокласниците“. Виж само какво нещастно съвпадение! И веднага всичко се откри. Тя отиде при директора. „Опасност — казва (ние зад вратата слушахме), — у някого в кръвта се е събудило миналото!“ Альошка Наумов каза, че ще поеме цялата вина върху себе си, но аз не се съгласих. Щом жребие то падна, нека мене наказват. Това е всичко.

— Всичко? — учудих се аз. — Ти призна ли си?

— Не успях — каза Алиса. — Дадох ни срок до утре. Елена ни каза, че или утре парчето злато ще си бъде на мястото, или ще има голям разговор. Значи, няма да участвуваме в състезанията, а може би даже ще ни изгонят от училището.

— Какви състезания?

— Утре имаме надбягване с въздушни мехури. За първенството на училището. А отборът на класа сме точно ние — Альошка, аз и Еговров. Еговров не може да лети сам.

— Ти забрави другото усложнение — казах аз.

— Кое? — попита Алиса с такъв глас, сякаш се досещаше.

— Ти наруши договора ни.

— Наруших го — съгласи се Алиса. — Но се надявах, че нарушението не е много сериозно.

— Така ли? Да откраднеш парче самородно злато, което тежи килограм и половина, да го разрежеш за блесни, да го удавиш в Икшинския язовир и даже да не си признаеш! Страхувам се, че ще трябва да останеш — „Пегас“ ще замине без тебе.

— О-о-о, татко! — промълви Алиса тихо. — Какво да правим сега?

— Мисли — казах аз и се върнах в кабинета си да дописвам статията.

Но не ми се пишеше. Много глупава история. Съвсем като малките дечица — да вземат да разрежат музеен експонат!

След час излязох от кабинета. Алиса я нямаше. Беше отишла някъде. Тогава позвъних в Минералогическия музей на Фридман, с когото някога се бяхме срещали на Памир.

На екрана на видеофона се появи кръгло лице с черни мустаци.

— Лъоня — казах аз, — да имаш в склада излишно парче самородно злато, около килограм и половина?

— Имам и по пет килограма. За какво ти е? За работа?

— Не, в къщи ми трябва.

— Не зная какво да ти кажа — отговори Лъоня, като засукваше мустаците си. — Нали всички са описани.

— Някакво, каквото и да е — казах аз. — На дъщеря ми в училище ѝ трябва.

— На Алиса?

— На Алиса.

— Тогава знаеш ли какво — каза Фридман, — ще ти дам самородно злато. По-точно не на тебе, а на Алиса. Но ще ми се отплатиш за доброто с добро.

— С удоволствие.

— Дай ми за един ден синебарса.

— Какво?

— Синебарса. При нас се появиха мишки.

— В камъните ли?

— Не ги зная с какво се хранят, но се завъдиха. И не се страхуват от котки. Игнорират и мишеловките. А от миризмата и вида на синебарса, както е известно, мишките бягат презглава, накъдето им видят очите.

Какво можех да направя? Синebarcът е рядко животно и ще се наложи аз самият да отида с него в музея и да следя да не би да ухапе някого.

— Добре — съгласих се аз. — Само до утре сутринта ми изпрати златото по пневмопочтата.

Точно изключих видеофона и на вратата се позвъни. Отворих. Пред мен стоеше русо момченце в оранжев костюм на венециански разузнавач, с емблемата на първооткривател на Сирианската система върху ръкава.

— Извинете — каза момчето, — вие ли сте бащата на Алиса?

— Аз съм.

— Добър ден. Аз съм Еговров. Алиса в къщи ли е?

— Не. Излезе някъде.

— Жалко. А мога ли да ви се доверя?

— На мене ли? Може.

— Тогава трябва да поговоря с вас по мъжки.

— Като космонавт с космонавт ли?

— Не ми се подигравайте — почервения Еговров. — След време ще нося този костюм по право.

— Не се съмнявам в това — казах аз. — Та какъв е мъжкият разговор?

— С Алиса трябва да участвуваме в състезанията, но се случи едно обстоятелство, заради което могат да я отстранят. С една дума, тя трябва да върне в училище една изгубена вещ. Аз ви я давам, но на никого нито дума. Ясно ли е?

— Ясно, тайнствен непознат — отвърнах аз.

— Вземете.

Той ми подаде една торбичка. Торбичката беше тежка.

— Самородно злато? — попитах.

— Вие знаете ли?

— Зная.

— Самородно злато.

— Надявам се, не е крадено?

— Не, не, моля ви се! Дадох ми го от клуба на туристите. Е, довиждане.

Не бях успял още да стигна до кабинета, когато се позвъни отново. Този път две момиченца.

— Добър ден — поздравиха те в хор. — Ние сме от първи клас. Вземете за Алиса.

Подадоха ми две еднакви портмонета и избягаха. В едното портмоне имаше четири златни монети от нечия колекция. В другото — три чаени лъжички. Оказа се, че лъжичките не са златни, а платинени, но вече не можех да настигна момиченцата.

Ръката на неизвестен доброжелател подхвърли още едно парче самородно злато в пощенската кутия. След това дойде Льова Звански и се опита да ми пробута малка кутийка с диаманти. След това дойде едно момче от горните класове и донесе три парчета самородно злато.

— Като малък събирах камъни — обясни той.

Алиса се върна вечерта. Още от вратата тържествено обяви:

— Татко, не се тревожи, всичко се оправя. Тръгваме на експедицията.

— Каква е тази промяна? — попитах аз.

— Намерих самородно злато.

— Къде?

Алиса едва измъкна от чантата си парчето. На око то имаше шест-седем кила.

— Отидох при Полосков. При нашия капитан. Като разбра за какво става дума, започна да звъни на всичките си познати. Освен това ме нахрани, така че не съм гладна.

В този момент Алиса видя наредените на масата парчета злато и другите златни вещи, натрупали се в къщи през изминалия ден.

— О-хо! — възкликна тя. — Музеят ни ще забогатее.

— Слушай, престъпничке — казах тогава аз, — в никакъв случай не бих те взел в експедицията, ако не бяха твоите приятели.

— Какво общо имат моите приятели?

— Те едва ли биха тичали по цяла Москва да търсят злато за много лош човек.

— Аз не съм толкова лош човек — каза Алиса без излишна скромност.

Намръщих се, но в този момент на стената звънна приемното устройство на пневматичната поща. Отворих люка и извадих пакета с парчето самородно злато от Минералогическия музей. Фридман бе изпълнил обещанието си.

— Това е от мен — казах аз.

— Виждаш ли — натърти Алиса, — значи и ти си ми приятел.

— Така излиза — отвърнах аз. — Но те моля да не се възгордяваш.

На другата сутрин се наложи да изпратя Алиса до училище, защото общото тегло на златния запас в нашия апартамент достигна осемнадесет килограма.

Като ѝ подавах чантата в училището, казах:

— Съвсем забравих за наказанието.

— За какво?

— Ще се наложи в неделя да вземеш от зоологическата градина синebarса и да отидеш с него в Минералогическия музей.

— Със синebarса — в музея? Та той е глупав.

— Да, той ще плаши там мишките, а ти ще гледаш да не изплаши някой друг.

— Дадено — съгласи се Алиса. — Но нали тръгваме на експедицията?

— Тръгваме.

ГЛАВА 2

ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРИМА ГРАТИСЧИИ

Последните две седмици преди полета преминаха в бързанае, вълнения и съвсем ненужно суетене. Почти не виждах Алиса.

Първо, трябваше да се приготвят, проверят, превозят и натоварят на „Пегас“ клетки, примки, ултразвукови примамки, капани, мрежи, силови установки и още хиляди неща, необходими за ловенето на животни. Второ, трябваше да се запасим с лекарства, продукти, филми, ленти, апарати, диктофони, софити, микроскопи, папки за хербарий, бележници, гумени ботуши, електронноизчислителни машини, чадъри за слънце и дъжд, лимонада, шлифери, шапки, сух сладолед, автолети и още милион неща, които може да потрябват, а може и да не потрябват по време на експедицията. Трето, след като така или иначе по пътя ще кацаме на научните бази, станции и различни планети, трябва да вземем със себе си и товари, и колети: портокали за астрономите на Марс, херинга в консервни кутии за разузнавачите от Малкия Арктур, сок от вишни, туш и гумено лепило за археолозите в системата 2–БЦ, брокатени халати и електрокардиографи за жителите от планетата Фикс, гарнитура от орехово дърво, спечелена от жителите на планетата Самора във викторината „Познавате ли Слънчевата система?“, сладко от дюли (витаминизирано) за лиценианците и още много подаръци и колети, които ни носеха до последната минута баби, дядовци, братя, сестри, бащи, майки, деца и внуци на хората и чуждопланетниците, с които щяхме да се срещнем. В края на краищата нашият „Пегас“ заприлича на Ноев ковчег, на плаващ панаир, на магазин „Универсам“ и даже на склад на търговска база.

За две седмици аз отслабнах с шест килограма, а капитанът на „Пегас“, известният космонавт Полосков, остаря с шест години.

Тъй като „Пегас“ е малък кораб, то и екипажът му е малък. На Земята и на другите планети командувам експедицията аз, професор Селезньов от Московската зоологическа градина. Това, че съм професор съвсем не означава, че съм стар, побелял и важен човек. Така

се случи, че от малък обичам животните и никога не съм се отказвал от тях заради камъни, марки, радиоприемници и други интересни неща. Когато бях на десет години, се записах в кръжока на младите приятели на природата към зоологическата градина, после завърших училище и започнах да уча биология в университета.

Докато учех, продължавах да прекарвам всеки свободен ден в зоологическата градина и биологическите лаборатории. Когато завърших университета, знаех за животните толкова много, че можах да напиша първата си книга за тях. Тогава още нямаше скоростни кораби, които летят до всяко кътче на Галактиката, та затова бяха малко и космическите зоолози. Аз станах един от първите. Оттогава минаха двадесет години и вече има твърде много космозоолози. Но аз се оказах сред първите. Посетил съм много планети и звезди и незабелязано за себе си станах професор.

Когато „Пегас“ се откъсне от твърдата земя, негов стопанин и главен наш началник става Геннадий Полосков, известен космонавт и командир на кораб. Ние с него сме се срещали и преди на далечни планети и научни бази. Той често ни идва на гости и е много добър приятел на Алиса. Полосков съвсем не прилича на смел космонавт и когато свали униформата си на капитан-звездолетец, човек може да го вземе за възпитател в детска градина или библиотекар. Полосков е нисък на ръст, рус, мълчалив и много деликатен. Но когато седи в креслото си на мостика на космическия кораб, той се променя — и гласът му става друг, и даже лицето му придобива твърдост и решителност. Полосков никога не губи присъствие на духа и в космофлота много го уважават. Едва успях да го склоня да стане капитан на „Пегас“, защото Джек О’Кониола го уговаряше да приеме командването на нов пътнически лайнер по линията Земя-Фикс. И ако не беше Алиса, никога нямаше да успея да накарам Полосков да се съгласи.

Третият член на екипажа на „Пегас“ е механикът Зелени. Висок мъж с буйна рижа брада. Той е добър механик и вече пет пъти е летял с Полосков на други кораби. Най-голямото удоволствие за него е да се рови в двигателя и да поправя нещо в машинното отделение. По принцип това е отлично качество, но понякога Зелени се увлича и тогава някоя важна машина или апарат се оказват разглобени точно в момента, когато са най-необходими. Освен това Зелени е голям

песимист. Той мисли, че „това“ няма да свърши добре. Кое „това“? Всичко. Например той си пусна брада, защото прочете в някаква старинна книга, че един търговец се порязал с бръснач и умрял от заразяване на кръвта. Макар че сега по цялата Земя не може да се намери такъв бръснач, че да се порежеш, и всички мъже мажат сутрин лицата си с паста, вместо да се бръснат, той за всеки случай си пусна брада. Като кацнем на неизвестна планета, той веднага ни съветва да излетим оттам, защото все едно няма животни, а дори и да има, те са такива, че не са необходими на зоологическата градина, а дори й да са необходими, все едно няма да успеем да ги докараме до Земята и така нататък. Ние всички сме свикнали със Зелени и не обръщаме внимание на мърморенето му. А и той не ни се сърди.

Четвъртият член на нашия екипаж, ако не се смята кухненският робот, който непрекъснато се разваля, и всъдеходите-автомати, е Алиса. Тя, както е известно, е моя дъщеря, завършила е втори клас, с нея винаги нещо се случва, но засега всичките й приключения са завършвали благополучно. Алиса е полезен човек за експедицията — тя умее да се грижи за животните и почти от нищо не се страхува.

През нощта преди полета спях лошо — струваше ми се, че някой ходи по апартамента и трака вратите. Когато станех, Алиса вече беше облечена и сякаш изобщо не бе лягала. Слязохме до автолета. Нямахме багаж, ако не се смята моята черна чанта-папка и Алисината чанта през рамо, към която бяха привързани плавници и харпун за подводен риболов.

Утрото беше студено, мразовито и свежо. Метеоролозите бяха обещали да дадат дъжд следобед, но както винаги малко сгрешиха и техният дъжд се изля още през нощта. Улиците бяха празни, ние се сбогувахме с роднините си и обещахме да пишем от всички планети.

Автолетът, без да бърза, се издигна над улицата и леко полетя на запад, към космодрума. Предадох управлението на Алиса, извадих дългите списъци, хиляди пъти поправяни и задрасквани, и започнах да ги изучавам, защото капитан Полосков ми се закле, че ако не изхвърлим най-малко три тона товари, никога няма да можем да се откъснем от Земята.

Не забелязах кога сме стигнали до космодрума. Алиса беше съсредоточена и сякаш непрекъснато мислеше за нещо. Тя така се

беше увлякла, че спусна автолета до чужд кораб, който товареше прасенца за Венера.

При вида на спускащата се от небето машина прасенцата се разбягаха на всички страни, придружаващите ги роботи се хвърлиха да ги ловят, а началникът на товаренето ме наруга, че съм доверил кацането на малко дете.

— Тя не е толкова малка — отговорих на началника. — Завършила е втори клас.

— Толкова по-зле — каза началникът, като притискаше до гърдите си току-що хванатото прасенце. — Сега до довечера няма да ги съберем!

Погледнах с укор към Алиса, поех управлението и прехвърлих машината до белия „Пегас“. В дните на своята корабна младост „Пегас“ беше скоростен пощенски кораб. По-късно, когато се появиха по-бързи и по-вместителни кораби, го преустроиха за експедиции. Той имаше големи трюмове и вече беше служил и на геолозите, и на археолозите, а сега служеше и на зоологическата градина. Полосков ни чакаше и още не бяхме успели да го поздравим, когато попита:

— Измислихте ли как да намалим три тона?

— Измислих нещичко — отвърнах аз.

— Казвай!

В този момент към нас се приближи скромна бабичка със син шал и попита:

— Няма ли да вземете малко колетче за сина ми на Алдебаран?

— Ето — махна с ръка Полосков, — само това ни липсваше!

— Съвсем малко — каза бабата. — Двеста грама, не повече. Представяте ли си какво ще му бъде, като не получи никакъв подарък за рождения си ден?

Не можехме да си представим.

— Какво има в колетчето? — попита деликатният Полосков, предавайки се на милостта на победителката.

— Нищо особено. Тортичка. Коля толкова обича тортички! И стереолентичка, на която е запечатано как неговото синче, моето внуче, се учи да ходи.

— Давайте — каза мрачно Полосков.

Огледах се за Алиса. Беше изчезнала някъде. Слънцето се издигаше над космодрума и дългата сянка на „Пегас“ достигаше

зданието на космогарата.

— Слушай — казах на Полосков, — част от товара ще изпратим на Луната с рейсовия кораб. А от Луната ще бъде по-леко да стартираме.

— И аз мислих за това — съгласи се Полосков. — За всеки случай ще свалим четири тона, за да имаме запас.

— Къде да предам колетчето? — попита бабата.

— Роботът на входа ще го приеме — отговори Полосков и ние с него започнахме да отбелязваме какво ще разтоварим до Луната.

С крайчеца на окото си поглеждах къде е Алиса и затова обърнах внимание на бабата с колетчето. Тя стоеше в сянката на кораба и тихо спореше с робота-товарач. Зад бабичката се издигаше много претоварена количка.

— Полосков — казах аз, — обърни внимание.

— О-о-о — изстена смелият капитан. — Това няма да го преживея.

С тигров скок той се озова при бабичката.

— Какво е това?! — с гръмовен глас попита той.

— Колетчето — каза бабата плахо.

— Тортичката?

— Тортичката — Бабата вече се беше съвзела от уплахата.

— Толкова голяма?

— Извинете, капитане — каза бабата строго, — вие да не искате моят син да яде сам изпратената от мен тортичка, без да я раздели със своите сто и тридесетима другари? Това ли искате?

— Аз вече нищо не искам! — каза измъчено Полосков. — Аз си оставам в къщи и няма да летя никъде. Ясно ли е. Никъде няма да летя!

Боят с бабичката продължи половин час и завърши с победа за Полосков. През това време аз влязох в кораба и наредих на роботите да свалят от борда портокалите и гарнитурата от орехово дърво.

Срещнах Алиса в най-отдалечения коридор на трюма и много се учудих на срещата.

— Какво правиш тук? — попитах аз.

Алиса скри зад гърба си връзка гевречета и отговори:

— Запознавам се с кораба.

— Върви в каютата — казах аз и побързах по-нататък.

Най-после към дванадесет часа завършихме товаренето. Всичко беше готово. Заедно с Полосков още веднъж проверихме тежестта на товара — получаваше се резерв от двеста килограма, така че можехме спокойно да излитаме в космоса.

Полосков извика по вътрешната уредба механика Зелени. Механикът седеше до пулта за управление, решеше рижата си брада. Полосков се наклони до самия екран на видеофона и попита:

— Можем ли да стартираме?

— Всеки момент — отвърна Зелени, — макар че не ми харесва времето.

— Диспечерите — каза Полосков в микрофона. — „Пегас“ моли разрешение за излитане.

— Една минута — отвърна диспечерът. — Няmate ли свободни места?

— Нито едно — твърдо каза Полосков. — Ние не взимаме пътници.

— Поне пет души вземете? — помоли Диспечерът.

— Защо? Няmate ли пътнически кораби?

— Всички са претоварени.

— Защо?

— Нима не знаете? Днес на Луната ще се състои футболен мач за купата на Галактическият сектор между отборите на Земята и планетата Фикс.

— А защо на Луната? — учуди се Полосков, който не се интересуваше от футбол и въобще през дните на подготовката за полета беше изостанал от действителността.

— Наивен човек! — каза диспечерът. — Как ще играят фиксианците при земната тежест? На тях и на Луната няма да им е леко.

— Значи ще ги победим — попита Полосков.

— Съмнявам се — отвърна диспечерът. — Те са подмамили трима защитници от Марс и Сичон Браун.

— Де да имах вашите грижи! — въздъхна Полосков. — Кога ще разрешите излитането?

— И все пак ние ще победим — намеси се в разговора Алиса, която незабелязано се беше появила на мостика.

— Правилно, момиченце — зарадва се диспечерът. — Може би все пак ще вземете запалянковците? За да изпратим всички желаещи, ми трябват осем кораба. Не мога да си представя какво ще правя. А пристигат още заявки.

— Не — отрязва Полосков.

— Е, ваша работа. Пускайте двигателите.

Полосков включи машинното отделение.

— Зелени — каза той, — включвай планетарните. Само полека. Да проверим няма ли претоварване.

— Откъде ще дойде това претоварване? — възмутих се аз. — Нали изчислихме.

Корабът леко потрепери, набирайки мощност.

— Пет-четири-три-две-едно — пуск! — преброи капитанът.

Корабът трепна и остана на мястото си.

— Какво става? — попита Полосков.

— Какво става при вас? — попита диспечерът, който наблюдаваше старта ни.

— Не излита — каза Зелени. — Нали ви казах, че нищо добро няма да излезе от това.

Алиса седеше, вързана за креслото, и не гледаше към мен.

— Да опитаме още веднъж — реши Полосков.

— Няма защо да опитваме — възрази Зелени. — Имаме значително претоварване. Нали приборите са пред очите ми.

Полосков опита още веднъж да вдигне „Пегас“, но корабът стоеше на земята като закован. Тогава той предположи:

— Имаме грешка в изчисленията.

— Не, проверявахме ги на изчислителната машина — отговорих аз. — Имаме резерв от двеста килограма.

— Тогава какво става?

— Ще се наложи да изхвърлим част от товара. Не можем повече да губим време. От кой трюм да започнем?

— От първи — предложих аз. — Там са колетите. Ще ги почакаме на Луната.

— Само не от първи — изведнъж се намеси Алиса.

— Добре — отговорих аз машинално. — Тогава да започнем от трети — там са клетките и мрежите.

— Само не от трети — каза Алиса.

— Това пък какво е? — попита строго Полосков.

И в този момент диспечерът отново се свърза с нас.

— „Пегас“ — каза той, — постъпило е оплакване от вас.

— Какво оплакване?

— Включвам бюро справки.

На екрана се появи чакалнята. До бюро справки се тълпяха хора. Сред тях видях няколко познати лица. Откъде ги познавах?

Жената, която стоеше най-близо до бюрото, каза, гледайки към мен:

— Срамота е! Може ли така през пръсти да се гледа на всички лудории!

— Какви лудории? — учудих се аз.

— Казах на Альоша, че няма да лети на Луната, защото има пет тройки за срока.

— И аз бях забранила на Льова да лети на този мач — поддържа я друга жена. — Може да го гледа и по телевизията.

— Аха — проточих аз. Най-после познах хората, които се бяха събрали при справочното бюро — това бяха родителите на децата от Алисиния клас.

— Всичко е ясно — каза Полосков. — Много гратисчии ли имаме на борда?

— Аз не предполагах, че сме претоварени — каза Алиса. — Та как може децата да пропуснат мача на века! Какво излиза — аз ще го гледам, а те не?

— Много гратисчии ли имаме? — повтори Полосков със стоманен глас.

— Нашият клас и двата съседни — каза тихо Алиса. — Докато татко нощес спа, ние се събрахме на космодрума и влязохме в кораба.

— Никъде няма да летиш! — казах аз. — Ние не можем да вземем в експедицията безотговорни хора.

— Татко, аз няма вече! — замоли се Алиса. — Разбери, имам много силно развито чувство за дълг.

— Ние можем да паднем заради твоето чувство за дълг! — отговори Полосков.

Иначе той всичко прощава на Алиса, но този път се разсърди много.

— Върви да измъкваме гратисчиите — добави той. — Ако успеем да свършим за половин час, оставаш на кораба. Ако не успеем — излитаме без тебе.

Последният гратисчия измъкнахме от трюма на двадесет и третата минута. След още шест минути, много огорчени и печални, те стояха пред кораба и от зданието на космодрума към тях тичаха майки, татковци и баби.

Общо гратисчиите на „Пегас“ бяха четиридесет и трима. Досега не разбирам как е успяла Алиса да ги настани на борда, а ние да не забележим нито един от тях.

— Добър път, Алиса! — извика отдолу Альоша Наумов, когато най-после се изкачихме до люка. — Викай и заради нас! И се връщай по-скоро!

— Физкулт-ура! — отговори му Алиса. — Лошо стана, татко — обърна се тя към мен, след като излетяхме и взехме курс към Луната.

— Лошо — съгласих се аз. — Срамувам се заради тебе.

— Аз не за това — каза Алиса. — Трети „Б“ в пълен състав още през нощта излетя с товарен кораб в чували за картофи. Те ще бъдат на стадиона, а нашите втори класове — няма. Не оправдах доверието на другарите.

— А къде са картофите от чувалите? — учудено попита Полосков.

— Не зная — каза Алиса. Помисли и добави: — С какви очи ще гледам на стадиона трети „Б“? Просто ужас!

ГЛАВА 3

ТИ ЧУВАЛ ЛИ СИ ЗА ТРИМАТА КАПИТАНИ

Когато „Пегас“ кацна на лунния космодрум, попитах спътниците си:

— Кой какви планове има? Излитаме утре в шест нула-нула.

Капитан Полосков каза, че ще остане на кораба, за да го подготви за полет.

Механикът Зелени поиска разрешение да отиде на мач.

Алиса също каза, че ще отиде на мач, макар и без удоволствие.

— Защо? — попитах аз.

— Забрави ли вече? На стадиона ще бъде целият трети „Б“, а от вторите класове само аз. Ти си виновен за всичко.

— Аз?

— А кой свали децата от „Пегас“?

— Но ние не можехме да излетим! И какво щяха да кажат родителите им за мен? Ако се случи нещо?

— Къде? — възмути се Алиса. — В Слънчевата система ли? В края на двадесет и първи век?

Когато Алиса и Зелени тръгнаха, реших за последен път да изпия една чашка кафе в истински ресторант и отидох в „Луноход“.

Грамадната зала на ресторанта беше почти пълна. Спрях недалеч от входа, търсейки място, и чух познат гръмовен глас:

— Кого виждам!

На една отдалечена маса седеше моят отдавнашен приятел Гръмозека. Не бях го виждал пет години, но нито за минута не бях го забравил. Някога бяхме много близки и нашето познанство започна с това, че аз успях да спася Гръмозека в джунглата на Евридика. Той беше изостанал от археологическата експедиция, загубил се в гората и едва не попаднал в зъбите на Малкото драконче — зловна твар, дълга шестнадесет метра.

Като ме видя, Гръмозека свали на пода свитите си за по-голямо удобство пипала, разтвори половинметровата си уста в очарователна усмивка, дружески протегна към мен острите си нокти и набирайки скорост, се хвърли насреща ми.

Някакъв турист, който никога преди не беше виждал обитателите на планетата Чумароз, изпищя и припадна. Но Гръмозека не му се разсърди. Той здраво ме прегърна с пипалата и ме притисна до острите пластинки на гърдите си.

— Приятелю! — ревеше той като лъв. — Откога не сме се виждали! Вече се канех да дойда на гости в Москва и изведнъж — не повярвах на очите си... Откъде се взе?

— Заминаваме в експедиция — казах аз. — На свободно търсене из Галактиката.

— Това е прекрасно! — възкликна Гръмозека. — Щастлив съм, че си успял да преодолееш машинациите на зложелателите и да тръгнеш в експедиция.

— Но аз нямам зложелатели.

— А-а, няма да ме излъжеш — закани ми се Гръмозека, като размахваше под носа ми острия си извит нокът.

Не му възразих, защото знаех колко е мнителен.

— Седни — заповяда ми Гръмозека. — Робот, бутилка грузинско вино за моя най-добър приятел и три литра валериан за мене лично.

— Слушам — отговори роботът-сервитър и се затъркаля към кухнята да изпълни поръчката.

— Как е животът? — разпитваше ме Гръмозека. — Как е жена ти? Дъщеря ти?

— Ученичка е — казах аз. — Завърши втори клас.

— Великолепно! — възкликна Гръмозека. — Колко бързо минава времето...

Моят приятел беше посетен от някаква печална мисъл и тъй като беше много впечатлителна натура, Гръмозека оглушително изстена и димящи, лютивни сълзи се затъркаляха от осемте му очи.

— Какво ти е? — разтревожих се аз.

— Помисли си само колко бързо минава времето! — произнесе Гръмозека през сълзи. — Децата растат, а ние с тебе стареем.

Той така се разчувствува, че от ноздрите му излязоха четири струи лютив жълт дим, който изпълни ресторанта, но веднага се съвзе

и обяви:

— Моля да ме извините, благородни посетители на ресторанта, ще се постарая да не ви причинявам повече неприятности.

Димът се стелеше между масите, хората кашляха и някои даже излязоха от залата.

— Да си вървим и ние — предложих, задушавайки се, — иначе ще направиш още нещо.

— Прав си — покорно се съгласи Гръмозека.

Излязохме в хола, където Гръмозека зае цял диван, а аз се свих до него на един стол. Роботът ни донесе виното и валериана, чаша за мен и еднолитров буркан за чумарозеца.

— Ти къде работиш сега? — попитах аз Гръмозека.

— Ще разкопаваме мъртвия град на Колеида — отговори той. — Дойдох тук за инфрачервени детектори.

— Интересен ли е градът на Колеида? — поинтересувах се.

— Може и да е интересен — отговори предпазливо Гръмозека, който беше страшно суеверен. За да не го урочаса, той помахаша четири пъти опашката си пред дясното око и каза шепнешком: — Баскури, барипарата.

— Кога започвате? — попитах аз.

— След две седмици стартираме от Меркурий. Там е временната ни база.

— Странно и неподходящо място — отбелязах, — едната половина на планетата е като пещ, другата половина — ледена пустиня.

— Нищо чудно — отговори Гръмозека и отново се протегна към валериана. — Миналата година там намерихме останки от кораба на Среднощните скитници. Добре поработихме. Ама аз какво все за себе си говоря! По-добре ми разкажи за твоя маршрут.

— Зная го само приблизително — отговорих аз. — Отначало ще минем през няколко бази в съседство със Слънчевата система, а след това ще се отправим в свободно търсене. Имаме много време — три месеца, корабът е вместителен.

— Няма ли да минеш през Евридика? — попита Гръмозека.

— Не. В Московската зоологическа градина вече имаме Малко драконче, а за съжаление още никой не е успял да хване Голямото драконче.

— Даже и да го хванеш — каза Гръмозека, — не можеш да го откараш с твоя кораб.

Съгласих се, че не бих могъл да откарам Голямото драконче с „Пегас“. Дори само заради това, че неговият дневен порцион е четири тона месо и банани.

Замълчахме. Приятно е да седиш със стар приятел и за никъде да не бързаш. Възрастна туристка с лилава перука, украсена с восъчни цветя, приближи към нас и стеснително подаде бележник.

— Ще бъдете ли така добър — помоли тя — да ми дадете автограф за спомен от нашата случайна среща?

— Защо не? — съгласи се Гръмозека, протягайки ноктестото си пипало към бележника. Бабката замижа ужасена и тънката ѝ ръчичка затрепера.

Гръмозека отвори бележника и на нова страница написа с едри букви:

„На прекрасната млада землянка от нейния верен поклонник от мъгливата планета Чумароз. Луна. Ресторант «Луноход». 3 март 2074 година.“

— Благодаря — прошепна бабичката и заотстъпва със ситни крачки.

— Добре ли го написах? — попита ме Гръмозека. — Нали е трогателно?

— Трогателно е — съгласих се аз. — Само че не съвсем точно.

— Защо?

— Това съвсем не е млада землянка, а възрастна жена. И изобщо по-рано землянки са наричали първобитните жилища, изкопани в земята.

— О, какъв позор! — разстрои се Гръмозека. — Но тя имаше цветя по шапката си. Ей сега ще я догоня и ще напиша отново автографа.

— По-добре недей, приятелю — спрях го аз. — Само ще я изплашиш.

— Да, тежко е бремето на славата — въздъхна Гръмозека. — Но е приятно да съзнаваш, че най-големия археолог на Чумароз го познават даже на далечната земна Луна.

Не исках да разубеждавам приятеля си. Подозирах, че бабичката никога в живота си не беше срещала нито един от космоархеолозите.

Просто я бе поразил видът на моя приятел.

— Слушай — каза Гръмозека, — осени ме една идея. Ще ти помогна.

— Как?

— Ти чувал ли си за планетата Тримата капитани?

— Нещо съм чел, но не си спомням къде и какво.

— Прекрасно.

Гръмозека се наведе към мен, сложи на рамото ми тежкото си горещо пипало, поглади блестящите пластинки на кръглия си като малък въздушен балон корем и започна:

— В сектор 19–4 се намира необитаема планета. По-рано тя нямаше даже име — само цифров код. Сега космонавтите я наричат Тримата капитани. Защо? Там на едно равно каменно плато се извисяват три статуи. Поставени са в чест на трима космически капитани. Те са велики изследователи и смели хора. Единият от тях е родом от Земята, вторият — от Марс, а третият капитан е роден на Фикс. Ръка за ръка тези капитани минаваха през съзвездия, кацаха на планети, на които бе невъзможно да се кацне, спасяваха цели светове, заплашени от опасност. Те първи преодоляха джунглата на Евридика и един от тях застреля Голямото драконче. Те намериха и унищожиха гнездото на космическите пирати, макар пиратите да бяха десет пъти повече на брой. Те кацнаха в метановата атмосфера на Голгота и намериха там философския камък, загубен от конвоя на Курсак. Те взривиха отровния вулкан, който заплашваше с гибел населението на цяла планета. За техните подвизи може да се говори две седмици без спиране...

— Сега вече си спомних — прекъснах аз Гръмозека. — Разбира се, че съм чувал за тримата капитани.

— Така е — промърмори Гръмозека и изпи чаша валериан. — Бързо забравяме героите. Срамота! — Гръмозека с укор поклати меката си глава и продължи: — Преди няколко години пътищата на капитаните се разделиха. Първия капитан се запали от проекта „Венера“.

— Да, да, зная — казах аз. — Значи той е един от тези, които изменят орбитата ѝ?

— Да, Първия капитан винаги е обичал грандиозните планове. И когато разбра, че е взето решение да се премести Венера по-далеч от

Слънцето и да се измени периодът на въртенето ѝ, за да могат хората да я заселят, веднага предложи услугите си на проекта. И това е много хубаво, защото учените решиха да превърнат Венера в грамаден космически кораб, а няма човек в Галактиката, който да разбира от космическа техника повече от Първия капитан.

— А другите капитани? — попитах аз.

— Казват, че Втория е загинал неизвестно къде и неизвестно кога. Третия капитан е излетял за съседната галактика и ще се върне след няколко години. Та искам да кажа, че капитаните сигурно са срещали много редки, чудесни зверове и птици. Сигурно са останали някакви техни записки, дневници.

— А къде са те?

— Дневниците се съхраняват на планетата Тримата капитани. Недалеч от паметниците, издигнати от благородните съвременници със средства, събрани доброволно от жителите на осемдесет планети, има лаборатория и мемориален център. Там постоянно живее доктор Верховцев. Той знае за тримата капитани най-много от всички в Галактиката. Ако минеш оттам, няма да съжаляваш.

— Благодаря ти, Гръмозека — казах аз. — Не ти ли стига вече валерианът? Ти самият ми се оплакваше, че вреди на сърцето.

— Какво да се прави! — плесна с пипала моят приятел. — Нали имам три сърца. На едно от тях валерианът влияе пагубно. Но аз все не мога да разбера на кое точно.

Още цял час си спомняхме за стари познати и приключения, които бяхме преживели заедно. Изведнъж вратата на хола се отвори и се появи тълпа хора и чуждопланетници. Те носеха на ръце футболистите от сборния отбор на Земята. Свиреше музика, разнасяха се весели викове.

От тълпата изскочи Алиса.

— Видя ли! — извика Алиса, като ме зърна. — Варязите от Марс не помогнаха на фиксианците! Три на един. Сега ще се срещат на неутрален терен!

— Какво стана с трети „Б“? — попитах аз ехидно.

— Нямаше ги — каза Алиса, — иначе непременно щях да ги видя. Сигурно и трети „Б“ са го хванали и са го върнали обратно. В чувалите за картофи. Така им се пада.

— Много си лоша, Алиса — казах аз.

— Не! — оскърбено изрева Гръмозека. — Нямах право да обиждаш така беззащитното момиченце! Няма да разреши да я обиждаш!

Гръмозека хвана Алиса с пипалата си и я вдигна към тавана.

— Не! — повтаряше той възмутено. — Твоята дъщеря е и моя дъщеря. Няма да позволя!

— Но аз не съм ваша дъщеря — каза отгоре Алиса.

За щастие, тя не се изплаши много.

Много повече се стресна механикът Зелени. В този момент той влизаше в хола и изведнъж видя, че Алиса се мята в пипалата на грамадно чудовище. Мен Зелени даже не ме забеляза. Той се хвърли към Гръмозека, развявайки рижата си брада като знаме и с размах се вряза в кръглия корем на моя приятел.

Гръмозека хвана Зелени със свободните си пипала и го качи на полилея. — След това внимателно пусна Алиса и ме попита:

— Разгорещих ли се много?

— Малко — отговори вместо мене Алиса. — Свалете Зелени на пода.

— Да не се нахвърля върху археолози — отвърна Гръмозека. — Не искам да го сваля. Довиждане, ще се видим довечера. Сетих се, че до края на работния ден трябва да отида в базовия склад.

И като намигна лукаво на Алиса, Гръмозека клатушкайки се тръгна към шлюза. По хола на вълни се разнасяше миризма на валериан.

Свалихме Зелени от полилея с помощта на футболния отбор, а аз малко се разсърдих на Гръмозека, защото моят приятел, макар и да е талантлив учен и добър другар, е лошо възпитан и чувството му за хумор понякога приема странни форми.

— Накъде ще летим? — попита Алиса, когато приближихме към кораба.

— Най-напред — отвърнах аз — ще закараме товарите на Марс и на разузнавачите от Малък Арктур. А оттам — направо в сектор 19–4 към базата Тримата капитани.

— Да живеят тримата капитани! — възкликна Алиса, макар че никога по-рано не беше чувала за тях.

ГЛАВА 4

ИЗЧЕЗВАТ ПОПОВИТЕ ЛЪЖИЧКИ

Разузнавачите от Малък Арктур посрещнаха „Пегас“ много тържествено. Щом се спуснахме върху металната настилка на площадката за кацане, която се разклати под тежестта на кораба и в пукнатините между листовете пръсна ръждива гнила вода, те бързо се приближиха към нас на всъдеход. От него излязоха трима добри юнака в червени кафтани, облечени върху скафандрите. Последваха ги още трима космонавти в разкошни сарафани, също облечени върху скафандрите. Юнаците и момите носеха поднос с хляб и сол.

Когато слязохме на мокрите метални ленти на космодрума, те сложиха върху шлемовете на скафандрите ни венци от местни кичести цветя.

В тясната каюткомпания на базата на разузнавачите в наша чест беше приготвена тържествена вечеря. Гостиha ни с консервиран компот, консервирана патица и консервирани сандвичи. Механикът Зелени, който на „Пегас“ беше главен готвач, също не се посрами — поднесе на празничната маса истински ябълки, истински разбит каймак с истинско френско грозде и най-важното, истински черен хляб.

Алиса беше най-важният гост. Всички разузнавачи бяха възрастни хора, чиито деца бяха останали в къщи — на Марс, на Земята, на Ганимед — и те много се бяха затъжили за истински деца. Алиса отговаряше на най-различни въпроси, често се стараяше да изглежда по-глупава, отколкото бе, а като се върнахме на кораба, ми се оплака:

— На тях така им се искаше да бъда малко глупаче, че се постарях да не ги разочаровам.

На следващия ден предадохме на разузнавачите всички товари и колети, но за съжаление се оказа, че не могат да ни поканят на лов за местни зверове, защото е започнал сезонът на бурите, всички реки и

езера бяха излезли от бреговете си и да се пътешествува по планетата бе почти невъзможно.

— Искате ли да ви хванем попова лъжичка? — попита началникът на базата.

— Добре, поне попова лъжичка — съгласих се аз.

Бях чувал за различните рептилии на Арктур, но попова лъжичка още не бях виждал.

След около два часа разузнавачите донесоха голям аквариум — на дъното му дремеха еднометрови попови лъжички, които приличаха на гигантски саламандри. После ни дадоха и един сандък с водорасли.

— Това е храната на първо време — казаха те. — Имайте предвид, че поповите лъжички са много лакоми и бързо растат.

— Трябва ли да им приготвим по-голям аквариум? — попитах аз.

— По-добре басейн — отговори началникът на разузнавачите.

През това време другарите му домъкнаха още един сандък с храна.

— Колко бързо растат? — попитах аз.

— Доста бързо. Не мога да кажа по-точно — отговори началникът на разузнавачите. — При нас не ги отглеждаме затворени.

Той загадъчно се усмихна и заговори за друго.

Попитах началника на разузнавачите:

— Вие били ли сте на планетата Тримата капитани?

— Не — отвърна той. — Но понякога при нас се отбива доктор Верховцев. Точно преди месец беше тук. И трябва да ви кажа, че е голям чудак.

— Защо?

— Потрябвали му чертежите на кораба „Синята чайка“.

— Извинете, но какво странно има в това?

— Става дума за кораба на Втория капитан, който изчезна неизвестно къде преди четири години.

— А защо му е на Верховцев този кораб?

— Там е работата — защо му е? Попитах го и се оказа, че пишел книга за подвизите на тримата капитани, документален роман, но не можел да продължи работата си, ако не знае как е устроен корабът.

— А този кораб по-особен ли е?

Началникът на базата снизходително се усмихна.

— Личи си, че не сте запознат с тези неща — каза той. — Корабите на тримата капитани бяха направени по специална поръчка, а след това преустроени от самите капитани — те бяха големи майстори. Корабите бяха изключителни! Приспособени за всякакви изненади. Единият от тях, „Еверест“, който принадлежеше на Първия капитан, сега се намира в Парижкия космически музей.

— Тогава защо Верховцев не е изпратил запитване до Парижкия космически музей? — учудих се аз.

— И трите кораба бяха различни! — възкликна началникът на разузнавачите. — Капитаните бяха хора с характер и никога не правеха нещо по два пъти.

— Е, добре — казах аз, — ние ще отидем при Верховцев. Моля ви, дайте ни координатите на неговата база.

— С удоволствие — отговори началникът на разузнавачите. — Поздравете го от нас. И не забравяйте да прехвърлите поповите лъжички в басейна.

Ние се сбогувахме с гостоприемните разузнавачи и излетяхме.

Преди да си легна, реших да разгледам поповите лъжички. Оказа се, че приликата им със саламандрите е само външна. Те бяха покрити с твърди блестящи люспи, имаха големи печални очи с дълги мигли, късите им опашки се раздвояваха и завършваха с гъсти остри четки.

Отложих преместването на поповите лъжички в басейна за сутринта — нищо няма да им се случи, ако останат една нощ в аквариума. Хвърлих им два наръча водорасли и загасих лампата в трюма. Началото беше положено — първите животни за зоологическата градина вече бяха на борда на „Пегас“.

На сутринта ме събуди Алиса.

— Татко — каза тя, — ставай!

— Какво се е случило?

Погледнах часовника. Беше едва седем часът сутринта корабно време.

— Защо си станала толкова рано?

— Искях да видя поповите лъжички. Още никой на Земята не ги е виждал.

— Е, и какво? Трябва ли заради това да будиш стария си баща? По-добре да беше включила работа. Докато приготви закуската, ние спокойно щяхме да станем...

— Чакай, татко, стига с твоята закуска! — невъзпитано ме прекъсна Алиса. — Казвам ти, стани и виж поповите лъжички.

Нещо в гласа ѝ ме накара да се разтревожа.

Скочих от леглото и без да се обличам, затичах към трюма, където беше аквариумът. Зрелището, което видях, бе потресаващо.

Поповите лъжички, макар това да изглеждаше невероятно, за една нощ бяха пораснали повече от два пъти и вече не се побираха в аквариума. Опашките им излизаха навън и висяха почти до самия под.

— Не може да бъде! — възкликнах аз. — Веднага трябва да приготвим басейна.

Изтичах при механика Зелени и го събудих.

— Помогни ми, поповите лъжички така са пораснали, че няма да мога да ги вдигна сам.

— Аз предупредих — каза Зелени. — И това няма да е всичко. Защо приех да работя в тази подвижна зоологическа градина! Защо?

— Не зная — казах аз. — Да вървим.

Зелени облече халата си и мърморейки тръгна към трюма. Като видя поповите лъжички, хвана се за брадата и изстена:

— До утре ще изпълнят целия кораб!

Добре, че басейнът предварително беше напълнен с вода. С помощта на Зелени преместих поповите лъжички. Оказа се, че никак не бяха тежки, но упорито се дърпаха и се изплъзваха от ръцете ни, така че когато пуснахме в басейна и третата, последната попова лъжичка, бяхме се запъхтели и изпотили.

Басейнът на „Пегас“ е малък — четири на три метра, с дълбочина два метра, — но на поповите лъжички им беше добре вътре. Те започнаха да се въртят из него, търсеха храна. Не беше чудно, че бяха изгладнели — тези същества изглежда искаха да поставят рекорд на Галактиката по скорост на растене.

Докато хранех поповите лъжички — за това отиде половината от единия сандък с водорасли, — в трюма се появи Полосков. Той вече беше измит, избръснат и облечен.

— Алиса казва, че поповите ти лъжички са пораснали — подхвърли той, като се усмихваше.

— Не, нищо особено — отвърнах, като си давах вид, че такива чудеса не ми се случват за първи път.

Полосков погледна в басейна и ахна.

— Крокодили! — каза той. — Истински крокодили! Те могат да глътнат човек.

— Не се страхувай — успокоих го, — те са тревоядни. Иначе разузнавачите биха ни предупредили.

Поповите лъжички плуваха на повърхността на водата и подаваха навън гладните си муцуни.

— Пак искат да ядат — каза Зелени. — Скоро ще се заемат и с нас.

Към обяд поповите лъжички достигнаха два и половина метра дължина и изядоха първия сандък с водорасли.

— Можеха да ни предупредят — мърмореше Зелени, имайки предвид разузнавачите. — Знаели са и са си мислели: нека специалистите да се поизмъчат малко.

— Не може да бъде! — възмути се Алиса, на която при раздялата разузнавачите подариха изрязан от дърво модел на всъдеход, фигури за шах от костите на изкопаем паралелепипед, нож за разрязване на хартия, направен от кората на стъклено дърво, и още много други интересни неща, които те сами бяха измайсторили през дългите вечери.

— Ще видим — философски отбеляза Зелени и отиде да проверява двигателите.

До вечерта дължината на поповите лъжички достигна три и половина метра. Вече им беше трудно да плуват в басейна и се поклащаха на дъното, изплувайки само за да хапнат водорасли.

Легнах да спя с лошите предчувствия, че няма да успея да докарам поповите лъжички до зоологическата градина. С първите животни ударих на камък. Понякога космосът предлага такива загадки, които не са по силите на обикновения земен биолог.

Станах преди всички. На пръсти минах по коридора, спомняйки си кошмарите, които ме измъчваха през нощта. Сънувах, че поповите лъжички са станали по-дълги от „Пегас“, излезли са навън, летят до нас в космоса и се опитват да глътнат кораба ни.

Отворих вратата на трюма и секунда постоях на прага, оглеждайки се дали от някой ъгъл няма да изпълзи попова лъжичка.

Но в трюма беше тихо. Водата в басейна беше неподвижна. Приблжих си. Сенките на поповите лъжички, дълги не повече от четири метра, тъмнееха на дъното. Олекна ми на сърцето. Взех четката

за миене на пода и я разклатих във водата. Защо поповите лъжички не се движат?

Четката се допря до едната от поповите лъжички и тя леко отплува настрани, като притисна другите до отсрещната стена на басейна. Те дори не се помръднаха.

„Умрели са — разбрах аз. — От глад.“

— Татко, какво? — попита Алиса.

Обърнах се. Тя стоеше боса на студения пластмасов под и вместо отговор, аз наредих:

— Веднага обуй нещо, ще изстинеш.

В този момент вратата се отвори и влезе Полосков. Зад гърба му се виждаше огнената брада на Зелени.

— Какво става? — в хор попитаха те.

Алиса изтича да си obuе обувки, а аз, без да отговарям на приятелите си, се опитах да размърдам неподвижната попова лъжичка. Тялото ѝ леко плуваше по басейна, сякаш беше празно. Очите ѝ бяха затворени.

— Умрели са — печално каза Зелени. — А ние така се старяхме, мъкнахме ги вчера! Ама аз ви предупреждавах!

Обърнах поповата лъжичка с четката. Това не беше трудно да се направи. Петнистият ѝ корем беше разрязан по дължина. В басейна плуваха само кожата на чудовищата, които бяха запазили формата на телата, защото твърдите люспи, които ги покриваха, не позволяваха на кожата да се свие.

— Охо! — възкликна Зелени, като се оглеждаше. — Те са се излюпили.

— Кои? — попита Полосков.

— Ако знаех...

— Слушай, професор Селезньов — официално се обърна към мен капитан Полосков, — съдейки по всичко, подозирам, че на моя кораб се намират неизвестни чудовища, които са се крили в така наречените попови лъжички. Къде са те?

Аз преобърнах с четката и останалите попови лъжички. Те също бяха празни.

— Не зная — честно си признах.

— А когато дойде тук, вратата затворена ли беше, или отворена?

Всичко в главата ми се беше объркало и аз отговорих:

— Не помня, Полосков. Може би затворена.

— Ама работа! — въздъхна Полосков и забърза към изхода.

— Къде отиваш? — попита Зелени.

— Да претърся кораба — каза Полосков. — Съветвам и тебе да прегледаш машинното отделение. Но се въоръжи с нещо. Не е известно какво се е излюпило от поповите лъжички. Може да са дракони.

Те излязоха, а след няколко минути Полосков се върна и ми донесе бластер.

— Всичко се случва — каза той. — Аз бих затворил Алиса в каютата.

— Само това липсваше! — възмути се Алиса. — Аз си имам теория.

— Никакви теории — прекъснах я аз. — Да вървим в каютата.

Алиса се съпротивляваше като дива котка, но ние все пак я затворихме в каютата и започнахме претърсването на помещенията.

Просто чудно, колко много трюмове, отсеки, коридори и други помещения има в един сравнително неголям експедиционен кораб! Ние тримата, прикривайки се един друг, загубихме три часа, докато огледаме целия „Пегас“.

Никъде нямаше чудовища.

— Какво пък — казах аз тогава, — хайде да закусим и след това да прегледаме кораба още веднъж. Нали все някъде трябва да са се дянали.

— Аз също искам да закуся — каза Алиса, която чуваше разговора ни по вътрешния телефон. — Пуснете ме от затвора.

Пуснахме Алиса и под конвой я заведохме в каюткомпанията.

Преди да започнем закуската заключихме вратата и сложихме бластерите до нас на масата.

— Чудеса! — каза Полосков, захващайки се със закуската. — Къде са се скрили? Да не би да са в реактора? Или са излезли навън?

— Зловещи чудеса — измърмори Зелени. — Чудесата не са ми по вкуса. Още от самото начало тези попови лъжички не ми харесаха. Подай ми кафето.

— Страхувам се, че никога няма да разрешим тази загадка — въздъхна Полосков.

Кимнах, съгласявайки се с него.

— Не, ще я разрешим — намеси се Алиса.

— Ти мълчи.

— Не мога да мълча. Ако искате, ще ги намеря.

Полосков се засмя и се смя дълго и от сърце.

— Трима големи мъже ги търсиха три часа, а ти искаш сама да ги намериш.

— Така е по-лесно — отвърна Алиса. — Да се хванем на бас, че ще ги намеря?

— Разбира се, че ще се хванем — смееше се Полосков. — На какво?

— На желание — предложи Алиса.

— Съгласен съм.

— Само че ще ги търся сама.

— Нищо подобно — възразих аз. — Никъде няма да ходиш сама. Ти какво, забрави ли, че на кораба може би има неизвестни чудовища?

Бях сърдит на разузнавачите за техните опасни шеги. Сърдех се и на себе си, че си легнах да спя и изпуснах момента, когато обвивките на поповите лъжички са се изпразнили. Сърдех се на Алиса и на Полосков, които се бяха хванали на този детски бас в такъв сериозен момент.

— Да вървим — каза Алиса, ставайки от масата.

— Първо си допий чая — наредих аз строго.

Алиса допи чая си и уверено тръгна към трюма, където беше аквариумът. Ние вървахме след нея, чувствавайки се като глупаци. И защо, пита се, я послушахме?

Алиса бързо огледа помещението. Помоли Полосков да премести някакви сандъци от стената. Той с усмивка изпълни молбата ѝ. След това Алиса се върна при басейна и го обиколи. Празните обвивки на поповите лъжички тъмнееха на дъното. По повърхността на водата плуваха недоядени водорасли.

— Ето — каза Алиса, — хванете ги. Само внимателно — те скачат.

Тогава видяхме, че върху водораслите едно до друго седят три жабчета. По-точно не съвсем жабчета, а три създания, които много приличаха на жабчета. Всяко от тях беше голямо колкото напръстник.

Хванахме ги, сложихме ги в буркан и тогава аз, разкайвайки се за упоритостта си, попитах Алиса:

— Слушай, дъще, как се сети?

— Не за пръв път ме питаш, татко — отвърна тя, без да скрива гордостта си. — Цялата работа е в това, че всички вие сте възрастни умни хора. И както ти сам казваш, мислите логически. А аз не съм толкова умна и мисля както ми падне. Затова си помислих: щом това са попови лъжички, след тях трябва да се появят жаби. А жабчетата винаги са по-малки от поповите лъжички. Вие се разхождахте из кораба с пистолети в ръце и търсехте големи чудовища. И даже предварително се страхувахте от тях. А аз си седях заключена в каютата и си мислех, че сигурно не трябва да се гледа нагоре и да се търси нещо грамадно. Може би трябва да се погледне по ъглите и да се потърсят мъ-ъ-ъ-нички жабчета. И ги намерих.

— Но защо са им на жабчетата такива големи обвивки? — учуди се Полосков.

— Не съм мислила за това — призна Алиса. — Не се сетих да помисля. А ако бях помислила, никога нямаше да намерим жабчетата.

— Ти какво ще кажеш, професоре? — обърна се Полосков към мене.

— Какво да кажа? Трябва внимателно да се изследват обвивките на поповите лъжички. Сигурно те са нещо като фабрики, които преработват храна за жабчето в сложен концентрат... А може би на големите попови лъжички е по-лесно да се отбраняват от враговете си.

— Полосков, да не забравиш за желанието! — строго каза Алиса.

— Аз никога нищо не забравям — натъртено отвърна капитанът.

ГЛАВА 5

СЪВЕТИТЕ НА ДОКТОР ВЕРХОВЦЕВ

Още докато бяхме на път, изпратихме радиograma на доктор Верховцев: „Пристигахме в петък. Посрещайте“. Верховцев веднага ни отвърна, че с радост ще ни посрещне и със своя космокатер ще ни прекара през опасния астероиден пояс, който обгражда планетата Тримата капитани.

В определеното време ние намалихме скоростта пред астероидния пояс. Гъст рой каменни късове като облаци скриваше от нас повърхността на планетата. Кой знае защо, всички бяхме обзети от вълнение. Струваше ни се, че срещата с доктор Верховцев ще ни въведе във важни и интересни събития. Може би даже и приключения.

Космокатерът на доктора се мярна сред астероидите като сребърна стрела. И ето го вече пред нас.

— „Пегас“, чувате ли ме? — разнесе се в говорителите глух глас. — Следвайте ме.

— Интересно, как изглежда? Сигурно му е скучно сам на планетата — каза Алиса, която беше при нас на мостика, седнала в малко, направено специално за нея амортизационно кресло.

Никой не й отговори. Полосков управляваше кораба, аз изпълнявах функциите на щурман, а Зелени не беше на мостика — той остана в машинното отделение.

„Пегас“ измени курса, заобиколи един ръбест астероид и веднага послушно се смъкна надолу.

Под нас се разстиляше пустиня, тук-там изрязана от клисури и белязана от кратери. Сребърната стрела на катера летеше напред и ни показваше пътя.

Ние забележимо се снижихме. Вече можеха да се различат скалите и пресъхналите реки. След това отпред се показа тъмнозеленото петно на оазиса. Над него се издигаше куполът на базата. Катерът на доктора направи завой и кацна на равната площадка. Ние последвахме примера му.

Когато „Пегас“, леко поклащайки се, застана на амортизаторите си и Полосков каза „добре“, видях между зеления пояс на оазиса и нашия кораб три каменни статуи.

На висок постамент стояха три каменни капитана. Даже отдалеч се виждаше, че двама от тях са хора. Третият беше трикрак тънък фикс.

— Пристигнахме — каза Алиса. — Може ли да изляза?

— Почакай — отвърнах аз. — Не знаем състава на атмосферата и температурата. Какъв скафандър се каниш да облечеш?

— Никакъв — отвърна Алиса.

Тя посочи към илюминатора.

От сребърния космокатер излезе човек в най-обикновен сив костюм и сива смачкана шапка. Той вдигна ръка, подканяйки ни да излезем.

Полосков включи външния говорител и попита:

— Атмосферата годна ли е за дишане?

Човекът с шапката бързо закима — елате, не се страхувайте.

Той ни посрещна до трапа.

— Добре дошли на базата — поздрави и се поклони. — Толкова рядко посрещам гости тук!

Говореше малко старомодно, в унисон с костюма си.

На вид беше около шестдесетгодишен. Нисък, слаб, приличен на добра бабичка. Лицето му беше изпъстрено с тънки бръчици, докторът през цялото време или присвиваше очи, или се смееше и когато от време на време лицето му се изглаждаше, бръчиците оставаха бели и широки. Доктор Верховцев имаше дълги и тънки пръсти. Ръкува се с нас.

Тръгнахме след доктора към зелените дървета на оазиса.

— Защо тук има кислородна атмосфера? — попитах аз. — Нали планетата е огромна пустиня.

— Атмосферата е изкуствена — отговори докторът. — Направиха я, когато строиха монументите. След няколко години тук ще има голям музей, посветен на героите на космоса. Ще докарват в него излезлите от строя кораби и всякакви интересни неща от далечни планети.

Докторът спря пред един каменен къс. На него бяха изсечени думи на космически език:

„Тук ще бъде построен Главният музей на космоса“.

— Виждате ли — каза Верховцев. — Музеят ще се строи от осемдесет различни планети. А засега като начало в центъра на планетата е монтиран мощен реактор, който отделя кислород от планинските пластове. Все още въздухът не е много добър, но до откриването на музея ще стане най-добрият в цялата Галактика.

През това време бяхме стигнали до подножието на паметника.

Той беше много голям, колкото двадесететажно здание. Спряхме и вдигнахме глави нагоре, разглеждахме тримата капитани.

Първия капитан беше млад, широкоплещест и строен. Имаше леко чип нос и широки скули. Капитанът се усмихваше. На рамото му беше кацнала странна птица с два клюна и красива корона от каменни пера.

Втория капитан беше по-висок. Имаше много широки гърди и тънки крака, като всички хора, родени и израсли на Марс. Лицето на Втория беше остро и сухо.

Третия капитан, трикракият фиксианец, в тесен скафандър с шлем, свален на гърба, се опираше с ръка на едно клонче от каменен храст.

— Те съвсем не са стари — каза Алиса.

— Ти си права, момиченце — отвърна доктор Верховцев. — Те се прославиха още млади.

Навлязохме в сянката на дърветата и по широка алея пристигнахме до базата. Тя се оказа огромно помещение, затрупано със сандъци, контейнери и апаратура.

— Започнаха да изпращат експонатите за музея — сякаш се извиняваше докторът. — Вървете след мен към бърлогата ми.

— Също като на „Пегас“ в началото на пътешествието ни! — възхити се Алиса.

И наистина, пътешествието по базата до жилището на доктор Верховцев приличаше на придвижването по нашия кораб, когато беше претъпкан с колети, товари и различно оборудване.

Спалнята и работният кабинет на отговорника на музея доктор Верховцев се оказа малък ъгъл между контейнерите, затрупан с книги и микрофилми, в който едва се помещаваше легло, също затрупано с хартия и ленти.

— Разполагайте се, чувствувайте се като у дома си — покани ни докторът.

За всички нас, освен за домакина, беше напълно ясно, че няма къде да се разположим. Верховцев смъкна купчина хартии на пода. Листовете се разпръснаха и Алиса се зае да ги събира.

— Роман ли пишете? — попита Полосков.

— Защо роман? А, да, разбира се, животът на тримата капитани е по-интересен от всеки роман. Той е достоен да се опише като пример за бъдещите поколения. Но аз съм лишен от литературна дарба.

Помислих си, че доктор Верховцев е прекалено скромнен. Нали е ходил при разузнавачите да търси чертежите на кораба на единия от капитаните.

— И така — каза докторът, — с какво мога да бъда полезен на моите скъпи гости?

— Казаха ни — започнах аз, — че вие знаете всичко за тримата капитани.

— Чак пък всичко! — Верховцев даже се изчерви от смущение. — Това е явно преувеличение.

Той сложи шапката си върху купчина книги, тя все падаше, а докторът я хващаше и я слагаше пак там.

— Капитаните — казах аз — са били на много неизвестни планети. Те са срещали интересни животни и птици. Казват, че са останали техни записки, дневници. А пък ние търсим по другите планети неизвестни животни. Не бихте ли ни помогнали?

— А, ето каква била работата... — Верховцев се замисли. Шапката му се възползува от този момент, смъкна се надолу и изчезна под леглото. — Аз — въздъхна той, — ако знаех предварително...

— Татко, може ли да подсказва на доктора? — попита Алиса.

— Да, момиченце — обърна се към нея докторът.

— На рамото на единия от каменните капитани е кацнала птица с два клюна и корона на главата. В зоологическата градина няма такава птица. Може би вие знаете нещо за нея?

— Не — каза Верховцев. — Почти нищо не зная. А къде е шапката ми.

— Под леглото — каза Алиса. — Сега ще я взема.

— Не се безпокойте — спря я Верховцев и се мушна под леглото. Навън стърчаха само краката му. Той търсеше шапката си в тъмнината,

шумеше с хартии и продължаваше да говори. — Дадох на скулпторите последните фотографии на капитаните. От тях те избраха тези фотографии, които най-много им харесаха.

— Може би са измислили тази птица? — попитах аз, като се наведох към леглото.

— Не-не! — възкликна Верховцев и обувките му се раздвижиха. — Аз самият съм виждал тези снимки.

— Известно ли е поне къде са правени?

— Първия капитан никога не се разделяше с птицата — отвърна Верховцев, — но когато тръгна за Венера, я подари на Втория капитан. А Втория капитан, както ви е известно, изчезна безследно. Изчезна и птицата.

— Значи, даже не се знае къде живее тя?

Верховцев най-после излезе изпод леглото. Стискаше шапката си в ръка и видът му беше смутен.

— Извинете — каза той, — аз се отвлякох.

— Значи, не е известно къде живее тази птица?

— Не-не — бързо отговори Верховцев.

— Жалко — въздъхнах аз. — Неуспех. Вие с нищо не можете да ни помогнете. А ние толкова се надявахме...

— Защо да не мога? — обиди се доктор Верховцев. — Аз също съм пътешествувал... Чакайте само да помисля.

Докторът мисли около три минути, после каза:

— Спомних си! На планетата Евридика живее Малкото драконче. Освен това, казват, има и Голямо драконче.

— Зная — казах аз. — Голямо драконче е застрелял един от капитаните.

— А вие откъде знаете? — попита Верховцев.

— Зная. Разказа ми моят приятел, археологът Гръмозека.

— Странно — произнесе Верховцев и наведе глава, разглеждайки ме, сякаш ме виждаше за пръв път. — Тогава ще си помисля още.

Той мисли още една минута и ни съобщи за марсианската богомолка. Това беше даже смешно. Марсиански богомолки има не само във всички зоологически градини, а ги отглеждат дори и в къщи. Алиса например има една.

Тогава Верховцев ни разказа за поповите лъжички, за мухокола от Фикс, за адските птици от планетата Трул и за други зверове, известни от книгата „Животните на нашата Галактика“

— Не, тези животни не са ни нужни.

— Извинете — каза Верховцев вежливо, — но аз цял живот съм се интересувал от разумните същества и някак не съм се сблъсквал с животни. Може ли да си помисля?

Верховцев отново се замисли.

— Къде съм бил? — попита се сам. — А — отговори си, — бил съм на Празната планета.

— Къде?

— На Празната планета. Тя не е далеч оттук, в съседната звездна система.

— Но щом това е Празна планета, какви животни може да има там? — учуди се Алиса.

— Това никой не може да каже. Разбирате ли, ние бяхме там в понеделник — цялото небе беше пълно с птици. А във вторник нямаше нито една птица — само вълци кръстосваха на глутници. И елени. А в сряда — нито едните, нито другите. Планетата опустя.

— Но може би животните просто са се преместили някъде?

— Не — каза Верховцев, — не е там работата. Ние имахме разузнавателен катер и от любопитство прелетяхме над цялата планета. Нито зверове, нито птици. Пустота. И не само ние се чудихме на това. Ще ви дам координатите.

— Благодаря — казах аз. — Ако вие нищо повече не можете да си спомните, тогава покажете ни дневниците на капитаните. Те сигурно са срещали различни животни.

— А кой ви е казал за дневниците? — попита докторът и наклони глава.

— Нашият приятел, археологът Гръмозека — отвърнах аз.

— Никога не съм чувал. Пък и защо са ви дневниците? Аз се сетих за склисите. За склисите от планетата Шешинера. Там ги има в огромни количества. Разказвали са ми.

— И за това също ви благодаря — казах аз. На мен много ми се искаше да надзърна в дневниците на капитаните, а доктор Верховцев, кой знае защо, не искаше да ми ги покаже. С нещо бяхме предизвикали у него недоверие.

— Моля.

— А дневниците? — попита Алиса.

— Ох, момиченце, защо са ви тези дневници? Впрочем, те не са тук. Те са на Фикс. Пазят се в архива. Да, да, в архива. — И доктор Верховцев изведнъж се оживи, сякаш беше измислил сполучлива лъжа.

— Е, както искате — примири се Алиса.

Докторът се смути, нахлупи измачканата си шапка на очите и тихо каза:

— А вие можете да отидете и на пазара в Палапутра.

— Непременно ще отидем там — казах аз. — Знаем за него.

— Тогава ще ви изпратя — предложи докторът.

Той стана и ни поведе между сандъците и контейнерите към изхода на базата. Вървеше бързо, сякаш се боеше, че ще размислим и няма да излетим.

Върнахме се при паметниците. Спряхме пред тях.

— А какво се е случило с Втория капитан? — попитах аз.

— Нали знаете, че загина — отвърна Верховцев.

— Казаха ни, че е изчезнал.

Докторът сви слабите си раменца.

— А къде можем да намерим Първия капитан? — не се предавах аз. — Той жив ли е?

— Да, работи някъде в космоса.

— По проекта „Венера“? Но там са няколко хиляди души.

— Вие самите знаете как да го търсите. И повече нищо няма да разберете от мене.

— Какво пък — казах аз тогава, — благодаря за посрещането. Наистина, ние си мислехме, че срещата ще бъде по-друга.

— Аз също си мислех така — отговори Верховцев.

— Може би като напишете романа, ще ни изпратите един екземпляр?

— Аз не пиша романи! Не мога! Кой е измислил това?

— Говоря за романа, заради който преди един месец сте посетили разузнавачите от Малък Арктур и сте ги питали за схемата на „Синята чайка“.

— Какво? — Доктор Верховцев размаха ръце. — Каква „Синя чайка“? Какви разузнавачи? Не съм бил там от половин година!

— Добре, добре — казах аз, като видях, че докторът съвсем се обърка. — Не искахме да ви обидим.

— А така — промърмори Верховцев. — Ако прелитате оттук, заповядайте, винаги ще се радвам да ви видя. Особено това очарователно момиченце.

Той протегна ръка да погали Алиса по главата, но тя направи крачка встрани и ръката на доктора увисна във въздуха.

— Значи, няма да забравите — каза той, като спря до монумента на тримата капитани, — склисите от Шешинера и загадката на Празната планета.

— Благодаря ви, докторе — отговорих аз, — няма да забравим.

ГЛАВА 6

ХРАСТЧЕТАТА

Докторът дълго стоя на фона на огромните каменни капитани и маха с шапка. Златните лъчи на залязващите слънца го осветяваха и той също изглеждаше като статуя, но по-малка от другите.

— Аа-а-а! — дочухме ние изведнъж далечен вик.

Обърнахме се.

Докторът тичаше към нас, затъвайки в пясъка.

— За-бра-ави-их — крещеше той. — Съвсем забравих!

Докторът дотича при нас и около две минути не можеше да си поеме дъх, все започваше едно и също изречение, но не му достигаше въздух да го завърши.

— Хр... — казваше той. — До па...

Алиса се опита да му помогне.

— Хрътка ли? — попита тя.

— Нее... Хр-храстчета. Аз... забравих да ви кажа за храстчетата.

— Какви храстчета?

— Стоях до самите храстчета, пък забравих да ви кажа за тях.

Докторът посочи към паметника на Третия капитан. Даже оттук, отдалеч, се виждаше, че в краката на капитана скулпторът е направил кичест храст, старателно е изпиллил от камък клоните и листата му.

— Аз си мислех, че това е само за красота — каза Алиса.

— Не, това е храстче! Никога ли не сте чували за храстчетата?

— Никога.

— Тогава слушайте. Само две минути... Когато Третия капитан бил на осмия спътник на Алдебаран, той се загубил в пустинята. Нито вода, нито храна — нищо. Но капитанът знаел, че ако не се върне в базата, корабът ще загине, защото всички членове на екипажа лежали поразени от космическа треска, а ваксина имало само в базата, в празната изоставена база в планината Сиера-Баракуда. А когато силите напуснали капитана и изгубил пътя сред пясъците, чул далечно пеене. Отначало му се сторило, че това е халюцинация. Но все пак събрал

последните си сили и тръгнал по посока на звуците. След три часа допълзял до храстчетата. По тези места храстчетата растат край малки водоеми и преди пясъчна буря се трият едно в друго, издавайки мелодични звуци. Сякаш пеят. Така в планината Сиера-Баракуда храстчетата показали на капитана пътя към водата, дали му възможност да изчака страшната пясъчна буря и спасили живота на осем космонавта, които загивали от космическа треска. В чест на това събитие скулпторът е изобразил на паметника на Третия капитан храстче. Така че, мисля, струва си да надникнете на осмия спътник на Алдебаран в планината Сиера-Баракуда и да намерите храстчетата. Освен това Третия капитан казваше, че вечер по тях цъфват големи нежни светещи цветове.

— Благодаря ви, докторе — казах аз. — Непременно ще се опитаме да намерим тези храстчета и да ги откараме на Земята.

— А те могат ли да растат в саксии? — попита Алиса.

— Сигурно — отвърна докторът. — Но, честно казано, никога не съм виждал храстчетата — те са много редки. Срещат се около извора в самия център на пустинята, обкръжаваща планината Сиера-Баракуда.

Системата Алдебаран се простираше недалеч и ние решихме да намерим храстчетата и ако е възможно да чуем пеенето им.

Нашият космокатер осемнадесет пъти прелетя над пустинята и едва на деветнадесетата обиколка в една дълбока падина видяхме зеленина. Разузнавателният катер се снижи над пясъчните хълмове и пред нашите очи се появиха храстчетата, обкръжили извора.

Те не бяха високи, стигаха до кръста ми, имаха дълги, сребристи от долната си страна листа и доста къси, дебели корени, които лесно излизаха от пясъка. Ние внимателно изкопахме пет храста, като избирахме тези, по които имаше пъпки, напълнихме голям сандък с пясък и пренесохме трофеите си на „Пегас“.

Още същия ден „Пегас“ стартира от пустинния спътник и пое курс по-нататък.

Щом развихме необходимата скорост, започнах да подготвям камерата за снимки, защото се надявах, че на храстите скоро ще цъфнат светещите цветове, а Алиса си приготви хартия и бои, за да ги нарисува.

И в този момент чухме благозвучно пеене.

— Какво е това? — учуди се механикът Зелени. — Аз не съм пускал магнетофона. Кой го е пуснал? Защо не ми дават да си почина?

— Нашите храсти пеят! — извика Алиса. — Пясъчна буря ли има?

— Какво? — учуди се Зелени. — Откъде може да се вземе пясъчна буря в космоса?

— Татко, да вървим при храстите — поиска Алиса. — Да видим.

Алиса затича към трюма, а аз малко се забавих, докато заредя камерата.

— Аз също ще дойда — каза механикът Зелени. — Никога не съм виждал пеещи храсти.

Подозирах, че всъщност му се иска да погледне през илюминатора, защото се опасяваше, че може би наистина се задава пясъчна буря.

Точно бях заредил вече камерата, когато чух вик. Познах гласа на Алиса.

Хвърлих камерата в каюткомпанията и затичах надолу към трюма.

— Татко! — викаше Алиса. — Виж!

— Помощ! — крещеше механикът Зелени. — Те вървят!

Още няколко крачки и стигнах трюма. На вратата се сблъсках с Алиса и Зелени. По-точно, сблъсках се със Зелени, който носеше Алиса на ръце. Изглеждаше много изплашен и брадата му се развяваше като от вятър.

В рамката на вратата се показаха храстчетата. Наистина зрелището беше ужасно. Храстчетата бяха излезли от пълния с пясък сандък и пристъпвайки тежко на късите си, грозни корени, се приближаваха към нас. Вървяха в полукръг, поклащайки клони, пъпките им се бяха разтворили и сред листата горяха като зловещи очи розови цветове.

— На оръжие! — извика Зелени и ми подаде Алиса.

— Затворете вратата! — казах аз.

Но беше късно. Докато се блъскахме, стараяйки се да се разминем, първият от храстите прекрачи прага и се наложи да отстъпим в коридора.

Едно след друго храстчетата последваха предводителя си.

Като натискаше по пътя всички бутони за тревога, Зелени тичаше към мостика за оръжие, а аз хванах подпряната до стената метла и се опитах да прикрия Алиса. Тя очарована гледаше настъплението на храстчетата, както заек гледа смок.

— Бягай! — извиках ѝ аз. — Дълго не мога да ги задържа!

С жилавите си, силни клони храстчетата обхванаха метлата и я дърпаха от ръцете ми. Аз отстъпвах.

— Задръж ги, татко! — каза Алиса и избяга.

„Добре — успях да помисля аз, — че поне Алиса е в безопасност.“ Моето положение продължаваше да бъде критично. Храстчетата се стараеха да ме заклецят в ъгъла, а аз вече не можех да действувам с метлата.

— Защо му е на Зелени огнехвъргачка? — чух в говорителя гласа на капитан Полосков. — Какво се е случило?

— Храстчетата ни нападаха — отговорих аз. — Но не му давай огнехвъргачка. Ще се постарая да ги затворя в отсека. Щом отстъпя зад съединителната врата, ще ти се обадя и ти ще затвориш трюмния отсек.

— Не те ли застрашава нещо? — попита Полосков.

— Не, засега се държа — отговорих.

И в този момент най-близкият до мен храст силно дръпна метлата и я изтегли от ръцете ми. Метлата отхвъркна в далечния край на коридора и храстите, сякаш ободрени от това, че съм обезоръжен, тръгнаха към мен в плътен строй.

И в този момент чух бързи стъпки отзад.

— Ти къде, Алиса! — извиках. — Веднага се връщай! Те са силни като лъвовете! Но Алиса се провря под ръката ми и се хвърли към храстите.

В ръката ѝ имаше нещо голямо и блестящо. Аз се хвърлих след нея, загубих равновесие и паднах. Последното, което видях, беше Алиса, обкръжена от зловеците клони на оживелите храсти.

— Полосков! — извиках аз. — На помощ!

В същата секунда пеенето на храстите спря. Смени се с тихо ромолене и въздишка.

Изправих се на крака и видях мирна картинка.

Алиса стоеше в центъра на храстите и ги поливаше от една лейка. Храстчетата размахваха клони, стараяйки се да не изпуснат

нито капка вода и блажено въздишаха.

След като върнахме храстите обратно в трюма, изхвърлихме счупената метла и изтрихме пода, попитах Алиса:

— Как се сети?

— Нищо особено, татко. Нали храстчетата са растения. Значи, трябва да се поливат. Като морковите. А ние ги изкопахме, посадихме ги в сандъка, а забравихме да ги полеем. Когато Зелени ме хвана и се стараеше да ме спаси, аз успях да си помисля: нали те в къщи живеят до самата вода. И Третия капитан по тяхното пеене е намерил вода. А те пеят, когато приближава пясъчна буря, която изсушава въздуха и засипва водата с пясък. Тогава те се тревожат, че няма да им стигне водата.

— Защо не ми каза веднага?

— А щеше ли да повярваш? Ти се биеше с тях като с тигри. Съвсем беше забравил, че са най-обикновени храстчета, които трябва да се поливат.

— Чак пък най-обикновени! — промърмори механикът Зелени. — Тичат за вода по коридорите.

Сега вече дойде моят ред като биолог да кажа последната дума.

— По този начин храстите се борят за съществуване — казах аз. — В пустинята водата е малко, изворите пресъхват и за да останат живи, храстите трябва да бродят по пясъка и да търсят вода.

Оттогава храстите мирно си живееха в сандъка с пясък. Само един от тях — най-малкият и най-палавият — често излизаше от сандъка и ни причакваше в коридора, шумеше с листата и тананикаше, изпросвайки си вода. Молех Алиса да не дава прекалено много вода на малкия — и така вече тече от корените му, — но тя го съжаляваше и до края на пътешествието му носеше вода в чаша. Поне да беше само това. Един път тя го поля с компот и оттогава храстчето изобщо не ни оставяше на мира. Крачеше по коридора, оставяйки след себе си мокри следи, и тъпо се буташе в краката на хората.

Няма нито капка разум. Но страшно обича компот.

ГЛАВА 7

ЗАГАДКАТА НА ПРАЗНАТА ПЛАНЕТА

— Накъде по-напред? — попита Полосков.

Той разглеждаше космическата карта. Върху нея беше нанесен курсът до Палапутра, където се намираше пазарът за животни. Но с пунктир беше отбелязан и курсът до Празната планета, за която ни разказа Верховцев.

— На Палапутра винаги можем да отидем — отговорих аз. — А Празната планета не е обозначена в нито един космически справочник. Да рискуваме ли?

— Но даже самият доктор Верховцев каза, че животните на нея са изчезнали. Може би те са измрели и ние само напразно ще си губим времето.

— И горивото ни е малко — намеси се в разговора ни Зелени. — Все едно, ще се наложи в Палапутра да зареждаме. А на Празната планета къде да заредим? Така и ще си останем без гориво — има да чакаме, докато някой мине наблизо.

Но ние нямахме намерение да слушахме Зелени. Той е песимист. Пък и бяхме сигурни, че горивото ще му стигне. Той просто искаше да се презастрахова.

— Все пак — казах аз, — да надникнем на Празната планета. Това е загадка, а няма нищо по-интересно от разгадаването на загадки.

И ние поехме курс към Празната планета.

За съжаление след два дни се оказа, че доктор Верховцев ни е дал неточни координати. Ние вече трябваше да видим звездата, около която се върти тази планета, а пред нас се простираше пустота.

Какво да правим? Решихме: ще летим още един ден и ако нищо не се измени, ще обърнем обратно.

Решихме това вечерта, преди вечеря, а после Зелени отиде в радиокабината, за да изпрати радиограма на Земята, че при нас всичко е наред, полетът протича нормално. Аз тръгнах след Зелени.

Обичам да слушам, когато включва радиостанцията, и космосът, такъв пустинен и необятен, оживява. Ние чуваме как разговарят далечни космически бази и планети, как се обаждат кораби и как автоматични маяци предават информация от ненаселени планети и астероиди за обстановката, за пътищата на метеоритните потоци и за пулсиращите звезди.

Докато Зелени подготвяше радиограмата, аз въртях копчето на приемника. И изведнъж чух слаб женски глас:

— Намирам се в сектора 16–2, регистрирах неизвестен метеоритен поток, летящ към системата Блук. След три денонощия този поток ще пресече пътническото трасе Блук–Фикс. Моля да съобщите на всички кораби.

— Ние сме точно в този сектор — казах аз на Зелени.

— Чух — отговори Зелени, който бе оставил радиограмата и записваше съобщението в бордовия журнал.

— А щом този кораб е в нашия сектор, хайде да го попитаме за Празната планета — предложих на Зелени. — Може да сме се отклонили от курса.

Зелени каза, че корабът е прекалено далеч от нас и няма да ни чуе, че радиостанцията ни сигурно ще откаже, че тази жена, която предупреждаваше за метеоритите, нищо не знае за планетата, защото тя не съществува. Зелени мърмореше, но през това време ръцете му въртяха копчето за настройка на радиостанцията и когато неизвестният кораб прие нашето повикване, той каза:

— Говори корабът „Пегас“. Ние се намираме във вашия сектор и се насочваме към Празната планета, но не знаем дали правилно летим.

— Сега ще проверя — отвърна женският глас. — Дайте ми точните си координати.

Включихме връзката с мостика и Полосков ни събщи координатите. Предадохме ги по назначение.

— Всичко е ясно — каза женският глас. — Между вас и планетата виси облак космически прах, затова не виждате звездата. Смело летете напред и утре ще минете облака.

— Много благодаря — казах аз на неизвестния кораб. — Дадохте тези координати на планетата Тримата капитани, но не космонавт, а уредникът на музея и ние се опасяхме, че е сгрешил.

— Доктор Верховцев? — попита женският глас.

— Да. Вие познавате ли го?

— Отлично го познавам — отговори жената. — Той е чудесно и добро старче. Колко жалко, че не сме се срещнали по-рано! Трябва да му предам едно писмо, но няма да мога да отида при него. Нямам време. Вие няма ли да се върнете при Верховцев!

— Не — казах аз. — После ще полетим към Блук, в град Палапутра. Ние сме биолози и търсим редки животни.

— Аз също — отвърна женският глас. — Може би някога ще се срещнем. Но сега нямам време. Сега трябва да бързам. Аз търся жива мъглявина.

— Последен въпрос — казах аз. — Вие самата били ли сте на Празната планета?

— Била съм — отвърна женският глас. — Моретата там са пълни с риба, но на сушата няма нито едно животно. Желая ви успех.

От говорителя се разнесе глух шум, разряди.

— Включи двигателите на пълна мощност — каза Зелени, — бърза за някъде. Каква е тази жива мъглявина?

— Жива мъглявина не съществува — казах аз. — Срещнах тази жена на една конференция и й казах, че се заблуждава. Ти чу ли как се изказа за доктор Верховцев? Чудесно, казва, старче.

— И все пак аз не му вярвам — промърмори Зелени. — Ако той е толкова чудесен, тогава защо не казваше истината? Защо ту пише роман, ту не пише? Защо твърди, че не е летял на Малък Арктур? Защо не пожела да ни покаже дневниците на тримата капитани?

И Зелени отново се зае с радиограмата.

Жената беше права. На следващия ден ние засякохме в локаторите малка звезда, около която се въртеше само една планета. По всичко личеше, че точно това е Празната планета.

Кацнахме по здрач на брега на голямо езеро, в края на обширна равнина, обрасла с еднаква, пожълтяла трева. Валеше ситен дъжд, безкраен и скучен. Дълго стояхме пред илюминаторите — нито животни, нито птици. Може би наистина тук няма нищо?

Алиса и Зелени отидоха за вода до езерото. Забавиха се, но аз не се тревожех, защото от илюминатора виждах, че правят нещо на брега.

След това Зелени се върна, но не се качи на мостика, а отиде в каютата си.

— Какво търсиш? — попитах го по вътрешната уредба.

— Въдица — отвърна Зелени. — В езерото има страшно много риба. Гребнахме с кофата вода, а вътре — три риби. Професоре, нима не ти се яде прясна рибена чорба?

— Не — отвърнах аз. — Не препоръчвам и на вас. Даже на Земята има отровни риби, а да се вари рибена чорба на неизвестна планета, най-малкото е лекомислено.

— Е, добре, добре — съгласи се Зелени. — Тогава ще хванем нещо за колекцията ти.

Зелени се върна на брега, а аз взех шлифера на Алиса, да не се простуди, една мрежа и тръгнах към езерото.

Зелени отказа да лови риба с мрежа, заяви ми, че това не е спорт, а той е спортист. Но ние с Алиса наловихме цяла кофа. Занесохме рибата на кораба. След нас се върна измокрен и Зелени, който носеше улова си в рибник.

— Да не забравиш да затвориш вратата на кораба — казах аз, оставяйки кофата до люка.

— Няма да забравя — отвърна с развълнуван глас Зелени, който така бе зажаднял за риболов, че можеше да стои цяла нощ, ако не беше толкова тъмно.

На сутринта първата ми работа беше да погледна през илюминатора. Отвън светеше ярко слънце и над кораба кръжаха много птици.

— Ето ти тебе Празна планета — казах аз на глас и тръгнах да будя другарите си. — Ето ти тебе Празна планета — повторих. — Вчера хванахме риба, днес на ята кръжат птици.

Събудих Алиса и Полосков, но Зелени вече беше станал. Разглеждаше кукичките и кордите си.

— Подготвям се за голям улов — каза ми той. — Предчувствувам, че тук има щуки, големи колкото мене.

— Само внимателно — предупредих аз. — Гледай някоя щука да не хване тебе.

След това слязох към люка, за да разгледам птиците отблизо. И открих неприятна подробност — обхванат от рибарска треска, нашият механик беше забравил да затвори през нощта вратата на „Пегас“. Добре, че някое животно не се беше вмъкнало вътре, но всички риби, до една, бяха изчезнали. Изглежда птиците са влезли през люка като в пещера и са измъкнали целия ни вчерашен улов.

— Това е много сериозно нарушение на космическата дисциплина — каза Полосков на закуска, като разбра за пропуската на Зелени. — Но аз съм си виновен. Както и професорът. Ние бяхме длъжни да проверим люка.

— Ама нищо не се е случило — каза Алиса. — Сега със Зелени ще наловим, ако искате и десет кофи. Не можете да си представите колко риба има в езерото!

— Не е там работата — въздъхна Полосков. — Ако това се повтори, можем смело да обръщаме назад, към къщи. Значи, ние сме толкова лекомислени, че нямаме работа в космоса.

— Извинявай, капитане — помоли Зелени. Той сигурно разбираше какво е направил, но мисълта за риболова така го бе развълнувала, че с единия крак вече стоеше на брега отсреща.

Приготвих мрежите си за лов на птици и изнесох пушките, които стрелят с игли, намазани с приспиващ разтвор. Докато се подготвях за лов на птици, Зелени седеше на брега и с края на окото си следях какво прави. Учуди ме, че е толкова унил. Разстроен е — помислих си аз.

Изведнъж времето се развали. Отнякъде се появи силен вятър. Той огъваше тревата, издухваше птиците от небето, вдигна в езерото големи вълни. След няколко минути на небето не остана нито една птица. Скриха се някъде.

Зелени стана и тръгна към кораба.

Аз също реших да прибера мрежите и да почакам, докато времето се оправи и птиците се върнат.

— Е, как е? — попитах Зелени. — Можем ли да те поздравим с улова?

— Никакъв улов — отвърна Зелени. — Не кълве.

— Как не кълве? Ти сам казваше, че езерото е пълно с риба.

— Това беше вчера. А сега изглежда всичката риба е слязла в дълбокото.

— И моите птици се разлетяха — утеших го аз. — Така че и на двамата не ни провървя. Ще почакаме да се оправи времето. Довечера пак ли ще отидеш на езерото? Може би тук рибата кълве само вечер.

— Не зная, не вярвам аз на тая планета — мрачно отрони Зелени. — Ненапразно я наричат Празна планета. Имаше риба — няма риба. Имаше птици — няма птици.

— Гледайте — каза Алиса, която стоеше до нас и чу целия ни разговор. — Гледайте, заек!

В тревата скачаше някакво зверче. Гонеше го друго, по-голямо. Дори не успяхме да ги видим добре — веднага изчезнаха и само тревата се къдреше от вятъра.

— Виждаш ли — казах аз, — не е празна планетата. Има животни.

— И животните ще изчезнат — отвърна Зелени. — Помниш ли какво каза Верховцев? Макар че не му вярвам.

— Зелени — предложих аз, — хайде да проверим къде се е скрила твоята риба. Ще пуснем в езерото биотърсача. Ще го настроим на риба, а той, щом я открие, ще даде сигнал.

— Както искаш — съгласи се Зелени. — Само че в езерото няма риба. Аз съм стар рибар, зная кога езерото е празно.

Изнесох от „Пегас“ биотърсача и го пуснах в езерото. Той беше във водонепроницаем кожух и снабден с двигател. Сложих на ушите си слушалки и зачаках сигнали. Приборите показаха, че биотърсачът се е спуснал до самото дъно на езерото и е отплувал по-нататък, към средата. Но сигнали нямаше. Езерото беше мъртво. След половин час се отказах от търсенето. Биотърсачът не можеше да греша — в езерото нямаше нито една рибка.

— Ако вчера със собствените си ръце не бях вадил риба от водата, никога не бих повярвал, че тук може да има нещо — признах аз. — Верховцев беше прав — планетата е странна.

— И аз това казвам — съгласи се Зелени, прибра въдицата си и се качи на „Пегас“.

— На хоризонта голямо стадо антилопи — силно събщи високоговорителят.

Полосков отгоре, от мостика, беше видял животните на самия хоризонт.

Но аз и без това вече бях разбрал, че степта гъмжи от животни. В тревата тичаха полски мишки, недалеч един лалугер се беше изправил на задни лапи, някакво зверче, което много приличаше на мече, мина по брега на езерото.

— Няма нищо страшно — казах аз. — Ще подготвим всъдехода и ще тръгнем на лов за животни.

Но едва бяхме извели всъдехода от „Пегас“ и рукна проливен дъжд. Този дъжд беше много по-силен от вчерашния, заваля внезапно и силно зачука по покрива на всъдехода. Ние с Алиса бързо се вмъкнахме вътре и без да обръщаме внимание на чукането на дъжда, поехме курс към вътрешността на степта, натам, където пасеше стадото антилопи. Антилопите не се виждаха. Не открихме и други животни. А когато излязох от всъдехода и се наведох да разгледам мишките, които до преди малко тичаха из тревата, оказа се, че и те са изчезнали. Този път пуснах биотърсача над равнината. Той отлетя до самия хоризонт и се върна — без съмнение на тази планета няма нито едно животно.

— Какво да се прави? — попитах с отчаяние Полосков, след като бяхме вкарали всъдехода обратно в „Пегас“ и седяхме в каюткомпанията. — Наистина празна планета. И никак не ми се иска да излитаме оттук, докато не разгадаем тази тайна.

— Но и не можем да останем вечно тук — възрази Полосков. Не сме и първите, които се сблъскваме с тази загадка. Може би тайната на Празната планета така и ще си остане неразгадана.

— Жалко, че Зелени забрави да затвори люка — каза Алиса. — Поне рибите щяха да ни останат.

— Стига, той и така е разстроен — прекъснах аз Алиса. — Но това все пак е странно: долетяхме вчера, вали дъжд — езерото пълно с риба, на сутринта летят птици, после излезе вятър, разгони птиците — появиха се животни...

— Татко — обади се изведнъж Алиса, — аз разгадах тайната на тази планета.

— Е, да, разбира се — мрачно каза Зелени. — Никой не може да я разгадае, а Шерлок Холмс, по прякор Алиса, я разгада!

— Внимателно, Зелени — предупреди го Полосков, — аз вече загубих едно желание, докато търсехме поповите лъжички.

— Точно така — съгласи се Алиса. — Аз нямам научно мислене.

— Е, казвай, дъще — подканих я аз.

— Може ли да не разказвам, а да показвам?

— Щом искаш, показвай.

— Тогава почакайте малко, сега ще се върна.

— Навън ли излизаш? Вали.

— Не се безпокой. Дори няма да се намокря. Аз само до езерото и обратно.

Приближих се до илюминатора. Виждаше се как Алиса, криейки главата си под шлифера, тича към езерото, как загребва вода с кофичка. Още един път, още... Ето я, тича обратно.

Алиса дотича в каюткомпанията и постави кофичката на масата.

— Гледайте — показа тя.

В кофичката бавно плуваше малка рибка.

— Охо! — възкликна Зелени. — Аз съвсем забравих, че тук най-много кълве вечер. Къде са въдиците?

— Почакай — каза Алиса и бръкна в кофата. Тя извади рибата и я хвърли на масата.

— Какво правиш?

— Аз съм права... — започна Алиса и в същия миг пред очите ни се извърши чудно превращение. Рибката трепна един-два пъти, махна с опашка и плавниците ѝ започнаха да се превръщат в крила, люспите — в пера, а след минута на масата се гиздеше, оправяше перата си малка птичка.

Докато гледахме с отворени от учудване уста как рибата се превърна в птица, тя размаха криле и полетя. Удари се в тавана на каюткомпанията.

— Хванете я! — извиках аз. — Ще се убие!

— Стой, татко, това не е всичко — спря ме Алиса.

Птичката се удари няколко пъти в тавана и падна обратно на масата. Падна и започна ново превращение. Този път изчезнаха перата, свиха се крилата и пред нас се оказа мишле. Мишлето се смъкна по крака на масата и изчезна в ъгъла.

— Сега ясно ли е? — попита Алиса.

Тя тържествуваше. Все пак не всеки ден се случва да разгадаеш тайна, която се е оказала над възможностите на толкова биолози.

— Но как се сети? — попитах аз.

— Ти ми подсказа. Ти си спомни, че когато вчера валя дъжд — имаше риби, появи се слънце — птици, вятър — животни.

— Точно така — казах аз. — Удивителна приспособимост, но напълно оправдана на тази планета. Живите същества тук приемат такава форма, каквато им е най-удобна. За тях не са страшни нито

ветровете, нито дъждовете, нито слънцето. Сигурно като дойде зимата, също измислят нещо.

— Това може да се провери — каза Алиса. — Ще сложим рибата в хладилника.

Засега се отказахме да слагаме рибата в хладилника, но ѝ направихме клетка, в която имаше аквариум, а след това с часове се любувахме как рибата излизаше от водата, излиташе във въздуха или тичаше в ъгъла, към хранилката.

ГЛАВА 8

КАКВО НИ РАЗКАЗАХА УШАНИТЕ

Всички колекционери и любители на различни рядкости от осми сектор на Галактиката идват на планетата Блук. Там край град Палапутра един път в седмицата има пазар.

В Галактиката има няколко милиарда колекционери. Например колекционерите от Слънчевата система се събират през първата неделя на всеки месец на Марс, на платото край Големия канал. Разказвали са ми, че в мъглявината Андромеда също има могъщо братство на колекционерите, а на една планета те са толкова много, че са взели властта в свои ръце и цялата промишленост на тази планета изработва само албуми за марки, пинцети и аквариуми.

Бил съм при марсианските колекционери. Купувах там за зоологическата градина редки летящи рибки. Но на Блук не ми се е случвало да идвам.

Палапутра се оказва малък град. В него има много хотели и складове. А на космодрума на Палапутра може да завиди всяка столица.

Едва „Пегас“ кацна на бетонното поле и до него се приближи автомобил, в който седяха стражници.

— Вие откъде долетяхте? — попитаха те Полосков, след като спряха до трапа.

— От Земята — отговори Полосков.

— Това къде е?

— В трети сектор. Слънчевата система.

— Аха, така си и мислех — каза главният стражник.

Той много приличаше на вентилатор. Имаше три големи кръгли уши и когато говореше, така си въртеше главата, че правеше вятър. Затова в Галактиката наричаха жителите на Блук ушани.

Стражниците се качиха на борда и влязоха в каюткомпанията.

— Какво ще продавате? — попита стражникът.

— Бихме искали да погледаме — отговорих аз — дали тук няма интересни животни за Московската зоологическа градина.

— Значи нищо няма да продавате? — попита стражникът.

— Не.

— И на борда няма никакви животни?

— Ние имаме животни — казах аз, — но не за продажба.

— Покажете ми ги — нареди стражникът.

— Защо? — учуди се Полосков. — Ние сме ваши гости и вие сте длъжни да ни вярвате.

— На вас бих повярвал — каза ушанът, — но вие не познавате колекционерите. Те мъкнат от цялата Галактика различни твари, а после ние си имаме неприятности. По-рано бяхме вежливи и не проверявахме корабите, а сега ги проверяваме. Научени сме от горчивия си опит.

И стражникът, правейки вятър с ушите си, ни разказа тази печална история:

— Неотдавна на пазара се появи един търговец. Дойде с малка торбичка и бурканче. В бурканчето имаше бели червеи. Любителите на птиците веднага оцениха тези червеи. Те бяха калорични и много се харесваха на птиците. Един колекционер купи бурканче с червеи. Втори купи, трети. А търговецът развързваше торбичката и гребеше оттам още. Колекционерите се наредиха на опашка за червеи. Двеста двадесет и трети на опашката беше известният колекционер на екзотични рибки Крабакас от Баракас. Той си стоял и като нямало какво да прави, гледал как търговецът гребе червеите с буркана от торбичката. И пресметнал, че в торбичката могат да се поберат само три и половина буркана с червеи, не повече. Тогава Крабакас от Баракас се сетил, че работата не е чиста. Той се приближил до търговеца и попитал: „Тази торбичка да не е бездънна?“.

— Не, ваше благоушие — прекъсна го помощникът му на това място от разказа. — Той попитал: „Откъде вземате червеите?“.

— Мълчи — каза третият стражник. — Нищо подобно. Крабакас от Баракас му казал: „Дайте да видя вашата торбичка“.

— Млък! — подвикна на помощниците си главният стражник. — Ще ви отхапя ушите, ако ме прекъсвате!... Търговецът не обърнал никакво внимание на думите на Крабакас. Може би защото диаметърът на Крабакас е само половин милиметър, макар че дължината му е осем

метра и той самият прилича на много-много тънък син червей. Тогава Крабакас се обърнал към колекционерите, които стояли на опашката, и възкликнал: „Не ми харесва този подозрителен търговец!“.

— Извинете, ваше благоушие — не издържа отново помощникът на стражника, — но ще се осмеля да кажа, че Крабакас от Баракас казал тогава на другите колекционери: „Дръжте крадеца!“

— Ти си луд! — изсъска му третият стражник. — Крабакас казал: „Аз съм не по-малко разумно същество от вас, търговецо, и моля да ми обръщате внимание! И изобщо, дайте ми торбичката!“

— Край! — размаха уши началникът на стражниците. — Подавам си оставката!

Стражниците се скараха, преминаха на своя съвсем непонятен език, който се състои в това, че те по много хитър начин си мърдат ушите. В каюткомпанията се изви буря и не бе ясно как щеше да свърши кавгата на стражниците, ако при един порив на вятъра от масата не беше паднал кафеникът. Той се счупи и стражниците се засрамираха от поведението си.

— Извинете ни — каза главният ушан. — Малко се разгорещихме.

— Нищо, нищо — казах аз, като се стараех да не се усмихвам и събрах парчетата от пода, докато Алиса изтича за парцал, за да изтрие кафявата локва.

— Крабакас от Баракас — продължи главният ушан — обяснил на колекционерите своите подозрения и те с общи усилия взели от търговеца малката торбичка. В нея се събирали само две шепи червеи. Но когато извадили част от червеите навън, те пред очите им започнали да се делят наполовина и да растат. Изведнъж от другия край на пазара се разнесъл изплашен вик. Един любител на пойни птици изсипал храната в клетката и видял, че червеите се размножават много бързо.

— Не — каза вторият стражник, размахвайки уши. Ще се осмеля да възразя, ваше благоушие...

Но главният стражник не искаше да чува възраженията му. Той хвана своите помощници за ушите и ги измъкна от каюткомпанията, затвори вратата и каза с облекчение:

— Сега вече ще разкажа спокойно.

Но вратата се откряна и в процепа се показа ухото на непокорния стражник.

— Ще се осмеля... — започна той.

— Не, това е невъзможно! — главният стражник притисна мършавия си гръб към вратата и завърши разказа си. — Оказа се, че тези червеи се размножават с невероятна бързина. Толкова бързо, че за десет минути бяха три пъти повече, а след час — шестстотин пъти повече, отколкото в началото.

— А с какво се хранят? — учуди се Алиса.

— С въздух — отговори стражникът. — От само себе си се разбира, че с въздух.

— С кислород! — извика зад гърба му вторият стражник.

— С азот! — обади се и третият.

Главният ушан от срам за своите подчинени скри лице в ушите си. Едва след пет минути дойде на себе си дотолкова, че да може да завърши разказа си.

— С една дума, след три часа пазарът в Палапутра беше покрит с цял метър червеи, колекционерите и търговците се разбягаха кой накъде види.

— А търговецът? — попита Алиса.

— В суматохата търговецът изчезна.

— Избяга — чу се иззад вратата.

— Планината от червеи се разпълзя на всички страни. До вечерта достигна центъра на града. Всички пожарни коли, които заливаха червеите с вода и пяна от пожарогасителите, не можаха да се справят с нашествието. Опитваха се да горят червеите, да ги тровят, да ги посипват с ДДТ, да ги тъпчат с крака, но всичко беше напразно. Въздухът на планетата намаляваше все повече и повече. Наложиха се да раздадем кислородни маски. От планетата Блук към всички краища на Галактиката полетяха тревожни сигнали SOS. Но планетата беше спасена от любителя на птици Крабакас от Баракас. Той пушна срещу червеите едачките — малки птички, но толкова лакоми, че нито един уважаващ себе си колекционер не ги държи — чисто разорение. В края на краищата можахме да се избавим от червеите, макар че едачките заедно с тях изядоха и всички мравки, пчели, оси, комари, пеперуди, хлебарки, земни пчели и торни бръмбари.

— Но защo този търговец е продавал такива опасни червеи? — попита Алиса.

— Как защo? Искал е да получи печалба. Та нали тази торбичка е била бездънна.

— Не — каза Алиса, — това не може да бъде. Той не е толкова глупав. Нали колекционерите много бързо са се сетили каква е работата.

— Разбира се, че не е глупав! — извика иззад вратата другият стражник. — Той е искал да погуби нашата планета!

— Защо?

— Ние самите не знаем — призна главният стражник, отместил се от вратата и пуснал помощниците си. — Ние не знаем, но оттогава проверяваме всички кораби, които идват от Слънчевата система.

— Защо именно от Слънчевата система?

— Това е тайна — каза първият стражник.

— Никаква тайна не е — намеси се вторият. — Просто този търговец беше от Слънчевата система. Той беше Човек.

— Много странно — казах аз. — Поне имате ли описанието му? Как е изглеждал?

— Никак. За нас всички хора са еднакви.

— Все пак трябва да има някакви отличителни черти.

— Имаше черта — каза помощникът на стражника.

— Мълчи! — заповяда му началникът.

— Няма — отвърна помощникът. — Този човек имаше на главата си нещо с хоризонтална периферия и с напречна вдлъбнатина отгоре.

— Не разбирам — казах аз. — Каква е тази напречна вдлъбнатина?

— Ваше благоушие, покажете им фотографията. Може би те ще ни помогнат — предложи помощникът.

— Не, не може, това е секретна фотография.

— Може. Щом съм казал, вече не е секретна.

— Ти не си казал, а си издал държавна тайна.

— Още повече.

Тогава негово благоушие извади от джоба си снимка. Тя беше смачкана, любителска, размазана, но все едно, нямаше никакво съмнение — на нея беше изобразен доктор Верховцев с буркан в едната ръка и малка торбичка в другата.

— Не може да бъде! — учудих се аз.

— Познавате ли го?

— Да. Той живее на планетата Тримата капитани.

— Ай-ай-ай, на такава хубава планета живее такъв лош човек!

Кога го видяхте?

— Преди три дни.

— А при нас беше миналия месец. Сега нека да прегледаме кораба ви. Ами ако се окаже, че на борда има червеи?

— Ние нямаме червеи.

— Не си признава — подсказа на началника си вторият ушан, — не иска да говори.

— Тогава няма да им разрешим да излязат в града — каза началникът. — Къде ви е телефонът? Приемаме, че всички на борда са болни от галактическа чума. Тогава вие доброволно ще излетите. А ако не се съгласите, такава дезинфекция ще започнем, че ще съжалявате, че сте долетели.

— Ние не замисляме нищо лошо — постарях се да успокоя стражника. Виждали сме този човек само веднъж. И даже може да не е той. Нали се срещат хора, които много си приличат. И защо му е на доктора, директор на музей, да продава червеи?

— Не зная — каза печално главният ушан. — Толкова нещастия ни се струпаха! Престанахме да вярваме на нашите гости.

— А какво още се е случило?

— Не питайте! Някой е изтребил почти всички говорани.

— Говорани ли?

— Да, говорани. Това са нашите любими птици.

ГЛАВА 9

НА НАС НИ ТРЯБВА ГОВОРАН

Ние с Алиса тръгнахме пеша към пазара, а на всъдехода наредихме да дойде там след два часа.

Утрото беше хубаво, ясно; небето — чисто, оранжево; облаците — леки, зелени; пясъкът под краката ни — мек, небесносин.

Излязохме на главната улица на града. От двете ѝ страни бяха наредени хотели. Те никак не си приличаха помежду си, защото всеки беше строен специално за жителите на една или друга планета от звездната система.

Там имаше един хотел — „Крак“, който изглеждаше като детско балонче с диаметър сто метра. Изпод хотела стърчаха краищата на антигравитатори. В него отсядаха свикналите с безтегловността скитници, които нямаха собствена планета. Те летяха на метеорити и в кометни потоци и там разпъваха шатрите си.

След това отминахме хотел „Чудесно място“. Този хотел също бе кълбо, но твърдо, масивно, наполовина вкопано в земята. На него видяхме табела: „Само за жители на метанови планети“. През неплътна затворената врата съскаше струйка газ.

Следващият беше хотел „Тиган“, стените му бяха нажежени — не можеш да се допреш, независимо от стотен слой изолация. В „Тиган“ се настаняваха жители на такива звезди, където къпането в огнена лава е както у нас къпането в езеро през лятото.

Имаше хотели, висящи във въздуха и заровени в земята, имаше с врати на покрива и изобщо без прозорци и врати. И изведнъж видяхме малко здание с колони, най-обикновени прозорци и най-обикновена врата. Над нея имаше табела: „Волга-майчица“.

— Гледай, татко, това сигурно е за хора! — каза Алиса.

Спряхме пред хотела, защото ни беше приятно да го видим — все едно, че срещаш стар познат.

От хотела излезе висок човек с униформа на космонавт от търговския флот. Той ни кимна и ние го заговорихме:

— Здравейте. Вие откъде сте?

— Докарахме от Земята на планетата Блук регенератори за кислород — отвърна той. — Може би сте чули, тук се случи неприятност — едва не загубиха всичкия си кислород.

Докато аз разговарях с космонавта, Алиса стоеше до мен и разглеждаше хотела. Изведнъж ме хвана за ръката:

— Татко, гледай кой е там.

До прозореца на третия етаж стоеше доктор Верховцев и ни гледаше отгоре. Като срещна погледа ми, веднага се дръпна от прозореца.

— Не може да бъде! — възкликнах аз. — Той не би успял да долети дотук.

— Да отидем да попитаме как се е озовал тук — предложи Алиса.

Вратата на хотела беше резбована, тежка, с позлатена извита дръжка. Отвътре фойето беше обзаведено като болярска стая. Стените бяха нарисувани с нарвали и красиви девойки, а наоколо имаше широки пейки. Изглежда ушанските архитекти бяха гледали известната двадесетсерийна телевизионна постановка на „Борис Годунов“. Спрях наред болярските палати.

— Почакай, Алиса — казах аз. — Това не ми харесва.

— Защо?

— Разсъди сама: ние току-що се разделихме с доктор Верховцев, долитаме тук, а стражниците ни казват, че той едва не е погубил планетата, защото продавал бели червеи, и в същото време ние го виждаме на прозореца на хотела.

— Точно затова — каза Алиса — трябва да го питаме какво става.

— Добре — съгласих се аз и се приближих до дългата маса, зад която между препариран лебед и пластмасова кофа, стоеше ушат портиер в бяло мундирче.

— Кажете, моля — попитах аз, — в коя стая е настанен доктор Верховцев?

— Един момент, добри юначе — отговори портиерът, като отметна ушите си на гърба и отвори грамадна книга с кожена подвързия със закопчалки. — Верховцев... — мърмореше си той, — Ве-ръ-хо-въ-цев... Ето Верховцев!

— В коя стая е?

— В осма одая. На третия етаж — каза портиерът. — А вие приятели ли сте му?

— Познати — предпазливо отвърнах.

— Печално — каза портиерът, — че такъв лош и груб наемател има такива добри на вид познати.

— Защо — попитах, — обидил ли ви е?

— Вървете — отговори портиерът. — Одая номер осем. И му кажете, на поганеца, че ако продължава да вари кренвирши върху леглото и да чупи роботите-камериери, ще го помолим да напусне нашия многоуважаван хан.

— А на мене ми се стори, че Верховцев е много тих човек — казах аз на Алиса, докато се качвахме по стълбите.

Насреща ни слизаха хора — линеанци, фиксианци и други същества, които живеят на планети със същите условия като на Земята. Някои от тях носеха клетки, аквариуми, албуми с марки или само чанти. Бързаха към пазара.

Осма стая се намираше в края на дълъг коридор, постлан с много персийски килими. Спряхме пред пластмасова, имитираща дъбово дърво врата и аз натиснах звънеца.

Никакъв отговор.

Тогава почуках. От лекия натиск вратата се отвори. Малката стая беше обзаведена и украсена според илюстрациите в историческите романи за живота на Земята. Имаше кристален полилей и газена лампа без фитил, волфрамов самовар и японски параван. Но Верховцев го нямаше.

— Докторе — повиках аз, — тук ли сте?

Никакъв отговор.

Алиса влезе в стаята, погледна зад паравана. От вратата аз й казах:

— Да си вървим, неудобно е да нахълтваме в чужда стая...

— Сега, татко — отговори Алиса.

Зад гърба си чух нечие бързо дишане. Огледах се. До вратата стоеше много дебел човек в черен кожен костюм. Той имаше дебели устни и няколко брадички, които се пластяха над яката му.

— Кой ви трябва? — попита той с много висок, нежен, детски глас.

— Търсим наш познат — отговорих аз.

— Извинете, аз живея в съседната стая — каза дебеланкото — и чух как преди пет минути човекът, който живее тук, излезе. Затова реших да ви предупредя.

— А знаете ли къде е отишъл?

Дебеланкото почеса брадичките си, помисли малко и каза:

— Мисля, че на пазара. Къде другаде да отиде?

Излязохме от хотела и тръгнахме към пазара. „Странен човек е този доктор Верховцев“ — мислех си аз.

Минахме покрай хотел, направен като аквариум — в него живееха обитатели на планети, покрити с вода, — и покрай хотел, който приличаше на чайник. От нослето на чайника излизаше пара — там живееха куксите от Парасел. На тяхната планета е горещо, водата кипи и планетата е обвита с гореща пара.

От хотелите излизаха техните гости. Много от тях се движеха в най-различни скафандри. Едни пълзяха по земята, други летяха над главите ни. Между краката ни се мяркаха колекционери малко по-големи от мравки, а редом с тях шестуваха колекционери малко по-малки от слон.

Колкото приближавахме към пазара, толкова по-гъста ставаше тълпата и аз хванах Алиса за ръка, да не би без да иска да настъпи някого или някой да настъпи нея.

Пазарът се бе разпрострял на много километри. Той бе разделен на няколко сектора. Отначало ние минахме през сектора на събирачите на миди. След това прекосихме сектора на колекционерите на книги, с труд си пробихме път през пълния с хора сектор на събирачите на минерали и скъпоценни камъни. През редовете с цветя минахме доста спокойно, само на едно място ми се наложи да взема Алиса на ръце, защото едва не ѝ стана лошо от миризмата на фиксианските рози.

Но когато стигнахме до сектора на филателистите, Алиса ме помоли:

— Почакай.

Километровата площадка беше запълнена със сгъваеми масички. Както ми каза един от постоянните посетители, масичките били четиринадесет хиляди и триста. Край тях седяха филателистите — по двама, а някъде и по четирима. И си разменяха марки. Тези, за които нямаше място край масичките, разменяха прави или се разхождаха

наоколо. Алиса си купи серия обемни движещи се марки с изображения на сириански птици, черногорска марка от 1896 година, албум за фиксиански марки, който сам поставяше марката на нужното място, щом я приближиш до него. След това размени черногорската марка срещу две марки от планетата Шешинера.

— Това е специално за тебе, татко — каза тя.

Едната марка беше съвсем бяла, на втората се виждаше само надпис със ситни букви: „Млад склис на паша“.

— Татко, ти искаше да узнаеш нещо за склисите.

— Но къде е склисът?

— Склисът ще се появи утре — каза онзи дебеланко, когото срещнахме в хотела. Той ни бе догонил.

— Как така утре?

— На тези марки изображението не се появява всеки ден, а само на четни дати — обясни дебеланкото.

— А какво ще има на втората марка?

— На втората? На втората нищо няма да има. Тя е погасена.

— Тогава за какво ни е? — учудих се аз.

— Това е много рядка марка. Жителите на Шешинера не обичат да пишат писма и затова почти всички марки от тяхната планета са неизползувани. А празните марки са много редки. Вашата дъщеря е постъпила добре, като е купила такава рядка марка.

Като каза това, дебеланкото махна с ръка и подскачайки забърза по-нататък.

Ние едва не се загубихме в секторите, подсекторите и отделите на пазара. Но ето че пред нас се чува птичи гласове, ръмжене на животни и писукане на насекоми. Излязохме на един площад, изпълнен с клетки, аквариуми, рибарници, кошари. Това беше секторът за космически животни.

Даже на мен, опитния космобиолог, ми беше много трудно да се ориентирам в това, което видяхме. Животните и птиците бяха най-разнообразни, а пък понякога стопаните им бяха толкова необикновени, че започнах пътешествието си с груба грешка. Приблжих се до една тъмносиня птица на три двуметрови жълти крака. От краката ѝ се беше проточила верижка към стопанина ѝ, съставен от разноцветни топки неизвестен другопланетец, и го

попитах колко струва прекрасната птица. И изведнъж птицата ми отговори на добър космически език:

— Аз не се продавам. Но ако искате мога да ви продам кълбовидния разноцветник. И ще ви помоля да не ме обиждате.

Оказа се, че съм сбъркал кой кого държи на верижката. Околните търговци и колекционери се разсмяха, а птицата се разсърди и ме чукна по главата с дългия си клюн.

Побързах да се отдалеча, защото птицата бе обзета от гняв и вече бе започнала да се прицелва за следващия удар.

— Татко — каза изведнъж Алиса, — ела тук. Гледай колко е интересно.

Аз се откъснах от разглеждането на кристалните бръмбари, които отдавна искахме да купим за зоологическата градина, и се обърнах към нея.

Алиса се бе спряла пред голям празен аквариум. До него имаше столче, на което седеше джудже.

— Татко, гледай какви интересни животни продава този човек.

— Нищо не виждам — признах аз. — Аквариумът е празен.

Човечето тъжно въздъхна и избърса една сълза.

— Не сте първият — каза той, — не сте първият.

— А какво има във вашия аквариум? — вежливо попитах аз. — Микроорганизми?

— Не, това е ужасно! — каза джуджето. — Аз ще си отида. Завинаги ще си отида.

— Татко — прошепна Алиса така високо, че се чуваше на десет метра, — там има невидими въздушни риби. Той сам ми каза.

— Невидими?

— Момиченцето е право — каза джуджето. — Това са най-обикновени невидими риби.

— Много интересно — казах аз. — А как ги хващате?

— С мрежи — отговори джуджето. — С невидими мрежи. Рибите летят-летят, влизат в невидимите мрежи и аз ги нося в къщи.

— А може ли да поддържа една? — попитах аз.

— Да подържите? — джуджето много се учуди. — А как ще я държите?

— В ръце.

— Но вие няма да я удържите.

— Защо?

— Защото тези въздушни риби са много хлъзгави. Те се изплъзват, щом ги докоснеш. Не ми ли вярвате?

Не отговорих. Тогава джуджето размаха ръчички и възкликна:

— Моля! Гледайте, хващайте, пускайте на свобода! Правете каквото искате! Унижавайте ме! Оскърбявайте ме!

Джуджето смъкна от аквариума голям парцал, здраво хвана ръката ми и ме накара да я пъкна в аквариума.

— Е? — крещеше то. — Е? Хванахте ли? Нищо няма да хванете!

Ръката ми усещаше само пустота. В аквариума нямаше никакви риби.

— Тук няма нищо — казах аз.

— Ето, виждате ли? — обляно в сълзи, джуджето се обърна към наобиколилите ни любопитни. — Той се убеди, че рибите са толкова хлъзгави, че не могат да се хванат, но не иска да признае.

Аз разбърках с ръка празния аквариум и едва я бях извадил, когато джуджето отново закрепя:

— Той пусна всичките ми риби! Той ги изплаши! Нима не предупредих, че не трябва да се бърка с ръка в аквариума? Сега съм просяк! Разорен съм!

Зрителите недоволно роптаеха на двадесет езика и ме гледаха осъдително.

Даже Алиса каза:

— Защо направи така, татко?

— Нима не разбирате — обърнах се аз към окръжаващите, — че в аквариума няма нищо?

— Откъде да знаем? — отговори ми с въпрос жител на планетата Икес, раиран като тигър, с бели мустаци. — А ако той е прав? Ако рибите са невидими и не могат да се хванат? Как можем да проверим, че не казва истината?

— Правилно — подкрепи го един ушан. — Защо му трябва да лети от друга планета, за да докара празен аквариум?

— За да го продава всеки ден отново — казах аз.

Но никой не ме слушаше.

Наложих се да платя на тъжното джудже десет редки риби. Джуджето изглежда не очакваше, че толкова бързо ще се предам и беше трогнато, благодареше и обещаваше, че ако хване невидима риба,

непременно ще ми я донесе. А когато вече се канехме да тръгваме, то каза:

— Момиченце, разреши ми да ти направя малък подарък.

— Моля — каза Алиса. — Много ще се радвам.

— Вземи.

— Джуджето порови из джоба и извади оттам празната си ръка.

Сви дланта си, сякаш в нея имаше нещо и я протегна на Алиса.

— Това е — каза той — шапка-невидимка. Вземи я, не се срамувай. Обичам да правя на добрите хора безценни подаръци. Само внимателно. Шапката е изтъкана от толкова фина тъкан, че няма тегло и не може да се почувствува.

Алиса благодари на мошеника, направи движение, сякаш прибира подаръка в чантата си, и ние тръгнахме по-нататък.

Изведнъж под краката ни се хвърли неизвестно същество. То изглеждаше като пухкаво кълбо на пръчици и стигаше до коленете ни. Това същество имаше чуден цвят — яркочервено на бели точки, като гъба мухоморка.

— Дръж го, татко! — извика Алиса. — Избягал е от някого.

— В никакъв случай — казах аз, като прибирах в джоба си празния портфейл. — Може това да не е животно, а колекционер, който търси избягало животно. Аз ще го хвана, а той ще извика полицията, защото съм го оскърбил, като не съм се сетил колко е умен.

В този момент видяхме, че след червеното кълбо бързаше дебела двуглава змия в блестящ, преливащ се скафандър.

— Помогнете — крещеше тя. — Индикаторът избяга!

Червеното кълбо се опита да се скрие в краката ми, но змията протегна едно от стоте си крачета, които се поклащаха отстрани, и хвана беглеца. Той веднага промени цвета си от червен на жълт и прибра първите си крачета.

— Извинете — казах аз на дебелата змия, — какво е това животно?

— Нищо интересно — отвърна змията. — На нашата планета има много такива. Наричаме ги индикатори. Те не могат да говорят, но изменят цвета си в зависимост от настроението. Получават се много интересни цветове. Нямате ли парченце захар?

— Не — казах аз.

— Жалко — отговори змията и измъкна отнякъде парче захар.

Като видя захарта, кълбото стана на лилави петна.

— Радва се — каза змията. — Нали е красиво?

— Много — съгласих се аз.

— Нарочно измисляме за тях различни усещания, за да погледаме необикновени цветове. Искате ли да го ударя? Ще стане черно.

— Не, недейте — казах аз. — Бихте ли го продали за Московската зоологическа градина?

— Не — отвърна една от главите на змията; в това време другата мълчаливо увисна надолу. — Мога да го заменя.

— Но аз нямам с какво да го заменя.

— Ето с това нещо, с това зверче — каза змията и показва едновременно с десет крачета към Алиса.

— Не може — казах аз, като се мъчех да не се сърдя, защото съвсем скоро самият аз приех разумно същество за неразумна птица — Това е дъщеря ми.

— Пфу, какъв ужас! — гневно възкликна змията. — Аз незабавно ще извикам пазителите на реда. Та това е забранено!

— Кое е забранено? — учудих се аз.

— Забранено е да се търгува със собствените деца. И да се разменят срещу животни също е забранено. Нима не сте чели правилата при входа на пазара? Вие сте изверг и варварин.

— Нищо подобно — засмях се. — Аз мога да продам Алиса със същия успех, както и тя мене.

— Още по-лошо! — закрещя змията, притискайки до гърдите си цветното кълбо: индикаторът май се беше поуплашил, защото беше станал бял с червени кръстчета по гърба. — Дъщеря продава собствения си баща! Къде сте виждали такова нещо?

— Честна дума — замолих се аз, — ние не се продаваме един друг? У нас на Земята въобще не е прието бащите да продават децата си, а децата — родителите си. Ние просто дойдохме заедно да купим някакви редки животни за нашата зоологическа градина.

Змията помисли малко и каза:

— Просто не знам да ви вярвам ли, или не. По-добре да попитаме индикатора. Той е толкова чувствителен. — Тя наклони и двете си глави към индикатора и го попита: — Може ли да се вярва на тези странни същества?

Индикаторът стана изумруденозелен.

— Колкото и да е странно, той твърди, че може.

Змията се успокои и добави вече със съвсем друг тон.

— А ти искаш ли да те дам на тях?

Индикаторът стана златен като слънчев лъч.

— Много иска — преведе емоциите му змията. — Взимайте го, докато не съм се отказала. И вземете справочника „Как да храним индикаторите и как да предизвикваме нежно розови емоции“.

— Но аз не знам какво да ви дам в замяна.

— Нищо — каза змията. — Аз ви оскърбих с подозренията си. Ако в замяна на индикатора вие се съгласите да ми простите, аз до вечерта ще бъда щастлива.

— Разбира се, ние не ви се сърдим — казах аз.

— Никак — потвърди Алиса.

Тогава змията размаха множеството си крачета, кълбото-индикатор излетя във въздуха и падна в ръцете на Алиса. Той си остана златен, само по гърба му като живи пробягваха небесносини линии.

— Той е доволен — каза змията и бързо отпъля, без да слуша възраженията ни.

Индикаторът скочи от ръцете на Алиса и тръгна след нас, поклащайки се на тънките си прави крачета.

Срещнахме цяло семейство ушани. Големият ушан, чиито уши бяха по-големи от ушите на слон, неговата жена-ушанка и шест ушанчета. Те носеха канарче в клетка.

— Гледай! — възкликна Алиса. — Това канарче ли е?

— Да.

— Това не е канарче — строго каза бащата-ушан. — Това е райска птица. Но ние съвсем не искахме да я купуваме. Ние търсехме истински говоран.

— И не намерихме — в хор казаха ушанчетата, правейки вятър с ушите си. — Няма нито един говоран.

— Това е много чудно! — каза ни ушанката. — Миналата година половината пазар беше пълен с говорани, а сега няма нито един. Вие знаете ли защо?

— Не — казах аз.

— И ние не знаем — отговори ушанът. — Ще се наложи да отглеждаме райски птици.

— Татко — каза Алиса, след като те си отидоха, — на нас ни е нужен говоран.

— Защо? — учудих се аз.

— Защото на всички им трябва говоран.

— Добре, да вървим да търсим говоран — съгласих се аз. — Само че първо ти предлагам да видиш паяка-тъкач-троглодит. И ако ни го дадат, непременно ще го купим. Това е заветната мечта на нашата зоологическа градина.

ГЛАВА 10

НИЕ КУПИХМЕ ГОВОРАН

Ние с Алиса минахме през целия пазар, купихме за зоологическата градина осемнадесет различни животни и птици, повечето от които още никой на Земята не беше виждал. Алиса питаше всеки продавач или колекционер:

— Къде можем да намерим говоран?

Отговорите бяха най-различни.

— Говораните престанаха да снасят яйца — каза един.

— Говораните измряха от странна болест.

— Забранено е да се отглеждат говорани.

— Някой е изкупил всички говорани на планетата.

— Никога не е имало говорани.

И още много други отговори. Но ние така и не разбрахме какво всъщност е станало. Всички признаваха, че по-рано говораните са били най-обикновени птици и всички са обичали да ги отглеждат в къщи или в зоологическите градини. Но през последната година почти всички говорани изчезнали някъде. Казваха, че по къщите ходели хора и изкупували говораните. Казваха, че някой откраднал говораните от зоологическата градина. Казваха, че в централния развъдник за говорани те се разболели от треска и умрели. И колкото побезнадеждно ставаше да се намери говоран, толкова повече Алиса искаше поне да види тази птица.

— А какво им е особеното на говораните? — попитах аз Крабакас от Баракас, с когото току-що се бяхме запознали.

— Нищо особено — отговори Крабакас вежливо, свивайки на колелца синята си опашка. — Те говорят.

— Папагалите също говорят — казах аз.

— За папагалите не знам, не съм чувал. Но може би у вас говораните се наричат папагали?

— Може би — съгласих се аз, макар че едва ли на тази планета имаше папагали. — А те къде живеят?

— Което не знам, не знам — каза Крабакас от Баракас. — Може би те са живели именно на тази планета. Чувал съм, че говораните могат да летят между звездите и винаги се връщат в родното гнездо.

— Няма да намерим говоран — казах аз на Алиса. — Ще трябва да се връщаме. Още повече, че твоят индикатор вече прегладня.

Индикаторът чу думите ми и в знак на съгласие стана светлозелен.

Тръгнахме към изхода, но изведнъж ме спря викът на Крабакас. Той се изви над клетките като син ураган.

— Ей — крещеше той, — землянино, по-бързо се върни насам!

Аз се върнах. Крабакас се сви на кълбо и каза:

— Искате да видите говоран, нали? Смятайте, че невероятно ви е провървяло. Зад клетките ми се скри един човек, който донесе истински възрастен говоран.

Без да го доизслуша, Алиса се втурна обратно, след нея ситнеше индикаторът, преливайки се от нетърпение във всички цветове на дъгата.

Зад стената от птичи клетки се беше скрил малък ушан с прилепнали уши. Той държеше за опашката голяма бяла птица. Птицата имаше два клюна и златна корона.

— Ау — възкликна Алиса, — татко, позна ли я?

— Май че ми е позната — казах аз.

— „Позната“ — изимитира ме Алиса. — Такава птица беше кацнала на рамото на статуята на Първия капитан!

Алиса беше права. Спомних си. Разбира се, именно говоран беше изобразил скулпторът.

— Продавате ли птицата? — попитах аз ушана.

— По-тихо! — изсъска той. — Ако не искате да погубите и нея, и мен, по-тихо!

— Купувайте я без разговори — каза ми на ухото Крабакас от Баракас. — Аз самият бих я купил, но на вас тя е по-необходима. Може би това е последният говоран на планетата.

— Но защо е тази тайнственост? — попитах аз.

— И аз не зная — отговори стопанинът на говорана. — Аз живея далеч от града и рядко идвам тук. Много отдавна, преди няколко години този говоран долетя при мен. Той беше изтощен и ранен. Аз го излекувах и оттогава той заживя при мене в къщи. Говори много езици.

Преди няколко дена бях по работа в града и в закусвалнята се срещнах с един стар приятел. Разговорихме се и старият ми приятел каза, че говораните в града са изчезнали. Някой ги купува или ги убива. Казах на приятеля си, че при мен живее един говоран. „Пази го“ — посъветва ме приятелят. Тогава до нас се приближи някакъв землянин и каза, че иска да купи говорана.

— С шапка ли беше — изведнъж попита Алиса.

— С шапка — отвърна ушанът. — А вие откъде знаете?

— Възрастен и слаб?

— Да.

— Значи това е той — заключи Алиса.

— Кой той? — попита Крабакас от Баракас.

— Същият, който продавал червеите.

— Разбира се, това е той, злодеят! — възкликна Крабакас.

— Чакайте, не ме прекъсвайте — спря ни ушанът. — Аз тогава отказах да продам любимата си птица и тръгнах към къщи. И представяте ли си, още същата нощ някой се опита да проникне в дома ми. А следващата нощ искаха да ме подпалят. Но говоранът се събудил и разбуди и мен. Вчера намерих още недовършен тунел под къщата си. А днес през нощта някой хвърли в спалнята ми огромен камък. И аз разбрах: ако оставя птицата в къщи, няма да има живот за мене на тоя свят. Ако не се боите от смъртта, вземете птицата, но не отговарям за последствията.

— Вземете я — каза Крабакас, — птицата е рядка, красива, а вие все едно ще излетите отгук. За вас не е страшно.

— Вземаме ли я, татко? — попита Алиса и протегна ръка към говорана.

Още не бях отговорил, когато говоранът леко излетя и кацна на рамото на Алиса.

— Сбогом, приятелю — въздъхна ушанът.

Заплатих на ушана и той веднага избяга. Даже не преброи парите.

— Можете да храните говорана с бял хляб — каза ни на прощаване добрият Крабакас — и мляко. Полезно е да му давате сироп от шипки.

Като ни каза това, Крабакас се сви на синьо кълбо и легна върху клетката с канарчетата.

Ние тръгнахме към изхода на пазара. Алиса вървеше отпред, а на рамото ѝ седеше говоранът. Наистина той още не беше казал нито една дума, но това не ме тревожеше. След Алиса ситнеше индикаторът и замислено сменяше цветовете си. Накрая вървах аз и водех на каишка купения за луди пари много рядък, работещ, почти разумен паяк-тъкач-троглодит. Паякът плетеше елегантен вълнен шал на карета и изплетеният край на шала се влачеше по земята. Отзад се движеше автоматичният всъдеход, пълен с клетки и аквариуми — за човек там не би могло да се намери място. От всички страни към нас се обръщаха колекционери и повтаряха на десетки езици:

— Гледайте, носят говоран!

— Говоран!

— Жив говоран!

Изведнъж говоранът наклони глава на една страна и заговори:

— Внимание! — каза той по руски. — Кацането на тази планета е невъзможно. Преминавам на планетарна орбита, а ти, мили приятелю, не забравяй да включиш амортизаторите.

Като каза това, говоранът без никаква пауза премина на непознат за нас език и бръщолеви на него около две минути.

— Това се казва папагал! — каза Алиса.

Говоранът замълча, заслуша се в думите ѝ и повтори:

— Това се казва папагал!

След това помисли още малко и произнесе с моя глас:

— Но защо е тази тайнственост?

След това с гласа на предишния си стопанин:

— Още същата нощ някой се опита да проникне в дома ми. А следващата нощ искаха да ме подпалят.

— Всичко е ясно — казах аз. — На нас с тебе ни провървя, Алиса: това е свръхпапагал, папагал над папагалите. Той запомня колкото си искаш думи и при това веднага.

А през това време говоранът отново започна да говори по руски:

— Слушай, Втори, нямам какво да ти подаря. Ако искаш, вземи моя говоран. Той ще ти напомня за скитанията ни — в главата му всичко се запечатва, до последната дума. И ти знаеш как да го настроиш на нужния текст.

Говоранът отговори сам на себе си с друг глас:

— Благодаря, Първи. Ние пак ще се видим...

После в гърлото на говорана нещо затрептя, загърмя, сякаш някъде надалеч в небето се издигаше космически кораб.

— Татко, разбираш ли за какво говори? — попита Алиса.

— Струва ми се, че да — отговорих. — Май че това са гласовете на знаменитите капитани.

Излязохме от площада и се постаряхме да заобиколим сектора на филателистите, за да не се промъкваме с нашите необикновени товари през тълпата. Срещу нас се втурна познатият ни дебеланко с черния кожен костюм.

— Е, какво? — попита той. — Намерихте ли каквото търсехте?

— Да — отговорих аз. — Всичко е наред.

— Ние купихме говоран — с гордост каза Алиса. — И той е запомнил такива интересни неща, че даже не можете да си представите.

В този момент говоранът отново отвори клюновете си, разпери короната на главата си и заговори с гласа на Първия капитан:

— Ти знаеш, Втори, колко ми се иска отново да изляза в космоса. Но всичко има край.

Дебеланкото се обърна към Алиса, видя говорана и лицето му заприлича на плоска палачинка, а очите му побеляха и се скриха дълбоко навътре.

— Отстъпете ми го — каза дебеланкото.

— Защо? — учудих се аз.

— Така трябва — каза дебеланкото и протегна ръка към говорана.

Говоранът се извърна и силно го клъвна по пръста.

— Ох! — извика дебеланкото. — Проклета твар! Отдавна те търся!

— Махнете си ръката — казах аз.

Дебеланкото се опомни.

— Извинете — каза той. — Отдавна търся говоран. Специално за него съм прелетял осемнадесет светлинни години. Вие няма да ми откажете! Ще ви заплатя колкото искате.

— Но на мен не ми трябва вашите пари — възразих аз. — При нас на Земята вече изобщо няма пари. Ние ги вземаме с нас само когато летим в космоса към такива места, където още има пари.

— Но аз ще ви дам за тази птица всичко каквото поискате! Ще ви подаря цяла зоологическа градина!

— Не — отговорих аз твърдо. — Доколкото знам, вече почти не са останали говорани. В зоологическата градина той ще бъде в безопасност.

— Дайте ми го — злобно каза дебеланкото. — Иначе ще ви го отнема.

— Посмейте само! — казах аз.

Край нас минаваха двама полицаи ушани. Обърнах се към тях, за да ги извикам на помощ, но дебеланкото сякаш потъна в земята.

Тръгнахме.

— Виждаш ли, с говораните е свързана някаква тайна — каза Алиса. — На никого не го давай.

— Не се бой — успокоих я аз.

Ние вървахме по безлюден път. Зад ниската ограда шумеше пазарът. Напред вече се виждаха хотелите на град Палапутра. Неочаквано зад нас се чуха леки стъпки. Бързо се обърнах и замрях от учудване.

По пътя тичаше, догонвайки ни, доктор Верховцев. Шапката му беше килната на една страна, костюмът му измачкан, и изглеждаше още по-слаб от преди.

— Професоре — каза той, задъхвайки се, — грози ви голяма опасност. Добре, че успях да ви догоня. Какво щастие!

— Каква опасност! — попитах аз.

— Опасността се крие в говорана. Ако вие незабавно не се разделите с него, вашият кораб ще загине. Сигурен съм.

— Слушайте, доктор Верховцев — казах аз сърдито, — поведението ви е повече от странно. На планетата Тримата капитани се държахте много тайнствено и твърдахте, че не знаете каква е тази птица на паметника. След това, както разправят, вие идвате тук и се опитвате да унищожите целия кислород на планетата, като продавате бели червеи. Лошо се държите в хотела: варите кренвирши на леглото и чупите роботите-камериери. А сега искате да ви дадем говорана... Не, не ме прекъсвайте. Когато се осъзнаете, елате при нас на кораба и там ще говорим в спокойна обстановка.

— Ще съжалявате — каза Верховцев и пъкна ръка в джоба си.

Индикаторът почервения от страх. Паякът-тъкач-троглодит размаха пред Верховцев недоплетения шал.

— Внимавай, татко, той има пистолет! — извика Алиса.

— Полосков! — извиках аз в микрофона, който висеше на гърдите ми. — Засечи координатите ми! Ние сме в опасност! Бързо на помощ!

Като чу думите ми, Верховцев замря и се замисли. За наше щастие на пътя се показва голяма тъмна тълпа колекционери, които влачеха съпротивляващ се зелен слон. Верховцев прескочи оградата и изчезна.

— Ох, колко ми харесва всичко това! — каза Алиса. — Какви истински приключения!

— А на мен, честно казано, такива приключения не ми харесват особено. Нали сме тръгнали да събираме животни за зоологическата градина, а не да воюваме с доктор Верховцев.

След три минути над нас увисна катерът на „Пегас“. Полосков ни се притече на помощ. Катерът летя бавно над нас до самия кораб и ние стигнахме без никакви усложнения.

ГЛАВА 11

КУРС КЪМ СИСТЕМАТА МЕДУЗА

Щом настанихме животните в клетките и ги нахранихме, аз отидох на мостика и изпратих телеграма до базата на разузнавачите на Малък Арктур. Телеграмата бе следната:

„Проверете къде се намира доктор Верховцев. Струва ми се, че той не е същият, за когото се представя.“

Вечерта дойде отговор от Малък Арктур:

„Доктор Верховцев не е на планетата Тримата капитани. Засега нищо повече не можем да съобщим.“

— Ние и без тях знаем, че го няма на планетата Тримата капитани — каза Полосков, като прочете телеграмата.

Направихме за говорана голяма клетка и я окачихме в каюткомпанията. През целия ден говоранът бърбореше нещо на непознати езици и все не искаше да имитира някой от капитаните. Но Полосков ни повярва и каза:

— Аз също мисля, че това е същият говоран, който е принадлежал на Първия капитан и който Първия капитан е подарил на Втория, когато се разделили.

— А не може ли да бъде така — попита Алиса: — Верховцев нарочно е издирвал говорани, защото е искал да намери точно този говоран?

— Но защо му е говоранът? — попитах аз.

— Как защо? Ние знаем, че Втория капитан е изчезнал безследно. И никой не знае къде е. Ние знаем, че говоранът е бил при него...

— Правилно! — каза механикът Зелени. — Разбира се! Нашето момиче е съвсем право. Капитанът го няма, а говоранът е тук. Значи говоранът знае къде е капитанът. И Верховцев иска да разбере това.

— Но защо го пази в тайна? — попитах аз. — Ние с удоволствие бихме му помогнали.

Почука се. Някой идваше при нас.

Тръгнах към люка и го отворих. На трапа стоеше дебеланкото с черния кожен костюм.

— Прощавайте за безпокойството — каза той. — Дойдох да се извиня за поведението си на пазара. Но толкова ми се искаше да имам жив говоран, че не се сдържах.

— Нищо — отговорих аз, — ние не се сърдим. Но все пак няма да ви дадем говорана.

— Не ми го давайте — весело каза дебеланкото. — Само не искам да си мислите лошо за мене. Моля ви, не ми отказвайте любезността, вземете за довиждане подарък от мен.

Той ми подаде много рядко животно: диамантена костенурчица от Мената. Корубата на тази костенурка е от истински диаманти и така блести, че те заболяват очите като я гледаш.

— Вземете я, не се стеснявайте — каза дебеланкото. — Аз имам три.

Разбира се, не трябваше да взимам подарък от такъв странен човек, би трябвало да бъда предпазлив. Но в нито една зоологическа градина на Земята няма диамантена костенурка! От пет години я дебнем и ето че се намери човек, който ни я подарява.

— Не се отказвайте — каза дебеланкото. — Довиждане. Може би пак ще се видим. Запомнете, мен ме познават на сто планети и се наричам Веселяка У.

И той затропа с обувки по трапа, слезе долу и, подскачайки в движение, тръгна към Палапутра.

Вече се стъмни, двете слънца на планетата залязоха почти едновременно, само че в различни посоки на хоризонта и затова над космодрума пламтяха едновременно два залеза, един от друг по-красиви. И аз си казах, че все пак не трябва да мислим лошо за хората. Ето например дебеланкото — истински ентузиаст на биологията. И не му досвидя да ни подари такава рядко животно.

В много добро настроение се върнах в каюткомпанията и показах подаръка на приятелите си. Те си предаваха костенурчицата от ръка на ръка и всички се любуваха на причудливата игра на светлината в диамантите на корубата ѝ.

— Накъде ще летим? — попита Полосков след вечеря.

— Към склисите — каза Алиса, — към планетата Шешинера.

— Добре — съгласих се аз, — така и така се канехме да отидем дотам.

И изведнъж говоранът, който до този момент седеше мирно и гледаше как прием чай, отново заговори.

— Ти се каниш да летиш? — попита той с гласа на Първия капитан.

— Да. Ще тръгна насреща му — отговори говоранът с гласа на Втория капитан.

— Добре, Втори, ако ти бъде трудно, извикай ме на помощ.

— Ако мога.

— Изпрати говорана. Той ще ми разкаже. Аз зная как да го накарам да говори. Ти ще му предадеш всички подробности.

— Е, до нова среща.

— Довиждане.

Говоранът замълча.

— Е, чу ли, Полосков? — попита Алиса.

— Разбира се, че чух, не викай — отговори Полосков и се замисли.

Говоранът поклати златната си корона, сякаш размишляваше дали да продължи, или не. И изведнъж каза бавно и ясно с гласа на Втория капитан:

— Дръж курс към системата Медуза.

Ние чакахме говоранът да заговори отново. Но той затвори очи и пъкна глава под крилото си.

— Значи Втория капитан е изпаднал в беда и е изпратил говорана за помощ — каза Алиса. — Как да накараме говорана да ни разкаже всичко?

— Почакайте — намесих се аз. — Защо решихте така? Все пак говоранът не е полетял към Венера, където работи Първия капитан, а се е върнал на родната планета. Значи никой никъде не го е изпращал. Може Втория капитан просто да е загинал. И тогава говоранът е полетял към къщи.

— Всичко може да бъде — каза Полосков и стана от масата.

Той излезе от каюткомпанията и се върна след пет минути, като донесе със себе си карта на Галактиката. Разстла я на масата, като отмести чашите, и показа с пръст в края на картата.

— Тук — каза той — се намира системата Медуза. Съвсем неизследвана. В нея има планети. Аз предлагам да летим нататък. Ако капитанът е жив, ще му помогнем. Ако е загинал, най-малкото ще знаем къде се е случило.

— Но той би могъл да загине и в открития космос — възразих аз.

— Какво би могло да се случи с великия капитан в открития космос?

— Взрив на кораба например.

— И говоранът е останал невредим?

— Е, много неща могат да се случат!

Аз мълчах. В края на краищата, експедицията си имаше свои задачи, а не е известно има ли изобщо някакви животни в системата Медуза. Докато долетим до системата и се върнем обратно, ще мине цялото време, отпуснато за експедицията. А ние не знаем нищо, освен това, което казва говоранът. Ами ако капитанът е бил там, но е загинал съвсем в друга част на Галактиката? Казах това на другарите си. Но колкото повече говорех, толкова по-малко бях убеден в правотата си и толкова повече разбирах, че не съм убедил нито Полосков, нито Алиса.

— Добре — казах накрая, — за опит пари не взимат. Само че отначало ще отидем на Шешинера. Все пак трябва да разберем какви са тези склиси?

— Дадено — съгласи се Полосков, следейки нещо с пръст по картата. — Тя ни е на път. Освен това ще можем да спираме пътьом и на други планети и да търсим редки животни за зоологическата градина.

— А сега да спим — казах аз. — Утре сутринта ставаме и излитаме. Всички животни ли са нахранени и напоени?

— Тъй вярно, другарю началник на експедицията — рапортува Алиса, която отговаряше за храненето на животните.

— А къде е диамантената костенурчица? — попитах аз.

— Току-що беше тук — каза Полосков. — Къде може да бъде?

Изгубихме цял час, претърсихме целия кораб и най-после с помощта на индикатора я открихме до самия люк.

— Вероятно е искала да избяга — каза Зелени. — Нали ви предупреждавах. Тези костенурки не трябва да се изпускат от очи.

Индикаторът пожълтя.

Извадих таблицата за цветовите чувства на индикатора, която ми беше дала двуглавата змия, и казах:

— Жълтият цвят — недоверие.

— Не вярваш на костенурчицата ли? — попита Зелени индикатора. — Аз също.

Индикаторът стана толкова жълт, че даже светлината на лампите помръкна.

— Е, добре — казах тогава. — Ще я затворим в клетка.

Индикаторът си оставаше все така жълт, но по гърба му заплуваха черни ивици. Таблицата ни съобщи, че черните ивици върху жълт фон означават несъгласие.

— Добре тогава — казах аз. — Щом си толкова недоверчив, за през нощта ще я затворим в сейфа.

И тогава индикаторът придоби щастливия тъмнозелен цвят.

ГЛАВА 12

ТАКОВА ТЪЖНО ИЗОБРЕТЕНИЕ

Когато „Пегас“ приближаваше до планетата Шешинера, колетите и стоките в него значително бяха намалели. По коридорите можеше да се ходи, без да се удряш в чували, сандъци и контейнери.

Ние вече бяхме преминали една трета от Галактиката и се озовахме в такива места, където рейсовите лайнери на Земята не минават.

Планетата Шешинера се намира встрани от големите пътища. Нейният животински свят не е богат — само преди триста години тя е била гола и необитаема, но после тук са долетели колонисти от Розодор, направили са ѝ изкуствена атмосфера, посадили са градини и са я озеленили.

Ние не бихме губили време да кацаме, но доктор Верховцев още на планетата Тримата капитани ни беше казал, че е чувал, че на планетата Шешинера живее животното склис.

„Пегас“ кацна късно през нощта, встрани от бледите светлинки на малък град. Кацнахме тихо, за да не събудим гражданите и да не ги изплашим: на Шешинера рядко кацат хора и някои шешинерийци изобщо не са ги виждали.

Двигателите замлъкнаха, механикът Зелени разреса брадата си и легна да спи, капитан Полосков остана на мостика, за да внесе поправки в остарялата навигационна карта, Алиса пишеше писмо на баба си, надявайки се да го изпрати от Шешинера, а аз слязох в първи трюм, за да избира празна клетка за склиса и да нахраня животните.

На кораба беше тихо и топло. Аз почти безшумно ходех по мекия килим и си мислех, че на Шешинера трябва да се запасим с вода и да намерим вълна за паяка-тъкач-троглодит. Разклоненото храстче ме чакаше в ъгъла и аз му казах:

— Веднага да заспиваш! Иначе утре няма да те поляя.

Храстчето ужасено размаха листенца и зашумя, вмъквайки се в отсека си.

Изведнъж чух приглушено мяскане. Някой се беше вмъкнал в склада, където бяха останали колети. Спрях и се ослушах. Не се знаеше кое от животните се беше измъкнало от клетката си — не всяко можеше да се прибере с голи ръце.

Внимателно надникнах през полуотворената врата на склада. Няма никой. Но мяскането се чуваше по-ясно. Влязох в отсека. Мяскането се чуваше зад вратата на заключения хладилен шкаф. Там бяха ананасите.

Учуди ме, че ключът стърчеше отвън — никой не би могъл да влезе в хладилника и да затвори без ключ.

Бавно протегнах ръка към ключа, превъртях го и отворих вратата.

В шкафа, треперейки от студ, седеше малко зелено човече и с острите си зъбки гризеше ананас.

Човекът ужасено вдигна очи и притисна ананаса до гърдите си.

— Да не сте посмели! — каза той.

— Поне да бяхте го обелили — възмутих се аз. — И изобщо, как попаднахте тук?

— Не може човек спокойно да се навечеря! — промърмори и изчезна заедно с ананаса.

Потърках си очите. Хладилникът беше празен. От лавиците липсваха три ананаса. Някой ме докосна по крака и аз подскочих от изненада.

Оказа се, че същото палаво храстче се разхожда из трюма.

— Веднага върви да спиш! — извиках му аз, макар че никога не крещя на животните и растенията.

Храстчето прибра клонките си и избяга.

Отново погледнах в хладилника. С гръб към мене стоеше зелено човече и изправено на пръсти се опитваше да смъкне от полицата голям ананас.

— Стой! — извиках аз.

Човечето се огледа и аз разбрах, че това съвсем не е същият похитител, който преди три минути дъвчеше ананас.

— Не се безпокойте — каза човечето, — имам разрешение.

Той веднага изчезна, отнасяйки ананаса.

Досега не бях виждал такива чудеса. Даже главата ми се замая. По най-глупав начин надникнах в хладилника, сякаш там, вътре,

можеше да се крие някой.

В същия момент ме блъснаха и на полицата се появи трети зелен човек.

— Не ми пречете — каза той, — ще ви ударя — и веднага посегна за ананаса.

— Е, това вече на нищо не прилича! — възмутих се аз. — Вие откъде сте?

— Аз живея тук — отговори човечето, взе ананаса и се разтвори във въздуха.

Не можах да издържа повече. Натиснах копчето на телефона и извиках Полосков.

— Гена — казах, — спиш ли?

— Не — отвърна капитанът. — Работя. Какво ти е на гласа?

— На гласа ли? Нищо.

— Трепери като заешка опашка. Случило ли се е нещо?

— Гена, кажи ми, люкът на кораба затворен ли е?

— Разбира се, че е затворен. Нали никой не е излизал.

— А Зелени спи ли?

— Спи. И Алиса спи. Току-що проверих. Алиса писа, писа писмото и на половината заспа. Какво се е случило?

— Кажи, в какви случаи на хората им се привиждат зелени човечета.

— Малки ли? — делово попита Полосков. — Седят на рамото ти? С опашчици? Някъде съм чел за това. В някаква стара книга.

— Не — отговорих аз, — доста големи, без опашки, ядат ананаси. Ето... Ето го! Четвъртият!

И наистина, в хладилника се появи още един похитител, намигна ми и изчезна.

— Идвам! — каза Полосков разтревожено. — Не предприемай нищо. Дръж се.

Докато Полосков дотича до трюма, на полиците бяха останали по-малко от половината ананаси и две зелени човечета се повдигаха едно друго, за да стигнат до най-горния рафт на хладилника.

— Не — каза Полосков, — не ги плаши. Това изглежда не е халюцинация.

— Каква халюцинация! — обиди се човечето. — Можете да ме пипнете.

— Няма време — прекъсна го другият.

— Поздрави на Алиса — каза първият.

И те изчезнаха, за да отстъпят място на още един.

— Алиса наистина ли спи! — попитах аз Полосков.

— Спи.

— Тогава откъде могат да знаят за нея?

— Нямам представа. Същинска лудница!

Хладилникът беше празен. Вече никой не се появяваше.

— Хайде да затворим вратата — предложи Полосков. — Така е по-спокойно.

Затръшнах вратата на хладилника.

— Откъде могат да знаят за Алиса? — повторих аз. — Кацнахме тук преди един час, никой от нас не е излизал навън...

Ние с Полосков дълго не си легнахме да спим, все търсехме обяснение за странното явление. Но така и не измислихме нищо. Още веднъж проверихме ключалките на люковете, обиколихме кораба. Празно, тихо, спокойно.

За всеки случай легнах в каютата на Алиса. Беше ми неудобно да спя, защото килимчето на пода беше твърдо, а под главата си трябваше да подложя гумените плавници на Алиса.

За щастие успях да стана преди Алиса да се е събудила и затова, когато тя отвори очи, аз вече спокойно седях на креслото и прелиствах „Справочник по определяне на обитателите на Галактиката“.

— Какво правиш тук? — попита Алиса.

— Нищо, просто влязох да погледна в твоята библиотека как изглеждат местните жители.

— А защо не си сресан?

Затворих книгата — после ще я прегледам — и побързах към каютата си, за да се оправя.

Там, докато се миех, едва не убедих сам себе си, че никакви зелени човечета не е имало, че всичко това е мираж, сън и ми се е привидяло.

С тази мисъл слязох в трюма да погледна в хладилника.

Хладилникът беше отворен, абсолютно празен — нито един ананас — и пред него стоеше замислен Полосков.

— Общо взето, предполагам — каза той, — че местните жители са се научили да минават през стените, макар това да противоречи на

всички закони на природата.

— Не, това сигурно не са местните жители — възразих аз. — Сигурно сме хванали из космоса някаква паразитираща цивилизация.

В този момент в трюма влезе Алиса.

— Добро утро, Полосков — поздрави тя. — Къде дянахте ананасите?

— Откраднаха ги — каза Полосков. — И ние мислим как да накажем крадците.

— Кого? — учуди се Алиса.

— Зелените дяволи — отговори Полосков. — Ех, ако мога да ги докопам! Само като си помисля, с какви очи ще се явя на Редвайт! Там чакат тези ананаси!... Ето го, вижте го, дръжте!

И наистина, в хладилника изведнъж се появи зелено човече; то обгърна с поглед празните полици и каза, без да гледа към нас: „Закъснях“ — и в същия миг изчезна.

— Ето го — повтори Полосков. — Даже не можеш да го хванеш.

— Та това е местен жител — каза Алиса. — Аз видях в книгата, която татко остави в креслото.

— Сигурна ли си?

— Съвсем сигурна.

— Тогава толкова по-зле за тях. Незабавно изпращам жалба до тяхното правителство. Нима така се посрещат гости? — Полосков беше много сърдит.

— Прости им, капитане.

— Не, няма и да помисля да им прощавам. Къде е телефонът?

— Полосков, помисли — замоли се Алиса. — Те са толкова добри и мили хора! Те не са искали да откраднат ананасите. Така се е случило. Без да искат.

— Ти си прекалено добра, Алиса — възрази Полосков. — Тази нощ, едва сме се приземили, и те вече се намърдали в склада и крадат ананаси, а след половин час ще се захванат и с другите товари.

— Полосков — твърдо каза Алиса, — ти нали не си забравил, че загуби бас? На желание.

— Помня — каза Полосков.

— Та ето моето желание — прости им ананасите.

В този момент зад стените на кораба се разнесе страшен шум. Толкова страшен, че проникна през обшивката. В движение Полосков

успя да натисне бутона за тревога и в коридорите замигаха червените лампички.

Полосков отвори горния люк и от височината на третия етаж погледнахме навън.

Изгряваше мътно, огромно червено слънце. По небето бързо се носеха дълги тъмносиви облаци. Цялата поляна пред „Пегас“ беше изпълнена със зелени човечета. Те размахваха знамена, кърпички, люлееха лозунги с думите „Добре дошли“ и крещяха в хор и по единично:

— Доб-ре дош-ла!... Здра-вей, А-ли-са!... Бла-го-да-рим!... Ура-а-а! — и други приветствия на своя непонятен за нас език.

Като видяха Алиса, радостта им премина всички граници. Изглеждаше, че небето ще падне върху земята.

Няколко зелени човечета за миг се оказаха при люка, подхванаха Алиса и аз не успях да ахна, когато те изчезнаха заедно с нея, за да се появят отново в средата на тълпата. На високо вдигнати ръце понесоха Алиса към града, който се белееше на хоризонта.

Изостанало от другите, едно възрастно зелено човече ни почака, докато слезем по трапа долу, поздрави ни и каза:

— Очевидно на вас, скъпи гости, не всичко ви е ясно.

— Не ни е ясно — каза Полосков.

— С Алиса нищо ли няма да се случи? — попитах аз.

— Абсолютно нищо. Може ли да ви обясня?

— Разбира се.

— Седнете на тревата, земята е топла, няма да изстинете.

Ние послушахме възрастното зелено човече и то ни разказа следното.

До неотдавна планетата Шешинера по нищо не се отличавала от останалите затънтени провинциални планети на Галактиката. Но преди десет години един шешинериец изобретил средство — таблетки, които позволявали да се пътешествува във времето на година-две във всяка посока. Отначало цялата планета била обхваната от огромна радост — всички се хвърлили да гълтат таблетки и да пътешествуват насам-нататък. Но след няколко седмици дошъл горчивият махмурлук.

Един се отправял в бъдещето и там разбирал, че ще го напусне жена му или че ще окрадат къщата му. Друг тръгвал към миналото, за да поправи извършената там тъжна грешка, но не можел да я поправи,

а само да я повтори. Ако си подозирал някого в лъжа, нищо не ти струвало да се върнеш в същия ден и да проследиш недоброжелателя си. Ако си се страхувал, че ще умреш от някоя болест, нищо не ти струвало да отидеш в бъдещето и да видиш дали лекарите не са те излъгали. И постепенно хората започнали да се страхуват от бъдещето — никой вече не ходел там. Затова пък всички често посещавали миналото. Всеки човек си има някакви приятни спомени. И той се отправя в миналото, за да изживее още веднъж приятния момент. След това отново отива там и отново, и отново... До безкрайност.

— Да вървим в града — каза възрастното зелено човече — и вие ще видите до какво доведе всичко това.

Последвахме го към града. Той беше запуснат, мръсен. Тържествената процесия с Алиса беше отминала напред и по улиците само нарядко се срещаха минувачи. Те не ни обръщаха внимание, но от време на време някой от тях изчезваше. Друг пък можеше да се появи насред улицата, да си помисли за нещо и отново да изчезне.

— Пътешествуват във времето — каза нашият спътник. — Настоящото не ги интересува. От бъдещето се страхуват. Никой не работи. Правителството се опита да забрани таблетките, но те толкова лесно се приготвяват, че всеки започна да си ги прави в къщи.

— Сега ми е ясно — казах аз — защо още вчера вашите съотечественици знаеха и за Алиса, и за долитането на нашия кораб.

— Разбира се. Те изскачаха във вашия хладилник от бъдещето.

— И все пак, защо е тая радост по повод пристигането на Алиса? — попита Полосков. — Защо не по повод например на моето пристигане?

— Много просто — каза възрастният шешинериец. — Ние сме много незлобливи, мирни хора. И ценим доброто отношение към нас.

— И какво от това? Алиса не знаеше, че вие се вмъквате в хладилника ни.

— Ох, каква наивност! — с укор каза зеленото човече.

Той се разтвори във въздуха и след три секунди се появи отново с голям ананас в ръце.

— Току-що бях във вашия хладилник — каза той.

— Но там вече няма ананаси.

— Но аз бях там вчера вечерта. Не разбирате ли? Съвсем просто е. Сега аз излетях в миналото и вчера през нощта взех от хладилника

ананас. Но не съм откраднал ананаса, а съм го взел, защото Алиса днес сутринта напомни на Полосков, че преди е спечелила от него едно желание и нейното желание е да ни даде ананасите. Затова днес сутринта ние посрещнахме Алиса с благодарност за това, че ни е разрешила да вземем ананасите вчера през нощта...

— Ще се побъркам! — каза Полосков. — Отначало беше днес сутринта, след това вчера през нощта и вие вземахте ананасите, които още няхахте право да вземете, защото после щяхте да имате право да ги вземете...

— На нас са ни останали толкова малко радости в живота — каза зеленото човече, без да слуша Полосков. — И ние никога по-рано не сме опитвали ананаси. Аз например сега всеки ден ще ходя във вчерашния ден, за да ям ананаса, който изядох вчера...

Известно време мълчахме — смислахме новините. След това шешинериецът въздъхна и каза:

— Не мога повече. Тръгвам в миналото да си доям вашия ананас.

— Чакайте — спрях го аз. — Имам към вас делови въпрос.

— По-добре не питайте — каза зеленото човече. — Нали знам за какво ще питате.

— Аа, да — казах аз.

— Ще ме питате за животното, което се нарича склис, заради което сте дошли тук.

— Разбира се.

— Можем да ви доведем сто склиса, но вие ще се откажете от тях. Ето, вижте, един лежи зад ъгъла. Сега ще разперите ръце и ще кажете: „Та това е най-обикновена крава!“.

Ние погледнахме зад ъгъла. Там лежеше крава. Аз разперих ръце и казах:

— Та това е най-обикновена крава!

— Ето, виждате ли.

Зеленото човече се сбогува с нас и си отиде, по-точно изчезна, защото всички жители на тази планета имаха странния навик да се разтварят във въздуха. И той не видя това, което се случи по-късно, и цялото му умение да вижда в бъдещето и в миналото не му помогна. Защото ние взехме тази крава, докарахме я в Московската зоологическа градина и тя досега е един от най-популярните експонати там.

Щом зеленият ни водач изчезна, кравата се протегна, бавно се изправи на крака и разпери дългите си ципести крила, които дотогава бяха омотани около корема ѝ. Кравата въздъхна, погледна към нас с големите си тъжни очи, разгърси крила, за да махне от тях праха, отблъсна се с подбитите си копита и прелетя през улицата. Летеше като крава — лошо и неумело, но все пак летеше!

Тогава попитах неочаквано появилото се до нас зелено момченце:

— Чия е тази крава?

— Склисът ли? — попита момченцето.

— Да де, чий е този склис?

— Ничий — каза момченцето. — Кому са притрябвали склисите? Невъзможно е да ги пасеш — разлитат се. Така че взимайте, не ни се свиди.

И ние тръгнахме към „Пегас“, като шибяхме с пръчка склиса пред себе си. От време на време склисът излиташе във въздуха, но бързо се изморяваше и преминаваше в ленив бяг.

После към нас се лепна още един склис, но ние не го взехме със себе си — и един щеше да ни бъде трудно да изхраним. Склисът дълго обидено муча и маха с опашка.

Скоро след нас се върна и Алиса, беше ѝ станало скучно с шешинерийците. Пък и те бързо я бяха забравили — разпръснали се кой в миналото, кой в близкото бъдеще.

ГЛАВА 13

ПАРАЛИЗИРАНИТЕ РОБОТИ

— Е, сега — каза Полосков, когато се вдигнахме над планетата, на която бяхме загубили целия си запас от ананаси — право към системата Медуза. Или има възражения?

Никой не възрази. Аз исках да възразя, но Алиса така ме погледна, че казах:

— По време на полет с кораба се разпорежда капитанът. Както каже Полосков, така ще бъде.

— В такъв случай никъде няма да се бавим — нареди Полосков. Но след два дена ни се наложи да се забавим и да изменим курса. Корабната радиостанция на „Пегас“ прие сигнал за бедствие SOS.

— Откъде идва? — попитах Полосков.

— Сега ще разберем всичко — каза нашият капитан, като се наведе над апарата.

Аз седнах в едно свободно кресло на мостика, реших да се възползувам от момента, за да си почина. Бях изморен от сутринта. Индикаторът го болеше корема и променяше цвета си като светофар на оживено кръстовище. Паякът-тъкач-троглодит поради недостиг на суровина се беше добрал до сънени снук от съседната клетка и беше остригал всичката му дълга козина, така че не можах да позная снука. Вследствие на това той беше изстинал и изпълваше с кашлицата си целия трюм. Наложих се да правя изолатор. Говоранът цяла нощ мърмори на непознат език, прегракна и скърцаше като несмазана каруца. Наложих се да му дам горещо мляко със сода. Храстчетата през нощта се бяха изпокарали помежду си заради сливовите костилки и на най-малкия му бяха изпочупили клончетата. Диамантената костенурчица беше изрязала с острите си ръбове дупка във вратата, която водеше към машинното отделение, и отново се наложи да я затворим в сейфа.

Бях изморен, но знаех, че когато превозваш колекция от редки животни, винаги е така. Всички болести, неприятности, боеве и конфликти са нищо в сравнение с храненето. Наистина, Алиса ни помагаше, но днес тя се успа и се наложи аз да се заема със сутрешното хранене.

Добре, че засега животните не бяха чак толкова много и по-голямата част от тях можеха да дишат земен въздух. Само се наложи да сложа печка под стъкления похлупак на бежовите бръмбари, защото тези бръмбари са свикнали да живеят във вулкани...

— Всичко е ясно — чух гласа на Полосков.

За какво говори? А, да, бях се замислил и съвсем забравих — нали бяхме получили сигнал за бедствие.

— Сигналят идва от планетата Шелезина. Какво ли се е случило там?

Полосков отвори последния том на справочника за планетите и прочете на глас:

— „Планета Шелезина. Открита от фиксианска експедиция. Населена с метална цивилизация на доста ниско равнище. Има предположение, че жителите на планетата са потомци на роботи, спасили се от неизвестен космически кораб. Отличават се с простодушие и гостоприемство. Но са много капризни и обидчиви. На планетата няма полезни изкопаеми. Вода също няма. Няма атмосфера. Нищо няма на планетата. Дори да е имало нещо, роботите са изразходвали всичко и живеят в нищета.“ Да — каза Полосков, — не е много интересна тази планета. Но какво се е случило с тях?

— SOS — продължаваше да повтаря приемникът. — При нас има епидемия. Молим за помощ.

— Ще се наложи да се отклоним от пътя си — въздъхна Полосков. — Не можем да оставим разумни същества в беда.

И ние тръгнахме към планетата Шелезина.

Едва когато видяхме от космоса сивото, лишено от въздух, планини и океани кълбо на планетата, Полосков успя да се свърже с тамошния диспечер.

— Какво се е случило при вас? — попита той. — Каква помощ можем да ви окажем?

— При нас има епидемия... — проскърца гласът във високоговорителя. — Ние всички сме болни. Нужен ни е лекар.

— Лекар? — учуди се Полосков. — Но нали вашата цивилизация е желязна. Може би трябва да ви изпратим механик?

— Може и механик — съгласиха се от Шелезина. — Но и лекар.

Ние кацнахме на равното, прашно и пусто поле на космодрума. Отдавна нито един кораб не бе кацал тук.

Когато прахта се утаи, спуснахме трапа и изведохме всъдехода. Полосков остана на кораба, а Зелени и аз тръгнахме към дългото ниско и скучно здание на космогарата. Ни душа, ни сянка наоколо. Ако току-що не бяхме разговаряли с тях, нямаше да предположим, че на планетата има живи същества. На пътя се въргаляше откъснат ръждив крак на робот. По-нататък колело с изпочупени спици.

Тъжно беше да се пътува по такъв пущинак. Даже ти се иска да извикаш високо: „Има ли тук някой жив?“.

Вратите на космогарата бяха широко отворени. Вътре беше също така пустинно и тихо. Излязохме от всъдехода и спряхме на вратата, без да знаем накъде да тръгнем.

От големия сив високоговорител, закачен на тавана, се чу шумолене и вече познатият ни скърцащ глас произнесе:

— Качете се по стълбата до малката черна врата. Бутнете я и тя ще се отвори.

Послушахме го и намерихме тясната стълба. Тя беше стръмна и също така прашна, както всичко наоколо. Свършваше до малка черна вратичка. Блъснах вратичката, но тя не се поддаде. Може би е заключена.

— Блъскайте по-силно! — разнесе се глас иззад вратата.

— Нека аз — каза механикът Зелени.

Той натисна вратата с рамо, изохка и вратата с вой се разтвори. Зелени не се задържа и влетя вътре.

— Така си и мислех — каза той мрачно, докато летеше и се блъсна в седящия до масата метален жител на планетата.

Роботът също беше покрит с прах.

— Благодаря ви, че долетяхте — каза роботът, като вдигна ръка, за да помогне на Зелени да се изправи. — Аз си мислех, че няма да искате да дойдете при нас. Не очаквах. Никой не идва при нас.

— Предавателят ви е много слаб — казах аз. — Чухме го само защото летяхме наблизко. Това беше чиста случайност.

— Някога преподавателят ни беше най-мощният в сектора — каза роботът.

В този момент в железните му вътрешности нещо забръмча и той застина с отворена уста. Роботът размахваше ръце и мълчаливо молеше за помощ. Погледнах объркан към Зелени, а той каза:

— Тук няма нужда от лекар.

Приблужи се до робота и го удари с юмрук под брадата. Устата му със скърцане се затвори и роботът каза:

— Благо...

Наложи се още веднъж Зелени да се отнесе грубо с него. При това той каза:

— Ще ви помоля да не си отваряте широко устата. Няма да стоя вечно с юмрук над вас.

— Роботът кимна и продължи да говори, като си отваряше едва-едва устата, за да не засече.

— Аз изпратих сигнала SOS — каза той, — защото вече две седмици никой не идва да ме смени от дежурство. Подозирам, че всички мои земляци са се парализирали.

— Защо мислите така?

— Защото и собствените ми крака са парализирани.

— Отдавна ли ви поразил тази болест? — попитах аз.

— Не, не много отдавна — каза роботът. — През последните години имаше прекъсвания в снабдяването със смазка, но все пак някак се оправяхме. А след като един човек ни се разсърди и ни прокле със страшна клетва, ужасен тайнствен паралич започна да ни погубва от малко до голямо. И се страхувам, че аз съм последният що-годе здрав робот на цялата планета. Но параличът вече се приближава към сърцето, и както виждате, даже челюстта ми заяжда.

— Я дайте да видя. Може би все пак сте забравили да смените смазката — каза с подозрение Зелени.

Той се приближи до робота и отвори капака на гърдите му, бръкна вътре с пръст и роботът започна да се хили:

— Гъдел ме е!

— Потърпете! — строго каза механикът. Той провери шарнирите на краката и ръцете му, изправи се и каза, като изтриваше ръцете си с кърпа: — Има смазка. Нищо не разбирам!

— И ние нищо не разбираме — съгласи се роботът.

Тръгнахме към града. Влизахме в къщите — дълги, скучни помещения с редици еднакви нарове. На нарочете лежах еднакви роботи, покрити с прах. На челата им светеха индикаторни лампички. Това означаваше, че роботите са живи. Те въртяха очи, но не можеха да помръднат. Накрая, така и без да разберем нещо, ние се върнахме на космогарата и сложихме тежкия дежурен робот във всъдехода. Той поне още говореше. Откарахме го на „Пегас“, за да го разгложим там и да проверим що за странна епидемия е поразила планетата.

Роботът сам ни помагаше да го развинтваме, даваше ни съвети коя гайка да въртим, кое копче да натискаме. Беше занемарен, мръсен, но никакви особени повреди не можахме да открием. Изобщо служебните роботи от този тип, отдавна свалени от производство в Галактиката, се правеха за векове и бяха приспособени да работят и в дълбокия космос, и във вулканите, и под водата, и под земята. Само от време на време трябваше да се смазват, но това те отлично можеха да правят и сами.

Най-после наредихме частите на робота върху голямата работна маса в лабораторията, а главата му сложихме отделно в ъгъла и я включихме към корабната електромрежа.

— Е, какво? — попита главата на робота, когато Зелени свърши разглобяването на тялото му.

Зелени сви рамене.

— Какво да правим сега? — попита главата тихо. — Ще загине цяла цивилизация.

— Ще трябва да предадем радиograma до Земята или до някоя друга голяма планета — казах аз. — Да изпратят експедиция от специалисти по болести на роботи.

— Какви болести можем да имаме ние? — възкликна главата на робота и устата му остана отворена.

Наложи се да отида до него и да го ударя по брадата.

— Благодаря ви — каза роботът. — Но не би трябвало да ни оставяте без надзор. Представете си, на цялата планета няма нито едно подвижно същество. Първият пороен дъжд или наводнение ще ни погуби безвъзвратно — даже не можем да се изтрием!

— Но моля ви се — казах аз, — ние не можем да останем тук, докато дойде помощ!

— Някаква важна работа ли имате? — попита главата на робота.

Не успях да отговоря, защото Зелени каза:

— Какво ли не става на тоя свят. Защо да не опитам да сменя смазката. Може ли да ви смажа с машинно масло?

— Ако маслото е добро, може — отговори главата на робота.

Тогава Зелени се зае да изтрива всички детайли и части на робота и да ги смазва отново с нашето масло.

А в това време роботът отново попита.

— Каква работа имате?

— Събираме животни за Московската зоологическа градина — казах аз. — Редки животни. Трябва да завършим експедицията колкото е възможно по-скоро и да се върнем в къщи. Много е трудно да возим със себе си цяла зоологическа градина.

— Ако ни помогнете — каза главата на робота, — ние ще ви дадем наши животни. Такива никъде другаде няма.

— Какви са тези животни?

И тогава роботът ни разказа.

Някога, преди много години, на тази планета претърпял авария автоматичен космически кораб, на чийто борд се намирали универсални роботи. Те останали живи и си построили барака от останките на кораба. След това открили на планетата залежи от желязо и други метали, намерили уран и много различни полезни изкопаеми. Започнали да си конструират деца и лека-полека роботите заселили цялата планета.

Но макар че мислят, те не могат да предвиждат бъдещето. По това време на планетата имало вода и въздух, трева и дървета. Но тях съвсем не ги интересувало какво става наоколо. Имали пълна свобода на действие и скоро построили на планетата много заводи и всички те започнали да произвеждат работи, а новите работи строели нови заводи и изработвали нови работи. Това продължило до деня, когато целият кислород на планетата бил изразходван за топенето в пещите, всички дървета били превърнати в бараки за резервните части, всички животни измрели, всички планини били сринати до основи и всички морета били пресушени за охлаждането на двигателите. Свършили и полезните изкопаеми. На голата планета останали само работи — много милиони еднакви работи, които изведнъж се оказали без работа.

Тогава се наложило да хвърлят жребие и тези, на които не им провървяло, били разглобявани за резервни части или ги разменяли

срещу смазочно масло с прелитащите наблизко кораби или със звездните скитници. Така живеели роботите. Постепенно броят им намалявал, но все пак на планетата останали още няколко милиона безделници. По едно време решили да построят космически кораб и да полетят към някоя още незаселена планета, за да започнат работата си отначало, но не успели, защото нямали чертежи, а самите те не могли да изобретят нищо. И така продължавало до най-последния ден. А след това роботите били нападнати от странната епидемия и всички били поразени от паралич.

— Но за какви животни говорите? — попитах аз главата на робота.

— За работни животни. Искахме всичко при нас да е като при хората. И когато разбрахме, че местните животни са измрели, защото не са могли да живеят на пустата планета, направихме изкуствени животни. Но след това не ни беше до тях и решихме да разглобим животните за резервни части на роботите. Такива вече не се произвеждат. Но те почувствуваха опасността и избягаха. И досега си тичат из равните долини на планетата Шелезина. Ако ни помогнете, ще ви хванем няколко съвсем необикновени железни животни.

— Благодаря — казах аз на главата на робота, а си помислих, че такива животни едва ли ще са необходими за нашата зоологическа градина: всеки ученик на Земята може да си направи механична костенурка или електронен таралеж.

Докато разговаряхме с главата на робота, Зелени изтри всичките му части и ги смаза отново. След това завинти ръцете и краката му и натисна червеното копче. С вълнение очаквахме какво ще се случи. Роботът неуверено вдигна ръка, след това направи крачка напред. Кракът му го послуша. Той направи още една крачка, махна едновременно с двете си ръце, наведе се напред, след това назад и започна да танцува. Никога през живота си не бях виждал танцуващ робот. Той едва не преобърна масата, едва не ми смачка крака и даже изглеждаше, че от радост се смее.

Като се натанцува до насита, роботът извика:

— Благо... — и замря.

Нали смазката на главата му не беше сменена.

Този път механикът Зелени не го удари с юмрук под брадата. Просто изля в отворената му уста една кутия масло.

Роботът се задави, нещо вътре в него заклокочи, устата му се затвори, отново се отвори и роботът с музикален, звучен глас запя песента „Не се страхуваме от сивия вълк“, която вероятно беше чул много отдавна.

— Значи всичко идва от смазката — каза роботът, след като се успокои малко. — Но тя беше почти прясна. Ние я разменихме.

Зелени, без да каже нито дума, капна върху едно стъкълце от старата, свалена от работа смазка, и отиде до микроскопа.

— Всичко е ясно — каза той след минута. — Трябваше да се сетя от самото начало. В смазката са се появили бактерии, които превръщат маслото в шмиргелов разтвор. Интересно как тези бактерии са могли да попаднат във вашето масло?

Роботът се замисли. Всички минахме в каюткомпанията, за да продължим разговора. Роботът все мислеше. Наляхме си чай, а пред него поставихме бурканче с олио — голямо лакомство за работи. Роботът разсеяно изпи олиото и продължи да мисли.

Изведнъж над главата му се събуди говоранът. Той видя нашия гост и като разтвори широко клюн, запя:

— „Не се страхуваме от сивия вълк...“

При това пееше с гласа на работа.

Ние много се учудихме. Само роботът не се учуди. Той вдигна глава и каза на говорана:

— Здравей, птицо. Как се чувствуваш?

Но говоранът продължаваше да пее, като размахваше крила, защото не можеше да отговори нищо — говораните не са много умни птици.

— Вие познавате говорана? — попита Алиса.

— Познавам го — разсеяно отговори роботът. — Аз самият съм го ремонтирал.

— Как може да сте ремонтирали жива птица? — учуди се Алиса.

— Преди няколко години — отговори роботът — тази птица долетя на нашата планета от космоса. По това време у нас вече беше останало много малко въздух, а местните животни съвсем бяха изчезнали. Но за говорана, както знаете, няма никакво значение дали има въздух. Той може да прелита от планета на планета и да не диша по няколко седмици и даже месеци. Но този говоран едва-едва долетя до нашата планета. Някой го беше нападнал по пътя и го бе ранил

тежко. Ние излекувахме говорана, като го хранехме със смазочно масло, но се наложи да му отрежем едното крило и да го заменим с протеза.

— Не може да бъде! — възкликнах аз. — Нима е възможно да не забележим това?

— Погледнете — с гордост отвърна роботът. — Ние сме много добри майстори.

Станах и се приближих до говорана. Птицата сякаш се досети какво ми е нужно и разпери дясното си крило. Опипах го. Под перата имаше метал. Роботът беше казал истината.

— Виждате ли — каза той тържествено. — Даже вие не забелязахте.

— А какво стана с птицата след това? — попита Алиса.

— Тя беше долетяла при нас от системата Медуза — продължи роботът. — Някой я гонеше и искаше да я убие. Докато я ремонтирахме, тя непрекъснато ни разказваше и тогава разбрахме, че някой е претърпял катастрофа или е изпаднал в беда на една от планетите от системата Медуза и птицата бърза да разкаже за това на приятеля на този, който бе изпаднал в беда. Ние самите бихме помогнали, но няхахме космически кораб.

— И вие пуснахте птицата?

— Пуснахме я — каза роботът. — Но се опитахме да ѝ обясним, че няма да може да долети до този сектор на Галактиката, закъдето бърза. Макар че изкуственото крило не се отличава от истинското, с него не може да стигне много далеч. За съжаление не можа да ни разбере. Не е много умна птица. Но ние знаехме, че недалеч от нас се намира планетата Блук, родният дом на говораните. И си помислихме, че говоранът ще може да долети до къщи. Оттогава не съм го виждал.

— Видя ли! — каза ми Алиса. — Сега вече нали не се съмняваш, че Втория капитан е бил жив и е изпратил птицата за помощ?

— Но оттогава са минали четири години — отговорих аз. — Значи е загинал.

— Трябва да ви разкажа — произнесе роботът — за едно странно събитие. То се случи съвсем скоро. Преди един месец. Точно три дни преди да започне епидемията. Нямаше да си спомня за него, ако не бях видял говорана... На нашата планета кацна малък черен кораб. От него слезе човек с шапка. Ние мислехме, че иска да размени при нас

ненужни работи, но се оказа, че корабът се бе повредил и му трябваше помощ... С удоволствие помогнахме на този човек...

— Това е бил доктор Верховцев — прошепна Алиса.

— А когато корабът му беше готов за полет, попитахме го дали няма да ни даде смазочно масло или нови вестници като награда за работата ни. Но този човек с шапка много грубо ни отговори, че нищо няма да получим. И че трябва да сме благодарни, загдето ни е оставил живи. Тогава му казах: „Срамота е, пришелецо! Разбирам, че когато помогнахме на безмозъчната птица говоран и ѝ поправихме крилото, тя нищо не ни даде в замяна и в това няма нищо чудно. Но вие сте разумно същество и съдейки по външния ви вид, произхождате от Великата Земя. Срамота!“ Тогава той попита: „На какъв говоран сте поправяли крилото?“. Казах, че това е било преди около четири години и няма нищо общо с нашата работа. Но той настояваше и тогава му разказах историята за ранената птица. Да бяхте видели само как се разгневи! Ругаеше ни за това, че сме помогнали на птицата и когато разбра, че е отлетяла към планетата Блук, с проклетия започна да се готви за връщане. „Ще трябва — казва — да губя време за тази проклетата птица. Иначе току-виж се разприказвала.“ А през нощта го видели до главната цистерна...

— Каква цистерна?

— Всичко е ясно! — каза роботът. — Той се е приближавал до главната цистерна със смазочно масло! Той е лош човек и би могъл да изсипе в нея вредните бактерии...

Казахме на работа, че бактериите са могли да попаднат на планетата и по друг път, но той клатеше глава и не искаше нищо да слуша.

На раздяла дадохме на работа варел със смазочно масло, за да може да поправи поне десетина работи, и му обещахме, че щом излезем в космоса, веднага ще предадем радиograma до най-близката планета, за да изпратят оттам кораб с масло.

Когато той си отиде, моите другари се развълнуваха.

— По-бързо — подканяха ме те, — по-бързо на път! Все още можем да спасим капитана! Сега вече няма никакво съмнение, че е изпаднал в беда и доктор Верховцев много се страхува някой да не узнае истината.

— Направо ме е срам за земните жители — мрачно каза Зелени. — И докато не разгадаем тази тайна, няма да мога да гледам в очите чуждопланетците. Ако сред жителите на Земята се е намерил такъв подъл човек, наш дълг е да го открием и обезвредим. И в това ще ни помогне Втория капитан, когото ние непременно ще намерим. А животните може да почакаат.

Аз въздъгнах и се примирих, защото и Алиса, и Полосков бяха напълно съгласни със Зелени.

— Добре — каза аз. — Подчинявам се на болшинството. Макар и да смятам, че надеждите ви се градят само върху слухове и в системата Медуза няма да намерим никакъв Втори капитан. Но щом се убедим, че е станала грешка, веднага се връщаме в центъра на Галактиката и бързо започваме да събираме животни.

— Да подготвим кораба за полет! — твърдо каза Полосков. — Зелени, слезте в машинното отделение. Включете супердвигателите.

Аз се приближих до илюминатора, за да хвърля последен поглед към пустинната планета, която е била погубена от трудолюбивите роботи, без да помислят за това какво правят. И видях, че към „Пегас“ по прашното поле тича нашият познат робот. Той носеше нещо в ръце.

Посрещнах робота на трапа.

— Вземете животните — каза той. — Само че непременно им сменете смазката. Засега всички са парализирани.

Той изсипа в краката ми цяла камара някакви метални неща.

— Довиждане — каза той, като гледаше как прибирам трапа. — Ако намерите онзи вредител с шапката и не знаете какво да го правите, дайте го на нас. Ние ще го смажем с развалена смазка.

Роботът се засмя и закричи в прахта.

Докато корабът набираше космическа скорост, аз смених смазката на металните животни. Все пак бях любопитен да видя какви работоживотинки се въдеха на тази планета. И когато след два часа Зелени надникна в лабораторията, едва не припадна от учудване. По пода се движеха животинки на колелца. Те пицяха, биеха се помежду си и се опитваха да се катерят по стените. Зверчетата бяха доста грозни, но по нещо напомняха мишки и котки. Изглежда, когато са ги правили, роботите са имали предвид истинските котки и мишки.

Затворих работозверчетата в желязна клетка, но понякога те излизаха от нея и гонеха из коридорите диамантената костенурчица.

ГЛАВА 14

ПРЕСЛЕДВАНЕТО НА ЛЕДИ УИНТЪР

Системата Медуза е забутана в най-далечния ъгъл на нашата Галактика. Около голяма звезда, с дълги като разрошена коса протуберанси, има само три планети. Първата, най-близката до звездата, е толкова нажежена, че стана ясно — нямаме работа там.

Приблжихме се до втората планета.

Тя беше пустинна, мрачна. Слънчевите лъчи се отразяваха от блестящите сивкави скали, отразяваха се от асфалтовите езера, отразяваха се от малкото голи дървета. Над планетата духаше вечен вятър.

— Е, какво? — попитах аз говорана. — Това същата планета ли е, или не?

Говоранът отпусна глава настрани и нищо не отговори.

— Татко — каза Алиса, като се приближи до илюминатора в каюткомпанията, — ти не можеш да разговаряш с него. Той се страхува от тебе.

— А от тебе не се ли страхува?

— Нито едно животно не се страхува от мен — каза Алиса. Тя държеше в ръце метална котка на колелца, която се опитваше да лизне Алиса по носа със студения си маслен език. — Говоране, мили, кажи ми, на тази планета ли остави стопанина си?

Говоранът се вслуша в думите на Алиса и отговори с гласа на Втория капитан:

— Пази се от миражи. Не им се доверявай. Но гледай внимателно.

— Ето, виж си глупавата птица — изрекох аз сърдито. — Питаш я за планетата, а тя — за миражи!

— Ще видим — отговори Алиса.

Навън заваля дъжд. Беше слаб, но от вятъра струите се извиваха и шибяха обшивката на „Пегас“. Неприятно беше даже да гледаш тази планета. Настъпваше мъчителна, дълга вечер.

— Добре — каза Полосков. — Все едно, днес вече е късно да излизаме навън. Хайде да вечеряме и да спим.

След вечеря Алиса прибра металните котета в клетката, взе книга и седна на дивана в каюткомпанията. Аз за кой ли път тръгнах да търся избягалата диамантена костенурчица, за да не направи някоя беля. Полосков и Зелени също се заеха със своите работи.

Така изминаха два-три часа. Върнах се в каюткомпанията. Алиса все още четеше. В каюткомпанията беше уютно и топло и особено приятно, защото навън все така виеше вятърът, макар че дъждът беше престанал.

Приблжих се до илюминатора и се вгледах в полумрака. Равнината беше оскъдно осветена от двете големи луни. И изведнъж застинах от изумление.

По долината към нашия кораб бавно се приближаваха няколко души. Това бяха именно хора — без скафандри, в странни дрехи. Те бяха заети с разговор и изглеждаше, че съвсем не забелязват кораба. Тихо казах:

— Алиса, гледай.

Алиса захвърли книгата на дивана и дойде до мен.

Хората се приближаваха и можеше да се види, че са облечени в камзоли, на главите си имаха широкополи шапки, а над камзолите — къси широки пелерини. Четирима бяха мъже. След тях бавно, сякаш насила, вървеше жена с пищна прическа и с широка рокля до земята. Мъжете оживено разговаряха, жената мълчеше.

— Алиса, това да не е халюцинация? — попитах аз, не вярвайки на собствените си очи.

— Не — отвърна Алиса. — Да не ги изплашиш. Аз ги познавам.

— Селезньов! — внезапно загърмя високоговорителят над ухото ми. — Селезньов, спиш ли?

Познах гласа на Полосков.

— Ти къде си? — попитах.

— На мостика. Погледни през илюминатора. Разбираш ли нещо?

— Гледам — отвърнах аз — и нищо не разбирам. Откъде ще се вземат тук хора?

— А аз разбирам — каза Алиса. — Аз познавам тези хора.

Обърнах се към нея. Да не би да бълнува?

— Наистина ли не можеш да ги познаеш, татко? — учуди се Алиса. — Е, добре, може да си забравил жената, но втория човек отдясно би трябвало да познаваш!

— Не го познавам! — отговорих аз. — Казвай, не ме мъчи!

— Вторият отдясно е Портос — каза Алиса. — Виждаш ли, навежда се към д'Артанян, слуша го. Сигурно са решили все пак да накажат леди Уинтър.

— Каква леди Уинтър! — закрещях аз. — Ще се побъркам! Откъде се е взел тук Портос?

— Не зная — каза Алиса, — но това са те. Това са мускетарите на краля. Ако бяха гвардейците на кардинала, ние с тебе веднага щяхме да ги различим.

— Полосков, чуваш ли? — попитах аз.

— Чувам — каза Полосков спокойно. — Според мен Алиса е съвсем права. Ние с тебе веднага бихме различили гвардейците на кардинала от мускетарите на краля.

През това време четиримата мускетари се бяха приближили до самия кораб. Аз притиснах нос до илюминатора, за да мога да видя какво ще правят по-нататък. Мускетарите спряха и един от тях, според мен Арамис, красавец с тънки мустачки, изящно махна с ръка, подканвайки леди Уинтър да върви напред.

— Много интересно — каза Алиса, като се изправи на пръсти, за да гледа по-добре надолу. — Ще я убият ли, или не? Ти как мислиш, татко?

— Аз вече нищо не мисля — отвърнах. — Полосков, може би трябва да спуснеш трапа?

В този момент мускетарите тръгнаха по-нататък, влязоха в стената на кораба и изчезнаха.

— Те минават през стени — чух объркания глас на Полосков.

Трудно е да учудиш капитана. Виждаш е десет пъти повече, отколкото може да види един обикновен човек през целия си живот. Него не можеш го изплаши нито с Малкото драконче, нито с мехурите от Йела, нито с космическите пирати. Но мускетари на краля, които минават през стените на „Пегас“, още не беше виждал.

— Може би тези са пътешественици във времето като на Шешинера? — попитах аз.

Алиса отиде от другата страна на каюткомпанията и погледна през противоположния илюминатор.

— Ето ги — каза Алиса. — Така си и мислех. Минали са през кораба и даже не са забелязали.

Притичах през каюткомпанията. Наистина, мускетарите, сякаш нищо не се бе случило, се отдалечаваха от кораба и шпагите им проблясваха на светлината на двете луни. Отминаха скалата и се скриха в пролома...

— Да отидем на мостика — предложих на Алиса. — Оттам се вижда по-добре.

— Хайде — съгласи се тя и взе от дивана книгата, която четеше през цялата вечер. Книгата се наричаше „Тримата мускетари“.

Започнах нещо да се досещам.

— Дай ми книгата — казах аз на Алиса.

Вървешком я отворих. Отворих я точно на картинката, където беше нарисован един от мускетарите — д'Артанян — с пелерина и шпага.

Когато се качихме на мостика, Полосков, който стоеше до големия илюминатор, вдигна ръка и ни повика при себе си.

Навън, сред равнината имаше тънка брезичка и листата ѝ трептяха на вятъра като живи. Около брезичката растеше трева и до самия корен на дървото можеше да се види шапчицата на голяма гъба манатарка.

— Това е нещо познато — каза Полосков замислено. — Някъде съм го виждал.

— Зная къде — каза Алиса. — Това е любимата картичка на Зелени. Тя виси над леглото му в каютата и той винаги я гледа и рецитира на глас стихове: „Върви-бучи Зелени шум...“

— Миражи — каза Полосков.

— Да — съгласих се аз. — Разбира се, това са миражи. И говоранът не грешеше, когато с гласа на Втория капитан ни предупреди за миражите. Но кой и защо ги прави? Кому дължим това необикновено развлечение?

Брезата се разтвори в тъмнината, а от далечния склон на планината към „Пегас“ тръгна странна процесия. В нея имаше хора, фиксианци, същества от неизвестни планети и звезди, роботи, животни. Тълпата от миражи обкръжи кораба, сякаш без да го

забелязва. Те минаваха през него, разтваряха се, раздвояваха се, провираха се един през друг.

— Татко — каза Алиса, — да отидем да ги видим отблизо.

— И отгук се виждат — възразих аз. — Не познаваме свойствата им. Ами ако не са толкова безплътни, както изглеждат.

Дълго гледахме процесията от призраци, а когато равнината опустя, Алиса пак започна да хленчи.

— Татко, хайде да слезем, още не е късно. Ето, виж, само един мираж остана — д'Артанян.

И наистина, в опустялата долина слезе самотен мускетар и започна замислено да се разхожда недалеч от кораба.

— Вървете — каза тогава Полосков. — Само не се отдалечавайте много от „Пегас“. Аз ще гледам да не ви се случи нещо.

Полосков както винаги беше доловил желанието ми. Разбира се, на мен много ми се искаше да погледам тези призраци отблизо. Страхувах се само да не се случи нещо с Алиса. Но да тръгна без нея, означаваше да се скараме за дълго. Тя смяташе миражите за свои — нали първа беше познала тримата мускетари.

Слязохме по трапа в равнината. Тя беше съвсем пуста. Д'Артанян беше изчезнал някъде.

— Да почакаме — каза Алиса. — Сигурно пак ще дойдат.

Приближих се до мястото, където неотдавна растеше брезичката. На земята имаше само кръгли камъчета — нито тревичка, нито листенце.

— Татко, виж кой идва! — възкликна Алиса. — Погледни само!

Вдигнах глава и изтръпнах. Насреща вървах самият аз и държах за ръка Алиса. При това и двамата бяхме без скафандри и по всичко личеше, че не се нуждаем от въздух.

Алиса се затича към самата себе си.

— Стой! — извиках аз. — Къде?

Но тя вече бе дотичала до своята двойничка и в движение мина през миража, спъна се в един камък, падна на колене. Миражът веднага изчезна. Докато тичах да помогна на Алиса, изникна нов мираж. Той бързо се движеше към нея, сякаш искаше да я хване. Този път миражът изобразяваше доктор Верховцев. Шапката му беше нахлупена над очите и острите му тесни рамена бяха вдигнати до ушите.

Успях да застана между миража и Алиса, като я закрих, защото съвсем не бях сигурен, че Верховцев е само мираж.

Но докторът не я забеляза. Мина съвсем наблизко, като се усмихваше, сякаш виждаше някого. Погледнах след него. Срещу Верховцев вървеше дебеланкото с черния кожен костюм. Те си подадоха ръце, приближиха главите си и заспориха за нещо.

Алиса стана и ме хвана за ръка.

— На тази планета не може да се запази тайна — каза тя. — Затова пък сега вече знаем, че дебеланкото и Верховцев се познават и ненапразно и двамата ни искаха говорана.

Миражите разговаряха беззвучно, а от другата страна към тях се приближаваше още един мираж. Той изобразяваше тримата капитани. Но не каменни, а съвсем истински, в сините униформи на космическия флот. Капитаните спряха, хванаха се за ръце, сякаш се прощаваха. И в същия миг се разтвориха, изчезнаха. Вместо тях в равнината се появи един капитан — Втория. Висок, слаб, с гърбав нос. Капитанът стоеше намръщен, сякаш размишляваше за нещо. На рамото му беше кацнал говоранът. Капитанът обгърна с поглед равнината и бързо тръгна към друг мираж, възникнал на хоризонта. Той представляваше космически кораб с небесносин цвят и на борда му имаше голяма тъмносиня чайка, направена от скъпоценни камъни.

И тези миражи се разтвориха... Изчезна и Верховцев с дебеланкото.

Алиса каза:

— Никога досега не съм виждала толкова красив кораб.

В наушниците ми се разнесе гласът на Полосков:

— Слушай, професоре, виждал ли си някога такъв кораб? Това сигурно е „Синята чайка“ на Втория капитан.

— Разбира се — каза Алиса. — Може би той се крие някъде тук? Трябва да го намерим.

На хоризонта, там, където беше „Синята чайка“, блесна ярка светлина. И ние видяхме как корабът се издига над планетата.

— Твоят мираж отлетя — каза Зелени. — Така си и мислех.

— Да, вероятно „Синята чайка“ е излетяла отук — съгласи се с него Полосков.

Наведох се над мястото, където Алиса беше паднала, бързайки към нашите двойници. Наведох се, защото нещо ме учуди: две кръгли

камъчета изведнъж се търкулнаха, сякаш някой ги беше бутнал. Но наоколо нямаше никого. Даже вятърът беше утихнал. Протегнах ръка, за да взема камъка, но той ускори ход и се затъркаля по-нататък. И изведнъж от него започна да расте мираж. Отначало мъглив, прозрачен, но после се превърна в лейди Уинтър. Тя затича към планината, повдигнала огромната си пола.

— Няма да ми избягаш — казах аз гласно. — Така си и мислех. Няма чудеса!

Скочих напред, сякаш исках да хвана миледи. В момента, когато паднах на мястото, където тя се намиреше, миражът изчезна. Под ръцете ми лежеше кръгло камъче.

— Какво ти е? — учуди се Алиса. — Защо гониш миледи?

— Хванах я — казах аз.

Зелени се усмихна:

— Как ли не! Вашата миледи изчезна безследно.

— Тя е в ръката ми — възразих. — Сега ще се върнем на кораба и всичко ще ви обясня.

В каюткомпанията поставих на масата кръглия камък и още пет такива, които бях взел на път към кораба. Камъчетата кротко си стояха в редица. Най-обикновени камъни, колкото картофи, пък и по форма приличаха на картофи.

— Разрешете ми да ви представя — започнах аз — жителите на тази планета.

— Живи същества? — учуди се Зелени. — Никога не бих си помислил!

— И с много интересна способност. Те могат да създават зрителни илюзии — копия на хора, предмети, при това не само тези, които са виждали, като например тримата капитани и доктор Верховцев, но и да долавят образи, които живеят във въображението на хората. Ето например Алиса четеше „Тримата мускетари“, гледаше картинките в книгата, представяше си как са изглеждали тези мускетари и ние ги видяхме. Алиса, нали те бяха точно такива, каквито си ги представяше?

— Точно-преточно такива — отговори Алиса.

— Защо са им на тези камъчета миражите, как точно ги правят, засега е неизвестно.

— Може би просто им е скучно? — попита Алиса. — Лежат си на голата земя и скучаят. А всеки посетител, всеки гост за тях е просто прекрасно развлечение.

— Може би — съгласих се аз. — Е, ще търсим ли тук, или ще летим към третата планета?

— Струва ми се, че третата планета е по-интересна — каза Полосков. — Гледах снимките — там има растителност, въздух, вода.

Тогава едно от камъчетата се превърна във Втория капитан. Капитанът тъжно ни погледна. А говоранът каза с неговия глас:

— Ще търсиш на планета три. Ще търсиш на планета три.

— Ето, виждате ли — каза Алиса.

И ние веднага стартирахме към третата планета от системата Медуза.

ГЛАВА 15

ПИЛЕНЦЕТО НА ПТИЦАТА КРОК

Четири слънца бързо се въртяха над тази планета, нощта настъпваше там само от време на време и без сложни изчисления не можеше да се разбере в кой момент изведнъж ще притъмнее, ще премине кратката привечер и за малко ще падне мрак. Минаваше половин час, понякога по-малко, и новото слънце бързо се издигаше над бодливите храсти и моментално се изтърколваше на небето.

Планетата беше обрасла с гори и храсталаци. При полюсите горите бяха ниски, притиснати до земята, а в тропиците се издигаха на невероятна височина. Тази планета се оказа рай за биолога. Какво ли нямаше тук? Океаните бяха пълни с риба, медузи, червеи, морски змии; горите бяха претъпкани с всякакви животни, пеперуди с огромни крила, а по-нагоре, над остриите скали и полегатите хълмове летяха различни птици.

— Ще останем тук дълго — каза аз, когато кацнахме на върха на един хълм, обрасъл с храсти. — Само тази планета е достатъчна за петдесет зоологически градини.

— Чудесно — каза Полосков. — Ние пък през това време ще стегнем кораба.

— Добре — каза Алиса. — Но най-напред трябва да намерим Втория капитан. Сигурна съм, че той е някъде тук.

— Само не тръгвай да го търсиш сама — предупредих Алиса. — Тук има много опасни зверове.

— Нали съм цар на природата — каза Алиса.

— Те не знаят това — възразих аз. — Не са образовани.

— А как ще намерим Втория капитан? — попита Алиса.

— Засега ще започнем с това — отговори Полосков, — че ще пуснем над планетата металоразузнавач.

— Защо?

— Той ще обикаля на ниска орбита и щом открие следи от метали, които се употребяват в космическите кораби, ще ни

сигнализира.

— Дълго ли ще обикаля?

— Ще му трябват около две седмици, за да изследва цялата планета.

— О, колко дълго!

— А засега ще ми помагаш — казах аз. — Възлага ти се храненето на животните.

— И поливането на храстчетата — добави Алиса. — Иначе ще се разбягат.

В това време малкото храстче влезе в каюткомпанията и стеснително спря на прага. То поклащаше клони, тананикаше и ни даваше да разберем, че иска компот.

— Ето — каза механикът Зелени, — така си ги разглезила! Скоро ще започнат да хапят. Дай му компот, да се маха от главите ни.

На другия ден станахме рано, преди разсъмване. Полосков подготвяше металоразузнавача, а аз товарех във всъдехода мрежите и снимачните камери.

Толкова бяхме заети с работата си, че съм пропуснал момента, когато се е появила птицата Крок. Видях я едва когато върху мен падна нечия сянка и чух пляскане на криле, което ми се стори като плющене на платна.

— Легни! — извика Полосков.

Паднах на тревата.

Точно над главата ми изчаткаха нокти и птицата Крок, като не можа да улучи, излетя нагоре, за да се нахвърли отново.

Едва тогава я разгледах.

Това беше огромна твар с размерите на малък пътнически самолет. Имаше дълги тесни криле, къса опашка и мощен извит клюн като челюстите на подемен кран. Птицата направи малък кръг и като пикиращ бомбардировач се спусна надолу.

Опитах се да отпълзя, но разбрах, че няма да успея.

Затворих очи и се вкопчих в колелото на всъдехода. И в този момент гръмна изстрел.

Оказа се, че механикът Зелени успял да дотича до люка с пистолета и да стреля по птицата, когато тя била само на три метра от мен.

Птицата изрева и излетя във въздуха. До мене падна едно перо. То беше дълго метър и толкова твърдо, че се беше забило с края си дълбоко в сухата земя като богатирски меч.

Извадих перото и го показах на Алиса.

— Слушай — казах аз, — стопанинът на това перо е много сърдит и иска да вземе някого от нас за вечеря. Разбираш ли?

— Разбирам. Но нали не може да вдигне всъдехода?

— Всъдехода не може.

— Значи ще тръгна с тебе във всъдехода?

— Не, Алиса — казах аз. — Сега ще тръгна на разузнаване сам и ще се върна за обяд. Всички, освен тебе, са заети. Няма кой даже да приготви обяда и да нахрани животните. И не забравяй, че паякът-тъкач-троглодит свършва вълната.

— Добре — съгласи се Алиса.

— Какво става с металоразузнавача? — попитах аз Полосков, като се качвах във всъдехода.

— Не мога да разбера — отвърна той. — Нещо не е наред. Никога не се е развалял, а сега не ще.

Всъдеходът бавно се движеше през храстите, поклащаше се по дупките и леко се спускаше от височинките. Храстите се разтваряха отпред и отново се затваряха след него. Размишлявах за това, че би било добре да хвана тази птица. В Палапутра я наричаха птицата Крок. Много ми се искаше да взема това чудовище за зоологическата градина, но разбирах, че едва ли ще мога да го превозя на „Пегас“. Друго нещо щеше да бъде, ако ми се отдадеше да намеря гнездото ѝ и да взема със себе си пилета. Гнездата трябваше да се намират някъде върху скалите — нито едно от дърветата не би издържало тежестта на жилището на птицата Крок.

Обърнах се към далечните планини. Пътя ми пресече шествие от дългокраки жълти гуцери. Най-напред ситнеше най-високият, след него — по-малки... Наброих двадесет и три. Последният от гуцерите беше съвсем малък. Можех да го хвана, но не го направих — отначало трябва да се огледам, да си изясня с какво се хранят, иначе може и да не го докарам до Земята.

Високо над мен прелетя птицата Крок. Тя се движеше към планините. Най-вероятно гнездото ѝ беше именно там.

Изхвърлих автоматичната мрежа и хванах с нея еднометрова пеперуда. Докато се оправях с манипулаторите, за да уловя пеперудата и да я прибера в багажника на всъдехода, без да ѝ повредя крилете, светна екранът на видеофона и на него се показа разтревоженото лице на Полосков.

— Слушай — каза той, — пуснах металоразузнавача.

— Отлично — зарадвах се. — Чакай, сега ще прибера пеперудата...

— Но връзката с него се прекъсна.

— С металоразузнавача ли?

— Да. Това никога досега не се е случвало. Всичко проверих. Три минути след излитането замълча.

— Ще трябва да излетим с катера, да го догоним и да го поправим — казах аз, прибирайки пеперудата в контейнера.

— Точно това исках да ти кажа. Аз ще излетя да го търся, а ти се връщай на кораба. Не ми харесва тази планета.

— Не си прав, Гена — възразих. — Планетата е прекрасна. Радвам се, че попаднахме на нея.

— А ако наистина тук е загинал Втория капитан?

— Вярваш ли в това?

— Не зная. Но щом такъв опитен капитан е могъл да загине тук, значи планетата крие някаква голяма опасност, за която ние не подозираме.

— Може би просто са отказали двигателите? Това се случва и на най-добрите кораби. Или капитанът е бил нападател от местно чудовище. Например от птицата Крок. Видя ли какъв клюн има?

— Разбира се, че видях.

И Полосков изключи екрана.

Още една птица прелетя над мен към планините и аз запомних направлението на полета. Сигурно там е гнездото. Непременно трябва да отида. Изведнъж настъпи здрач. Обърнах обратно към кораба.

Спрях всъдехода до самия трап, в тъмнината се качих по него и отидох на мостика. Първо проверих къде са спътниците ми. Зелени беше в машинното отделение и се занимаваше с приборите. Алиса ми отговори от каютата си. Каза ми, че чете. Тогава се свързах с Полосков.

— Как е при тебе? — попитах аз.

— Засякох металоразузнавача — отвърна Полосков. — Скоро ще го догоня. Не изключвай радиостанцията.

Седнах до илюминатора и слушах как Полосков си мърмори нещо под носа, стараяйки се да хване металоразузнавача. Късата нощ свърши. Гледах в далечината към гората, планините и си набелязвах пътя за утре. Ще тръгна по тази рекичка, след това ще се изкача на хълмовете... Ще взема и Алиса. Във въдехода нищо не я заплашва...

— Хванах го — съобщи Полосков. — Взех го със хватките и го обръщам обратно.

И в този момент видях, че на площадката пред „Пегас“ излезе Алиса. Тя вървеше внимателно, на пръсти, огледа се към илюминатора, но не ме забеляза.

Беше хладно и Алиса бе облякла жълтия пухкав комбинезон. Личеше, че се кани да ходи надалеч. Но най-чудното беше, че пред нея по тревата гордо шестуваше говоранът. Той беше привързан с дълга верижка. Алиса държеше другия край на верижката. Тя каза нещо на говорана и той излетя във въздуха. Алиса отпусна верижката повече, за да не пречи на говорана да лети. Той размаха криле и бавно, сякаш разбираше, че Алиса не може да лети, се отправи към гората.

Едва тогава се опомних.

Включих високоговорителя и извиках колкото ми глас държи:

— Алиса, да не си полудяла! Веднага се връщай! Но изведнъж се изплаших, че няма да ме послуша и хукнах навън, за да я догоня и да я върна на кораба.

Докато дотичах до люка, Алиса вече беше до самата гора.

Над нея кръжеше огромната птица Крок.

— Алиса! — извиках аз.

Но тя беше далеч и не чу моя вик.

Нито пушка, нищо нямам под ръка!

Какво да правя?!

Съвсем обезумял, аз се хвърлих надолу по трапа.

Алиса видя снижаващата се птица и от страх изпусна верижката. Изплашеният говоран се хвърли към дърветата.

Аз тичах към Алиса и виждах как птицата Крок извади белите си нокти, как хвана жълтата пухкава фигурка и като набираше скорост, излетя нагоре.

Аз тичах и виждах, как издигайки се нагоре, птицата се смалвява, и размахвах ръце...

След десет минути Полосков се снижи до „Пегас“. През това време ние със Зелени вече бяхме готови за гонитбата. Бяхме извели малкия катер.

— Вие накъде — учуди се Полосков.

— Крок открадна Алиса! — извика Зелени. И замълча, защото от мъка изгуби дар слово.

— Скачай тук! — нареди ми Полосков. Той спусна катера до самата земя.

Подскочих, хванах се за долния край на отворения люк и се прехвърлих в кабината.

Полосков веднага набра височина.

— Накъде полетя? — попита той високо, надвиквайки шума на двигателя.

— Нататък, към планината — отговорих аз. — Сигурно там е гнездото.

След няколко минути стигнахме до планината. Но никак не беше лесно да намерим гнездото. Хиляди еднакви остри скали се издигаха над платото и ние повече от час кръжихме над тях, без да открием нещо. И с всяка измината минута имахме все по-малко шансове да намерим Алиса жива.

Помогна ни самата птица Крок. Видяхме, че тя лети над скалите.

— След нея — извиках аз.

— Почакай — успокой ме Полосков. — Ще я изплашим и няма да ни покаже пътя към гнездото.

Той забави полета на катера и ние увиснахме над скалите. Птицата летеше към върха на планината, където още не бяхме се качвали. Там птицата прибра крилете си и се снижи. Полосков веднага пое курс нататък, като при това набираще височина.

Докато се приближавахме към планината, отдолу се издигнаха наведнъж пет или шест птици. Бяха взели нашия катер за неизвестен летящ враг. Птиците храбро се хвърляха срещу нас и се наложи Полосков да си спомни фигурите на висшия пилотаж, за да не се сблъскаме с озлобените кроки.

— Ето ги гнездата, гледай! — посочи Полосков.

Притиснах се до илюминатора.

Върху стръмния склон на планината се виждаха тъмните кръгове на гнездата. Те бяха построени от камъни и клони и бяха прилепени към площадките над пропастта.

Когато се снижихме, можахме да разгледаме, че в някои от гнездата седят птици, широко разтворили криле, вероятно прикривайки пиленцата или яйцата си от враговете.

— Гледайте — казах аз.

В едно от гнездата нещо се жълтееше.

Катерът като жив се втурна към това гнездо. Толкова бързо, че птиците изостанаха.

— Не, това не е Алиса — каза Полосков, — това са пиленца.

И наистина, в гнездото имаше три покрити с пух пиленца. Като ни видяха, те широко отвориха кривите си клюнове. Една от птиците пикира покрай нас, спусна се в гнездото и го покри с крилете си.

— Качи се по-нагоре — казах аз на Полосков.

Тогава видяхме още една птица. Тя се приближаваше към планината, носейки в клюна си голяма риба.

— След нея! — наредих аз.

Птицата ни забеляза. Спусна се към най-отдалеченото гнездо.

В това гнездо между две пиленца седеше Алиса. Отдалеч и тя ми се стори като птиче — виновен беше жълтият ѝ пухкав комбинезон.

Като видяха майка си, пиленцата отвориха клюнове, но птицата поднесе рибата към Алиса и се опита да напъха улова си в устата ѝ.

Алиса се бранеше, но птицата беше настойчива.

Полосков се разсмя.

— Какво ти става? — попитах го аз, без да откъсвам очи от странното зрелище.

— Нищо не заплашва Алиса — смееше се Полосков. — Взели са я за пиленце и са ѝ предписали укрепваща диета.

Полосков беше прав. Пухкавият комбинезон беше спасил Алиса.

Ние увиснахме над гнездото, Полосков спусна трапа и Алиса се качи на катера, докато аз плаших птиците със сънни гранати и пушкала.

— Да вземем ли и пилетата? — попита Полосков, като все още се усмихваше.

— Следващия път — отвърнах аз. — Алиса, как се чувствуваш?

— Добре — каза Алиса.

Беше изцапана с люспи от риба, но общо взето — съвсем здрава и читава.

— Само отначало се изплаших — каза тя. — А после, като ме занесоха в гнездото, даже ми беше уютно. Ние с пиленцата се топлехме заедно. Само че голямата птица непременно искаше да ям. Също като баба: „Хапни една лъжичка грисена каша“.

Полосков се шегуваше, разпитваше Алиса дали се е научила да лети, или може би иска да се върне при новите си родители.

— Защо въобще излезе от кораба? — попитах аз строго, след като малко се поуспокоих.

— Тръгнах да търся Втория капитан.

— Как така?

— Чух, че разузнавачът на Полосков не работи добре. Изобщо, невъзможно е да чакаме две седмици. Помислих си, че говоранът може би помни пътя към това място, където е слушал гласа на Втория капитан. Помолих го да ми го покаже и той полетя.

— А защо не поиска разрешение?

— А ти щеше ли да ми разрешиш?

— Разбира се, че не. И тук няма никакъв Втори капитан. Забрави за него!

— Няма ли? — възрази Алиса. — Той е тук. Но жалко, че говоранът отлетя. Иначе много бързо щяхме да го открием.

— Какво още си измислила?

— Вижте какво намерих в гнездото — отвърна Алиса, като извади от джоба си парченце от порцеланова чинийка със златен надпис: „... ня чайка“. — „Синя чайка“, нали? — попита тя. — Или не вярваш?

— Я ми покажи — помоли Полосков. — Ама че ти върви!

— Ами! — възрази Алиса. — Заради това парченце трябваше да летя в ноктите на птицата Крок. Ти някога летял ли си така?

— Не — усмихна се Полосков.

— А парченцето тя сама ми го даде. Изглежда, че е играчка за пиленцата. И ми го даде да си поиграя.

Замислих се. Алиса беше права. Най-вероятно „Синята чайка“ наистина е на тази планета. Но как да я намерим?

— Какво се е случило с разузнавача? — попитах аз Полосков. — Не си ли проверил още?

— Странно, но някой е счупил индикатора на металотърсача му.

— Счупил?

— Той не може сам да се счупи — индикаторният механизъм се намира в самия център на разузнавача.

— Какво ще правим сега? — размишлявах аз на глас. Кацнахме пред „Пегас“ и слязохме на поляната, като поглеждахме към небето — дали не лети птицата Крок.

— Ето го и говорана — каза Алиса.

Тогава забелязах, че пред самия ми нос към земята се спуска тънка верижка.

От дървото долетя говоранът и закръжи над нас, сякаш ни подканяше да го следваме и да търсим капитана.

ГЛАВА 16

ОГЛЕДАЛНИТЕ ЦВЕТА

Алиса хвана верижката, за която беше вързан говоранът. Птицата не се съпротивляваше, не възразяваше, сякаш разбираше какво искат от нея. Тя бавно летеше над храстите и ако ние изоставахме, издигаше се малко по-високо и кръжеше във въздуха, изчаквайки ни. Беше трудно да се върви, защото на тази планета никой не беше проправял пътечки за нас. Налагаше се да прекрочваме през изгнили стволоче, да се промъкваме през лиани и бодли, да преминаваме през бързи ручеи.

Жълтите гуцери с високите дълги крака изскачаха изпод пъновете и с писък се разбягваха, предупреждавайки горските обитатели, че идват чужди.

След това попаднахме на една поляна, обрасла с множество бели хищни цветя. Цветята високо мляскаха, поглъщайки пеперуди и пчели, и се протягаха към нас, като ни хващаха с листата си за краката. Но не можеха да отхапят обувките ни и затова се ядосваха и даже ръмжаха. Зад рядката горичка се откри още една поляна. Цветята по нея бяха червени. Те се оказаха много любопитни: щом се появихме иззад дърветата, всички листенца се обърнаха към нас, сякаш ни наблюдаваха и ни душеха. Над поляната се разнасяше шепот.

— Големи клюкари са — каза Алиса, — сега до довечера ще обсъждат с какво сме били облечени и как сме вървели.

Още дълго чувахме шепота и мърморенето на любопитните цветя.

Това беше планета на цветята. През този ден видяхме цветя, които се биеха помежду си; цветя, които щом ни видеха, се криеха под земята; цветя, които скачаха от едно място на друго, размахвайки във въздуха дългите си корени, и много обикновени цветя, сини, червени, зелени, бели, жълти, кафяви и на точки. Някои растяха в земята, някои — по дърветата или храстите, други по скалите, във водата или бавно се носеха във въздуха.

Около два часа тичахме след говорана. Накрая страшно се изморихме.

— Почакай! — извиках аз на говорана. — Трябва да си починем.

Скрихме се под едно голямо дърво, за да не ни види кръжащата над нас птица Крок, и се настанихме на сянка. Говоранът кацна на един клон над нас и както винаги задряма. Той е ленива птица и когато не говори или не работи, винаги дреме.

Полосков седна, облегна гръб на стъблото и със съмнение попита:

— Ами ако говоранът е решил просто да се поразходи?

— Даже не си мисли така! — възмути се Алиса. — Ако мислим така, по-добре да се върнем обратно.

Неочаквано слънцето залезе зад върховете на дърветата и настъпи късата нощ. Веднага на небето се изсипаха звезди.

— Гледай — каза Алиса, — една звезда се движи.

— Това сигурно е астероид — предположих аз.

— А може би кораб — каза Алиса.

— Откъде ще се вземе тук кораб?

Звездата се скри зад дърветата. След пет минути настъпи разсъмването. Този път едновременно три слънца от три страни се появиха на небето и стана много светло и горещо. Наоколо зажужаха пчели и запяха щурчета.

— Време е да ставаме — каза Полосков, като се надигна, — говоранът ни вика по-нататък.

— Напред! — извика говоранът с гласа на Първия капитан. — Напред, пък там ще видим! — След това добави със съвсем друг глас: — „Да се бориш и да търсиш, да намериш и да не се предадеш“, както е казал знаменитият капитан Скот.

— Татко, виждаш ли — каза Алиса, — той ни ободрява. Скоро ще стигнем.

Аз не споделях възторзите на Алиса. Знаех какво ще видим, ако наистина говоранът ни водеше към мястото на кацането на Втория капитан. Ще видим оплетени с лиани и обрасли с цветя останки от „Синята чайка“. От самия капитан сигурно не е останала и следа. Но вървах след Полосков.

Промъквахме се през гъсталака още час и половина и изведнъж говоранът се издигна нагоре, сякаш проверяваше дали няма да се скъса

верижката.

— Запомни това място! — извика той отгоре. — Запомни това място, капитане!

След това гласът се измени и от височината до нас стигнаха думите:

— Дръжте птицата! Хванете птицата! Не я изпускайте жива!

— На кого подражава? — попита Алиса.

— Не зная — отвърна Полосков. — Може би на Верховцев?

Говоранът търсеше нещо.

— Пусни верижката — каза на Алиса.

Тя ме послуша. Говоранът се издигна още по-високо, превърна се в точка сред облаците и веднага като камък започна да пада надолу.

— Намерил е — каза Полосков.

Но видяхме, че птицата Крок гони говорана. Тя го настигаше.

— Стреляй! — извиках аз на Полосков.

Нашият капитан извади пистолета си и без да се цели, стреля. Птицата Крок, която вече почти беше настигнала говорана, високо избуха. Изглеждаше, че ще загуби равновесие и ще падне, но тя се задържа и бавно полетя над гората.

Ние се затичахме натам, където се беше скрил говоранът. Зад гъсталака се виждаше зелена поляна. Обкръжаваха я стръмни хълмове, обрасли с дебели дървета. Говоранът не се виждаше никъде.

Спряхме на края на поляната. Тя беше покрита с ниска копринена трева, а по краищата ѝ, сякаш специално посадени от някого, растяха необикновени цветя. Къси, широки, с метален цвят листенца обграждаха средата на цветето, което имаше размерите на голяма чиния. Средата беше огледална; огледалата на цветята бяха леко изпъкнали и във всеки цвят се отразяваше цялата поляна. Цветовете се крепяха на къси дебели стъбла без листа.

— Не се приближавай, Алиса — каза аз. — Може да са отровни.

— Не — възрази Алиса, — не мисля. Виж.

И ние видяхме как от храстите изскочи зверче, прилично на заек. То подскочи към цветето и се огледа в огледалото. След това също така спокойно, сякаш ние не бяхме там, отново се скри в храстите.

— Има някаква грешка — каза Полосков. — Нито следа от кораба. Сигурно говоранът е сбъркал.

— Или ние сме сбъркали, тичахме след него като малки деца — казах аз.

Помислих си колко дълго трябва да се връщаме до кораба. Разбира се, можехме да извикаме Зелени с катера или всъдехода, но не ми се искаше да оставяме кораба без охрана.

Алиса излезе на средата на поляната, огледа се, приближи се до едно цвете. То леко обърна огледалото си, сякаш подканяше Алиса да се огледа.

— Да ги вземем със себе си — предложи Алиса.

— Добре — съгласих се аз.

Полосков извади от джоба си портативен металотърсач и обходи с него цялата поляна. Металотърсачът нито веднъж не писна.

— Тук няма и не е имало никакъв кораб — каза Полосков накрая. — Трябва да се връщаме.

Набрахме букет от огледални цветя. Букетът беше тежък, сякаш цветята бяха изрязани от камък. Носехме го поред и много ми се искаше да хвърля част от цветята, но Алиса за нищо на света не се съгласяваше.

До кораба стигнахме капнали от умора. За щастие, докато ни е нямало, там нищо не се бе случило.

— Е, какво? — попита Зелени. — Разбира се, неуспех?

— Пълен неуспех — отговори Полосков, като свали обувките си и се изтегна на дивана в каюткомпанията.

В това време Алиса донесе две големи вази и наля в тях вода, за да не изсъхнат огледалните цветя.

— Да — казах аз, — корабът го няма там. Освен това изгубихме говорана. Може би е попаднал в ноктите на птицата Крок.

— Нищо — каза Полосков от дивана. — Утре сутринта ще започна да ремонтирам металоразузнавача и няма да излетим от тая планета, докато не намерим капитана.

Нещо силно ме удари по крака. Наведох се и видях, че е диамантената костенурка.

— Как е попаднала тук? — попитах аз Зелени. — Нали я бяхме затворили в сейфа?

— Тя така дращеше и чукаше — отговори Зелени, — че я съжалих. А що за цветя сте донесли?

— Огледални цветя — казах аз.

Зелени приближи до букета и попита:

— Огледални ли?

— Какво има?

— Аз се оглеждам в тях, а те отразяват съвсем не мене — каза той.

Обърнах се и разбрах, че Зелени е съвсем прав: в огледалната среда на цветовете се отразяваше не той, а Алиса. А зад главата ѝ се виждаха малки фигури — моята и на Полосков. И бяхме не в каюткомпанията, а на кръглата поляна.

— Много интересно! — казах аз. — Значи тези цветя, докато са живи, отразяват и запомнят всичко, сякаш го фотографират.

Чук-чук-чук! — разнесе се в каюткомпанията. Полосков скочи от дивана и се втурна към илюминатора.

Зад стъклото беше говоранът и чукаше с клюн, за да привлече вниманието ни.

— Виж ти, какъв умник! — казах аз. — Сега ще те пуснем!

И двата клюна на говорана се отваряха. Той говореше нещо, но през стената на кораба не се чуваше.

Докато изтичам до люка и го отворя, говоранът вече ме чакаше там. Влетя в кораба и веднага се отправи към каюткомпанията. Вървах след него по коридора. Говоранът летеше неуверено, след това се спусна на пода и накуцвайки, тръгна пеша. Полосков отвори вратата на каюткомпанията и като видя птицата, каза:

— Горкичкият, голямо прежеждие ти се е случило!

Говоранът отговори не на място:

— Нямам сили да се държа повече! Скоро ли ще дойде помощ?

— Това е гласът на Втория капитан — каза Алиса. — Той е видял Втория капитан!

— Алиса — казах аз, — Втория капитан би могъл да каже тези думи и преди четири години. Нали знаеш каква добра памет има говоранът.

— Не — възрази Алиса, — той е видял Втория капитан. Побързо да се връщаме обратно на поляната.

— Не, само не сега — отговори Полосков. — Даже моите крака вече не могат да се движат. А ти си момиченце. Ти си изморена десет пъти повече. И освен това там, където бяхме, капитанът го няма. Ако в

радиус от десет метра имаше даже едно копче, поне една гайка, металотърсачът щеше да ги открие.

— Значи е трябвало да се отиде на десет метра встрани — упорито настояваше Алиса. — И ако вие не тръгнете, аз ще отида сама.

— Първо ще се напиш — казах аз строго. — А след това всички заедно ще се върнем в този район. Нали обещахме, че няма да излетим от тази планета, докато не намерим капитана... или докато не се убедим, че го няма тук.

ГЛАВА 17

НИЕ ГЛЕДАМЕ В МИНАЛОТО

Не беше лесно да се живее на тази планета. Когато на сутринта станахме, корабният часовник показваше осем часа, а навън се смрачаваше — отново започваше кратката нощ. Докато закусвахме, нощта отмина и настъпи утро.

Ярките лъчи осветиха каюткомпанията и Алиса, като погледна огледалните цветя във вазите, каза:

— Гледайте, мене вече ме няма.

В огледалата, в които снощи се отразяваше Алиса, се виждаше познатата ни поляна, но на нея нямаше никой. Докато гледахме, във всички цветя поляната помръкна, падна здрач. Взирахме се в тъмните огледала на цветята и аз казах:

— Странни цветя, цветя-фотоапарати...

В огледалата започна да се развиделява. Даже забравихме за закуската. Никой не можеше да се откъсне от чудната гледка. Без да бързат, минута след минута, цветята бяха фотографирали всичко, което е ставало на поляната. И сега ни го показваха.

— Интересно, колко живеят тези цветя? — размишляваше на глас Полосков.

— Сигурно няколко дена — отговорих аз. — Като всички цветя.

И тогава видяхме отражението на зверчето, което приличаше на заек. То изскочи от храстите и се понесе към цветята. В огледалата още не беше се разсъмнало и затова не можахме да разберем веднага защо движенията му са странни.

— Но то скача назад! — възкликна Алиса.

Зверчето наистина се приближаваше към цветята заднишком. А след това, като постоя пред цветето, също така странно се върна в храстите.

— Повредено кино — засмя се Алиса. — Мърлячи! Сменете лентата!

— Не — каза Полосков. — Това не е развалено кино. Защото тези цветя не са обикновени огледала, а фотографиращи огледала. Те могат да правят това само ако върху огледалото им нараства слой след слой. Много тънки слоеве. Милиони слоеве. Едва едно изображение се запечата върху огледалото и го покрива следващият слой. И така нататък. А когато цветето е откъснато, то не може да образува нови слоеве на огледалото си и те започват да се отделят от него — слой след слой. И ние виждаме това, което е видяло огледалото. Само че обратно. Сякаш връщат лентата назад. Ясно ли е?

— Напълно е възможно — съгласих се аз. — Много интересно цвете. Но е време да се приготвяме. Нека Полосков подготви металоразузнавача за полет, а аз ще отида с всъдехода на онази поляна и ще потърся дали наоколо няма следи от загиналия кораб „Синята чайка“.

— Ще дойда с тебе, татко — каза Алиса. — Ще вземем и говорана.

— Добре.

Тръгнах да подготвям всъдехода, а Алиса остана в каюткомпанията. Беше й интересно да гледа кино наопаки.

— Алиса! — извиках аз, включвайки колата. — Готова ли си?

— Сега! — извика Алиса в отговор. — Една минута!

И веднага ме повика:

— Татко, ела бързо тук! По-бързо де! Ще си отидат!

На три скока се изкачих по трапа и изтичах в каюткомпанията. Алиса стоеше до огледалата.

— Гледай! — каза тя, като чу, че влизам.

Във всички огледала се отразяваше една и съща картина: в средата на поляната стояха двама души — дебеланкото в черния кожен костюм и доктор Верховцев. Зад храстите се виждаше острият нос на скоростен космически кораб.

Дебеланкото и Верховцев спореха за нещо. След това си отидоха заднишком.

— Те са някъде тук — каза Алиса. — Не са се сетили, че цветята ще ги издадат.

— Изглежда, че си права — отвърнах аз. — Но защо? Защо?

— Какво „защо“?

— Сигурно те също не знаят къде е капитанът. Иначе защо ще преследват говорана?

— А може би са пленили капитана и се страхуват, че това ще се разбере? Хванали са капитана, пъкнали са го в затвора, а говоранът е отлетял. И сега се страхуват.

— Но защо им трябва да затварят капитана? Фантазьорка си ти, Алиса!

— Нищо ли няма да направиш? Така ли ще оставиш всичко?

— Не — отговорих аз. — Бездействието е най-безплодното занятие.

Пресегнах се към микрофона, натиснах копчето и казах:

— Полосков, Зелени, слушайте. Току-що с Алиса видяхме върху огледалото на цветето дебеланкото и Верховцев. Това означава, че те са били тук най-много един ден преди нас. Долетели са на скоростен кораб. Какво мислите за това? Приемам.

— Аз мисля, че Втория капитан е някъде на тази планета — каза Полосков.

— А аз мисля, че е по-добре още сега да излетим оттук — каза Зелени. — Ние сме само трима и корабът ни не е защитен срещу нападения. Трябва веднага да излетим към някоя населена планета и оттам да се свържем със Земята или с Фикс. Те по-добре от нас ще се справят с изненадите.

Разбира се, Зелени говореше разумно. Но той винаги преувеличава опасностите и трудностите. Затова казах:

— Засега никой не ни напада. Макар че, разбира се, трябва да вземем мерки за защита.

— Правилно — съгласи се с мен Полосков. — Да излетим ей така, веднага, не ми се иска. Отначало трябва да направим всичко, което е по силите ни, за да помогнем на Втория капитан.

— Правилно — каза Алиса.

— Много странно! — възкликна Зелени. — Човек може да си помисли, че съм се изплашил. А аз просто се старая да бъда разумен. На борда има дете и беззащитни животни. Може да се получи така, че да не помогнем на капитана и ние самите да пострадаме. Но щом капитанът решава, че трябва да останем, ще се сражавам до последния патрон.

— Е, надявам се, че няма да се стигне дотам — отговорих аз. — Ние долетяхме тук, за да установим дали не се е случила беда с единия от капитаните. Не се каним да нападаме никого и не искаме да воюваме с никого.

— А аз, между другото, не съм чак толкова беззащитно дете — каза Алиса. — Ще тръгваме ли към поляната?

— Почакай — казах аз. — Да погледаме още в огледалата.

Но там вече нищо не ставаше. Така, без да дочакаме нещо, ние с Алиса се качихме във въздехода и обиколихме с него околностите на поляната. Намерихме само следи от кацането на кораб зад хълмовете. Тревата там беше изгорена от спиралните двигатели и тясна пътека водеше през храстите към поляната.

Към обяд се върнахме и заварихме Зелени в каюткомпанията. Той замислено стоеше до огледалните цветя и дърпаше рижата си брада. В другата му ръка беше вибробръсначката.

— Какво правиш, Зелени? — попитах аз.

— Мисля — отговори механикът.

В огледалата се отразяваше тих слънчев ден.

— Мисля си — продължи Зелени, — колко ли живеят тези цветя?

— Сигурно няколко дни — казах аз.

— Ами ако не са няколко дни, а много години? Ако година след година запомнят всичко, което става наоколо? Погледни колко дебели са огледалата им — по около шест сантиметра всяко. И са много плътни. А през тези два дни, докато са при нас, не са станали по-тънки. Алиса, може ли да направя операция на едно цвете?

— Хайде — каза Алиса, която веднага разбра за какво става дума.

Зелени пренесе едно от цветята на масата в лабораторията, фиксира го с щипки и започна деликатна операция.

— Ще сваля наведнъж един сантиметър — каза той.

— Почакай — спрях аз механика. — Започни с по-тънък слой: може би нищо няма да излезе.

Зелени ме послуша и включи вибробръсначката. Индикаторът, побелял от любопитство, излезе от ъгъла и се приближи, като тихо пристъпваше на крачетата си пръчици. Храстчетата се размърдаха в

клетката си — помислиха, че ще дават компот. Паякът-тъкач-троглодит престана да плете шала.

Тънък, прозрачен като целофан слой се отдели от огледалото. Зелени внимателно го свали и го сложи на масата.

Няколко секунди огледалото остана съвсем тъмно, но в момента, когато вече бях решил, че нищо не е станало, огледалото изведнъж просветля. Този път отразяваше ветровит, облачен ден.

— Точно така! — каза Алиса. — Да вървим навътре в миналото!

— Но как ще пресмятаме дните? — помислих си аз на глас. — Ние не знаем каква дебелина има слойт от един ден.

Но Зелени не ме слушаше. Той подхвана с нож края на огледалото и повдигна наведнъж половин сантиметър от огледалната повърхност. Слойт се отдели. Индикаторът, който от нетърпение сменяше цветовете си като светофар на оживено кръстовище, не се сдържа и пъкна дългия си тънък нос под ръката на Зелени.

— Ето! — ядоса се Зелени. — Не мога да работя, когато всички ми пречат!

— Той без да иска — застъпи се за индикатора Алиса. — Интересно му е.

— На всички им е интересно — каза Зелени. — Но така не поемам отговорност за нищо.

— Продължавайте — помолих го аз. Зелени внимателно свали слоя.

— Като стъклото на илюминатора, само че се огъва — каза той.

Ние всички се наведохме над станалото малко по-тънко огледало.

Лека-полека то се проясни. Все същата поляна. Но тревата бе станала кафява, храстите бяха оголени, а останалите листа бяха пожълтели. Нито пеперуди, нито пчели — тъжно и мрачно. От облачното небе се сипе рядък сняг, но не се задържа на земята, а бавно се топи в тревата.

— Есен — каза Алиса.

— Есен — съгласи се Зелени. Той приближи до огледалото лупа и каза: — С просто око не се вижда, но е много интересно да се наблюдава как снежинките са появяват върху храстите и излитат към небето.

Всички поред погледахме опаките снежинки. Даже индикаторът погледна и целият стана резедав от учудване.

— Колко време е минало от есента? — попита ме Зелени.

— Сега е лято — отговорих аз. — Тук годината е малко по-голяма от четиринадесет земни месеца. Значи около една наша година.

— Така — каза Зелени и извади от шкафчето микрометър. — Сега — каза той — ще можем точно да кажем на колко години е огледалото и...

— ... и колко трябва да свалим от него, за да видим поляната такава, каквата е била преди четири години — завърши Алиса изречението вместо него.

— Отначало — каза Зелени — ще отрежем от огледалото малко по-малко от четири години.

— Не е ли много? — попитах аз. — Ако срежем малко повече, ще пропуснем момента, когато тук е бил Втория капитан.

— И да пропуснем, не е страшно — каза Зелени, отбелязвайки дебелината на слоя, — имаме цял букет.

Докато той говореше, аз с крайчеца на окото си видях, че диамантената костенурка бързо-бързо крачи към изхода на лабораторията. Проклетата лудетина пак се е измъкнала от сейфа. Понечих да я догоня, но после се отказах, страхувах се да не пропусна момента, когато Зелени ще свали от огледалото четири години.

— Как е при вас? — попита по радиостанцията Полосков, който все още се занимаваше с металоразузнавача.

— Всичко е наред — казах аз.

— Тогава ще излетя с разузнавача. Не искам да го пускам сам. Нещо не работи много сигурно.

— Като търсиш „Синята чайка“, не забравяй, че на планетата може да има и друг кораб.

— Няма да забравя.

— Остави линията за връзка включена. Ако има нещо, веднага се свържи с нас.

— Помня.

— Може би като се върнеш, ще имаме сюрприз за тебе.

— Отлично! Само че аз обичам хубавите сюрпризи. Не мога да понасям лошите.

Полосков излетя. Чуваше се как разузнавачът зашумя, издигайки се във въздуха.

— Готово, професоре — каза Зелени. — Да рискуваме ли?

За трети път Зелени свали слой от огледалото. Този път толкова дебел, че едва го удържа в ръката си. Листенцата на цветето паднаха и на масата остана само кръглата, вдлъбната като чиния среда.

Тя дълго не искаше да просветлява. Много отдавна върху нея не беше падала светлина.

А когато най-после се показа изображение, ние разбрахме, че поляната изглежда съвсем не така, както я бяхме видели сега. Кръгът в средата, сега обрасъл с трева, беше гол, сив като бетонен капак на гигантски люк. Можеше даже да се види кръглата цепнатина, отделяща капака от околната земя.

— Виждаш ли! — тържествуваше Алиса. — Това е истинската поляна!

— Сега внимателно — казах аз. — Най-важното е да не се отреже повече.

— Разбирам — измърмори Зелени. — Не съм малък. Но не успя да отреже точно. Петнист, светъл, почти прозрачен от нетърпение и изгарящо го любопитство, индикаторът в най-отговорния момент, без да иска, бутна Зелени по лакътя. Вибробръсначът се плъзна по плоскостта и се връза дълбоко навътре. Огледалото се разчупи и падна на пода.

От срам индикаторът се смали наполовина и почерня. Той искаше да го убият. Мяташе се по лабораторията, галеше разярения Зелени с пръчиците на крачетата си, накрая се хвърли на пода и стана съвсем черен.

— Не се разстройвай — утешаваше Алиса нещастния индикатор. — На всеки може да се случи. Ние знаем, че не си виновен.

Тя се обърна към Зелени, който все още проклинаше индикатора, и му каза:

— Зелени, моля ти се, недей! Индикаторите са толкова чувствителни, че от притеснение може да умре.

— Наистина — подкрепих я аз, — нали имаме още цял букет. Ти самият каза.

— Добре — съгласи се Зелени. Той не беше зъл човек и бързо му минаваше. — Жалко, че загубихме толкова време. Може би ни трябваше още минута, за да разгадаем тайната на Втория капитан.

Индикаторът, като чу това, още повече се смали.

Начело със Зелени ние се върнахме в каюткомпанията. Индикаторът се влачеше след нас, все още почти черен, а проклетите храстчета протягаха клони, за да се спъне и да падне.

Още дори не бяхме успели да влезем в каюткомпанията. Зелени спря на вратата и само каза:

— Ах!

Погледнах през рамото му.

И двете вази бяха съборени на пода, а цветята разкъсани, стъпкани, унищожени от някаква зла сила. Не беше останало нито едно здраво огледало. Листенцата бяха разхвърляни по цялата стая.

И отгоре на всичко отново беше изчезнал говоранът.

ГЛАВА 18

ШПИОНИ

Цветята бяха унищожени. Говоранът изчезнал. Ние бяхме останали съвсем на сухо. Как да помогнем на капитана?

Аз протегнах ръка към микрофона и извиках Полосков.

— Геннадий — казах аз, — имаме усложнения. Кажи къде се намираш?

— Летя над северния полюс на планетата. Засега нищо не съм открил. Какво се случи при вас?

— Сега няма време за приказки. С две думи — с помощта на огледалните цветя успяхме да разберем какво се е случило тук преди четири години. По-точно почти успяхме да разберем. Но в този момент някой изпочупи всички огледала. Трябват ни огледални цветя. За колко време можеш да долетиш до поляната?

— За около двадесет минути — отговори Полосков. — Но след това още толкова ще се снижавам.

— В такъв случай не се безпокой — казах аз. — Продължавай полета.

— В никакъв случай — възрази Полосков. — Обръщам към „Пегас“. Щом някой е могъл да изпочупи цветята, значи на кораба или около него има врагове. Не предприемайте нищо без мене.

— Добре — съгласих се аз.

Когато окачих микрофона на мястото му, Алиса каза:

— Да вървим по-бързо на поляната.

— Защо? — попитах.

— Нима не разбираш? Ще накъсаме нови цветя. Ясно е, че тяхната тайна е много важна...

— Но...

— Нека аз да отида с всъдехода — предложи Зелени. — Нищо няма да ми се случи. Ще сваля четиригодишен слой на място и веднага ще ви съобщя на кораба.

— Аз ще отида със Зелени — каза Алиса.

— Чакайте, чакайте! — възпротивих се аз. — Да почакаме Полосков. С него е катерът и така ще стигнем до поляната много по-бързо, отколкото с всъдехода. Сега е по-добре да не се разделяме. Най-напред трябва да разберем как е могъл да проникне на кораба този, който е счупил огледалата.

Излязох в коридора и тръгнах към люка. Ако люкът е затворен, значи злосторникът се крие на „Пегас“. Ако е отворен, значи някой е влязъл в „Пегас“, направил е белята и е избягал. Но аз не вярвах в това. Кога е успял да се качи на кораба, да намери пътя до каюткомпанията и нарочно да унищожи всички цветя? Защо се е заел с това именно тогава, когато ние надникнахме в миналото от преди четири години? Как се е сетил? Бях сигурен, че този негодник се крие на кораба и знае, че всеки момент ще разгадаем тайната на Втория капитан. Това е някой, който е видял с какво се занимаваме... Но кой? В лабораторията бяхме Зелени. Алиса и аз. Ако не броим индикатора. Аха, индикаторът! Той блъсна Зелени по лакътя!... Не, не може да бъде. Макар че индикаторът е много чувствително същество, но все пак той е животно, нищо повече. Даже не може да говори. А може би не иска?

В този момент стигнах до люка. Той беше широко отворен.

Всичките ми теории се разбиха на пух и прах. Пък и не можеха да не се разбият. Ако бях помислил още съвсем малко, щях да си спомня, че индикаторът не беше се отделял от нас нито за секунда и не би могъл да счупи огледалата в каюткомпанията.

Люкът бе отворен и тайнственият злодей си бе отишъл от кораба, като беше взел със себе си нашия безценен говоран. Може би даже последният говоран в света.

На поляната пред кораба светеше слънцето, зеленееха храстите, пееха птици. Мир и благодат. Човек да не повярва, че тук стават не много приятни събития.

Погледнах към небето. Дали не идва Полосков? Засега не се виждаше. Само някъде много високо, под самите облаци кръжеше птицата Крок.

— На помощ, капитани! — изведнъж чух познатия глас. — Само напред, там ще видим!

— Къде си, говоране? — извиках аз. — Нужна ли ти е помощ? Идвам!

— „Три танкиста — запя от храстите говоранът с гласа на Първия капитан, — трима весели другари — екипаж на бойната машина!“

Затичах към гласа на птицата, разтворих храстите и видях говорана. Той не можеше да лети, защото буташе пред себе си с клюн тежката диамантена костенурка. Помагаше си с крака, с крила, а със свободния си клюн пееше песни и викаше на помощ.

— Много ти благодаря! — казах аз. — Благодаря! Ние вече бяхме започнали да се тревожим къде си изчезнал.

Говоранът гордо се изправи и внимателно прибра крилете си. Беше свършил работата си.

Взех костенурката.

— Юнак! — похвалих аз говорана. — Видял си, че тази лудетина пак бяга, тръгнал си след нея, догонил си я и си я върнал в къщи. За това ти се полагат пет бучки захар, не по-малко.

Тръгнах обратно към кораба. Говоранът бавно шестуваше отзад и беше горд от себе си.

— А ти, глупаче — обърнах се аз към костенурката, — нали така може да се загубиш? Кой ще те храни тук? Забрави ли, че си рядко животно и принадлежиш на Московската зоологическа градина? И никъде не трябва да бягаш...

Тогава чух над себе си пърхане на крила и с два скока се озовах при люка. Вече бях се научил да познавам птицата Крок по полета. Говоранът влетя в люка заедно с мен и ние затворихме капака. След това седнахме на пода пред люка, за да си поемем дъх, а птицата Крок през това време чукаше по капака с железния си клюн.

Алиса и Зелени ни посрещнаха в коридора. Бяха разтревожени — къде съм отишъл.

— Добро е това, което свършва добре! — казах им аз. — Оказа се, че нашият говоран е умник. Видял, че диамантената костенурка пак е тръгнала на пътешествие, догонил я и я върнал в къщи. Сигурно костенурката много се е изплашила!

Костенурката се бранеше с нокти и се стараяше да се отскубне от ръцете ми.

— А как костенурката е могла да излезе навън? — учуди се Алиса. — Нали люкът беше заключен?

— Нищо чудно — отвърнах аз, — този, който е счупил огледалата, той е отворил и люка.

— А откъде има ключ от кораба? И изобщо къде е електронният ключ от „Пегас“? Нали висеше в каюткомпанията?

— С тази тайна не може да се справи и Шерлок Холмс — каза Зелени.

— А аз ще се справя — отговори Алиса. — Аз зная.

— Е, и какво знаеш?

— Ключът от тайната е в ръцете ти.

Погледнах ръцете си. Те бяха заети с диамантената костенурка.

— Не разбирам — казах аз.

— Погледни какво крие в устата си.

Главата на костенурката беше скрита под корубата, но краят на електронния ключ от „Пегас“ се подаваше навън. Дръпнах ключа. Костенурката се съпротивляваше, държеше го с мъртва хватка и се наложи доста да се поизмъча докато го взема от нея. Нещо в костенурката щракна и лапите ѝ, осеяни с малки камъчета, изпаднаха от корубата и безжизнено увиснаха.

— Я дайте — каза Зелени, — дайте ми тази костенурка. Да видя как чурулика.

Все още без да разбирам нещо, аз подадох на механика умрялата костенурка и разсеяно окачих ключа на мястото му. Зелени сложи костенурката на масата, извади от джоба на комбинезона си отвертка и като огледа костенурката от всички страни, пъхна отвертката под корубата. Тя щракна като капак на кутия, отмести се встрани и под нея се откриха куп елементи, паметни блокове, атомни батерийки — костенурката се оказа изкусно направен миниатюрен робот...

— Сега вече е ясно защо беше толкова пъргава — рече Алиса. — Ту в машинното отделение искаше да се пъхне, ту след нас тичаше. Спомни си, татко, тя винаги се мотаеше в краката ни, когато говорехме за важни неща.

— Чудо на техниката — произнесе с уважение Зелени. — Тук има и предавателно устройство, и даже миниатюрен антигравитатор.

— Значи дебеланкото е знаел всяка наша дума — казах аз.

— Разбира се, дебеланкото! — спомни си Алиса. — Костенурката е негов подарък.

— Беше ми неудобно да му откажа. Той така настойчиво искаше да я подари на нашата зоологическа градина.

— Трябва само да се радваме, че не подари на зоологическата градина бомба със закъснител — мрачно каза Зелени. — Ето ти вътрешен враг. Чула в лабораторията, че открихме начин да погледнем в миналото и веднага е получила заповед да ни попречи. Затова е счупила останалите цветя в каюткомпанията. И мога да се обзаложа на каквото и да е, че на поляната също вече не е останало нито едно цветче. Стопаните на костенурчицата са се погрижили.

— Правилно — рече Алиса. — А след това тя е взела ключа от кораба и е избягала.

— Да — съгласих се аз. — Но сега ние имаме едно предимство пред дебеланкото и Верховцев.

— Какво?

— Те не знаят дали ние сме видели нещо в огледалото, или не.

— Сега не това е най-важното — възрази Зелени.

— А кое?

— Най-главното е защо костенурката изведнъж избяга от „Пегас“.

— Свършила е работата си и затова избяга — казах аз.

— Но ние в нищо не я подозирахме. Би могла да се върти около нас и да продължава да предава разговорите ни на своите стопани. А тя изведнъж бяга.

— Може би сега е по-необходима на друго място?

— Едва ли — каза Зелени. — Не ми харесва това. Най-вероятно е оставила в кораба бомба със закъснител и всеки момент може да излетим във въздуха. И ние ще се взривим, и животните ще погубим. Предлагам незабавно да евакуираме кораба.

— Почакай — спрях аз Зелени. — Ако искаха да ни взривят, можеха да направят това по-рано.

В коридора се чува бързи стъпки. В каюткомпанията влезе Полосков. Той веднага видя на масата разглобената костенурка и не се наложи да му обясняваме почти нищо.

— Значи те все още са на планетата — каза Полосков. — Без тяхна заповед костенурката не би посегнала на огледалата. Тя е само един робот.

— Те са й заповядали да сложи мина — повтори Зелени — и да изчезва.

Ние всички гледахме към Полосков и чакахме какво ще каже капитанът.

— Глупости! — каза капитанът.

— Но тогава защо се опита да избяга?

— Носела им е ключа от кораба — каза Полосков. — Защо им е ключ от взривен кораб?

— За нищо — каза Алиса. — Ама че умен капитан си имаме!

— Аз съм с най-обикновени възможности... — каза Полосков.

— ... а ние сме глупави! — зарадва се Алиса. — Трябваше да се сетим, че костенурката не би могла да сложи никаква бомба. Кога е успяла да отиде да я вземе?

— Така е — каза Полосков. — Но това не е най-важното. Дебеланкото и доктор Верховцев подозират, че сме разгадали тайната на Втория капитан и са решили да ни посетят на „Пегас“. Тайно или явно, не зная, но трябва да очакваме гости. И да се подготвим за тяхното идване.

— Но какво да правим с цветята? В действителност ние нищо не знаем.

ГЛАВА 19

КЪДЕ Е МОМИЧЕНЦЕТО?

Не е толкова лесно да вдигнеш космически кораб и да го прехвърлиш само на няколко километра встрани. Това е по-трудно, отколкото да излетиш от планетата. Не всеки капитан ще се съгласи да го направи.

Но Полосков реши да прехвърли „Пегас“ на поляната. В кораба е по-безопасно и без наше разрешение никой няма да влезе в него.

Докато Полосков изчисляваше как по-добре да скочим с „Пегас“, ние се разпръснахме по кораба, за да завържем разхвърляните неща, да проверим клетките с животните и да приберем в шкафа съдовете. И така, след половин час „Пегас“ беше готов за полет.

Събрахме се на мостика. Полосков седна на пулта за управление, аз — на мястото на щурмана, Алиса — малко по-назад.

— Двигателите готови ли са? — попита Полосков във високоговорителя.

— За старт съм готов — отговори от машинното отделение Зелени.

Но Полосков не успя да каже: „Старт...“

Бяла огнена линия разряза синьото небе. До нас се спускаше друг космически кораб. От удара дърветата се наклониха и земята трепна.

— Почакай минутка — каза Полосков на Зелени, като гледаше през илюминатора.

— Какво става при вас? — попита Зелени.

— Кацнаха ни съседи.

— Кой?

— Не зная още. Не се виждат от дърветата. Но бъди готов да стартираш незабавно. Може би са те.

— Верховцев? Дебеланкото?

— Да.

Ние се надигнахме в креслата, без да откъсваме очи от гората. Над дърветата стърчеше носът на кораба. Съвсем наблизно, на около двеста метра. Даже ми се стори, че чувам как се отваря люкът на онзи кораб, как пада на земята трапът... Ето те слизат долу, тичат през храстите. Приятели или врагове?

Храстите се разтвориха, на площадката пред Пегас изтича човек. Той беше в скафандър, но без шлем. На пояса на този човек висеше пистолет. Човекът вдигна ръка, заповядвайки ни да спрем. И тогава ние го познахме.

— Доктор Верховцев! — каза Алиса. — Без шапка.

— Верховцев — повтори Полосков и се наведе над високоговорителя: — Зелени, старт!

Нашият кораб веднага откликна на думите на Полосков, леко се заклати, двигателите забумтяха и ние, набирайки скорост, започнахме да се издигаме във въздуха.

— Отлично, Зелени — каза Полосков.

— Кой беше? — попита Зелени.

— Верховцев — отговори Полосков.

„Пегас“ увисна за секунда над площадката и доктор Верховцев отстъпи назад под защитата на храстите.

Той размахваше ръце и много ни се сърдеше.

— Какво? — извика Алиса, макар че Верховцев не можеше да я чуе. — Къси ли ти са ръцете?

— Алиса — казах аз с укор, нима може да се говори така на по-възрастните?

Полосков се засмя.

— А той е без шапка — каза Алиса, сякаш не беше чула думите ми. — Загубил си е шапката. Бързал е.

Корабът се наклони, поемайки курс към поляната, скоро нашият враг се превърна в мравчица и аз забелязах, че той забърза обратно към своя кораб.

— Сега — каза Полосков — имаме преднина във времето. Докато те се върнат на кораба си, докато затворят люковете и пуснат двигателите, ще мине половин час. И за този половин час ние трябва да намерим Втория капитан. Това е трудна задача.

— Много добре — каза Алиса, — че са решили да ни хванат. Сега поне знаем, че не са на поляната.

Кръглата поляна вече беше под нас. Полосков внимателно кацна с „Пегас“ точно в средата. Докато се снижавахме, забелязах множество ярки петънца, сякаш около поляната искреше скреж. А когато съвсем се снижихме, разбрах, че това не е скреж, а парченца от счупени огледала. Бяхме прави — враговете бяха успели да погубят всички цветя.

„Пегас“ кацна на тревата, пусна амортизаторите и Алиса първа откопча колана. Нямаше търпение да изтича на поляната. В този момент „Пегас“ подскочи, заклати се. Алиса се търкулна към стената. Зелени извика отдолу:

— Къде летим?

Последва удар, още един, трясък на амортизаторите — нашият кораб падаше в някаква пропаст. Искрах да откопча колана, за да намеря Алиса и да ѝ помогна, но още един, последен удар ме зашемети и когато дойдох на себе си, нашият кораб стоеше в тъмнина, наклонен настрани.

И беше много тихо.

— Алиса — попитах аз, бързо откопчавайки колана и оплитайки се в токите, — Алиса, как си?

— Нормално — спокойно отговори Алиса. — Малко се ударих.

Гласът на Зелени достигна до нас отдалеч.

— Ох — каза Зелени, — къде кацна, Полосков? Сега никога няма да се измъкнем оттука.

— Жив и здрав ли си? — попита Полосков.

— Здрав — каза Зелени, — но все пак къде попаднахме? От планина ли се свлякохме?

— По-лошо — отговори Полосков и включи аварийното осветление на мостика. Скалите на приборите на пулта светнаха като звездно небе. — Паднахме под земята.

Тогава разбрах, че за всичко съм виновен аз. Трябваше да предупредя Полосков, да му кажа какво сме видели в огледалото на цветето.

— Главата да ми откъснат ми е малко! — сърдито казах аз. — Нали в огледалото на мястото на полянката се виждаше бетонна плоча!

— Точно така — потвърди Алиса.

Тя ме намери в полумрака, повдигна се по наклонения под и ми хвана ръката.

— Разбира се, там имаше плоча — каза Алиса. — И ние забравихме да кажем за нея на Полосков.

— Каква плоча? — попита Полосков.

— Разказах му, че преди четири години вместо трева на поляната е имало плоча и даже можеше да се различи кръглата цепнатина по краищата ѝ.

— Никога нямаше да кацна тук, ако знаех по-рано — каза Полосков. Той много се разстрои. Всеки капитан се разстройва, когато с кораба му се случи нещастие.

— Е, добре, няма да плачем сега — каза Полосков, който умееше да се владее. — Зелени, чуваш ли ме?

— Чувам.

— Намери фенери от склада и провери сериозни ли са повредите в машинното отделение.

— Вече проверявам — отговори Зелени.

Полосков натискаше бутоните, проверявайки в какво състояние са приборите и машините на „Пегас“. Остана доволен от проверката.

— Слушайте — каза той — според мен няма сериозни повреди. Но при падането се е счупил един от амортизаторите. Така че ще се наложи да излезем навън и да видим как да го поправим. Аз ще изляза, а останалите ще останат на кораба.

— Нищо подобно — възразих аз. — Ти, Полосков, си по-необходим на кораба. Ако нещо се случи, без тебе „Пегас“ не може да излети. Ще отида аз.

— Аз ще отида — каза Зелени от машинното отделение; той чуваше целия ни разговор.

— И аз също — каза Алиса.

Не можахме да се разберем и при люка се събрахме всички.

— Странно! — каза Полосков, като отваряше люка. — Ако сме паднали в яма, отгоре би трябвало да идва светлина. А тук е съвсем тъмно.

— Може да сме паднали много дълбоко — предположи Алиса.

— Не, ако бяхме паднали дълбоко, нямаше да се отървем само с амортизатора. Ямата не е дълбока.

Полосков разтвори люка. Навън беше съвсем тъмно.

— Виждате ли — каза Полосков. — Дай ми фенера, Зелени.

— Ох — извика Зелени, — не мога, някой ме държи за крака!

Преди да успее да му се притека на помощ, Зелени светна с фенера и започна да се оглежда на всички страни, като се стараяше да открие този, който го беше нападнал.

Но се оказа, че това е само индикаторът. Дострашало го в тъмнината, успял да отвори клетката си и ни настигна при люка. В лъча на фенера индикаторът имаше изплашен жълт цвят. Той трепереше и се притискаше до крака на Зелени.

Полосков взе фенера от Зелени и насочи силната струя светлина напред. Тъмнина — изглежда ямата, в която бяхме попаднали, беше много голяма. Полосков насочи светлината нагоре и тя се опря в равна повърхност.

— Като в чайник — каза Полосков. — Паднахме вътре и капакът се затвори.

Той още веднъж огледа с лъча наоколо.

— Тук няма никого — каза той. — И отдавна не е имало.

Полосков спусна трапа и слезе долу. Почука с ток по земята и каза, като се обърна към нас:

— Камък. Може да се ходи.

Ние слязохме след него. Докато Полосков обиколи кораба, за да огледа доколко сериозно се е счупил амортизаторът, аз още веднъж осветих с фенера нагоре. И скоро намерих това, което търсех: по тавана имаше тънка ивичка, която, като се закръгляваше, означаваше края на каменния блок. Да, Полосков беше прав — капакът се е отворил, когато ние сме кацнали върху него, и веднага се е затворил след нас.

Светейки с фенера, обходих кораба от другата страна. Тук беше също така тъмно. Включих светлината на пълна мощност и тя се опря в нещо тъмно.

— Ще отида малко по-нататък — казах аз високо, за да ме чуе Полосков. — Там има нещо.

— Почакай, татко, ще дойда с тебе — каза Алиса.

Алиса дотича при мене. Държеше в ръката си голям фенер.

Изминахме около двадесет крачки, осветявайки пътя пред себе си, и тогава разбрахме, че в ямата, освен нашия, има още един космически кораб. А когато се приближихме, Алиса прочете названието му:

— „Синята чайка“.

— Полосков! — извиках аз и гласът ми, отразявайки се от стените, се усили и загърмя като в бъчва. — Полосков! Зелени! Ние намерихме Втория капитан!

Чух тропот — Полосков и Зелени тичаха към нас. Ярките бели петна на фенерите им се люлееха от тичането.

— Къде?

Корабът „Синята чайка“ се издигаше над нас. Той беше матов от прахта, която го бе покривала през многото години. Изглеждаше мъртъв, напуснат от хората. На люка му висеше голям катинар.

— Ето, значи, какво се е случило с него — казах аз.

— Той е паднал в тази яма — каза Полосков — и изглежда Втория капитан не е могъл да се измъкне оттук.

— И ние няма да можем — мрачно произнесе Зелени. — И ще се наложи да доживяваме дните си в тази пещера. Аз нали казах, че трябва да летим за помощ. Аз предупреждавах.

— Без паника на борда — строго каза Полосков. — Непременно ще се измъкнем оттук. А отначало предлагам да влезем в „Синята чайка“. След като все пак го намерихме, трябва да доведем работата до край.

— Но люкът е затворен — казах аз. — И няма трап.

И изведнъж над главите ни блесна ярка светлина. Толкова ярка, че всички затворихме очи. Щом ги отворих, забелязах, че от високия таван към нас се спуска голяма мрежа. В следващата секунда бяхме оплетени в нея като пилета.

А когато се опитахме да се измъкнем от нея, размахвайки ръце и крака и пречейки си един на друг, отгоре се разнесе силен глас:

— Не мърдайте! Вие сте в плен!

Като прикрих с длан очите си от ярката светлина, погледнах в посоката, откъдето се разнасяше гласът. По равния, блестящ под на грамадната пещера към нас приближаваха дебеланкото, по прякор Веселяка У, и доктор Верховцев, който пак беше сложил шапката си.

От другата страна се приближаваха още двама души в черни кожени униформи.

— Хвърлете оръжието! — заповяда дебеланкото. — Е, на кого казвам!

— Послушай го — пошепнах аз на Полосков.

Само той имаше пистолет.

Полосков го извади от кобура и го хвърли на пода. Пистолетът силно изтрака.

Мрежата се вдигна.

През няколкото секунди, докато нашите врагове се приближиха, успях да се огледам. Капанът, в който беше попаднал нашият „Пегас“, беше грамадна, но не висока пещера. В нея на известно разстояние един от друг стояха двата кораба — „Пегас“ и „Синята чайка“. Между тях, осветени от ослепителната светлина на прожекторите, ние изглеждахме като мравки на пода на голяма стая.

Погледнах към моите приятели. Полосков гледаше приближаващите се врагове и устните му бяха стиснати в тънка линия. Зелени беше свил юмруци и бе застанал така, че да закрие с гърба си Алиса. Алиса се бе притиснала към мен. А от другата страна към крака ми се притискаше жълтият от страх индикатор.

— Ето че се хванахте, гълъбчета — каза Веселяка У. — Много добре.

Той говореше без злоба и даже се усмихваше при това. Но лицето на доктор Верховцев, който беше успял вече да се преоблече — да свали скафандъра и да сложи шапката си, — беше съвсем неподвижно, като маска, а очите му изглеждаха празни.

Алиса се отдели от мене на половин крачка.

— Къде? — попитах я аз.

— Тук съм — прошепна Алиса.

Двамата в черни униформи ни държаха на мушка, докато доктор Верховцев по заповед на дебеланкото се приближи към нас и взе пистолета на капитана. След това бързо ни обискира, опипвайки ни със студените си ръце и бъркайки по джобовете ни.

— Всичко е наред — каза той тихо, — нямат друго оръжие.

— Пък и откъде ли ще се вземе това оръжие? — засмя се дебеланкото. — Нали ловят пеперуди. И не подозираха, че сами ще се хванат в капан. Както и този тук — Веселяка показва с дебелия си, сякаш съставен от три сардели пръст към „Синята чайка“. — Сами влязохте в капана! Никой не ви е викал! — и високо се засмя. След това заповяда: — Сложете на всички вериги!

Изглежда белезниците бяха приготвени предварително. Един от черните хора отвори чантата, която висеше на рамото му, и извади оттам връзка лъскави белезници.

Докато той разделяше белезниците по чифтове, дебеланкото се приближи плътно до мен и каза, като ме сочеше с тлъстия си пръст:

— Какво, професоре, не искаше да дадеш говорана, а?

— Не исках — отговорих аз.

— Гледай го ти него — обърна се дебеланкото към Верховцев. — Досвидя му да даде един говоран на стария си приятел! А къде е сега птичката!

— Не зная — казах аз, макар че, разбира се, знаех, че говоранът остана на кораба.

Изглежда, че говоранът беше нужен на дебеланкото независимо от всичко. Той каза на Верховцев:

— Иди огледай „Пегас“. — След това се обърна отново към мен и добави: — Професоре, за това, че не ми каза истината, ще бъдеш наказан. И много болезнено. Моите помощници умеят да правят това. Но не сега, не сега... Сложете им белезниците. Не трябва да им се вярва.

Човекът в черната униформа се приближи до мене и щракна белезниците. Ръцете ми бяха оковани.

— Следващият! — нареди Веселяка У.

Неговият помощник се приближи до Полосков. Той се движеше равномерно и действуваше толкова точно и методично, че в мен се зароди подозрението дали не е робот.

— Следващият — каза дебеланкото.

Белезниците щракнаха около китките на Зелени.

— Следващият!

Помощникът се наведе към индикатора и нерешително спря.

Индикаторът има десет крачета и те са толкова тънки, че не могат да бъдат оковани в белезници.

— Глупак! — каза дебеланкото. — Сложи на момичето! — Той се огледа. — А къде е момиченцето?

Алиса я нямаше никъде.

ГЛАВА 20

В ПЛЕН

— Къде е момиченцето? — въртеше се Веселяка У, чиято усмивка бе изчезнала от лицето, а късите му и дебели ръце странно се размахваха и суетяха отделно от тялото.

— Какво момиченце? — попита една от черните униформи.

— Тук имаше едно момиченце! — крещеше дебеланкото. — Казваше се... как се казваше? — той извади от джоба си бележник и прочете на срички: — „А-ли-са“. Къде е Алиса? — Този път гледаше към мен.

— Коя Алиса? — попитах аз колкото може по-спокойно.

А в това време си блъсках главата как е успяла да избяга. Мястото е открито, даже няма къде да се скриеш.

— Имаше момиченце — настояваше дебеланкото. — Аз го видях. Ти видя ли го? — попита той Верховцев, който стоеше отпуснал ръце и сякаш спеше с отворени очи.

Човекът в черно, който се беше качил на „Пегас“ за говорана, се върна. Той мъкнеше птицата за краката, а главата ѝ се клатеше, като едва не докосваше пода.

— А, намери ли го — зарадва се дебеланкото. — Откъсни му главата.

— Какво? — попита оня.

— Казвам, откъсни му главата. Вече не ни трябва.

— В никакъв случай! — възмутих се аз. — Не може да късате главата на говорана. Може би това е последният говоран на земята.

Индикаторът посиня от възмущение и се хвърли към говорана, вероятно искаше да го освободи. Но Веселяка У забеляза това и се засмя.

— И ти ли! — каза той и много ловко за такъв дебел човек се обърна и му подложи крак.

Индикаторът падна и почерня от обида.

— Е — каза дебеланкото, — какво чакаш? Нали ти казах, че говоранът вече не ни трябва. Отвърти му главата.

Не зная дали говоранът разбра дебеланкото, но заподскача в ръката на черния човек и заговори с непознат за мене глас:

— Птицата говоран се охранява от закона на планетата Блук като много рядко и интересно създание. Ловът на говорани е забранен и нарушителите на това правило се наказват с глоба и обществено порицание.

— Запуши му устата! — закрещя Веселяка У. — И без него си имаме достатъчно грижи!

Изведнъж се случи съвсем невероятно произшествие. Човекът в черната униформа вдигна говорана за краката по-високо, за да го хване за шията, но едва бе протегнал ръка, когато внезапно загуби равновесие, падна с целия си ръст на пода, изохка от изненада и изпусна птицата. Говоранът се преобърна в движение и излетя към тавана.

— Стреляй! — извика дебеланкото, измъквайки пистолета си.

Загърмяха изстрели. Един или два пъти куршумите едва не улучиха говорана, но той се извъртя от тях и полетя към далечния, неосветен ъгъл на залата.

Хората в черно понечиха да тичат след него, но Веселяка У ги спря:

— Сега вече няма какво да тичате! Изпуснахте го, заплеси! Какво така изведнъж падна?

— Аз не паднах — каза човекът в черната униформа. — Изпуснаха ме.

— Млък! — ядоса се дебеланкото и увисналите му бузи се затресоха. — Ако продължаваш да си измисляш, така ще те изпусна, че няма да станеш! И няма какво да го гоните. Все едно, сега той ще се загуби из тунелите. Пък и времето ни е малко. Имаме друга работа.

Дебеланкото се обърна към тихия мъртъв кораб „Синята чайка“ и попита, сякаш корабът можеше да му отговори:

— Чуваш ли ме?

Корабът не отговори.

— Е, не отговаряй — каза дебеланкото. — Ако щеш. Все едно, аз знам, че ни чуваш. Седиш си там и наблюдаваш, мислиш, че аз съм

домъкнал тук „Пегас“. Да, затова го домъкнах, защото сега ще ти се наложи да се предадеш.

Веселяка У се приближи до „Синята чайка“ и продължи.

— Четири години не се предаваш. Четири години си мислиш, че твоите приятелчета ще те спасят. Четири години не вярваш, че никой не знае къде си. Четири години се надяваш, че твоята келява птица ще долети до Венера. Вече си мислех, че така и ще си умреш в тази клетка. Но днес всичко се измени. Днес ти ще отвориш вратата на кораба и ще ми дадеш това, което по право ми принадлежи. Чуваш ли ме, капитане?

Никой не отговори на дебеланкото. Гласът му се разнасяше по подземиято и се отразяваше като далечно ехо от стените. Ехото замлъкна и дебеланкото си пое дъх.

— Къде е момиченцето? — промърмори той. — Много ми трябва това момиченце.

Доктор Верховцев стоеше отстрани и гледаше към земята. Другите двама, в черните униформи, малко се отдалечиха настрани и протегнаха пред себе си пистолетите, готови да стрелят всеки момент.

— Зная, че ме чуваш, капитане — започна отново Веселяка У. — Затаил си се в дупката си и чакаш. Погледни през илюминатора. Пред тебе са трима души от Земята: глупавият професор, който се носи из Галактиката и събира животни, сякаш не може да си измисли по-добро занимание, кроткият капитан и глупакът механик с рижата брада.

Макар, че чувах всичко, което ставаше наоколо, в действителност мислите ми бяха заети с Алиса. Къде би могла да изчезне? Къде се крие сега?

— Ти вече много години ми слагаш пръти в колелата — продължаваше дебеланкото, гледайки към „Синята чайка“. — Но днес е моят празник. Днес ти ще ми дадеш формулата. Чуваш ли?... Мълчи — каза дебеланкото с друг глас, тихо. — Мисли. Сега ще го накараме да побърза. Жалко само, че момиченцето е изчезнало някъде. С момиченцето би било по-лесно.

Той извади от джоба си голяма носна кърпа и изтри потното си чело.

— Слушай, капитане — каза той, — ако след три минути не отвориш люка и не ми дадеш формулата, ще заповядам да убият всичките ми пленници. Но не веднага. Не, не веднага. Отначало ще

отрежем ушите на глупавия професор. На него най-много ме е яд, защото отказа да ми даде говорана. След това ние...

— Почакай, дебел пирате — разнесе се изведнъж гласът на Втория капитан. Това беше познат глас: вече го бяхме чували толкова пъти — говоранът прекрасно имитираше гласове.

— А така — каза Веселяка У.

— Все едно, за тебе няма място в Галактиката — продължи Втория капитан. — Все едно, ще те намерят и ще те хванат, където и да се криеш. По-добре ме послушай — предай се...

— Млъкни! — прекъсна го дебеланкото. — Така няма да се разберем. Заради тебе и твоите приятелчета аз и така вече загубих почти всичко. Няма да ти оставя и последното. Галактият ще бъде мой.

— Засрами се, пирате! — каза Втория капитан. — Макар че нямаш срам.

Ние почти не разбирахме за какво става дума. Беше ясно само, че у Втория капитан има нещо такова, което много интересува дебеланкото. А не може да си го набави, не може да му го отнеме. Думата „галактий“ не ми говореше нищо. Никога преди това не бях чувал такава дума. А капитанът на „Синята чайка“ не искаше да даде галактия.

— Да не губим време — каза дебеланкото. — Не ме интересуват мислите и настроенията ти. Срамът е само за слабите. Ние, силните, не познаваме срам. Кажу ми, ще дадеш ли формулата на галактия?

— Трябва да поговоря с тези хора — каза Втория капитан.

— Не — отговори дебеланкото, — няма да говориш с тях. Иначе ще измислите нещо да ме излъжете. Ти сега ще отвориш люка и ще ми изнесеш формулата на галактия. А аз обещавам да пусна тебе и тези хора на свобода. Вървете, където искате. И ако ти не направиш това, което ти казвам, много дни ще има да се терзаеш от техните викове. Нали имаш и срам, и съвест.

— Няма да стане, дебеланко — каза Втория капитан. — Оттогава, когато преди четири години кацнах на тази планета, ти измисля вече много начини да ми отнемеш абсолютното гориво, но нищо не излезе. Няма да излезе и днес. Знаеш ли какво ще направя?

— Какво?

— Ще взривя „Синята чайка“. Ще загина, но ти няма да получиш галактия. Абсолютното гориво не трябва да влиза в твоите ръце,

защото ти тогава ще направиш толкова бели, че жителите на Галактиката няма да могат да ги оправят и за десет години.

— Правилно — каза Веселяка У. — Но ако мислиш, че като взривиш „Синята чайка“, ще спасиш професора и неговите хора, грешиш. Давам ти тържественото обещание на Черната Мъгла, че тези хора, все едно, ще загинат. За какво са ми тези пленници? Щом ги пусна, и те ще разкажат на Службата за галактическа безопасност за моята планета, а след месец ще ме преследват всички крайцери на Галактиката. Но няма да го бъде, нека поне за известно време си мислят, че не съм жив.

— В такъв случай аз още повече съм длъжен да разкажа на тези хора всичко. Не съм ги срещал по-рано, но щом са в плен при тебе, значи са добри хора. И ще видим какво ще кажат, като чуят моя разказ.

— Не! — извика дебеланкото.

— Мълчи! — спокойно каза капитанът. — Закъде бързаш? Ще успееш да изпълниш заплахата си.

— Нека говори — каза изведнъж доктор Верховцев. — Той видя, че говоранът беше при тях на кораба. Нека говори, това няма да спаси нито тях, нито него.

Дебеланкото разпери ръце — моля.

— Чуй, професоре, слушайте хора. Ние бяхме трима капитани. Преди много години научихме, че в Галактиката са се появили пирати. На тези пирати им трябваха пари и скъпоценности, трябваше им власт. Те искаха да станат господари на Галактиката. Ние разбрахме за пиратите, когато те нападناха планетата Триада и откраднаха от нея кораб. Догонихме ги, когато бяха завзели друга планета и бяха поробили жителите ѝ. Там те тайно бяха започнали да строят военен крайцер, за да нападнат търговските кораби. Дълго трябва да разказвам за това, как проследихме пиратите, как проникнахме на поробената планета и вдигнахме там въстание срещу завоевателите.

— Вие ни превзехте с лъжа — промърмори дебеланкото.

Доктор Верховцев махна с ръка:

— Нека говори. Малко му остана да говори.

— Та така — каза капитанът, като почака, докато пиратите замълчат, — двамата пирати успяха да избягат от нас. Няколко години те се криха тук, в покрайнините на Галактиката, далеч от космическите пътища. Всички забравиха за тях.

— Но ние нищо не сме забравили — каза дебеланкото.

— Да — съгласи се Втория капитан, — те не забравиха и не се отказаха от плановете си. И най-много от всичко на света искаха да си отмъстят на нас, на тримата капитани.

— И си отмъстихме — каза Веселяка У.

— Не бързай. Още нищо не е свършено. В края на краищата ще загубите вие. Вие не можете да победите цялата Галактика.

— Ще можем — каза дебеланкото.

Втория капитан сякаш не го чуваше. Той продължи.

— Изминаха години. Ние, тримата капитани, се разделихме. Първия капитан отлетя на Венера. Третия капитан реши да прелети в съседната Галактика, което никой преди него не беше правил. Аз се заех с научни изследвания. И ето че веднъж получих послание от Третия капитан. Той ми съобщи, че се връща от експедицията си. Посланието беше много изненадващо, защото никой не очакваше завръщането му толкова бързо. Моят приятел ме молеше да го посрещна на края на Галактиката, тъй като има за мен много важни новини. Изоставих всички работи и побързах да го посрещна.

— Но той не знаеше, че ние сме хванали посланието — захили се дебеланкото, като потриваше ръце — и всичко сме узнали.

— Да — каза Втория капитан, — те бяха хванали посланието на Третия капитан, защото планетата, на която се криеха, по печално стечение на обстоятелствата, беше тази, към която бързахме от различни страни аз и моят приятел. Приятелят ми беше много болен. Дългият полет, какъвто преди това не беше предприемал нито един жител на нашата Галактика, беше разрушил здравето му и той се опасяваше, че няма да може да долети до Земята или до родната си планета Фикс. А се връщаше с много важни сведения. Жителите на съседната галактика му бяха подарили формулата на галактия — абсолютното гориво. Ако се построи кораб, чиито двигатели да се движат с галактий, той ще лети сто пъти по-бързо от всеки друг кораб в космоса. Планетите ще станат близки като съседни градове. Жителите на другата галактика бяха заредили двигателите на неговия кораб с галактий и му бяха дали формулата на това вещество, за да може и ние да използваме откритието. Третия капитан долетял до тази планета, без да подозира, че тя е убежище на пиратите, и тук спрял. Болестта му била толкова напреднала, че вече не можел да

управлява кораба. Пиратите отлично виждали кораба му, следели го, но не го закачали. Решили да дочакат моето идване и да разберат що за важни новини е донесъл Третия капитан. Докато Третия капитан бил в безсъзнание, те проникнали на кораба, където той очаквал моето пристигане, и монтирали там микрофони, за да подслушват разговорите. А самия кораб внимателно пренесли на тази поляна.

— Трябва да признаеш, че добре се бяхме подготвили за пристигането ти — каза Веселяка У.

— Когато кацнах на планетата редом с кораба на Третия капитан, намерих приятеля си в много тежко състояние. Капитанът ми разказа за пътешествието си и за формулата на галактия. Разбрах, че най-важното сега е да откарвам капитана на Земята, където ще могат да го излекуват. Но знаех, че той няма да издържи космическо пътешествие и реших да остана при него докато му стане малко по-леко. Побързах да отида на моя кораб за лекарства, но докато подбирах необходимите лекарства, пиратите отвориха предварително подготвения люк и корабите ни пропаднаха в тази дупка.

— Много хубаво беше измислено! — каза дебеланкото.

— Разбира се — отговори Втория капитан. — Те се страхуваха да ни нападнат горе. Когато разбрах какво е станало, видях, че „Синята чайка“ е в подземие. Запали се светлина и към нея се приближи този тип, който стои до вас. Аз го познах и веднага се досетих, че пиратите са ме надхитрили. Те обещаха да ме пуснат в замяна на формулата на галактия. Веднага бяха съобразили, че ако имат такова гориво, ще могат да летят толкова бързо, че никой няма да може да ги достигне и крайцерите на Службата за галактическа безопасност няма да представляват опасност за тях, а всички кораби на Галактиката ще могат да станат лесна плячка. Но също така разбрах, че за нищо на света няма да им дам формулата и няма да се предам в ръцете им жив. Затворих люка и не ги пуснах на „Синята чайка“.

— А какво се случи с Третия капитан! — попита Полосков.

— Те се опитаха да разрежат корабите ни, за да ни вземат в плен. Успяха да направят това с кораба на Третия капитан и той попадна в ръцете им. Може би са го убили.

— Не е вярно — каза дебеланкото. — Не е вярно. Той сам умря. От болестта. Нали знаеш колко тежко беше болен. Когато разрязахме кораба, вече беше мъртъв.

— Но не можах да разрежат „Синята чайка“ — каза капитанът. — Тя е направена от диамантена сплав. А на борда при мене беше говоранът, подарък от Първия капитан. Имахме уговорка с Първия капитан: ако нещо се случи, аз ще пусна говорана с поръчение да лети към Венера и да го намери. Той знае как да накара говорана да разкаже къде съм и какво се е случило с мен.

— А ние не можахме — казах аз. — Някои неща говоранът ни каза, но за съжаление това не беше достатъчно.

— А как попадна при вас? — попита Втория капитан.

— Ранили са го — обясних. — Изглежда пиратите са го преследвали.

— Точно така — съгласи се дебеланкото.

— Но говоранът успял да отлети. Роботите от желязната планета Шелезина му поправили крилото.

— За това ние им отровихме всичкото масло — роботите сега лежат парализирани — засмя се дебеланкото така, че всичките му брадички се затресоха.

— Ние излекувахме роботите — казах аз. — С роботите всичко е наред.

— Как така?

— Бяхме на тази планета и излекувахме роботите.

— Проклятие! — възкликна дебеланкото.

— Но за съжаление с желязното крило говоранът не е могъл да долети до Слънчевата система — продължих аз. — Едва-едва достигнал до своята родна планета.

— Търсихме го там — призна си дебеланкото. — Ние с приятеля ми. — Той посочи към доктор Верховцев.

— Предател! — мрачно каза Зелени. — Ще се доберем и до тебе!

— Мълчи! — закани му се с пръст Веселяка У. — Ние с моя приятел изтребихме всички говорани на планетата Блук. Купувахме ги, разменяхме ги, крадахме ги. Искахме даже да унищожим целия кислород на планетата.

— С червеите ли? — попитах.

— С червеите. Но за съжаление не ни провървя. Съвсем случайно говоранът попадна в ръцете на тези простаци — каза дебеланкото — и те се домъкнаха тук. Предупреждавахме ви. Сами сте си виновни. А сега ще се наложи да загинете.

— Нищо, не се вълнувайте — каза Втория капитан. — Няма да посмеят нищо да ви направят. Те са страхливи. Дори всички пирати на света никога няма да успеят да победят тримата капитани. Те и по един не успяха да ни победят.

— Не, можахме! — извика дебеланкото. — Третия капитан вече е мъртъв. Ти четири години си в плен. А щом получим галактия, ще се доберем и до вашия Първи капитан.

— И вие четири години живеете на кораба? — попита Полосков.

— Да — отвърна Втория капитан. — Аз съм упорит. Можех, разбира се, да унищожа формулата. Но тогава тя нямаше да достигне до другите жители на Галактиката. А абсолютното гориво е много необходимо на разумните същества — тогава всички планети ще се приближат сто пъти една към друга. Знаех, че рано или късно ще дойде помощ.

— Дойде, но не е каквато трябва — каза дебеланкото. — Наговори ли се, капитане? А сега ще трябва да се разделиш с формулата.

— Аз имам и друга уговорка с Първия капитан — каза Втория капитан. — Ако от мене няма вести повече от четири години, той ще съобщи за това в Службата за галактическа безопасност и ще тръгне да ме търси. А щом като случайни хора ме намериха толкова бързо, то Първия капитан ще ме намери още по-бързо. И вие знаете това.

— Хайде, стига разговори — глухо каза доктор Верховцев. — Започвайте. Той просто печели време.

Тогава един от пиратите се приближи до мене и силно ме дръпна за вързаните ръце. Изгубих равновесие и паднах. Той ме изтегли настрана. Опитах да се съпротивлявам, но на помощ на първия пират дойде вторият и те вързаха и краката ми.

Дебеланкото извади от колана си дълъг нож.

— Ти знаеш, Втори капитане — каза той, като се обръщаше към кораба, — че аз умея да се шегувам, ненапразно са ме нарекли Веселяка. Но някои мои шеги свършват със сълзи — Той вдигна ножа.

Полосков и Зелени се хвърлиха към мен на помощ. Но доктор Верховцев, който внимателно ги следеше, изстреля в тях приспиващ газ от балончето, което висеше на китката му. Другарите ми паднаха на земята.

— Е? — попита Веселяка У.

Аз почувствувах как студеното острие на ножа се докосна до гърлото ми.

— Свали катинара — каза Втория капитан.

— Отдавна трябваше да го кажеш.

Дебеланкото даде знак на пирата и той, като се качи по трапа към люка на „Синята чайка“, отвори тежкия катинар. Пиратите го бяха сложили отдавна, още когато „Синята чайка“ бе паднала в подземие. Щом Втория капитан не им бе позволил да проникнат на кораба, то и те не искаха той да излиза без тяхно разрешение.

Пиратът слезе от трапа и се спря отстрани — насочил пистолета си към люка. Верховцев също вдигна оръжието си. Не искаха да рискуват. Четиримата се страхуваха от единия капитан, когото не можеха да победят вече четири години.

— Само без шеги — каза Верховцев, — иначе стреляме.

Люкът внезапно се разтвори и даже не можах да видя капитана. Той скочи долу като синя мълния. Едновременно изгърмяха два изстрела. Но капитанът беше вече на земята. Той се изтърколи настрани и лъчите на пистолетите дробяха камъните над главата му. Още миг и капитанът се оказа под защитата на широкия амортизатор на „Синята чайка“.

Пиратите веднага се разбягаха и залегнаха зад камъните.

— Спокойно, няма да ни избяга — разнесе се гласът на Верховцев. — Обкръжавайте го.

В отговор откъм „Синята чайка“ гръмна изстрел.

Разбрах, че положението на капитана е почти безизходно. Пиратите бавно, като се криеха зад камъните, го обкръжаваха.

— Не стреляй! — извика дебеланкото.

Гласът му идваше някъде съвсем отблизо. И видях, че той отново приближава ножа към гърлото ми.

— Ако стреляш, край с професора.

И в същия миг откъм нашия кораб се чу глас:

— Не мърдайте от местата си! Вие сте обкръжени! Ръката на дебеланкото с ножа замря. С юмрук избих ножа и той отлетя далеч настрани.

— Чуваш ли? — чу се друг глас от тъмнината от другата страна, където отлетя говоранът. — Хвърлете оръжието.

Пиратите бавно ставаха от земята, пистолетите им звънтяха по камъните. Аз поповдигнах глава и видях, че иззад амортизатора на „Пегас“ излезе доктор Верховцев в скафандър, но без шлем.

Изумен се обърнах на другата страна.

Вторият доктор Верховцев, с шапка, застана на колене, вдигна ръце.

От другата страна към пиратите се насочваше Първия капитан. Точно такъв, какъвто беше на паметника на планетата Тримата капитани, само че жив, загорял, в синята униформа на капитан от далечно космическо плаване.

Отнякъде излетя говоранът и като пляскаше с крила, кацна на рамото на капитана. След това от тъмнината излезе Алиса.

ГЛАВА 21

А ПРЕЗ ТОВА ВРЕМЕ...

Алиса изчезна в момента, когато ние се оказахме в плен. И това се случи толкова незабелязано, че никой в подземие то не обърна внимание на нейното изчезване. В това число и аз.

Как е успяла да направи това, разбрах по-късно. Но след като разказвам всичко по ред, ще трябва да разкажа какво се е случило с Алиса, докато ние бяхме в плен и защо Първия капитан и доктор Верховцев (вторият доктор Верховцев) са намерили входа в подземие то и са успели да ни спасят.

Ето какво се е случило. На пазара в Палапутра Алиса получи като подарък шапка-невидимка. Подари ѝ я джуджето, което продаваше несъществуващи риби, а пък твърдеше, че те просто не се виждат.

Алиса отначало решила, че това е шега — шапката била толкова лека, че нямала тегло. Но като се върнала на кораба, отишла в каютата си, за да разгледа марките, купени на пазара, и намерила в чантата си нещо. Това нещо било без тегло и невидимо. Тогава Алиса си спомнила за шапката-невидимка и се опитала да оправи това нещо и да го сложи на главата си. И станала невидима. Отначало Алиса искала да дойде при мен или при Полосков и да се похвали с шапката си, но си спомнила, че от гледна точка на физиката невидимостта е глупост и си помислила, че ако ни разкаже за действието на шапката-невидимка, ние няма да искаме и да я погледнем — няма да повярваме. Тя прибрала шапката-невидимка до завръщането ни на Земята, защото такава шапка непременно ще потрябва в училище. Ако закъснееш за час, винаги можеш да влезеш в класа и да си седнеш на мястото така, че никой да не те види. И даже може (макар че Алиса, разбира се, никога не е правила това) да погледнеш в тетрадката на отличничката Скорнякова.

Алиса винаги носела шапката-невидимка със себе си в чантата през рамо. И когато в подземие то светнало и се показали дебеланкото

и неговите хора, тя незабелязано сложила шапката-невидимка и изчезнала. Макар че не излязла от подземието. Мислела си, че ако ни затворят някъде, ще може да открадне ключа и да ни пусне на свобода.

Отишла настрана и чула всичко, което казал дебеланкото. И би стояла още, но се появил пиратът, който носел говорана за краката. Дебеланкото наредил на пирата да убие говорана, защото вече не им бил нужен, и Алиса разбрала, че е време да действа.

На пръсти се приближила до пирата и му подложила крак. Той паднал, изпуснал говорана, започнала стрелба и говоранът отлетял.

Какво да прави по-нататък? Тогава Алиса си помислила — говоранът отлетя. Нали той и предишния път е излитал отгук. Втория капитан го пуснал от кораба и говоранът намерил пътя от подземието. Значи говоранът знае как да се измъкне отгук. И Алиса побързала след него. Тя си мислела, че щом намери изхода, веднага ще се върне обратно. След това ще ни освободи от затвора и ще ни изведе навън.

Отначало било тъмно. Светлината от главната зала едва прониквала в дългия коридор. Говоранът летял напред и Алиса не го виждала, но чувала как пляска крилата му. Когато била вече доста далеч от пиратите, Алиса тихо повикала:

— Говоране, почакай.

Говоранът чул гласа ѝ. И точно в този момент те вече били в следващата зала, по-малка от предишната, сред която стоял малък черен кораб. Но Алиса забравила, че е невидима и не свалила шапката. Говоранът направил кръг над Алиса, недоверчиво поклатил короната си и полетял по-нататък през тясна цепнатина, скрита зад една скала. Алиса стигнала до цепнатината. Тя стръмно се издигала нагоре и далеч напред се виждало бяло кръгче — дневна светлина.

Точно Алиса се канела да се покатери по цепнатината, когато чула слаб стон.

Стонът се чувал от един тунел, черен като безлунна нощ. Алиса внимателно се приближила към тунела. Стонът се чувал по-ясно. Но Алиса не била взела със себе си фенера, оставила го в голямата пещера, и затова ѝ се наложило да се движи слепешката. Брояла крачките. На тридесетата крачка ръката ѝ се натъкнала на решетка.

Отново стон.

— Има ли някой тук? — попитала Алиса шепнешком.

Но изглежда този, който стенел, не я чул.

— Потърпете — казала Алиса. — Сега ще освободя нашите, а след това и вас. Ако вие също сте пленник на тези верховци.

Нямало отговор.

Алиса тръгнала обратно. Не трябвало да губи време — не се знаело какво може да измисли дебеланкото.

Като се върнала при цепнатината, Алиса още веднъж погледнала в нея. Светлото петно — изходът от подземието — било изчезнало. Алиса не съобщила, че е настъпила късата нощ и се изплашила, че е взела някакъв друг тунел за изхода. Може би е сбъркала? Може би говоранът е излетял през друг проход? И Алиса, макар че много се тревожела за мен, Полосков и Зелени, решила все пак да загуби още няколко минути и да провери дали това е изход, или не. Нали ако се окаже, че не е изход, тя ще ни поведе насам и ще ни погуби: пиратите ще ни хванат.

Изкачването било трудно. Цепнатината се оказала хлъзгава — отгоре капела вода и не изсъхвала. На Алиса се сторило, че е изминал цял час, а цепнатината все не свършвала. Решила да се върне обратно, но изведнъж тъмнината започнала да се разсейва и се оказало, че почти е стигнала до изхода, само че не го виждала в тъмното.

Най-трудното било да се използват последните метри — отгоре в цепнатината се била насипала земя и проникнали дългите корени на храстите. Алиса едва не се разплакала — решила, че няма да успее да се изкатери догоре, към слънцето и чистия въздух. И в този момент тя даже била забравила за нас, за пиратите, за всичко на тоя свят — мечтаела само да излезе на свобода.

Но ето, последно усилие и Алиса разбрала, че е победила — цепнатината била преодоляна. Мрачното подземие с пиратите и пленниците останало зад нея.

Жълтото слънце бързо се търкаляло по синьото небе. Второто слънце вече се било изкачило в зенита си и започнало да припича. До самото лице на Алиса, без да я виждат, се карали два бръмбара — връхлитали един върху друг, трепкали с блестящите си крила. Алиса погледала бръмбарите и с тъга си помислила, че трябва да се връща. Вече била загубила прекалено много време. Но сега поне знаела накъде трябва да бягаме, за да се измъкнем от подземието.

За последен път погледнала напред, разтворила гъстата трева и изведнъж съвсем наблизко, на върха на хълма, видяла същия онзи

космически кораб, който кацнал до „Пегас“ преди последното ни прелитане до предателската полянка. Корабът на доктор Верховцев.

„Добре, че погледнах нататък — помислила си Алиса. — Иначе щяхме да излезем и да попаднем в лапите им. Сигурно пиратите са оставили охрана на кораба.“

Вече се канела да слезе отново в цепнатината, когато видяла, че говоранът е кацнал на трапа на кораба и чука с клюн по затворения люк.

Алиса едва не извикала: „Говоране, върни се!“, но не успяла. Пък и говоранът немало да я чуе.

Люкът се отворил и от него се показал висок млад човек, когото Алиса била виждала някъде. Но къде?

Говоранът кацнал на рамото на този човек.

— Старче! — възкликнал човекът. — Как ни намери?

И тогава, като видяла човека с говорана на рамото, тя разбрала кой е той. Това бил Първия капитан. Капитанът бил долетял на помощ! Но как е разбрал къде трябва да търси? Алиса изскочила от цепнатината и се хвърлила към кораба. Колко е хубаво, че капитанът е тук! Сега всичко ще бъде наред.

Оставали й още няколко крачки до кораба и тя искала да извика, ала не можела, защото не й стигал дъх. Но ето че от люка се показал втори човек и застанал редом с капитана.

Това бил Доктор Верховцев. Но облечен не така, както онзи Верховцев, който бил долу. Този Верховцев бил в скафандър и на пояса му имало пистолет.

Алиса спряла, сякаш се натъкнала на стена. Нищо не можела да разбере. Предателят по някакъв начин можел едновременно да се намира на две места. Разбирала само едно: Първия капитан също е в опасност — той още не знае, че Верховцев в действителност е пират.

— Капитане, внимание! Опасност! Верховцев е предател! — извикала Алиса.

Капитанът и Верховцев обърнали глави по посока на гласа й. Но не я видели — тя все още била невидима.

— Кой каза това? — попитал капитанът.

— Верховцев току-що беше в подземие! — извикала Алиса. — Той е пират. Те са хванали в плен Втория капитан и нашия екипаж.

— Какъв екипаж? — учудил се капитанът, като се стараел да разбере откъде се чува детският глас.

— Екипажът на „Пегас“ — каза Алиса. — Внимание, капитане!

— Ти коя си? — попитал капитанът.

— Алиса — отвърнала тя, без да сменя очи от Верховцев.

Но Верховцев не измъквал бластера, не нападал капитана. И капитанът също никак не се страхувал от доктора.

— Ти грещиш, момиченце — казал капитанът. — Доктор Верховцев вече три дни не е напускал нашия кораб.

Ние с него заедно долетяхме на помощ на вас и Втория капитан. А долу, в подземието се намира някакъв друг човек, който се представя за нашия приятел доктор Верховцев. Така че ти спокойно можеш да се приближиш до нас.

— А ако вие също само се представяте за Първия капитан? — попитала Алиса.

— Аз за никого не се представям — отговорил капитанът. — Нали сама ме позна. И погледни говорана. Той също ме позна. А не е толкова лесно да излъжеш птицата. Говоране, позна ли ме?

— Бързай, капитане — казал говоранът. — Формулата на галактия се намира в отсека с образците на материалите. Ако с мене се случи нещо, вземи формулите и ги предай на Галактиката. Това е много важно. Заради тях загина Третия капитан.

Говоранът говорел с гласа на Втория капитан.

— Ето, виждаш ли — казал Първия капитан. — Сега вярваш ли? Приблужи се. Приблужи се. Така само губим време. Как се измъкна навън? Как успя да се скриеш?

Алиса се приближила до самия трап.

— Аз съм тук — каза Алиса. — Измъкнах се след говорана.

— Нищо не разбирам! — казал доктор Верховцев. — Къде е момиченцето? Да не е невидимо?

— Разбира се, че съм невидима — каза Алиса. — Нима досега не разбрахте? Иначе как бих успяла да избягам от пиратите?

Тогава Алиса свалила шапката-невидимка и даже Първия капитан, един от най-смелите хора в цялата Галактика, трепнал от изненада.

Жълтият комбинезон на Алиса бил изцапан с пръст и скъсан на ръкава, по лицето ѝ имало драскотини, косата ѝ била разчорлена...

— Алиса, ти днес на закуска ще ядеш ли грисена каша? — попитал говоранът с гласа на професора.

— Браво, момиченце! — казал Първия капитан. — Да вървим. По пътя всичко ще ми разкажеш.

И те затичали към цепнатината, защото не трябвало да губят нито минута.

ГЛАВА 22

ДЕБЕЛАНКОТО ЛЪЖЕ

— Белезниците ще потрябват — каза Втория капитан. — Те са толкова коварни същества, че не трябва да им се вярва за нищо.

— Давам ви дума — тържествено обеща дебеланкото, — че няма да направя опит за бягство.

— Ще направи — уверено каза капитанът.

През това време доктор Верховцев плътно се приближи до своя двойник. Това беше чудна гледка. При това, ако ме бяха попитали, щях да отговоря, че истинският доктор Верховцев е този, с шапката. Нали именно с него се бяхме запознали на планетата Тримата капитани.

— Е, самозванецо — каза доктор Верховцев в скафандъра, — покажи ни истинското си лице.

— Нищо не разбирам! — отговори доктор Верховцев с шапката и се отдалечи на една крачка.

Зелени, който стоеше зад гърба му, го побутна срещу двойника му.

— Заради тебе, гълъбче — каза той, — дявол знае какво си помислихме за добрия човек. Заради тебе за малко не загинахме.

— Правилно — каза Алиса. — Вече толкова не вярвахме на Верховцев, че когато долетя заедно с Първия капитан и се опита да ни спре, ние на бърза ръка излетяхме и паднахме в ямата.

— Не — каза фалшивият Верховцев, — да не сте посмели да ме пипнете!

Веселяка У изведнъж се засмя.

— Лошо е да ходиш в чужда кожа — каза той. — Много е лошо. Моята си е моя, на мен нищо няма да ми направят: никога не съм лъгал. Аз съм честен пират.

Истинският доктор Верховцев се приближи до пирата с шапката и се вгледа в него. Пиратът нямаше къде да отстъпва — отзад стоеше Зелени.

Изведнъж доктор Верховцев протегна ръка към своя двойник и с бързо движение я прокара по главата, лицето и гърдите му.

И тогава всички видяхме как обвивката на Верховцев падна от пирата и под нея се показва съвсем друго същество — нечовек. Оказа се, че Верховцев е видял тънкия цип, който закопчавал обвивката на пирата.

Шапката се търкулна настрани. Дрехите на доктора бяха в краката ни. А от купчината дрипи, която до неотдавна беше Верховцев, се извисяваше голямо, около метър и половина високо насекомо с мъхести крачета, кръгло коремче и големи остри щипки. Насекомото разтвори късите си крила, опитвайки се да излети, но Зелени успя да го хване. Насекомото обърна към него главата си и заплашително разтвори щипките си.

— Внимателно! — извика Втория капитан. — Той е отровен!

Зелени дръпна ръката си, а Втория капитан вдигна пистолета и се прицели в пирата.

Като видя, че няма къде да се дене, пиратът изведнъж вдигна дългата си тънка опашка с игла накрая и я заби в гърдите си. Веднага падна, разперил слабите си крачета.

— Сам се ухапа! — възкликна Алиса. — Като скорпион.

— Скорпионите никога не се убиват. Това е приказка — отвърнах аз. — Само разумните същества познават какво е това смърт.

— Не му вярвайте — каза изведнъж дебеланкото. — Аз ще ви сътруднича и затова е по-добре да си призная всичко. Той е главният пират. Той ни принуждаваше да му се подчиняваме и измисляше всички злодейства. Наричат го Плъх и е от мъртвата планета Плоплъх. Някога плоплъсите се избили един друг във войни и последните от тях се крият в подземия. Но той не се е убил. Той прекалено много се обича, за да се убие. Той само е загубил съзнание. Мисли, че вие ще го оставите и тогава ще дойде на себе си и ще избяга. Той вече е правил така. Убийте го.

— Защо да го убиваме? — възрази Първия капитан. — Него ще го съдят.

Той се приближи до лежащия в купчинката парцали Плъх, наведе се, вдигна лекото му тяло за краката и го предаде на пленените пирати в черни униформи.

— Занесете го на „Пегас“ — каза капитанът — и го затворете в клетка. Професоре, при вас ще се намери ли празна клетка?

— Има празна клетка. И даже не една. Събрахме много по-малко животни, отколкото разчитахме. Ще отида на кораба заедно с пиратите и ще се погрижа клетката да бъде добре заключена.

— А след това ще го закараме на неговата планета, където отдавна го търсят, и нека там го съдят.

— Правилно — каза дебеланкото. — Така му се пада. Той го измисли това — да се преобрази като Верховцев. Той летя в образа на доктора до базата на разузнавачите на Арктур. Надяваше се да намери там плановите на „Синята чайка“, за да отвори кораба. Той като Верховцев продаваше в Палапутра червеите и унищожаваше говораните, за да не може нито един от тях да се добере до Първия капитан и да го повика на помощ. Той като Верховцев отрови смазката на роботите. Няма пощада за него! Съд за този предател и изменник!

— Спокойно, Веселяк У — каза Втория капитан, — не се надявай, че като погубиш съдружника си, ще се отървеш от наказание. И тебе също ще те съдят. Преследвам те по цялата Галактика. И ти си извършил толкова престъпления, че с нови предателства никога няма да ги изкупиш.

Дебеланкото се нацупи и млъкна.

Изпратих двамата пирати, които носеха престорилия се на мъртъв Плъх, до кораба. С мен тръгна Полосков, защото нямаше вяра на пиратите. Затворихме Плъх в най-здравата клетка и се върнахме обратно. Там вече разговаряха за друго.

— Сега как да излезем оттук? — попита Първия капитан дебеланкото.

— Ако ми обещаете живот, ще ви помогна да се измъкнете оттук — каза дебеланкото, — ако не — защо да ви помагам? Никой, освен мен, не знае как се отваря тази плоча. А тя е направена от толкова здрав камък, че не може да бъде взривена дори с гравитационна бомба.

— Като не искаш да кажеш, недей — усмихна се Първия капитан. — Ние ще почакаме докато твоят приятел Плъх дойде на себе си и той с удоволствие ще ни помогне.

Двамата капитани стояха един до друг и макар че единият от тях беше загорял, здрав, облечен в нов скафандър, а вторият — изтощен, изморен, отслабнал, все пак те си приличаха като братя и аз им се

любубах. Те бяха много по-хубави от паметниците на планетата Тримата капитани. Първия капитан беше прегърнал своя другар през рамото и те се издигаха над дебеланкото като над голяма жаба.

— Не — каза дебеланкото, — за нищо на света! Загивайте тук!

— Все едно, ние няма да загинем — каза Втория капитан. — Сега, когато моите приятели — той посочи с ръка всички нас, защото не само Първия капитан и доктор Верховцев бяха негови приятели, но и ние, екипажът на „Пегас“, също му бяхме приятели: нали ние също се бяхме притекли на помощ, макар и да не бяхме ги виждали никога преди това, — сега, когато моите приятели са с мен, не се боя от никакви пирати. В краен случай всички заедно ще излетим с кораба на първия капитан, а след това ще се върнем и ще измъкнем нашите кораби.

Веселяка У се заколеба. Той разбра, че не си струва да се пазари и вече беше готов да заговори, но Зелени развали всичко.

— Не — каза той. — Първо, аз никога няма да изоставя своя кораб. По-добре да остана тук и да чакам. Пък и трябва да храним животните. Те няма да се поберат на другия кораб. Не, така няма да стане. Моля ви се, все пак вие ни кажете как се отваря люкът.

С дебеланкото не трябваше да се разговаря така, както говореше Зелени. Пиратите не трябва да се молят, защото те веднага стават нагли.

И дебеланкото, като чу думите на Зелени, се ободри.

— Не — каза той, — дайте ми писмено обещание, че ще остана жив, тогава ще ви пусна от тук.

Капитанът само погледна към Зелени, но нищо не му каза.

— Добре. Щом е така — произнесе Първия капитан, — ние ще почакаме. Даваме ти, Веселяк, десет минути да помислиш. Имаме време.

— Правилно — подкрепи го Втория капитан. — А сега, ти, Първи капитан, ще ни разкажеш как ни намери. Нали говоранът не долетя при тебе.

— А пък аз през това време ще приготвя сандвичи — с виновен глас каза Зелени. — Всички сме изгладнели.

— Добре — каза капитанът.

— Бих ти помогнала, Зелени — каза Алиса, — но ми е толкова интересно да разбера за Първия капитан, че не мога да се откъсна.

— Остани, Алиса — каза Първия капитан. — Без тебе нямаше да можем да спасим приятелите си.

— Без вас аз нищо нямаше да направя — каза Алиса и се изчерви от гордост.

— Алиса — казах аз строго, — иди си измий ръцете и се оправи. Ти си мръсна като блатна къртица от планетата Вуканату.

— Добре — Алиса не започна да спори с мен. — Щом съм къртица, къртица съм.

Тя изтича към кораба, като извика в движение:

— Само че без мен нищо не разказвайте! Първия капитан се обърна към Веселяка У и го попита равнодушно:

— Е, размисли ли?

Пиратът угоднически се усмихна. Очичките му се скриха в бузите.

— Хайде да се спазарим, капитане — каза той. — Да бъдем и двамата делови хора.

Капитанът му обърна гръб.

Алиса се върна след две минути. Забелязах, че си е измила ръцете надве-натри, но вместо жълтия комбинезон е облякла друг, небесносин.

След Алиса ситнеше индикаторът. Той просто се разкъсваше на части, така му се искаше да бъде навсякъде. Не животно, а жива дъга. След тях, без да бърза, крачеше вечно заетият паяк-тъкач-троглодит. Той плетеше едновременно три ръкавички, но всичките десни.

— Дойдохте ли? — усмихна се Първия капитан, като гледаше необичайното шествие. — В такъв случай още от самото начало трябва да си призная, че моята роля в тази история е скромна. И през четирите години бях зает на Венера. Оказа се, че да се превърне голяма планета в космически кораб и да се премести на нова орбита, е почти изпълнима задача. Но след като тя се беше оказала почти изпълнима, то непременно трябваше да бъде изпълнена.

— Правилно — каза Алиса. — Много жалко, че моят характер не е толкова силен.

— Характерът се възпитава — усмихна се капитанът. — Погледни паяка-тъкач-троглодит. Може да се завиди на упоритостта му! Ако той се научи да различава дясно от ляво, цена няма да има.

— Ама че пример — махна с ръка към паяка Алиса. — Та той е глупав.

— Там е работата, че само упоритостта не говори за нищо. През всичките четири и нещо години Венера не се мръдна от своята орбита нито на сантиметър, а ние мислехме, спорехме и се готвехме за решаващия момент. И аз се надявам, че ще успея да се върна за началото, когато планетата ще премине на по-близка до земната орбита. Малко остана да се чака.

— А тогава ще се измени ли климатът на Венера?

— Много ще се измени. Толкова, че след няколко десетилетия хората ще могат да живеят на нея така, както на Земята.

— И ние ще започнем да я наричаме Земя-две — каза Алиса.

— Защо? Тя ще си остане Венера. Нима е лошо името?

Алиса не отговори нищо. Според мен името не ѝ харесваше много. Тя веднъж ми бе казала, че не е нужно да се наричат планетите с имената на умрели богове, които с нищо не са се прославили.

— Бях толкова зает с работа — продължи разказа си Първия капитан, — че четирите години минаха съвсем незабелязано. И трябва да си призная, че не се тревожих много за приятелите си, защото знаех колко далече захвърля съдбата капитаните. За Третия беше все още рано да се върне от съседната галактика, а ти, Втори, ми беше дал срок — четири години.

— А не съжалявахте ли — попита Алиса, — че стоите на една и съща планета и не летите към други звезди?

— Това е труден въпрос, Алиса — сериозно отвърна Първия капитан. — Да, искаше ми се да застана на капитанския мостик и отново да кацам на неизвестни планети. Но знаех, че моят опит и моите знания са много по-необходими в Слънчевата система. А освен това, нали ти казах, че обичам неразрешимите задачи и неизпълнимите проекти.

— А вашата жена — не оставяше капитана на мира Алиса — през това време лети из Галактиката и търси жива мъглявина. Сигурно страшно сте ѝ завиждали.

— Разбира се, че ѝ завиждах — призна капитанът. — И още повече ще ѝ завиждам, когато открие своята мъглявина.

— Нищо подобно — намесих се аз в разговора. — Не съществува жива мъглявина. Така както не съществуват живи планети.

— Тук, професоре, вие грешите — каза Втория капитан. — На мен ми се случи веднъж да видя жива планета. Едва успях да избягам. Тя се храни с това, което всмуква от космоса. Добре, че „Синята чайка“ има такива мощни двигатели.

— Много интересно — казах аз. — Ще поговорим за това по-късно. Макар че досега не съм чувал за такова чудо.

— Татко, не спори — намеси се Алиса. — Капитанът няма да ни лъже.

— Не — усмихна се капитанът. — Ние винаги казваме истината. Даже на враговете.

И той погледна към Веселяка У, който веднага си обърна главата и се престори, че разглежда стената на пещерата.

— Та така — завърши разказа си Първия капитан, — неочаквано получих телеграма — пристига доктор Верховцев, нашият стар приятел. Той долетя и ми каза, че се безпокои за съдбата на Втория капитан. А когато ми разказа всичко, поисках разрешение незабавно да напусна Венера. По-нататък нека продължи докторът.

— Ама моля ви се! — изведнъж се смути доктор Верховцев, сгърби се и запримигва. — Аз нищо не съм направил. Ама съвсем нищо... Изобщо вие от „Пегас“ бяхте последната капка, която препълни чашата на подозренията ми.

— Гледай ти! — възкликна Зелени, който ни раздаваше сандвичи с кашкавал. — Вие се държахте странно!

— Но аз още нищо не знаех, по-точно почти нищо не знаех за вас.

Верховцев пристъпи от крак на крак и погали индикатора, който даже беше посинял от любопитство.

— От самото начало не повярвах във версията, че смелият и находчив Втори капитан е изчезнал. Знаех и неговата „Синя чайка“ и разбирах, че едва ли ще се намери в цялата Галактика сила, способна да погуби Втория капитан.

— Благодаря за комплимента — каза Втория капитан.

— Няма защо. Комплиментът има в основата си трезва научна оценка.

— Също като учителя ни по математика! — прошепна ми Алиса.

— Докато подготвях музея на Тримата капитани, аз изучавах биографиите им и в това ми помагаше Първия капитан, който никога

не отказваше да ми изпраща снимки и бележки и да уточнява подробности. Но когато споделих с него съмненията си относно съдбата на Втория капитан, той ми отговори много уклончиво. Толкова уклончиво, та предположих, че Първия капитан знае за „Синята чайка“ повече, отколкото иска или може да каже.

— Нищо особено не знаех — прекъсна го Първия капитан. — Просто имахме уговорка: ако не се появи говоранът, аз чакам четири години и нищо не предприемам. Но след писмото на доктор Верховцев малко се разтревожих, макар че не го показах.

— А аз не знаех за уговорката на капитаните — продължи Верховцев — и не знаех, че Втория капитан се е канил да посреща Третия капитан. Обезпокои ме друго: във всички документи се казваше, че капитаните напълно са избавили Галактиката от космическите пирати. Но по всичко личеше, че това не е така. При мен постъпваха сведения, че пиратите все още съществуват и понякога нападат кораби. И сред пиратите са виждали този същия дебелианко.

— Аз не съм участвувал в това — обидено каза Веселяка У. — Това беше работа на Плъх. Той имаше няколко обвивки. В това число сигурно и моята. Той е грабил кораби в моята обвивка.

— О, разрешете да не ви повярвам — възрази доктор Верховцев. — Да-да, да не ви повярвам. Но веднъж, когато отсъствувах от планетата Тримата капитани, някой е бил в музея. Музеят беше внимателно претърсен, но не бяха взели нищо важно, само снимките на „Синята чайка“. Аха, помислих си тогава, тази информация е необходима на някого. После изведнъж ми съобщават, че на пиратския кораб, който е ограбил пътнически лайнер от планетата Фикс, е имало човек, който така много приличал на мене, че ако по това време не ми гостуваше самият президент на тази планета, можеха да си помислят дявол знае какво. И тогава на планетата кацна „Пегас“. Тези хора ми казват, че събират животни, а в същото време започват да ме разпитват за тримата капитани. Това малко ме учуди. И може би нямаше да обърна внимание — малко ли хора се интересуват от биографията на капитаните, — но изведнъж те ми заявяват, че съм бил при разузнавачите от Арктур и съм искал от тях планете на „Синята чайка“.

— Но това наистина е така — казах аз. — Бил е фалшивият доктор.

— Сега вече този толкова неприятен факт не предизвиква съмнения — съгласи се Верховцев, — но в онзи момент бях напълно изумен. Когато „Пегас“ излетя, веднага отидох при разузнавачите и те потвърдиха: „Да, именно вие, доктор Верховцев, долетяхте при нас преди месец и се интересувахте от плановете на «Синята чайка.»“ Тогава разбрах, че Втория капитан е в опасност. И най-вероятно от страна на пиратите. Незабавно тръгнах към Венера.

— Долетя при мене разтревожен — усмихна се Първия капитан. — Отначало даже не можех нищо да разбера. Един Верховцев, втори Верховцев... Но като си изясних всичко, разбрах, че трябва да бързаме на помощ. Но накъде да летим? Започнахме да подозираме, че „Пегас“ е пиратски кораб и решихме да ви проследим. Бяхме на Палапутра. Там Крабакас от Баракас ни разказа, че сте купили говоран и че някой се е опитвал да убие всички говорани на планетата. Намерихме този ушан, който ви бе продал говорана и разбрахме, че това е същият говоран, който по-рано беше при Втория капитан. Нещо повече, на Палапутра за малко не ни вкараха в затвора, защото лъжливият доктор Верховцев бил там и продавал червеи. Едва успяхме да убедим ушаните-стражници, че червеите е продавал не истинският доктор Верховцев, а неговият двойник. Плъх го очаква заслужено наказание за опит да убие всички говорани и да унищожи въздуха на планетата. Ушаните още не са измислили наказание за това, но непременно ще измислят.

— Ох! — изтръгна се от дебеланкото.

— Нататък беше лесно — продължи Първия капитан. — Разпитахме всички маяци в Галактиката и ни съобщиха, че „Пегас“ се движи към системата Медуза. А на планетата на роботите разбрахме, че сте били там и даже сте ги излекували, като сте им сменили маслото. След това долетяхме тук. И едва не закъсняхме.

— А кога разбрахте, че не сме пирати? — попита Алиса.

— Още в Палапутра. А освен това в космоса срещнахме кораба на археолозите. С него летеше Гръмозека. Той толкова горещо защитаваше професора, че ние му повярвахме. Започнахме да се безпокоим, че ви грози опасност — едва ли бихте могли да се оправите с пиратите.

— Не можахме — въздъхна Полосков. — Следващия път ще бъдем по-умни.

— Следващ път няма да има — каза Първия капитан. Той се приближи до седящия на каменния под дебеланко и каза:

— Времето изтече, Веселяк У. Или ще ни отвориш капака, или вече изобщо няма да разговаряме с тебе. Броя до десет: едно, две, три...

— Всичко ще ви кажа! — разбърза се дебеланкото. — Всичко ще кажа. Още от първата минута исках да кажа, но ужасно се боях от Плъх. И сега ме е страх от него. Той ще ми отмъсти. Най-добре ще бъде, ако го убиете. Моля ви се, убийте го!

— Но нали ти е приятел — каза Верховцев. — Как можеш да желаш смъртта на приятеля си, с когото заедно сте вършили престъпления толкова години?

— Не ми е приятел! — извика дебеланкото. — Той е моят най-зъл враг! Аз съм честен пират, а не бандит и предател!

— Не губи време! — каза Втория капитан. — Отваряй капака!

Дебеланкото стана. Противно беше да го гледа човек. Краката му не го държаха, подгъваха се, а коремът му се тресеше. Той се домъкна до стената и като се приближи до нея, натисна невидим за непосветените бутон. Част от стената се отмести и зад нея се откри пулт за управление.

— Сега — мърмореше дебеланкото, — една минутка... всичко ще направя.

С треперещи дебели пръсти той натискаше копчетата и най-после капакът мръдна от мястото си и се отмести встрани.

Пътят нагоре беше отворен.

— По корабите! — каза Първия капитан. — Първо излита „Пегас“. Той отлита настрани и тогава започва издигането на „Синята чайка“. Моля екипажът на „Пегас“ да заеме местата си.

Започна да вали дъжд. Едрите капки влизаха в светлия кръг и звънко чукаха по каменния под.

Дебеланкото натисна още един бутон, от пода израсна тясна стълбичка, достигна до края на белия кръг и се закачи за него с метални нокти.

— Правилно — одобри Втория капитан. — Верховцев, моля те, изведете заедно с професора пленниците горе. Нека ни почакаат там.

Полосков и Зелени заеха местата си в „Пегас“, вдигнаха трапа и затвориха люка. Всички останали отстъпиха настрани и гледаха как

„Пегас“ бавно се издига във въздуха и като закри за няколко секунди светлината, изплува нагоре.

— Е, хайде — каза Първия капитан, — всички ли са тук, никого ли не сме забравили?

— Всички — казах аз.

Верховцев поведе по стълбата двамата пирати, а аз се приближих до дебеланкото.

— Няма ли други пирати? — попита капитанът дебеланкото. — На вашия кораб никого ли няма?

— Кълна се във всичко свято, че тук няма повече нито един човек! Можем спокойно да тръгваме — отговори Веселяка У. — Съвсем спокойно. А след това ще взривим това подземие заедно с проклетия кораб на Плъх. Няма да оставим и следа от пиратското гнездо. Вярно ли казвам?

— Вярно — позасмя се Втория капитан. — Я чакай да погледна за последен път моя затвор. Все пак четири години съм прекарал тук.

— Чакайте! — изведнъж извика Алиса. — Та той лъже!

— Кой лъже? — учуди се Първия капитан.

— Дебеланкото лъже. Като тичах след говорана, чух стон.

ГЛАВА 23

ПЛЕННИКЪТ В ПОДЗЕМИЕТО

— Не може да бъде... — ахна дебеланкото и млъкна.

— Къде са пленниците? — попита капитанът. Така попита, че нямаше никакво съмнение: сега дебеланкото ще разкаже всичко.

И дебеланкото веднага заситни към тунела. Той мърмореше:

— Съвсем забравих... това е работа на Плъх... Аз винаги съм казвал... и винаги съм бил против.

— Извинете, капитане — каза Алиса, като бързаше след нас. — Непременно бих си спомнила, но толкова много събития, че забравих. Но аз непременно бих си спомнила.

— Не се ядосвай, момиченце — каза Първия капитан и сложи широката си длан на главата ѝ. — Ти си много добро момиче и никой не те обвинява. А с този пират ще си поговорим специално.

— Ето, тук — каза дебеланкото. — Сега ще запаля лампата. Всичко ще бъде отлично... Как можах да забравя. Това е работа на Плъх.

Светна и след малката зала, в която беше пиратският кораб, ние видяхме дълъг тунел, преграден недалеч от входа с дебела решетка.

Дебеланкото дотича до решетката и с непослушни пръсти започна да вкарва ключа в ключалката. Първия капитан взе от него ключа и отмести решетката настрана. Тя влезе в нишата в стената.

— Аз сам... аз сам... — бърбореше дебеланкото, но никой не го слушаше.

Не беше чудно, че дебеланкото не искаше да видим този тунел. От двете му страни имаше стаи, пълни с наградени неща, скъпоценности и други трофеи.

— Не — казах аз, като надникнах в една от стаите. — Няма да взривяваме това място: тук има толкова ценности, че могат да се построят сто града.

— Почакайте — каза Първия капитан.

Спряхме и се ослушахме.

Далеч, някъде отдолу, се носеше тих, жален стон.

Побързахме нататък. Вратата на една от стаите беше заключена.

— Ключът — заповяда капитанът.

Дебеланкото вече беше приготвил ключа.

Стаята се оказа стълбищна площадка. Оттук надолу водеше стръмна стълба, изсечена в скалата. В края ѝ имаше още една решетка. Капитанът насочи нататък лъча на фенера и ние видяхме, че зад решетката, сред купчина дрипи на каменния под седеше приковано към стената странно същество, в което едва познах жителя на планетата Фикс, трикракия фиксианец с големи очи.

Фиксианецът умираше. Достатъчен ми беше един поглед, за да разбера това. Той беше в крайната фаза на изтощението. А освен това беше изтерзан от мъчения.

— Сега ще го убия! — каза Първия капитан, гледайки към дебеланкото.

— Всеволод — прошепна Втория капитан, — не го ли позна?

— Не може да бъде!

И Първия капитан изведнъж с такава сила дръпна вкованата в камъка дебела стоманена решетка, че тя се изкриви и излетя от пазовете. Той отметна настрани преплетените стоманени пръчки и се хвърли към умиращия фиксианец. Вдигна го на ръце и го понесе към изхода.

Кой е той? — тихо попита Алиса.

Поклатих глава. Не знаех.

До нас хлипаше дебеланкото. За секунда задържа сълзите си и ми отговори:

— Това е Третия капитан. Те мислеха, че отдавна е мъртъв.

И веднага, сякаш си спомни нещо много важно, дебеланкото заситни по коридора след капитана, като пищеше.

— Това е все негова работа! Все на Плъх!

Третия капитан беше в безсъзнание. Първия го сложи на пода и се обърна към мене.

— Кажете, професоре — попита той и гласът му трепереше, — кажете, може ли да се направи нещо?

— Не зная. Съмнявам се — казах аз. Наведох се над фиксианеца.
— Държали са го гладен и са го изтезавали.

— Те са го изтезавали четири години — каза Втория капитан. — А ние бяхме сигурни, че отдавна е мъртъв! Ако не беше Алиса, щяхме да го оставим тук. Той нищо не им е казал. Професоре, умолявам ви, направете всичко възможно да го спасите!

— Няма защо да ме молите за това — казах аз. — Преди всичко са необходими укрепващи инжекции. Алиса, мила, тичай на „Пегас“ и донеси оттам аптечката.

Алиса като стрела затича по коридора.

— Ще отида с нея — каза Първия капитан.

— Няма нужда! — обади се Алиса в движение. — Аз зная по-добре от вас къде да търся.

— Слушай, Трети — каза Втория капитан. — Слушай. Не се предавай. Още съвсем малко трябва да потърпиш. Нима ще се предадеш в последната минута? Ние дойдохме.

И изведнъж фиксианецът отвори очи. Беше му много трудно да направи това, защото тялото му вече умираше. Само мозъкът му се бореше със смъртта.

— Всичко е добре — каза той, — всичко е наред. Нищо не съм казал. Благодаря ви, приятели, че дойдохте! — Той затвори очи и сърцето му спря.

Веднага започнах да правя на фиксианеца изкуствено дишане. Но това не помогна. Положението беше безизходно — няхах нито хирургически инструменти, нито диагностична машина, нито лечебни автомати. И ми се наложи да постъпя така, както са правели лекарите преди сто години.

— Ще рискувам — казах аз на капитаните. — Страхувам се, че няма друг изход.

— Вярваме ви, професоре — отговориха ми капитаните.

Тогава аз разрязах гърдите с ножа на Третия капитан, взех в ръка спрялото сърце и започнах да го масажирям. Струваше ми се, че е изминал цял час, ръката ми изтръпна. Не забелязах кога е дотичала Алиса с аптечката и инструментите. Първия капитан сам вкара във вената на приятеля си съживяващата смес. И не зная какво помогна, дали моите усилия, или действията на Първия капитан, но сърцето на Третия трепна, още веднъж... и заби.

— Още съживителен разтвор! — наредих аз.

Алиса подаде ампулата на капитаните.

— Той е много здрав фиксианец — казах аз. — Всеки друг на негово място отдавна би умрял.

Извадих от аптекката машинката за зашиване и след минута това малко апаратче заши всички кръвоносни съдове и гърдите. Внимателно пренесохме фиксианеца на „Синята чайка“, където можех да му окажа истинска лекарска помощ. Там към мене се присъедини доктор Верховцев и след половин час вече можехме да кажем, че животът на Третия капитан е извън опасност.

Оставихме Втория капитан да дежури до леглото му, а ние слязохме долу, в пещерата. Трябваше да си починем. Първия капитан излезе с нас.

До входа беше клекнал дебеланкото под охраната на Зелени.

— Ще живее ли? — попита с плаха усмивка Веселяка У, сякаш ставаше въпрос за любимия му брат.

— Да — кратко отвърна Верховцев. — Макар че ти направи всичко, за да умре.

— Да, не, моля ви се! — засуети се дебеланкото. — Това е работа на Плъх. Нима досега не разбрахте, каква фатална роля изигра той в моя живот, как с лъжа и примамливи обещания ме вплете в отвратителни авантюри? Какво ми трябваше на мене? Да живея весело и да имам всичко, което пожелае душата ми. А на него? На него му трябваше власт. Както другите хора се хранят със супа и кюфтета, така той се хранеше с власт. Ако през деня не прояви властта си над някого, за него този ден е загубен. На него му беше нужна власт над планетите, над цялата Галактика. А на мене какво? На мен ми дай само да се повеселя. Аз в същността си съм безобиден човек, попаднал под лошо влияние.

Ние се отдръпнахме от дебеланкото, а той продължи да говори, като се обръщаше към Зелени, сякаш наистина искаше да ни убеди, че е весело, безобидно агънце.

— Ето — каза доктор Верховцев, като се усмихваше така, че изглеждаше сякаш цялото му лице се състои от хиляди добри бръчици, — най-последно и тримата капитани се срещнаха. Като в добрите стари времена. Известно време бяхте достойни на историята, извинете — исторически реликви, а сега...

— Да — съгласи се с него Първия капитан, — всичко е като в добрите стари времена.

А аз, като го гледах, си помислих, че той съвсем не е стар. И даже може би пак ще се върне в космоса. Още повече, че проектът „Венера“ завършва.

Първия капитан отгатна мислите ми:

— Отново ще се наложи да свиквам. Докато летях насам, разбирах, че ръцете ми са забравили много неща.

— Вие се каните пак да се върнете в космоса? — зарадва се доктор Верховцев.

— И още нещо — продължи капитанът, без да отговаря пряко на въпроса на доктора, — трябва непременно да се промени названието на планетата и музея. Неудобно е някак: ние сме живи, здрави, с нищо особено не сме се прославили, а нашите каменни копия стоят в музея, сякаш отдавна сме умрели.

ГЛАВА 24

КРАЙ НА ПЪТЕШЕСТВИЕТО

След два часа Третия капитан се почувствува малко по-добре и ние можехме да го вдигнем на повърхността. След това капитаните изкараха от подземие то и „Синята в чайка“. Поставихме каменната плоча, която закриваше входа на подземие то, на мястото ѝ.

Сега около поляната, сред изпочупените огледални цветя, стояха три космически кораба: „Пегас“, „Синята Чайка“ и служебният кораб на проекта „Венера“, който нямаше име — само дълъг номер.

— Татко — каза Алиса, — може ли да отида в гората?

— Защо?

— Ще потърся здрави огледала. Не трябва да се връщаме на Земята без нов букет.

— Само внимателно — предупредих аз. — Сега не си с жълтия комбинезон, а с небесносин и птицата Крок няма да те обърка с билетата си.

Докато корабите се подготвяха за дълъг полет, пуснах склиса да попасе на полянката. Той тежко подскачаше по тревата от радост, високо подхвърляше копита, размахваше крила, но категорично отказа да лети.

— Това е най-веселата крава, която съм виждал — призна доктор Верховцев. Но за стопанството такава крава е неудобна.

— Вече ни казаха, че е трудно да се пасат — съгласих се аз. — Затова пък склисите могат да преминават през дълбоки реки, ако пасището е на другия бряг.

Дебеланкото все още седеше на земята край „Пегас“ и ни уверяваше, че има болно старо сърце, за което е необходим чист въздух. Никой не искаше да спори с него, даже да разговаря, особено след това, което разказа Третия капитан, че именно Веселяка У го изтезавал, за да изтръгне от него тайната на галактия.

— Зелени — казах аз, — наглеждай, моля ти се, кравата, да не я отнесе птицата Крок, докато аз нахраня останалите животни.

В този момент видях, че на планетата каца още един космически кораб.

Това вече на нищо не прилича! Не е планета, а космодрум! Откъде се е взел тук?

Отначало реших, че е пристигнало подкрепление на пиратите и исках да вдигна тревога, но веднага съобразих, че корабът търпи бедствие.

Той не летеше направо, а се преобръщаше, някак странно се накланяше на една страна, а зад опашката му се точеше някаква сива маса, която го спираше и му пречеше нормално да се снижава.

На моя вик всички излязоха от корабите и започнаха да гледат как каца новият кораб.

— Зелени, включи радиостанцията — каза Полосков.

Зелени се хвърли към „Пегас“, настрои се на вълната на кораба и включи радиостанцията на пълна мощност, за да можем и ние отвън да чуваме всичко.

— На кораба! — викаше Зелени. — Какво се е случило с вас? Бедствие ли? Отговорете!

Приятен женски глас отвърна:

— Бедствията не се отнасят за мен. Най-важното е да не я изпусна, а останалото е дребна работа.

— Колко познат глас — казах аз. — Някъде съм го чувал?

— Когато се загубихме около Празната планета — подсказа ми Алиса.

— Чакайте — прекъсна ни Първия капитан. — Мога да се закълна, че това е жена ми Елла.

Капитанът пребледня и с все сили се хвърли към радиокабината при Зелени. И веднага чухме гласа му:

— Елла, ти ли си? Какво се е случило?

— Кой говори? — строго попита женският глас. — Ти ли си, Сева? Защо не си на Венера? Нали знаеш колко се тревожа, когато летиш из космоса.

Втория капитан се усмихна.

— Все още не може да свикне — каза ми той, — че мъжът ѝ е космически капитан, макар че самата тя е обиколила цялата Галактика.

— Не става въпрос за това — каза Първия капитан. — Да не си забравила, че корабът ти търпи бедствие? Трябва ли ти помощ? Какво

влачиш след себе си?

— Нима не виждаш? — учуди се Елла. — Това е жива мъглявина. Преследвам я вече три седмици, хванах я в мрежата, а сега иска да се измъкне и да отлети. Затова се налага да кацна на първата попаднала ми планета, за да я укротя. Сева, мили, нямаш ли под ръка някакъв кораб?

— Разбира се, че имам — отговори Първия капитан. — Не бързай да кацаш: страхувам се, че с такава опашка няма да успееш да го направиш.

— Много добре. Вдигни се за минута и заедно ще я свалим.

Първия капитан още не беше завършил разговора, когато Втория капитан беше вече на мостика на кораба и след още три минути капитаните го вдигнаха във въздуха, където Елла се бореше с непокорната мъглявина, за която в космоса се разказват толкова легенди, но която никой още не бе виждал.

Двата кораба най-после се справиха с мрежата и след половин час живата мъглявина, надеждно притисната между тях, лежеше на тревата недалеч от нас. Притичахме към нея. Трябва да си призная, че аз тичах пръв, защото разбрах какво велико откритие в биологията е направила Елла.

Мъглявината ни разочарова. Тя сигурно е много ефективна в междузвездното пространство, когато се разстила на милиони километри, но тук, на тревата изглеждаше едва ли не като пулсиращо сиво парче мъгла.

Люкът на кораба на Елла се отвори и тя излезе на трапа. Към нея вече тичаше нейният мъж, Първия капитан. Той протегна силните си ръце и Елла скочи отгоре. Капитанът я хвана във въздуха и внимателно я спусна на земята.

— Не се ли удари? — попита той.

— Не — отвърна Елла и се усмихна. — И изобщо всичко това не е важно.

Елла беше истинска красавица и много се хареса на всички. Даже индикаторът стана прозрачен от изпълнението го чувство.

— Нищо друго няма значение — повтори Елла, като оправяше светлите си коси. — Мъглявината е хваната и сега остава само да я докарам до Земята, за да се убедят скептиците, че съществува.

Аз си мълчах, защото под скептиците тя имаше предвид, разбира се, мен. И даже си спомних, че веднъж се срещнахме на една конференция и аз ѝ се подиграх, че се увлича от фантастика. Съществуват много реални, обикновени животни, за чието изучаване си струва да се посветят и време, и усилия. Малкото драконче, храстчетата, индикаторът. Но живата мъглявина ми се струваше измислица. Така казах тогава.

— Кого виждам! — възкликна Елла, като видя Втория капитан. — Вече няколко години не съм ви виждала. Как се чувствувате? Още ли летите?

— Не — отвърна Втория капитан, — общо взето стоях на едно място.

— Правилно — подкрепи го Елла. — И на едно място човек може да си намери маса работа. А чие е това очарователно дете?

— Казвам се Алиса — отговори очарователното дете.

— Алиса. Необикновено име.

— Най-обикновено. Алиса Селезньова.

— Почакай. А баща ти не работи ли в Московската зоологическа градина?

— Да — отвърна Алиса, която не знаеше за нашите научни разногласия.

— Та така, Алиса, като видиш баща си, предай му, моля ти се, че живата мъглявина не е биологично бълнуване и не е фантастика, и не е приказна измислица, както обича да повтаря той, а най-истинска реалност.

— Впрочем — каза Алиса, — моят баща е тук. Ето го.

Не ми оставаше нищо друго, освен да изляза напред и да поздравя.

— Извинете — казах. — Признавам грешките си.

— Отлично — отговори Елла. — Няма ли да ми помогнете после да изследваме мъглявината.

— С удоволствие.

Тогав Елла се обърна към мъжа си:

— Кажи ми как се озова тук?

— Втория изпадна в беда — кратко отвърна Сева, — та трябваше да го спасяваме. И го направихме. С помощта на нашите нови приятели.

— В каква беда изпаднахте, капитане?

— В плен на пиратите.

— На пирати? Но нали ги победихте много отдавна?

— Победихме ги, но не докрай. Нали знаете какво се случва като оставиш един плевел в лехата?

— Все пак не разбирам — разпери ръце Елла. — Кой в наше време стои по четири години в плен?

Елла беше долетяла при нас сякаш от друг свят. От този свят, в който бяхме свикнали да живеем, но от който се бяхме откъснали през последните дни. Наистина на нея щеше да ѝ бъде трудно да повярва, ако бяхме започнали да ѝ разказваме за инквизициите, подземията и предателството. И затова никой не ѝ възрази.

— А какво направихте с пиратите? — попита Елла.

— Един от тях е в клетка. Двама — в затвора. А най-дебелият и най-хитрият току-що беше тук — отговори Втория капитан. — Същност къде е той?

Дебеланкото беше изчезнал. До преди малко седеше на тревата, боязливо се усмихваше, но сега бе изчезнал.

Обиколихме всички гъсталаци наоколо, огледахме всеки храст — не можеше да отиде далеч. Пък и говоранът би вдигнал тревога.

— Ето, виждате ли — с укор каза Елла, — не можахте да опазите един пират! Нима това е истинско плевене?

И в този момент забелязах, че мъглявината трепти по-силно от преди. Вгледах се. Няколко брънки от мрежата бяха нарязани.

— Зная къде е! — извика Алиса, която бе притичала след мен до мрежата. — Пъхнал се е в мъглявината.

— Тук ли си, Веселяк У? — попита Верховцев, като се наведе.

Мъглявината се раздвижи като копа сено, в която се е завряло скитащо куче.

— Сега ще пуснем мъглявината и ще видим — решително каза Сева.

— В никакъв случай! — възмути се Елла. — Втора такава не може да се намери!

Нервите на дебеланкото не издържаха. От мъглявината се показа главата му. Очите му бяха изцъклени и той дишаше учестено — изглежда вътре не бе добре с въздуха.

И изведнъж дебеланкото като тапа излетя от мъглявината и се хвърли да тича из поляната.

— Къде? — извика след него Втория капитан. — Все едно, ще те хванем. Не бързай, нали имаш болно сърце!

Но дебеланкото не чуваше. Той се носеше между храстите, прескачаше ямите, спъваше се, размахваше ръце.

Птицата Крок, която лениво кръжеше във висината, го видя отгоре и пикира над него като ястреб към зайче.

Още секунда и дебеланкото вече висеше във въздуха, сякаш продължаваше да тича, а птицата се вдигаше толкова бързо, че докато Втория капитан извади пистолета си, тя се беше изкачила на половин километър.

— Не стреляй — спря го Първия капитан. — От такава височина ще се пребие.

И сякаш го урочаса.

Дебеланкото някак се извъртя в ноктите на птицата, замята се и тя го изпусна.

Дебеланкото летеше към земята като парцалена кукла. И се скри зад хълма.

Мълчахме.

След това Зелени се обади:

— Той сам се наказва. По-добре не можеше да се измисли.

Всички се съгласиха с него.

А в това време мъглявината лека-полека изпълзяваше от мрежата. Тя изтичаше като желе, пълзеше на всички страни и когато погледнахме надолу, видяхме, че стоим до колене в това сиво желе.

— Дръжте я! — извика Елла. — Ще избяга!

И мъглявината избяга. Тя ни обви с непроницаема мъгла и когато мъглата се разсея, над нашите глави се рееше голям сив облак.

— Така или иначе вече трябва да стартираме — каза Втория капитан, — моля ви да побързате.

Веднага вкарахме склиса в кораба, пуснахме двигателите и излетяхме. След нас излетяха и останалите три кораба. Построихме се във верига и погнахме живата мъглявина.

Настигнахме я едва при планетата Шелезина. През това време тя се беше разпростряла на няколко хиляди километра и ние три дена я събирахме, за да може да се побере в мрежите ни.

Най-сетне увихме мъглявината в тройна мрежа и здраво я привързахме между два кораба. В такъв вид я докарахме до Слънчевата система, където всеки може да ѝ се полюбува в кратера на Архимед на Луната. Макар че няма на какво да се любува — няма по-скучен експонат от живата мъглявина.

Елла настояваше да я настаним в някоя зоологическа градина на Земята, но земният климат се оказа вреден за нея, пък и кой ли щеше да дойде в зоологическата градина да гледа сива мъгла? Къде по-интересно е да погледаш индикатора, да получиш като подарък шал, изплетен от паяка-тъкач-троглодит, да полееш храстче с лимонада или да отличиш склиса от кравите, сред които пасе.

На централната лунна база в хотел „Луноход“ за последен път се събрахме всички заедно.

— Дойде време да се разделяме — каза Втория капитан.

Капитаните седяха на големия диван и съвсем не приличаха на паметниците си. Първия капитан беше замислен и с труд скриваше тъгата си. Оказа се, че преминаването на Венера на нова орбита е започнало докато той е бил в системата Медуза, и е закъснял за тържествения момент.

Третия капитан не беше добре, имаше треска, от която се бе разболял в подземиято на пиратите, но когато Верховцев му донесе лекарства, отказа да ги вземе.

— Тази треска засега не може да се лекува със земни лекарства. Сам ще се справя с нея. Не обръщайте внимание. Щом изляза в космоса, всичко ще мине. Най-добрата болница за мене е мостикът на космическия кораб.

Само Втория капитан беше оживен и весел. Той току-що бе предал на долетелите от Земята физици формулата на галактия. Физиците бяха заели вече половината от хотела и с всеки нов кораб долитаха техни колеги от различни университети и институти. Получи се съобщение, че към Луната бързат учени от Фикс и линеанци, а в космическата корабостроителница на Плутон вече е започнало строителството на кораби, пригодени за новото гориво.

— Вие все се усмихвате — каза на Втория капитан Елла, която не обичаше да седи на едно място и нервно ходеше из стаята. — Доволен ли сте, че вдигнахте такава суматоха сред физиците?

— Страшно съм доволен — призна Втория капитан. — Честно да си кажа, страхувах се, че формулата на галактия може да се окаже не чак толкова необходима. През всички тези години си мислех: може би галактият е вече изобретен на Земята?

— Но все едно, нямаше да дадете формулата на пиратите, нали? — попитах аз.

— Не, нямаше да я дам. Добре, кой какви планове има? Надявам се, че ще се срещнем още не един път. В края на краищата космосът не е чак толкова голям. Жалко само, че професор Селезньов не можа да събере достатъчно животни. Затова пък ни помогна да се спасим и ние му обещаваме, че където и да бъдем, отвсякъде ще му носим птици и животни за зоологическата градина.

— Благодаря ви, приятели — казах аз. — Трябва да ви призна, че не се ядосвам. През следващото лято отново ще полетим в експедиция на „Пегас“. Ако, разбира се, Полосков и Зелени не откажат да летят с мене.

— Няма да откажем — каза Полосков.

— Аз бих полетял — каза Зелени, — ако обстоятелствата се стекат благоприятно.

Не, все пак Зелени е непоправим! Бях сигурен, че ще полети, но непременно трябва да изкаже някакви съмнения.

— И аз ще дойда — каза Алиса.

— Ще видим — отговорих аз. — Имаш още цяла година да ходиш на училище.

— А сега накъде? — попита Полосков капитаните.

— Аз бързам за Плутон, където ще строят кораби с двигатели на галактий — отговори Втория капитан. — И се надявам, че ще ми доверят един от първите.

— Аз отначало ще отлетя в къщи, на планетата Фикс — каза Третия капитан. — Много отдавна не съм бил у дома. А след това също ще започна да строя кораб за новото гориво.

— А пък аз сега тръгвам към Венера — каза Първия капитан. — Венера вече се движи по новата си орбита. Още няколко месеца и работата ми ще бъде завършена. Тогава ще се присъединя към моите приятели.

— И всички ще полетите в далечния космос? — попита Алиса.

— Да — каза Първия капитан.

— Да — каза Втория капитан.

— Разбира се — каза Третия капитан.

— А аз ще полетя към живата планета — каза Елла. — Това е по-интересно даже от жива мъглявина. Но се страхувам, че ще се наложи да помоля професор Селезньов да направи това.

— Защо? — попитах аз. — Нали сега вие сте специалист по свръхголемите животни.

— Аз ще тръгна с капитаните.

— Но ние се отправяме към друга галактика! Това е дълъг и труден полет.

— Не спорете с мен — решително каза Елла. — Всичко съм обмислила. Ние не трябва да се разделяме за толкова дълго време.

— А какво ще стане с децата? — попита Първия капитан.

— Децата ще останат с баба си. Тя не танцува всеки ден в Болшой театър. Ще ги взима в събота и неделя от детската градина.

Тогава Първия капитан смутено погледна приятелите си.

Втория капитан в знак на съгласие склони глава.

А Третия капитан в знак на съгласие вдигна една от шестте си ръце.

— Не забравяйте — каза ми Елла, която, според мен, не се съмняваше, че ще склони тримата капитани, — че сте ми обещали да намерите жива планета. А аз ще ви донеса най-интересното животно, което срещнем в съседната галактика.

„Пегас“ пръв стартира от Луната. Ние бързахме, защото трябваше колкото е възможно по-скоро да откараме животните в зоологическата градина и да им създадем нормални условия за живот. Капитаните и Елла ни изпратиха до кораба и ни пожелаха добър път. „Пегас“ се вдигна над Луната и пое курс към Земята.

Слязох в трюма да видя как се чувствуват нашите животни. Повечето от клетките бяха празни. Животните не бяха много. Празна беше и клетката, в която по-рано бе затворен пиратът Плъх. Свалихме него и двамата му помощници на планетата, където бяха направили толкова бели. Там знаеха как да накажат пирата.

Дадох на склиса последния наръч сено. Той се притисна до решетката, за да го почеша.

В трюма влезе Алиса. След нея в редичка ситняха хрустчетата.

— Е — попитах аз, — ще има ли какво да разказваш в училище?

— Нима може да се разкаже всичко това? — сви рамене Алиса.
— Все едно, няма да ми повярват.

Тя взе четката и започна да ми помага да мием клетките.

— Да — съгласих се аз, — някои неща няма да повярват.

— Недоволен ли си от пътешествието? — попита Алиса. —
Малко ли са животните?

— Не, честна дума, доволен съм. Имаме си нови приятели. И то
какви!

— Браво! — похвали ме Алиса. — Знаеш ли, капитаните
обещаха да ме вземат с тях в другата галактика. Не, не се страхувай, не
в първото пътешествие, а после, като порасна.

— Е, какво пък — казах аз, — на добър път.

— Не се разстройвай, татко, може би ще вземат и тебе. Биолози
са необходими във всяка експедиция.

— Благодаря ти, Алиса, ти си истински приятел.

Ние с нея изчистихме клетките и напоихме животните, защото
преди кацането на Земята всичко трябва да бъде в пълен ред.

РОЖДЕНИЯТ ДЕН НА АЛИСА

1.

Алиса е родена на 17 ноември. Това е добър ден за такова събитие. Можеше да бъде и значително по-лошо. Аз например познавам един човек, който е роден на 1 януари, така че никой не празнува специално рождения му ден, защото Нова година е общ празник. Лошо е за тези, които са родени през лятото. Всички приятели са във ваканция и са заминали. В това отношение Алиса не можеше да се оплаче.

Около седмица преди рождения ѝ ден, като се върнах от зоологическата градина, аз се замислих: какво да ѝ подаря? Това винаги е проблем. При мен например са се събрали осем еднакви вратовръзки, шест балерини, направени от корени и шишарки, три надуваеми подводни лодки, четиринадесет атомни запалки, куп изрисувани дървени лъжици и много други ненужни вещи, които получаваш на рождения си ден и внимателно прибираш: синята чашка — при петте вече подарени днес сини чашки, пепелника във вид на кораба на звездните скитници — при трите също такива пепелника.

Седях и си припомнях какво ми искаше Алиса през септември. Искаше ми нещо. Нещо ѝ трябваше. Дори тогава си помислих: „Много добре, ще ѝ го подаря за рождения ден“. И забравих.

В това време позвъни видеофонът.

На екрана се появи страшната муцуна на моя стар приятел, космическия археолог Гръмозека от планетата Чумароз. Гръмозека е два пъти по-голям от обикновен човек, има десет пипала, осем очи, коруба на гърдите си и три добри, глупави сърца.

— Професоре — каза той, — недей плака от радост, че ме виждаш. След десет минути ще бъда у вас и ще те притисна до гърдите си.

— Гръмозека! — успях само да кажа аз, екранът се изключи и моят приятел Гръмозека изчезна. — Алиса! — извиках. — Гръмозека е пристигнал!

Алиса учеше в съседната стая. Тя с удоволствие се откъсна от работата си и дотича при мене в кабинета. След нея се домъкна и ходещото хрустче. Бяхме го донесли от последното си пътешествие. Хрустчето беше разглезено и искаше да го поливаме само с компот. И затова из къщи ставаха сладки локви и нашият робот-домашен помощник по цели дни мърмореше, докато триеше пода след капризното растение.

— Помня го — каза Алиса. — Миналата година срещнахме Гръмозека на Луната. Той какво разкопава?

— Някаква мъртва планета — казах аз. — Намерили са там развалини от градове. Четох за това във вестника.

Гръмозека води бурен скитнически живот. Общо взето жителите на планетата Чумароз обичат да си седят в къщи. Но няма правила без изключения.

През своя живот Гръмозека е обиколил повече планети, отколкото хиляда негови съотечественици взети заедно.

— Алиса — казах аз, — какво да ти подаря за рождения ден?

Алиса погали хрустчето по листенцата и отговори замислено:

— Татко, това е сериозен въпрос. Трябва да си помисля. Ти само не предприемай нищо без моя съвет. Иначе ще ми донесеш ненужен подарък.

В този момент входната врата се отвори и подът затрепера под тежестта на госта. Гръмозека се вмъкна в кабинета, разтвори огромната си уста, осеяна със зъби като на акула, и закрепя от прага:

— Ето ме и мене, мои безценни приятели! Направо от космодрума — при вас. Изморен съм и възнамерявам да поспя. Постели ми, професоре, на пода твоя любим килим и ме събуди след двадесет часа.

Тогава той видя Алиса и зарева още по-високо:

— Момиченце! Щерко на моя приятел! Колко си пораснала! На колко години си?

— След една седмица ставам на десет — каза Алиса. — Ще започна второто десетилетие.

— Точно сега решавахме какво да ѝ подаря за рождения ден — казах аз.

— И измислихте ли?

— Още не.

— Срамота! — каза Гръмозека, като седна на пода и разхвърля наоколо пипалата си, за да си починат. — Ако аз имах такава мила дъщеричка, щях да ѝ празнувам рождени дни всяка седмица и бих ѝ подарявал по една планета.

— Разбира се — каза аз, — особено ако се има предвид, че на Чумароз годината е по-дълга от осемнадесет земни години, а седмицата е колкото четири земни месеца.

— Професоре, винаги ще развалиш настроението на човека! — обиди се Гръмозека. — Имаш ли валериан? Само че неразреден. Измъчва ме жажда.

Не се намери валериан, изпратихме робота-домашен помощник в аптеката.

— Е. разказвай — каза аз, — какво правиш, къде копаеш, какво си намерил.

— Не мога да ти кажа — отговори Гръмозека. — Кълна се в Галактиката, това е страшна тайна. А може би сензация.

— Щом не искаш да кажеш — недей — свих рамене аз. — Досега не знаех, че археолозите имат тайни.

— Ох — изстена Гръмозека и от ноздрите му излезе жълт дим, — аз обидих най-добрия си приятел! Ти си ми сърдит! Край! Аз си отивам и може би даже ще сложа край на живота си. Заподозрян съм в прикритост!

Осем тежки, димящи сълзи се изтърколиха от осемте очи на моя чувствителен приятел.

— Не се разстройвайте — каза тогава Алиса. — Татко не искаше да ви обиди. Аз го познавам.

— Аз сам се обидих — каза Гръмозека. — Къде е валерианът? Защо тези работи никога не могат да свършат работа? Сигурно си стои и си приказва с другите работи-домашни помощници. За времето или за футбол. И съвсем е забравил, че умирам от жажда.

— Да ви донеса ли чай? — попита Алиса.

— Не — изплашено размаха пипала Гръмозека, — това за мене е истинска отрова!

За щастие, в този момент се върна роботът с голяма бутилка валериан. Гръмозека си наля валериан в чаша и на един дъх го изпи, а от ушите му започна да излиза бяла пара.

— Сега вече е по-добре. Сега вече ще мога да ти издам, професоре, много важна тайна. Пък да става каквото ще!

— В такъв случай не трябва — казах аз. — Не искам да ти се случи нещо.

— Но никой, освен мен, не знае, че това е тайна — възрази Гръмозека.

— Вие сте много странен археолог — каза Алиса. — Значи няма никаква тайна?

— Има тайна — отговори Гръмозека. — Съвсем истинска тайна, но не в този смисъл, в който вие я разбирате.

— Гръмозека — казах аз, — ние нищо не разбираме.

— Нищо не разбираме — потвърди Алиса.

За да не губи напразно време, Гръмозека допи валериана направо от бутилката, така въздъхна, че затрепераха стъклата, и ни разказа следното.

Археологическата експедиция, в която работи Гръмозека, отлетяла за мъртвата планета Колеида. Преди на Колеида живеели хора, но неизвестно защо преди сто години всички умрели. И даже всички животни на планетата измрели. И насекомите, и птиците, и рибите. Нито една жива душа. Само развалини, вие вятър, вали дъжд. Даже тук-там по улиците още има коли и паметници на велики хора.

— Война ли е имало там? — попита Алиса. — И са се избили един друг?

— Откъде такива мисли у тебе? — учуди се Гръмозека.

— По история изучаваме средните векове — отговори Алиса.

— Не, там не е имало война — каза Гръмозека. — Ако е имало такава страшна война, то и след сто години щяха да останат следи.

— Но може би са използвали някакви отровни газове? — попитах аз. — Или атомна бомба? А след това е започнала верижната реакция.

— Ти си умен човек — каза Гръмозека, — но говориш глупости. Нима ние, опитни археолози, майстори в работата си, начело с мене, който гледа под земята и вижда как се промъква дъждовният червей, нима ние не бихме се сетили?

Гръмозека поклати глава и така страшно блесна с очи, че аз внимателно погледнах към Алиса — дали не се е изплашила от моя добър-добър приятел?

Но Алиса не се беше изплашила от Гръмозека. Тя мислеше.

— Ние имаме едно подозрение — каза Гръмозека. — Само че то е тайна.

— Нападнали са ги — каза Алиса.

— Кой?

— Как кой? Космическите пирати. Аз съм ги виждала.

— Глу-пос-ти — отговори Гръмозека и се разсмя, като тресеше всичките си пипала и счупи вазата с цветя, която беше на перваза.

Направих се, че нищо не съм забелязал и Алиса се престори, че не е видяла. Знаехме, че Гръмозека много ще се разстрои, ако разбере какво е станало.

— Космическите пирати не могат да унищожат цяла планета. И освен това вече не съществуват космически пирати.

— Тогава какво е погубило Колеида?

— Точно за това съм пристигнал — каза Гръмозека.

Ние с Алиса мълчахме и не задавахме повече въпроси. Гръмозека също замълча. Той чакаше ние да го разпитваме. И много му се искаше дълго да не се предава, а накрая да се предаде.

Така мълчахме около две минути. Най-после Гръмозека съвсем ни се разсърди.

— Виждам — каза той, — че не ви е интересно.

— Не, защо — възразих аз, — много ни е интересно. Само че ти не искаш да говориш и затова ние мълчим.

— Защо да не искам да говоря? — извика Гръмозека. — Кой е казал такова нещо?

— Ти каза.

— Аз? Не може да бъде!

Тогава реших да подразня приятеля си, който буквално се раздираше от желание да ни разкаже всичко.

— Ти, Гръмозека, се канеше да поспиш двацетина часа. Лягай на килима в столовата. Само сложи масата в ъгъла. Алиса, върви да учиш.

— А, така ли... — каза Гръмозека. — Значи такива са приятелите ми? Бързаш при тях през цялата Галактика, за да им разкажеш интересна новина, а те веднага те пращат да спиш. Скучно им е с мене! Не им е интересно с мене! Моля! Само ми покажи къде е банята, искам да си измия пипалата.

Алиса ме гледаше умолително. Толкова ѝ се искаше да разпита Гръмозека!

Но той вече тръгна към банята, като закачаше с пипалата си мебелите и стените.

— Татко, защо постъпи така него? — прошепна Алиса, когато Гръмозека излезе. — Той искаше да ни разкаже.

— Тогава да не се преструва — казах аз. — Ако бяхме почнали да го молим, още два часа щеше да ни мъчи. А сега сам ще ни разкаже. Може да се хванем на бас.

— Хайде — съгласи се Алиса. — На какво? Аз казвам, че Гръмозека е много обиден и нищо няма да ни разкаже.

— А аз казвам, че той е много обиден, но точно затова ще ни разкаже всичко.

— На един сладолед.

— На сладолед.

Така ние се хванахме на бас. И още не бяхме успели да си разделим ръцете, когато стените в коридора затрепераха. Гръмозека се връщаше.

Той беше мокър, вода се стичаше по корубата му и пипалата му оставяха по пода неравни мокри ивици. Отзад вървеше роботът-домашен помощник с парцал и триеше пода след госта.

— Слушай, професоре — попита Гръмозека, — къде ти е детският сапун?

— Сапунът? — учудих се аз. — Сапунът е на полицата. Нима го няма там?

— Там е — засмя се Гръмозека. — Дойдох специално да се пошегувам с тебе. Ти вече си мислеше, че бързам да ти откроя тайната. И сигурно си казал на дъщеря си: ето, идва глупакът Гръмозека, който толкова иска да сподели тайната си с нас, че даже е забравил да си изтрие пипалата. Така ли е?

Свих рамене.

Но Алиса веднага ме издаде.

— Ние даже се хванахме на бас — каза тя. — Аз казах, че вие няма да дойдете.

— Така — Гръмозека отново седна на пода и разположи наоколо мокрите си пипала като листа, — сега съм доволен: вие искате да ми се

подиграете, а аз се подиграх с вас. Квит сме. И затова слушайте, приятели мои. Помните ли епидемията от космическа чума?

2.

Разбира се, че помнехме тази епидемия. По-точно аз я помнех, а Алиса беше чела за нея. Преди петнадесет години на Земята се завърна експедиция от осемнадесетия сектор на Галактиката. Както се полагаше в тези времена, далечната експедиция кацна не на самата Земя, а на базата на Плутон, за да премине през карантина. Това спаси планетата ни.

Двама членове на екипажа бяха болни от неизвестна болест. Изпратиха ги в изолатор. Но независимо от всички лекарства, те се чувствуваха все по-зле и по-зле. На следващия ден се разболяха и другите членове на екипажа, а след още два дни — всички, които бяха на базата.

На Земята беше обявена тревога и специален медицински кораб се понесе към Плутон. Няколко дена продължи борбата за живота на космонавтите и сътрудниците на базата. И завърши с поражение на лекарите. Те не само не успяха да излекуват болните, но и те самите, независимо от всички мерки, също се разболяха.

Тогава нарекоха тази болест космическа чума.

Беше обявена карантина и патрулните кораби курсираха около Плутон, за да не би някой да се приближи до него. През това време най-добрите лекари на Земята и на другите планети се стараеха да разгадаят тайната на болестта. Изглеждаше, че срещу нея няма средство и с нищо не може да бъде спряна. Не помагаша нито лекарствата, нито дебелите стени на изолаторите.

И едва след три месеца, с цената на огромни жертви и усилия от страна на няколко хиляди учени, намериха причината за болестта и разбраха как да я победят.

Оказа се, че е било така трудно да се справят с чумата, защото са я пренасяли вируси, които притежават две странни свойства: първо, можели да се маскират като своите безвредни събрата и било съвсем невъзможно да бъдат открити в кръвта, а второ, всички заедно представлявали разумно същество. Всеки вирус поотделно не можел

да мисли и да взема решения, но когато се събирали заедно няколко милиарда, се образувал странен, зъл разум. И щом лекарите се доближавали до разгадката на чумата, разумът веднага заповядвал на всички вируси да изменят формата си, измислял противоотрови срещу лекарствата, намирал нови пътища да убива хората.

Когато учените се сетиха каква е работата, те се опитаха да установят връзка с вирусния разум. Но той не пожела да разговаря с хората. Или не може — всичките му мисли, цялата му изобретателност бяха насочени само към разрушение, той не можеше да създава нищо.

По-късно, когато космическата чума вече беше победена, в архивите на други планети бяха открити документи, в които се споменаваха за тези вируси.

Оказа се, че Слънчевата система не е първото място, където се е появила тази чума. Вирусите бяха виновни за гибелта на планети и на цели планетни системи. И ако не се откриел начин да бъде победена чумата, вирусите не се успокоявали, докато не унищожели всичко живо на планетата. След като изтребели хората и животните, вирусите или излитали като рой пчели в космическото пространство, където причаквали някой космически кораб или планета, за да ги нападнат, или оставали на планетата и изпадали в летаргичен сън.

Космическите археолози от експедицията на Гръмозека бяха решили, че сигурно планетата Колеида е загинала от космическа чума. Обитателите ѝ не са открили начин да се справят с епидемията.

И за да се убеди напълно в това, Гръмозека пристигнал при нас на Земята. На Земята има Институт на времето. Неговите сътрудници могат да пътешествуват в миналото. И Гръмозека решил да помоли Института да изпратят в експедицията машина на времето, някой да отлети в миналото на Колеида и да види дали всичките ѝ жители не са загинали от космическа чума.

3.

На следващия ден Гръмозека от сутринта отиде в Института на времето. Губи се там до обяд и Алиса, която вече знаеше всичко за работата му, като си дойде от училище, остана в къщи да чака завръщането на археолога. Беше ѝ много интересно да разбере как ще свърши всичко това.

Видяхме Гръмозека от прозореца. Затрепераха стъклата и нашата къща леко се затресе. Гръмозека вървеше по средата на улицата, ръмжеше някаква песен и носеше толкова голям букет цветя, че закачаше с него сградите от двете страни на улицата. Минувачите при вида на нашето скъпо чудовище се притискаха към стените и малко се плашеха, защото никога по-рано не бяха виждали букет цветя с диаметър пет метра, изпод който се подават дебели пипала с нокти на края. Гръмозека даваше по едно цвете на всеки минувач.

— Ей! — извика приятелят ми, като спря под прозорците ни.

— Здравей, Гръмозека! — извика Алиса, отваряйки прозореца.
— Добри новини ли носиш?

— Всичко ще ви разкажа, мили мои! — отговори Гръмозека и даде цвете на едно старче, което от учудване седна направо на тротоара. — Но засега приемоте това скромно букетче. Ще ви го предам на части, защото няма да мога да вляза с него във входа.

И Гръмозека протегна пипала с първата партида цветя.

След пет минути цялата стая беше натъпкана с цветя и аз даже загубих от погледа си Алиса. Най-последния наръч беше вече в стаята. Попитах:

— Алиса, къде си?

Алиса се обади от кухнята:

— Събирам всички тенджери, чаши, купи, чинии и вази, за да наля в тях вода и да сложа цветята.

— Не забравяй ваната — казах аз. — Напълни я с вода. В нея ще се събере голям букет.

След това, гребейки в цветното море, аз заплувах към вратата, за да я отворя и да пусна Гръмозека в къщи.

Като видя какво става в апартамента, Гръмозека беше много доволен.

— Аз мисля — каза той, докато ни помагаше да разпределяме цветята по тенджерите, вазите, купите, паниците, чиниите и чашките, да ги топим във ваната и кухненския умивалник, — аз мисля, че никой преди не ви е носил такъв великолепен букет.

— Никой — съгласих се аз.

— Значи аз съм най-добрият ви приятел — каза Гръмозека. — А в къщата пак няма нито капка валериан.

Като каза това, Гръмозека легна на пода върху килима от цветни листенца и ни разказа какво е успял да свърши през деня.

— Най-напред отидох в Института на времето. Там много ми се зарадваха. Първо, защото при тях е отишъл самият Гръмозека, знаменитият археолог...

Тук Алиса прекъсна нашия гост и попита:

— Гръмозека, а те откъде знаят за тебе?

— Всички знаят за мене — отвърна Гръмозека. — Не прекъсвай по-възрастните. Когато ме видяха на вратата, всички припаднаха от радост.

— То е било от страх — поправи го Алиса. — Някои, които не са те виждали, могат да се изплашат.

— Глупости! — каза Гръмозека. — На нашата планета ме смятат за красавец.

Той се засмя и цветните листенца литнаха във въздуха.

— Не мисли, че съм толкова наивен, Алиса — каза той, като се насмя. — Аз зная кога се страхуват от мен и кога се радват, че ме виждат. Затова винаги чукам на вратата и питам: „Има ли малки деца и жени със слаби нерви?“. Ако ми отговорят, че няма, тогава влизам и казвам, че аз съм известният археолог Гръмозека от Чумароз. Сега доволна ли си?

— Доволна съм — каза Алиса. Тя седеше, кръстосала крака, върху свитото на кълбо пипало на Гръмозека. — Продължавай. Значи, първо, те се зарадваха, че при тях е отишъл самият Гръмозека. А второ, защо?

— Второ — продължи Гръмозека, — защото те едва вчера били приключили изпитанията на нова машина на времето. Ако по-рано всички машини на времето можеха да работят само в зданието на института, то новата машина може да бъде пренесена на друго място. Тя се захранва от атомни батерии. Точно се канели да откарат машината на Чудното езеро.

— Къде? — учудих се аз.

— Гръмозека искаше да каже на Чудското езеро, нали? — каза Алиса. — Гръмозека има право да не знае някои събития от нашата история.

— Аз точно така казах — Чудското езеро — заяви Гръмозека. — А който не е чул, значи има болни уши... Те искали да видят как Александър Македонски е победил лисиците-рицари.

— Точно така — каза Алиса. — Те са искали да видят как Александър Невски е победил там кучетата-рицари.

— Ох — въздъхна Гръмозека, — все ме прекъсват! Но като разбрах, че така или иначе готвят машината на времето за пътуване, аз им казах: „Какво представлява едно езеро, когато на ваше разположение ще бъде цяла планета? А на езерото винаги можете да отидете, защото всеки ученик знае, че Александър Невски е победил всички рицари. А какво се е случило на планетата Колеида не зная даже аз, великият археолог Гръмозека. Макар че най-вероятно тя е загинала от космическа чума“.

— И те съгласиха ли се? — попита Алиса.

— Не веднага — призна Гръмозека. — Отначало казваха, че машината не е проверена и в такива трудни условия като в космоса може да откаже и да се случи авария. След това, като казах, че на Колеида условията съвсем не са по-тежки отколкото на Чудното езеро, те казаха, че атомните батерии и другата апаратура са толкова тежки, че са необходими десет кораба, за да ги превозят на Колеида. Но тогава разбрах, че всеки момент ще се съгласят. За тях също е съблазнително да изпитат своята машина на времето на чужда планета. И им заявих, че можем да пуснем в действие главната електроцентрала на Колеида и че освен това експедицията има много мощен атомен реактор и даже гравитационни двигатели. И ако е необходимо да изпратят заедно с машината цяла група изпитатели, ние ще ги приемем, ще ги нахраним

и даже през ден ще ги водим на екскурзии. И те се съгласиха. Какво, бива ли си ме?

— Бива си те, Гръмозека — казах аз.

— А сега ще спя, защото утре започваме да товарим. Даже без атомните батерии за превозването на машината ще ни трябват три кораба. А тези кораби трябва да се намерят.

Гръмозека веднага облегна дебелата си, мека, прилична на малък балон глава на стената и заспа.

4.

Целият следващ ден Гръмозека се носи из Москва, летя до Прага, звъни на Луната, търси кораби, договаря се за товаренето и едва вечерта дойде в къщи. Този път без цветя, но не сам.

С него дойдоха двама временари. Така при нас наричат работниците от Института на времето. Единият временар беше млад, дългокрак, много слаб и може би затова не много весел. Той имаше тъмни къдрави коси като на папуас и Гръмозека, като се чудеше как може на света да съществуват такива тънки създания, все се стараше да го подкрепи с нокът. Вторият временар беше невисок, набит възрастен човек с малки остри сиви очички. Той леко заекваше и беше облечен по най-последната мода.

— Петров — представи се той. — М-михаил Петров. Аз ръководя проекта. А Ричард ще се занимава непосредствено с нашата машина.

— Разбира се, разбира се — казах аз. — Името на този знаменит физик, който откри временните изменения на свръхтечливата плазма, а след това възглави Института на времето, ми беше много добре познато. — Много се радвам, че сте ни дошли на гости.

— Някакъв празник ли имате? — попита Петров. — Р-рожден ден? Извинете, ние не знаехме, иначе щяхме да ви донесем подарък.

— Не, нямаме празник — казах аз. — Нашият приятел Гръмозека вчера ни донесе букет цветя. А тъй като Гръмозека всичко прави малко преувеличено, той просто е обрал цяла цветна оранжерия.

— Седнете — каза Гръмозека. — Сега ще пийнем валериан и ще си поговорим.

Той извади от дълбоката торба, която расте на корема на всички чумарозци, бутилка валериан и много най-различни вкусни неща и напитки.

— И така — каза той, като седна на килима и ни обкръжи всички с пипалата си, сякаш се страхуваше, че ще се разбягаме, — намерихме кораби, получихме съгласието на Академията на науките за вашата

командировка в космоса и скоро ще тръгнем да изпитваме машината. Радвате ли се?

— Благодаря — вежливо каза Петров. — Ние ви благодарим за поканата.

— Ето — обидено каза Гръмозека, като се обръщаше към мен, — всъщност той не се радва. И знаеш ли защо? Защото му се иска да отиде на Чудното езеро.

— На Чудското — поправи го Алиса.

Гръмозека сякаш не чу.

— На него му се иска да отиде на Чудското езеро, защото знае какво да очаква от това езеро. Колкото и да ходиш там, все едно рицарите няма да победят Александър... Невски. А на Колеида не е известно как ще свърши всичко. Ами ако не ги е погубила космическата чума, а нещо друго?

— Ако искате да ни обвините в страхливост — обиди се Ричард, — сбъркали сте адреса. Вие просто не можете да си представите с какъв риск е свързана работата във времето. Вие не знаете, че нашите хора се опитаха да помогнат на Джордано Бруно и да го спасят от кладата, че те проникваха в редовете на кръстоносците и във фашистките концлагери. Знаете ли, че те трябва напълно да се превъплъщават в хората от другото време, да делят с тях всичките им опасности и беди.

— Не се горещи, Ричард — каза Петров. — Нима н-не виждаш, че Гръмозека нарочно те дразни? И ти се хвана на въдицата.

— Никого не съм дразнил! — възмути се Гръмозека. — Аз съм много прям и наивен археолог.

Гръмозека не казваше истината. В действителност той не е лишен от ехидство и се страхуваше, че временарите по една или друга причина ще се откажат от полета при археолозите и тогава всичките му мечти ще пропаднат.

— Не се тревожете, Гръмозека — изведнъж каза Петров, който беше много проникателен човек, — щом Института на времето ви е обещал, че експерименталният модел на машината на времето ще се изпитва във вашата експедиция, значи така и ще бъде.

— Прекрасно! — отговори Гръмозека. — Аз не се и съмнявах. Иначе не бих ви запознал с най-добрите си приятели — професор

Селезнъов и неговата смела дъщеря Алиса, за която вие знаете малко, но скоро ще узнаете повече.

— А защо скоро ще узнаят повече? — попитах аз.

— Защото аз измислих прекрасен подарък за рождения ден на твоята дъщеря, професоре — отвърна Гръмозека.

— Какъв?

— Ще я взема със себе си на Колеида.

— Кога? Сега?

— Разбира се, че сега.

— Но тя трябва да ходи на училище.

— Още утре аз самият ще отида в училището и ще поговоря с учителката. Тя сигурно ще я пусне за няколко дена.

— Ох — каза Алиса, — много благодаря! Само недейте да ходите в училище.

— Защо?

— Защото нашата Елена е много нервна и се страхува от паяци, мишки и други чудовища.

— А аз какво общо имам с това? — строго попита Гръмозека.

— Ти нямаш нищо общо — побърза да отговори Алиса. — Но тя може малко да се поуплаши от тебе. Не толкова за себе си, колкото за мене. Тя ще каже, че се страхува да ме пусне... тоест, не с тебе, а с такива като тебе... тоест, ти само не се сърди, Гръмозека...

— Всичко е ясно — каза моят приятел печално. — Всичко е ясно. Ти, моето момиче, си попаднала в ръцете на жестока жена. Ти се страхуваш, че тя може да ми причини на мене, твоя приятел, зло.

— Не, ти не ме разбра...

— Много добре те разбрах! Професоре!

— Какво? — попитах аз и се постарях да сдържа усмивката си.

— Незабавно вземи детето си от това училище. Ще я изтормозят там. Ако ти не направиш това, още утре аз самият ще отида там и ще спася Алиса.

— Самата Алиса би могла да спаси когото си иска — казах аз. — Не се бой за нея. По-добре ми кажи за колко дена се каниш да я вземеш?

— За около тридесет-четиридесет — каза Гръмозека.

— Не, за това дори не мечтай!

— Тогава за двадесет и осем дена.

— Защо за двадесет и осем?

— Защото се пазаря с тебе и ти вече успя да отбиеш два дена. Продължавай да се пазариш.

Временарите се засмяха.

— Никога не съм предполагал, че космическите археолози са толкова весели хора — каза Ричард.

— Нямам никакво намерение да се пазаря с тебе — казах аз на Гръмозека. — Нима не е ясно, че детето трябва да ходи на училище?

— При такова чудовище като Елена, която измъчва мишки и паяци? Която би могла и мене да нападне, ако не беше предупреждението на Алиса?

— Да, при това чудовище, при тази очарователна, добра и отзивчива жена, не като тебе, дебелокож егоист.

— Чакайте, не спорете — каза тогава Петров. — Кога започва ваканцията на Алиса?

— След пет дни — каза Алиса.

— Дълга ли е?

— Едноседмична.

— Прекрасно. Пуснете, професоре, дъщеря си с нас за една седмица. Ние сигурно няма да успеем да завършим товаренето преди ваканцията.

— Спрете! — обиди се Гръмозека. — Аз още не съм завършил пазарлъка си с професора. Пусни дъщеря си за двадесет и шест дни.

— Не.

— За двадесет и два!

— Няма да я пусна!

— Ти си жесток човек, Селезньов. Съжалявам, че вчера ти подарих скромен букет цветя. Осемнадесет дни и нито секунда по-малко.

— Но защо ви е толкова много време?

— Два дни полет нататък. Два дни обратно. И две седмици там.

— Добре — казах аз. — Четири дена за път, пет дена на Колеида и един ден за всеки случай. Общо десет дена. Аз ще отида в училище и ще помоля да разрешат на Алиса да закъснее три дена след ваканцията. И повече нито дума за това.

— Добре — съгласи се Гръмозека. — Но корабът може да се задържи по пътя. Ако срещнем метеоритен поток?

— Ако срещнете, вие не сте виновни.

— Алиса — обърна се Гръмозека към дъщеря ми, разбра ли всичко? Инструкции ще получиш утре от мене. А сега, скъпи временари, аз ще ви разкажа колко ви е провървяло, че този жесток професор се съгласи да пусне с нас прелестната си дъщеря. Чуйте моето изложение за това как тя намери тримата капитани и спаси Галактиката от космическите пирати.

И Гръмозека започна да разказва на временарите за нашето пътешествие с „Пегас“ за космически животни и за това как намерихме Втория капитан. Разказът му беше толкова далеч от истината, че аз даже не прекъснах Гръмозека, а само казах на Петров и на Ричард:

— Намалявайте всичко десет пъти. А ти, Алиса, иди да си учиш уроците, току-виж наистина си повярвала на Гръмозека, че си извършила такива подвизи.

— Е, да речем, че не съм извършвала подвизи — каза Алиса, — но се държах достойно. Лека нощ, отивам да уча. Ще се срещнем в космоса.

Когато Гръмозека завърши разказа си за Алиса, временарите започнаха да обсъждат своите работи, да си изясняват какво ще е нужно да се вземе допълнително на Колеида и си отидоха след полунощ.

Като си лягахме да спим, попитах Гръмозека:

— Кажи ми, стар хитрецо, защо толкова настояваше Алиса да лети с тебе на Колеида?

— А, дребна работа, иска ми се да направя нещо приятно за детето — каза Гръмозека.

— Не ти вярвам, но какво да се прави...

— Аз самият ще се грижа за нея — обеща Гръмозека, докато се настаняваше удобно и се свиваше в блестящо кълбо. — Нито едно златно косъмче няма да падне от прекрасната ѝ главичка.

А след четири дена корабите с разглобената машина на времето на борда поеха курс към Колеида. В първия кораб заедно с Гръмозека летеше Алиса. А какво се бе случило с нея на тази планета, разбрах едва след две седмици, когато Алиса се върна в къщи. Ето какво се бе случило там.

5.

Корабите кацнали на Колеида в ранно утро. Докато отворят люковете, дежурният радист вече успял да събуди всички археолози и те, обличайки се в движение, забързали към корабите по отгъпаното от роботите и земекопачните машини прашно поле.

— Аз ще изляза последен — казал Гръмозека на временарите и на Алиса. — Вие сте гости, а аз съм скромнен археолог. Те вече знаят, че сме докарали машината на времето и много ще се радват да ни видят. Алиса, облечи се добре, обещах на баща ти, че няма да изстинеш. Макар че няма такава опасност, защото простудата се предизвиква от микроби, а на Колеида няма микроби.

— Защо няма? — попитала Алиса.

— Защото на Колеида няма нищо. Нито хора, нито животни, нито растения, нито мухи, нито микроби. Космическата чума унищожава всичко живо.

Алиса първа слязла от кораба.

В експедицията имало тридесет и пет археолога. И нито един от Земята. Имало линеанци, фиксианци, ушани и други учени. Освен общата професия, нямали нищо друго общо. Сред посрещачите имало хора съвсем без крака, на два крака, на три крака, на осем крака, с пипала, на колелца, а един археолог можел да се похвали със сто четиридесет и четири крака. Най-малкият археолог бил колкото котенце, а най-големият бил нашият приятел Гръмозека. Всички археолози имали различен брой ръце, очи и даже глави.

И всички глави били обърнати към люка на кораба, а когато Алиса спряла пред люка и помахала на своите нови познати с ръка, в отговор те ѝ замахали с ръце и пипала и извикали „здравей“ на повече от двадесет езика.

Археолозите се зарадвали още повече на появяването на временарите, но когато през люка се промъкнал Гръмозека с натъпкан чувал с писма и колети, археолозите даже заподскачали от радост, подхванали Гръмозека на ръце (пипала и колелца) и го понесли към

разноцветните палатки на лагера. По пътя даже стъпкали един от археолозите — най-малкия и крехък, — но за щастие не до смърт — Алиса успяла да го забележи под краката (пипалата и колелцата) на археолозите и да го измъкне полузадушен навън.

— Благодаря ти, момиченце — казал археологът, като се свивал на кълбо в ръцете на Алиса. — Може би ще мога да ти се отплатя за доброто с добро. Моите приятели малко се поувлякоха.

Археологът бил светлозелен, пухкав, имал чипоносо лице с едно люляково око.

— Аз съм един от най-големите специалисти в Галактиката — казал той — по разшифроване на древни езици. Нито една кибернетична машина не може да се сравнява с мене. Ако бяха ме стъпкали съвсем, това щеше да бъде голяма загуба за науката изобщо и за нашата експедиция в частност.

Дже в такъв тежък момент малкият археолог мислел за работата, а не само за себе си.

Алиса занесла пострадалия археолог, който се наричал Рррр, в най-голямата палатка, където вече били събрани всички, и с помощта на Петров намерила лекаря на експедицията — тъжен, приличен на градинска лейка на крачета обитател на планетата Кроманян. А когато лекарят казал, че нищо не застрашава болния, тя се заслушала в разговора на археолозите.

Оказало се, че докато техният началник летял до Земята за машина на времето, членовете на експедицията не са стояли със скръстени ръце. Те изцяло разкопали едно малко градче — с всичките му къщи, улици, бараки, фабрики, кина и железопътна гара.

А след обяда на общата дълга маса, по време на който Гръмозека разказал на приятелите си за своите приключения на Земята, археолозите завели гостите да разгледат разкопките.

Разбира се, през стоте години, изминали от гибелта на града, ветровете, дъждовете и снеговете се постарали да го заличат от лицето на земята и до голяма степен успели. Но каменните къщи все пак останали, макар и без покриви и прозорци; изветрели, но не се заличили съвсем улиците, край които в редици стояли изпочупени, с обелена кора високи пънове на дървета. Най-добре се запазил старият замък на хълма на града. Той бил вече на повече от хиляда години, но

стените му, зидани от големи каменни плочи, храбро издържали нападенията на вятъра и дъжда.

Археолозите намазали разсъхналата се дървения със спояващи разтвори, сложили по местата им разхвърляните камъни и тухли, внимателно изчистили от улиците мръсотията и прахта, насъбрали се там през този век, и в слънчевия, светъл ден градът изглеждал, макар и поизвехтял, стар, но чист и почти истински. Сякаш хората го били напуснали съвсем скоро.

Жителите на града били ниски, по-ниски от обикновените хора, но много приличали на тях и когато Алиса влязла в една от възстановените къщи, оказало се, че и масата вътре, и леглото, и столовете били направени сякаш специално за нея.

На гарата стоял малък влак. Локомотивът имал дълъг комин, а вагончетата с големи кръгли прозорци и полукръгли покриви приличали на старинни карети.

Един от археолозите, специалист по реставрациите, който бил възстановил локомотива и влака от купчина ръждясало желязо, дълго не пускал гостите да си отидат от гарата — много му се искало да оценят колко внимателно са направени всички дръжки, копчета и шалтери в старинната машина.

След това гостите разгледали музея, където археолозите събрали всички дребни предмети, намерени в града: картини, статуи, съдове, дрехи, покъщнина, украшения и така нататък. И се виждало колко много е трябвало да се трудят, за да върнат тези неща към живот.

— Кажете, моля — попитал Петров, когато гостите завършили разглеждането на музея, — успяхте ли точно да установите кога е загинала планетата Колеида и от какво е загинала?

— Да — казал малкият археолог Рррр. — Аз прочетох останки от вестници и списания и намерих много документи. За всичко е виновна епидемията. Тя започнала на Колеида преди сто и една години, три месеца и двадесет дена. По това как са я описвали изплашените жители на планетата, тя много прилича на космическа чума.

— А как е попаднала чумата на планетата? Нали вирусите ѝ не са могли сами да прелетят през атмосферата? Значи някой я е пренесъл. Може би метеорит?

— Това не успяхме да разберем. Всичко е възможно — казал Рррр. — Известно е само, че първите съобщения за странната болест

са се появили във вестниците именно в три хиляди и осемдесета година от местната ера. В третия месец и осмия ден.

— А нашите приятели временарите ще трябва да изяснят как се е случило това — завършил вместо него Гръмозека. — Те затова са дошли тук. Така че, приятели, смятайте, че ние почти сме победили!

Гръмозека затресъл пипала, разтворил огромната си уста, всички археолози закрещели „ура“, а временарят Петров тихо казал:

— Там е работата, че почти.

6.

Пет дена всички археолози, временари и матроси от космическите кораби монтирали машината на времето и атомните батерии за нейното хранване. Накрая сред полето израснало високо колкото триетажна къща съоръжение.

Самата временна камера заемала в това съоръжение само средата му, останалото били контролни прибори, пултове за управление, дублиращи блокове, кибернетичен мозък и спомагателни устройства.

Всички работи по разкопките били спрени. Какъв смисъл имало да се ровят в развалините, щом има възможност да се видят тези неща и техните стопани наяве?

— Ет-то — казал Петров сутринта на шестия ден, — монтажът на машината е завършен. В камерата може да влезе само един човек. А тъй като моделът на машината е опитен и не е известно как ще завърши всичко в миналото, ще отида аз.

— Нищо подобно! — казал Ричард, като размахвал дългите си слаби ръце. — Ние с вас спорим вече четири дена и аз ви убедих, че трябва да отида аз.

— Защо? — попитала Алиса.

Тя цялата била изцапана с графит и покрита с прах. Нямала време да се измие и да се срещне, толкова била заета. Трябвало да се помогне и на техниците, и да се отиде на разкопките, и да излети на разузнаване с добродушния Рррр, който не можел нищо да откаже на Алиса — нали го била спасила от смърт.

— Защото, Алиска — отвърнал Ричард, — ако се случи нещо с мене, моето място може да заеме всеки от стотите сътрудници на Института на времето, а ако се случи нещо с академик Петров, никой в Галактиката няма да може да го замени. Така че аз разсъждавам разумно. Пък и въобще, какво може да се случи с нашата машина?

— Толкова по-добре — казал Петров, — нали все пак трябва да има някаква дисциплина. Аз н-нося отговорност и за машината, и за тебе, Ричард.

— Аз самият бих отишъл в миналото — казал Гръмозека, — но няма да се побера в машината на времето.

— Всичко е ясно — казала Алиса. — Ще тръгна аз.

Всички се засмели и никой не приел думите ѝ сериозно. Алиса много се обидила, едва не се разплакала и тогава, докато Петров и Ричард взаимно се убеждавали кой трябва да полети пръв, Гръмозека внимателно измъкнал Алиса с пипалото си настрани и ѝ прошепнал:

— Слушай, моето момиче, аз не съм те поканил тук съвсем безкористно. Мисля, че ти ще трябва да отидеш в миналото. Не сега, а по-късно. И тогава на теб ще се падне най-сложната работа. Каква е тя — още е рано да се каже. Но ти се кълна във всички чудовища на космоса, че в решителния момент ние с тебе ще командуваме парада.

— Как ли пък не — казала Алиса. — Ние сме тук вече шест дена, а вдругиден заминава товарна ракета за Земята и в нея е запазено място за мен.

— Не ми ли вярваш? — учудил се Гръмозека и изпуснал жълт дим от ноздрите си. — Ти поставяш под съмнение честната дума на самия Гръмозека? Тогава значи аз дълбоко съм се лъгал. Ти си недостойна за честта, която ти бях отредил.

— Достойна съм, достойна съм — отговорила Алиса бързо. — Ще мълча.

Те се върнали при временарите.

— Значи т-така — казал Петров, като гледал в упор Ричард, сякаш искал да го хипнотизира. — Утре сутринта аз ще полетя в миналото. Като начало ще погледнем в момента, когато епидемията вече е бушувала на Колеида. Полетът ще бъде кратък. Не повече от половин час. Аз никъде няма да се отдалечавам от машината и ще се върна, щом разузная нещо. Ако всичко завърши благополучно, следващият полет в миналото ще бъде по-дълъг. Ясно ли е?

— Но, Михаил Петрович... — започнал Ричард.

— Край. По-добре се заеми с проверката на системата за безопасност, ако не искаш началникът ти да заседне по средата на пътешествието.

— Най-важното е — казал Рррр, който слушал целия спор, — да донесете нов вестник. Или даже няколко вестници.

— Непременно — отговорил Петров. — Нещо друго?

— Освен това ще трябва да дойдете в моята лаборатория — казал докторът, който приличал на градинска лейка — и да преминете хипнотичен курс за изучаване на местния език. Това ще ви отнеме два часа. И може да ви потрябва.

7.

На следващата сутрин Алиса се събудила от някакво жужене, сякаш огромна пчела летяла над самата палатка. Било студено, вятърът развявал платнището и Гръмозека се въртял на постилката си, потрепвайки с пипала насън като кученце с лапи.

— Алиса — чул се тих глас иззад платнището. Долният му край се открянал и в отвора му блеснало люляковото око на Рррр. — Искаш ли да видиш как ще изпитват машината на времето?

— Разбира се! — прошепнала Алиса в отговор. — Ей сега. Само да се облека.

— И по-дебело — казал изведнъж Гръмозека, без да отваря очи. Той има изключителен слух. Даже и на сън.

— Събуди ли го? — попитал Рррр.

— Не, той спи. Просто никога не престава да се грижи за мене. Дал е дума на баща ми.

Алиса излязла от палатката. По земята се виждали петна от небесносин скреж. Палатките още били затворени, само над последната, където била кухнята, се виел дим. Лагерът спял.

Слънцето току-що се било показало иззад приличните на гъст гребен с изпочупени зъби планини, сенките били дълги и разкопаният от археолозите град изглеждал люляков като окото на Рррр.

Алиса изтичала до машинното здание, от което се разнасяло тихо жужене.

— Мисля — бърборел без спиране Рррр, който тичал отзад като коте, — че временарите са решили да пуснат машината на времето без свидетели. За да има колкото е възможно по-малко шум. Те са много внимателни и аз бих казал — странни и скромни хора. Но аз счетох за свой дълг да те събудя, Алиса, защото ти си мой приятел, а без приятеля си аз нямам моралното право да наблюдавам как най-първият човек ще се върне сто години в миналото и ще разбере какво точно се е случило на тази нещастна планета... Внимателно!... Ако ни видят, може изобщо да ни изгонят...

Но било късно. Петров, облечен в дълъг халат, с висока шапка, каквито са носели на Колеида бръснарите, надникнал от вратата на машинното здание и видял Алиса и Рррр.

— Пък аз си мислех, че никого не сме събудили — казал той весело. — Но след като сте такива досетливи, влизайте вътре — навън е страшен студ. Гръмозека спи ли?

— Спи — казала Алиса.

— Много добре. Иначе щеше да ми организира тържествено изпращане с музика и речи. А ние само започваме опит. Елате тук.

Във вътрешното помещение, пред разтворената врата на кабината на времето, стоял Ричард и поред натискал всички бутони, а после гледал какво показват по този повод приборите на пулта за управление.

— Готово ли е? — попитал Петров.

— Да. Можете да вървите. И все пак за последен път ви моля...

— Хич не ме м-моли — отговорил Петров и нахлупил на челото си качулката. — Едва ли ще мина за истински бръснар, но не се каня да се отдалечавам от машината.

Ричард се изправил и видял Алиса и малкия археолог.

— Добро утро — поздравил той. — Станахте ли вече? — Той бил толкова зает с проверката на машината, че даже не се учудил много.

— Довиждане, п-приятели — казал Петров. — Ще се върна за закуска. Гръмозека има да се чуди!

Петров влязъл в кабината и затворил след себе си прозрачната врата.

Ричард отишъл при пулта за управление. Той нищо не пипал там, само следял показанията на приборите. Всички бутони се намирили в кабината. Натискал ги Петров.

Жуженето изведнъж се усилило и веднага стихнало. Петров изчезнал от кабината. На негово място се образувала топка мъгла. След това и тя изчезнала.

— Това е всичко — казал Ричард. — Май е нормално.

Алиса видяла, че Ричард си кръстосал пръстите и се учудила, че и учените-временари могат да бъдат така суеверни, като обикновените ученици преди изпит.

— Кога ще се върне? — попитала Алиса.

Тя била горда, че първа е видяла как временар отива в миналото. Даже Гръмозека бил проспал този момент.

— След един час — отвърнал Ричард.

В централната кабина на станцията на времето било тихо. Алиса извадила от джоба на комбинезона си гребен, сресала се и предложила на Ричард да се срещне. Той явно бил забравил да направи това сутринта.

— Кажете — попитал Рррр, — нали там, в миналото, няма втора камера на времето? Нали академик Петров отиде там без камера?

— Точно така — съгласил се Ричард и даже малко се учудил, че трябва да изслушва такива наивни въпроси. — Когато работим в Института на времето, ние монтираме и на другия, приемащия пункт, също такава камера. Тогава пътешествието до там и обратно е просто и сигурно. А при опитните образци и при тази преносима камера се налага да се оправяме само с едно съоръжение. За това изобретение академик Петров получи Нобелова награда.

— Значи там той е излязъл на голо поле? — учудила се Алиса.

Тя си представила, че Петров стои пред всички, такъв незащитен и самотен, и й станало страшно за него.

— Горедолу така е — отвърнал Ричард. — Благодаря за гребена.

— Моля.

— Но той отбелязва точката, в която е пристигнал в миналото, и когато се върне, ще застане на същото място. Запомнящото устройство веднага ще получи сигнал: пътешественикът във времето се е върнал и е готов за прелитане. Ще се задействува автоматиката. Даже моето участие в това няма да бъде необходимо. Аз съм тук само така, за всеки случай.

— А ако той не се върне на същото място? Ако там случайно мине крава? — попитала Алиса.

— Правилен въпрос — отбелязал Ричард. — Ако на това място застане друг човек или животно, то тук ще пристигне сигнал: „Обектът в полето на действие на камерата не е същият, който е заминал в миналото“. И тогава апаратурата просто няма да се задействува.

— А ако той е ранен, ако не може да се изправи, а може само да допълзи дотам? — не се предавала Алиса.

— Не говори глупости! — изведнъж се разсърдил Ричард. — Всичко може да се случи. Точно затова исках аз да отида там вместо

Михаил Петрович. А ти ми задаваш глупави въпроси.

Алиса млъкнала. Въпросите не били чак толкова глупави. Тя се приближила до камерата и започнала да разглежда бутоните за управление. Не надникнала вътре, защото всеки момент можел да се появи Петров и тогава те биха се сблъскали.

Ричард се приближил до нея. Той се чувствувал неудобно, че е нагрубил момиченцето и затова започнал да обяснява:

— Виждаш ли зеленото копче отдясно? Когато Петров го натисна, вратата на камерата се затвори. След това той натисна второто, бялото копче. С това включи временното поле. Тогава ти все още го виждаш. Накрая той натисна червеното копче. И се озова в миналото и точката, която ние предварително бяхме изчислили и на която бяхме настроили цялата апаратура.

— Значи той не може сам да избира къде да отиде?

— Не. Това е сложна работа. Настроиват се много прибори. Ние цяла нощ подготвихме за това нашата машина.

— И къде е отишъл сега?

— Сега Петров се намира сто и една години в миналото, в дните, когато епидемията вече е започнала, но хората на Колеида са все още живи.

Неочаквано жуженето отново се усилило.

— Внимание! — казал Ричард.

След три секунди в камерата се появило облачето мъгла и веднага се превърнало в Петров.

Петров никак не се бил изменил. Той отхвърлил назад качулката, отворил вратата на камерата и излязъл.

— Е, това е всичко — казал той като зъболекар, който току-що е сложил пломба. — Пристигнахме.

— Е, какво? Какво? — развълнуваният Рррр притичал до краката на временаря и го гледал от долу на горе.

— Още не зная — отговорил Петров. — Много бързах. Не исках да се тревожите. Вземете вестниците си.

Той извадил от пазвата си връзка вестници и други книжа и ги подал на археолога. Рррр ги хванал с дългата си рошава ръчичка и отворил един от вестниците. Той бил по-голям от него, и затова малкият археолог цял се скрил отзад.

— Да тръгваме — казал Петров. — Ричард, изключи захранването. Трябва да разкажем всичко на другарите. Пък и скоро е закуската. Сигурно те вече се събуждат.

— Ама Гръмозека така ще ви се разсърди — каза Алиса, — че не сте го повикали.

— Няма да се р-разсърди — казал Петров и съблякъл дългия халат.

Те тръгнаха към изхода на станцията. Отпред вървял Ричард, след него Петров, който държал Алиса за ръка, а последен вървял отвореният вестник, зад който се скривал Рррр.

— Гръмозека... — започнала отново Алиса, която не можела да скрие гордостта си от това, че тя е видяла, а Гръмозека е спал.

Но не могла да довърши изречението.

Пред входа на станцията на времето на пясъка седял Гръмозека, а до него стояли всички останали археолози.

— Виж ти — казал Ричард, — а ние мислехме, че спите.

— Никой не спеше — обидено казал Гръмозека. От ноздрите му излизал гъст жълт дим и от него силно миришело на валериан.

— Никой не спеше — казали останалите археолози.

— Не искахме да ви пречим. Ние сме горди хора. Щом не сте ни поканили — значи, не сте.

— Извинете — казал Петров.

— Нищо — усмихнал се Гръмозека. — Ние не сме много сърдити. Да вървим в столовата и там всичко ще ни разкажете. Мислите ли, че ни беше лесно да чакаме на студа?

— И да се безпокоим — казал някой.

Всички тръгнаха към столовата.

8.

— Е, какво — казал Петров, като огледал археолозите, — гледам, нещо май никой не се кани да закусва. Тогава нека аз с две думи да ви разкажа какво видях в миналото. А след това ще се заемем със закуската.

Археолозите одобрително закимали.

— От камерата излязох благополучно — започнал Петров. — Всичко беше изчислено съвсем правилно. Точката е разположена на една поляна, близо до града, на около триста метра от последната къща. Отбелязах мястото на приземяването и забързах към града. Там беше ранно утро и всички още спяха. По-точно не всички, но повечето от хората. Не успях да измина и сто крачки, когато по пътя, който води за града, профучаха няколко коли със сини кръгове.

— Това е „Бърза помощ“ — казал Гръмозека. — Ние вече знаем.

— Точно така. „Бърза помощ“. Аз също знаех това и разбрах, че изчисленията ни са били верни. В града имаше епидемия. И тръгнах към града.

— Почакайте — изведнъж извикал Рррр. — А вие бяхте ли ваксиниран?

— Разбира се — отвърнал Петров. — Всички ваксини за всички известни космически болести. И разбира се, за космическа чума.

Гръмозека, сякаш си бил спомнил нещо, извадил от джоба на кръглия си корем бележник и си записал в него няколко думи.

— Колите спряха пред б-болницата — продължил Петров.

— Знаем — казал един археолог, който приличал на водно конче с дълги крака. — Ние я разкопахме.

Петров въздъхнал.

— Ако още някой прекъсне академика — изръмжал Гръмозека, — ще го изведем оттука и ще го запечатаме в палатката.

— Правилно — съгласили се археолозите.

— Видях как от „Бърза помощ“ изнасят болните на носилки. Но не се задържах там, защото знаех, че Ричард ме чака и ще се безпокои.

Тръгнах към будката за вестници. Будката беше отворена, но вътре нямаше никого. Като надникнах, видях, че продавачът лежи на пода.

„Лошо ли ви е?“ — попитах го аз.

„Струва ми се, че и аз съм се разболял“ — каза продавачът.

„Трябват ми вестници“ — казах аз.

„Вземайте каквото искате — отговори продавачът. — Само повикайте санитарите, защото нямам сили да се измъкна оттук.“

Тогава взех всички вестници, които можах, и забързах към болницата. Казах на санитарите, че в будката за вестници лежи болен, но те не ми обърнаха никакво внимание. Изглеждаха уморени до смърт. Погледнах през прозореца на болницата и видях, че хората вътре лежат един върху друг. Не достигат легла.

Върнах се обратно при будката и извадих оттам продавача. Продавачът беше толкова малък... колкото Алиса... и съвсем не беше трудно да го нося. Сложих го пред входа на болницата, но не влязох вътре, защото и така вече бяха започнали да ме гледат с подозрение — аз съм два пъти по-висок от всеки от тях.

Но затова пък фотографирах всичко, което виждах. Мисля, че нашите специалисти ще могат по фотографиите да се ориентират. Освен това взех от будката малко различни пари — те все едно нямаше да бъдат нужни на продавача, а на нас, ако отново тръгнем за миналото, ще са ни необходими. Това е всичко. А сега хайде да закусваме.

— Момент — казал Гръмозека. — Преди да започнем да ядем, моля всички без изключение археолози и гости да отидат в медицинския пункт.

— Защо?

— Всички трябва да се ваксинират против космическа чума. Всички без изключение.

Алиса не обичаше да се ваксинира, но Гръмозека забелязал, че тя бърза към медицинския пункт и се приближил до нея.

— Слушай, дъще — високо й прошепнал той, — имам към тебе особена молба. Ти ще се ваксинираш не само против космическа чума, но и против всички останали възможни болести. Лекарят вече е предупреден.

— Ох, защо, Гръмозека! — захленчила Алиса. — Аз толкова зле понасям инжекциите.

— Помниш ли, казах ти, че готвя специална задача? Та така — без инжекциите няма за какво да говорим.

Наложило се Алиса да отиде в медпункта, да си направи инжекциите, да глътне осем таблетки и да изпие страшно солени капки против треперката на Кос, странна болест, от която никой още не е боледувал, но лекарите смятат, че непременно някой ще се разболее от нея.

Алиса мъжествено издържала всички изпитания, защото вярвала на Гръмозека. Не би я молил напразно.

След инжекциите и таблетките ѝ станало лошо. Разтресло я, заболели я главата и зъбите. Но докторът, който приличал на градинска лейка, казал, че така трябва да бъде и утре неразположението ще премине. Наложило се да полежи в палатката и да не прави нищо, докато в това време останалите археолози разпитвали Петров и разглеждали снимките.

9.

Преданият Рррр донесъл на Алиса обета. Било му тежко да мъкне подноса с чиниите, защото той бил по-голям от него. Затова приспособил една количка.

— Яж — казал, — защото ще изстине.

— Не искам, Рррр — отвърнала Алиса. — Още не съм оздравяла напълно.

— Все пак ти си слабичка — съжалил я той. — Ето, след инжекцията аз си ходя и нищо ми няма.

— На вас ви направиха само по една инжекция, а на мене много.

— Защо? — учудил се малкият археолог. Оказало се, че той не знае, че на Алиса направили целия курс от инжекции, като на космически разузнавач, който тръгва към неизвестна планета.

— Сигурно Гръмозека се тревожи. Нали обеща на татко да се грижи за мен.

— Разбира се, разбира се — съгласил се Рррр. — Имай предвид, че много ми е жал за тебе. С удоволствие бих направил тези инжекции вместо тебе.

— Благодаря ти — казала Алиса. — Какво ново?

— Има много нови неща — казал малкият археолог. — Ако изядеш супата, ще ти разкажа нещо. А ако изядеш и второто, ще ти разкажа почти всичко.

— Тогава аз ще изям компота и вие ще ми разкажете най-важното — решила Алиса.

Но малкият археолог само се усмихнал, намигнал с люляковото си око и се наложило Алиса да започне от супата. А през това време Рррр ѝ разказал ето какво:

Най-много помогнали на археолозите новите вестници, които донесъл от миналото академик Петров. От вестниците успели да разберат по какъв начин зловецният вирус на космическата чума е проникнал на планетата Колеида. Оказало се, че седмица преди това на Колеида се завърнал първият космически кораб, изстрелян от

планетата. Той трябвало да направи няколко обиколки около Колеида и след това кръг около спътника на планетата, малката Луна. Полетът минал нормално и хиляди колеидяни, които живеели на това полушарие на планетата дошли на космодрума, за да посрещнат своите първи космонавти. Вечерта космонавтите трябвало да говорят на голям митинг на главния площад в столицата на Колеида. Но те не дошли на митинга, защото се разболели от загадъчна болест. Във вестниците от този ден за това било разказано много кратко и неясно. Но след още един ден, когато се разболели роднините на космонавтите и всички, които ги посрещнали на космодрума, станало ясно, че от космоса на Колеида е попаднала страшна инфекция. След още три дена болестта се разпространила по цялата планета.

— Както виждаш, Гръмозека беше прав от самото начало. Това, без съмнение, е космическа чума — казал накрая Рррр. — Нашите специалисти внимателно разгледаха снимките, които донесе Петров, и сега няма никакво съмнение в това.

— Колко жалко! — казала Алиса. — И с нищо ли не може да им се помогне?

— Как може да се помогне на хора, които са умрели преди сто години? — учудил се малкият археолог. — Е, добре, дояж си компота и спи. Утре ще дойда да те видя.

— Благодаря ти — казала Алиса. — А какво ще правят сега временарите?

— Временарите ще подготвят машината за други полети. Настройват я за деня, в който са пристигнали космонавтите. Искат окончателно да се убедят в това, че на Колеида е попаднала точно космическа чума. Трябва да се научи колкото е възможно повече за чумата, за да не нападне някоя друга планета. И утре Ричард ще отиде в миналото с една седмица по-назад.

Рррр се сбогувал и избягал, меко почуквайки с пухкавите си крачета по пода на палатката. Той толкова бързал да чете вестниците и списанията си, че забравил количката.

Още не били затихнали крачките му, когато платнището на палатката отново се повдигнало и влязъл самият Гръмозека.

— Кой е бил при тебе? — попитал той. — Защо ти е тази количка?

— Малкият Рррр — отвърнала Алиса.

Гръмозека носел табла с обяд.

— А ти откъде намери компот? — попитал Гръмозека строго.

Алиса допила чашата с компота и каза:

— Рррр ми го донесе. И супа също ядох вече.

— Ай-ай-ай! — разстроил се Гръмозека. — Пък аз измолих от готвача най-вкусните парчета за тебе. Може би все пак ще обядваш още един път? За здравето на чичо Гръмозека.

— Не, благодаря.

— Алиса, за теб са много необходими калории — придумвал я Гръмозека.

— Не повече, отколкото друг път.

— Повече — казал Гръмозека. — Дошъл съм да поговоря с тебе сериозно, като учен с учен. Как се чувствуваш?

— Вече по-добре.

— Много по-добре или малко по-добре?

— Много по-добре. Даже мога да стана.

— Не трябва да ставаш.

Гръмозека разсеяно поставил подноса с обяда на пода, протегнал двете си свободни пипала към платнището и го закопчал. След това излял в устата си чинията със супа и казал:

— Няма защо да се разваля добрата храна. Ще оставя компота за тебе.

— Благодаря.

— Алиса — започнал Гръмозека тържествено, — ти знаеш, че всички ме смятат за много наивно и простодушно същество.

— Не всички.

— Е, лоши хора има навсякъде. Аз наистина съм наивно и простодушно същество. Но аз мога да гледам и в бъдещето, не само в миналото, както някои наши приятели. Каж ми защо те извиках при нас в експедицията?

— За да ми направиш подарък за рождения ден — отвърнала Алиса, макар че вече много добре разбирала, че не само за това.

— Правилно — изревал Гръмозека. — Но не само за това. Подаръкът е за тебе. Подаръкът е да долетиш на планетата. Подаръкът е да разглеждаш разкопките и да се запознаеш с моите приятели. Подаръкът е да изпуснеш три дена от училище... Тоест, последното не е подарък, а малко престъпление. Но аз не за това. Ти, разбира се,

вдругиден можеш да се качиш на транспортния кораб и да отлетиш за в къщи. И ние ще си останем приятели. Но аз не мисля, че ти ще направиш така. Защото познавам твоя баща, познавам и тебе, и си мисля, че ще поискаш да ми помогнеш.

— Разбира се, че ще поискам — потвърдила Алиса.

— Аз летях към Земята и дълго мислих — казал Гръмозека. — Мислих си така: ето, съществува планетата Колеида, която е загинала от космическа чума. И ние, археолозите, които сме долетели на нея след сто години и разглеждаме парчетата, останали от нея. Гледаме и толкова. След това ще откараме тези парчета в музея и ще напишем под тях: „Загинала цивилизация“.

— И тогава решихте да се обърнете към Института на времето.

— Да се обърна аз бях решил по-рано. Да се обърна — това още нищо не значи. Ние само ще знаем какви парчета къде да търсим. Това е всичко. Нещо трябваше да се направи, а какво, не можех да се сетя. След това дойдох у вас на гости, седях у вас и разговаряхме. След това отидох в Института на времето и се договорих с тях, че ще ми дадат машината си. А след това се сетих и затова купих толкова много цветя и се върнах у вас. За какво се сетих?

— За какво?

— Спомни си, Алиса, не те ли учуди, когато за първи път отиде в техния град, размерът на къщичките, креватите и масите им?

— Малки са.

— Не само малки! Твоят размер са. Спомни си какво каза Петров, когато ни разказваше как е занесъл болния продавач на вестници в болницата.

— Не си спомням.

— Той каза, че всички го гледали с подозрение, защото той бил два пъти по-висок от жителите на града. Какъв извод можем да направим от това?

Алиса мълчала. Тя не знаела какъв извод може да се направи.

— Моята първа крачка беше да намеря машината на времето — продължавал Гръмозека. — Втората ми крачка беше да изясня дали те наистина са загинали от космическа чума. Третата крачка бе да уговоря временарите да погледнат в деня, когато космическата чума е проникнала на планетата Колеида. А четвъртата крачка?

— Е?

— Аха, ти вече се досещаш! Четвъртата крачка е да изпратя там Алиса. Ако, разбира се, машината е в изправност и няма особена опасност за Алиса. А за какво да изпращам Алиса там?

— За да мога аз...

— Точно така: за да можеш ти да се промъкнеш на това място, в това време, когато космическата чума е проникнала на планетата, и да намериш начин да убиеш тази чума още в зародиш. Какво се получава тогава? Няма чума, планетата е жива и археолозите няма какво да правят там. Всички викат „ура“, и цял милиард хора са спасени от едно малко момиченце.

— Ех, колко е интересно! — възкликнала Алиса.

— Ш-ш-шт! — Гръмозека ѝ затворил устата с края на пипалото си. — Могат да ни чуят преди да е настанал моментът.

— А защо аз? — шепнешком попитала Алиса.

— Защото ти си точно такава на ръст, каквито са жителите на тази планета. Защото нито Петров, нито Ричард, нито още повече аз, бихме могли да се промъкнем на космодрума към кораба. А тебе никой няма да те забележи. Ти си толкова малка, колкото са и те самите.

— А защо е тайна?

— Не, аз виждам, че все пак ти не си достатъчно умна. Представи си, че аз кажа на твоя роден баща: „Слушай, професоре, искам да изпратя дъщеря ти в далечното минало на неизвестна планета, за да спаси тази планета от ужасна болест“. Какво ще отговори твоят баща?

Алиса помислила малко и казала:

— Общо взето моят баща е разбран, но се страхувам, че ще каже: в никакъв случай.

— Точно така. В никакъв случай. Защото за него ти все още си малко момиченце, глупаво, за което трябва да се грижи. Защото у твоя баща има бащински инстинкт. Знаеш ли какво е това?

— Зная. А дядо има дядов инстинкт, а мама — мамин. И всички тези инстинкти им казват аз да се обличам дебело и да не забравям да си взема шлифера, ако вали дъжд.

— Великолепно! — зарадвал се Гръмозека. — Ние прекрасно се разбираме един друг. Не исках да ти казвам за това по-рано, защото не бях сигурен още как ще работи машината и какво ще намерят

временарите в миналото. Но сега всичко се оказа именно така, както предполагам.

— И аз утре ще полетя в миналото?

— В никакъв случай! Това е прекалено опасно. Утре в миналото ще полети Ричард. Той трябва да намери път в този ден, когато е долетял космическият кораб. Той всичко ще разузнае. След това пак там ще полети Петров. Имай предвид, че те все още нищо не знаят. И ще се наложи да изгубя много часове, за да ги накарам да се съгласят с моя план. Те даже не знаят, че можем да опитаме да убием чумата в самия ѝ зародиш. Те просто никога не са пробвали да изменят миналото. Даже имат такъв закон: миналото не трябва да се изменя. Но Колеида е далечна планета и нейното минало никак не влияе на миналото и настоящето на другите планети. Значи, първата трудност ще бъде да ги накарам да се съгласят да се намесят в миналото на Колеида. А после ще започне втората трудност — това си ти.

— Но те могат да кажат, че сами ще отидат на космодрума и сами ще изчистят кораба от космическата чума — каза Алиса. — И тогава всичко ще се провали.

— Не, защо ще се провали? Ако те самите направят това, ще бъде прекрасно... тогава няма да има нужда да се безпокоя за теб.

— Ето — обидила се Алиса, — отначало ми обещава, а после казва, че ще бъде прекрасно, ако минат без мене!

Гръмозека така се засмял, че палатката се заклатила.

— Ще видим — казал той. — Ще видим. Радвам се, че не се изплаши. Довечера, преди вечеря ще отидеш при лекаря и ще преминеш хипнотичния курс за изучаване езика на Колеида. Той е предупреден. Но докато не е дошло времето — на никого нито дума, даже на твоя приятел Рррр. И имай предвид: ако отидеш в миналото, с тебе ще тръгне и някой от временарите, който ще те следи и ще те прикрива. Така че не се надявай да действуваш напълно самостоятелно. А сега си почивай.

Но когато Гръмозека излязъл от палатката, Алиса вече не можела да почива. Тя скочила от леглото и изтичала да види как подготвят машината на времето за другата сутрин.

10.

„Добре би било — мислела си Алиса, като се промъквала поблизо до машината на времето и разглеждала пулта за управление — да отлетя в миналото. Даже ако ме накарат да отида заедно с Ричард или Петров, няма да се откажа. Те могат да ме вземат на ръце, а като се връщаме обратно, пак ще ме вземат на ръце и ще излезе, че е пътувал само един човек. Машината ще издържи.“

Временарите не обръщали внимание на Алиса. Нямали време. Трябвало да се пренастрои машината така, че да изпраща човека с една седмица по-далеч от преди. По-точно с една седмица и двадесет часа. Петров обяснил на Алиса, че правят така, за да успеят да хванат влака, който тръгвал от разкопания от археолозите град към столицата. Разписанието на влаковете взели от вестника, пари за билет имали. Оставало само да се качат на влака и да стигнат до космодрума в момента, когато ще долети космическият кораб и да видят космонавтите отблизо — наистина ли това е космическа чума.

Алиса забравила за всичко, но изведнъж се разнесъл гласът на Гръмозека:

— А-ли-са!

Гласът проникнал през дебелите стени на станцията и светлинките на приборите тревожно замигали.

— Т-тичай при него — казал Петров, — иначе от гласа му ще се съборят стените.

Алиса веднага си спомнила защо я търси главният археолог. Време било да отиде при доктора — да учи езика.

Докторът, който приличал на градинска лейка, дълго клатил главата си на тънка, права и невероятно дълга шия, сякаш се канел да произнесе дълга реч. Но казал само:

— Седнете, млади човече — и посочил към креслото, от което се спускали разноцветни проводници.

Алиса послушно седнала. Креслото изменило формата си, обхванало я от всички страни, а докторът се приближил и бързо

започнал да прикрепя към слепоочията ѝ проводници, които имали на краищата си лепливи пластинки.

— Не се страхувайте — казал той, когато Алиса потръпнала.

— Аз не се страхувам — отвърнала тя. — Просто ме е гъдел.

В действителност тя малко се поизплашила.

— Затворете това — казал докторът.

— Кое?

Докторът високо въздъхнал и взел от масичката речника. Около три минути търсил нужната дума, а след това казал:

— Разбира се, очите.

От черната кутия, в която се събирали всички проводници, се чуло жужене. То се предало в главата на Алиса и главата ѝ се замаяла.

— Търпете — казал докторът.

— Търпя — отговорила Алиса. — Дълго ли трябва да търпя?

Докторът мълчал. Алиса погледнала с едно око и видяла, че той пак прелиства речника.

— Един час — казал той накрая. — Затворете си очите.

Алиса си затворила очите, но не се сдържала и попитала:

— Кажете, а защо вие самият не научите руски език по такъв начин?

— Аз? — учудил се докторът. — Нямам време.

Той помислил малко, отдалечил се в ъгъла на лабораторията, затракал там с някакви стъкленици и тихо добавил:

— Аз съм неспособен да изучавам езици. Толкова съм неспособен, че дори хипнопедията няма да ми... забравих.

— Да ви помогне?

— Да.

На Алиса ѝ било много приятно. В главата ѝ тихичко жужало, доспало ѝ се, тя си помислила, че не трябва да заспива и веднага чула гласа на доктора:

— Събудете се. Край.

Докторът свалял от главата ѝ пластинките и разплитал проводниците.

— Това ли е? Нима мина цял час?

— Да.

В лабораторията се вмъкнал Гръмозека. Той внимателно огледал Алиса и попитал:

— Бунто тодо бараката а ва?

Алиса едва успяла да си помисли: „Що за глупости?“, когато разбрала, че това не са никакви глупости. Просто Гръмозека я попитал по колеидски дали е научила езика. А като разбрала, Алиса спокойно отговорила на Гръмозека:

— Кра бараката то бунта.

Което означавало: „Да, научих езика“.

Гръмозека се засмял и ѝ наредил да отиде да вечеря, а докторът така се натъжил, че се отказал от вечеря.

— Никога — казал той след тях, — никога няма да мога да науча нито един език! — И от лейката се излели струйки горчиви сълзи.

На вечерята Гръмозека сложил Алиса да седне по-далеч от него, за да не му задава въпроси. Пред нея веднага, като по вълшебство се озовали осем чаши с компот. Цялата експедиция знаела вече, че Алиса обича компот и ако не бил строгият Гръмозека, тя би могла да яде компот колкото си иска.

Но тази вечер Алиса даже не поглеждала към компота. Тя се стараела да хване погледа на Гръмозека, да чуе за какво си говори той с Петров. А когато вечерята свършила, тя чула как Гръмозека казал:

— Какъв чудесен залез! Имате ли нещо против да се поразходим и да се полюбуваме на природата?

— На п-природата? — учудил се Петров. — Никога не съм забелязвал, че обичате залезите. Освен това бих искал да се върна при машината.

— Нищо, има време — миролюбиво изръмжал Гръмозека и повлякъл Петров настрана.

Алиса разбрала, че сега ще се случи най-главното: разговорът за утрешното пътешествие и мечтата на Гръмозека. И тогава тя извършила не много красива постъпка. Подслушала за какво си говорят временарят и археологът. Почакала докато те се спрат до един голям камък, тихичко се промъкнала до него и се затаила.

— Как смятате — попитал Гръмозека Петров, — може ли епидемията от космическа чума да бъде унищожена, ако се хване още от самото начало?

— Разбира се, че може — отговорил Петров. — Само че този въпрос няма отношение към нас: нали Колеида е загинала преди сто години.

— Аха — казал Гръмозека, сякаш чул само началото на отговора на Петров, — значи може.

И той разказал на Петров за това, че иска да измени цялата история на планетата Колеида и да я върне към живот.

Отначало Петров се разсмял, но Гръмозека не мръднал дори с пипало. Попухтял жълт дим и отново казал, че трябва да се проникне до космическия кораб в този момент, когато той се снижи на космодрума, и да се унищожат вирусите.

— Но как?

— Всичко съм предвидил — казал Гръмозека. — Преди отлитането от Земята отидох в медицинския институт и помолих да ми дадат ваксина против чума. Казах им, че археологическата експедиция работи на планета, където има опасност да се зарази. Тогава те щедро дадоха ваксина. Във всеки медицински център на Земята има запаси от нея. Ако вирусът отново се опита да нападне Земята, няма да му е лесно.

— Значи от самото начало сте искали да измените историята на Колеида?

— Точно така, Петров! — възкликнал Гръмозека. — От самото начало. Още преди вашият Институт на времето да се съгласи да изпрати тук своята машина.

— И на Земята не казахте нито дума за това?

— Нито дума. Вие нямаше да искате да ме чуете.

Алиса си помислила, че Гръмозека е прекалено прикрит и недоверчив. Временарите все пак биха го изслушали.

— Ясно е, че за вас или за Ричард ще бъде много трудно да се промъкнете с ваксината до самия космически кораб, затова поканих с нас Алиса. Тя има същия ръст като колеидяните и тя е съгласна, представяйки се за местна жителка, да напръска кораба с ваксина.

— И Алиса ли сте набъркали тук?

— Що за изрази, академико! — обидил се Гръмозека. — Никого не съм набърквал. Алиса е опитен човек. Тя е вече на десет години и има зад гърба си няколко космически пътешествия. Тя отлично ще се справи с тази малка задача.

— В никакъв случай! — казал Петров с такъв тон, с какъвто би казал бащата на Алиса. — Аз или Ричард бихме могли да рискуваме, но Алиса — в никакъв случай!

— Но, академик...

— Не искам и да слушам! Общо взето, вашата идея е смела и интересна. Макар че съвсем не е известно какви последствия може да повлече след себе си. Ние с Ричард ще се посъветваме и след това ще поискаме разрешение от Земята.

Алиса от укритието си видяла как се свил Гръмозека. Даже си вмъкнал главата в раменете така, че над пипалата се издигал само нисък хълм.

— Всичко загина — казал той. — Всичко загина. Вие ще започнете да пишете на Земята, тук ще се съберат осемстотин експерти и те в края на краищата ще кажат, че това не трябва да се прави. Че рискът за цялата Галактика е голям.

— Ето — отвърнал Петров, — вие сам разбирате...

— Аз разбирам...

— Значи утре сутринта Ричард отива в м-миналото и се стареа да стигне до столицата с влака. Там той наблюдава приземяването на космическия кораб, връща се и докладва обстановката. И повтарям, не предприема нищо. Ако се окаже, че вие сте прав и космическата чума е попаднала на Колеида с този кораб, ние ще съобщим за това на Земята и ще поискаме съвет от учените. Край. Лека нощ, и моля ви, не ми се сърдете.

С тези думи Петров тръгнал към станцията на времето, за да я подготви за утрешната работа.

Гръмозека така и не се надигнал от земята. Той седял на камъните и много приличал на голям тъжен октопод.

На Алиса ѝ станало много мъчно за него. Тя излязла иззад скалата и се приближила.

— Гръмозека — казала тя тихо и го погалила по грапавото пипало.

— Какво? — попитал той, като отворил едното си око. — А, ти ли си, Алиска? Чу ли?

— Чух.

— Ето, всичките ми планове рухнаха.

— Не се тревожи, Гръмозека. Аз съм с теб. Нима не може да се измисли нещо?

— Непременно ще измислим — чул се в тоя момент тъничък гласец.

Изад друг камък като коте се измъкнал малкият археолог Рррр. Неговото люляково око светело в мрака като фенерче.

— Аз също чух всичко — казал той. — Не можем да надвия любопитството си. И аз съм съгласен с вас. Не можем да чакаме, докато сто хиляди експерти проведат сто хиляди съвещания. Ние, археолозите, откриваме миналото. Но досега не сме го изменяли, а сега ще вземем и ще го изменим. И ако временарите се откажат, ще ги вържем и ние с Алиса ще отидем сами там вместо тях.

— Само това липсваше — печално се усмихнал Гръмозека. — Тогава въобще ще ни изгонят от археологията. И то заслужено.

— Нека ни изгонят. Ние ще останем да живеем на тази планета. Благодарните колеидяни ще ни издигнат паметник.

— Знаете ли какво — казал Гръмозека, като се изправил в целия си слонски ръст, — стига сте разказвали приказки! И наистина вървете да спите.

Гръмозека вървял напред, едва местейки пипалата си, толкова бил разстроен. Алиса и Рррр вървели малко след него и се опитвали да го успокоят.

Но Гръмозека бил безутешен.

Пред палатката те се спрели да се сбогуват с Рррр.

— Няма нищо страшно — казал Рррр. — Утре Ричард ще види долитането на кораба и ние ще напишем писмото до Земята. Все едно те са умрели преди сто години.

И даже ако вашата идея се осъществи след десет години, няма да се случи нищо особено.

— Утеши ме, няма какво! — казал Гръмозека. И се вмъкнал в палатката.

Алиса се забавила на входа. У нея се появила идея.

— Ти в коя палатка си? — попитала тя Рррр.

— В третата от края.

— Тогава не заспивай — казала Алиса. — Трябва да поговоря с тебе. Щом всички се успокоят.

Като въздишал и ръмжал, Гръмозека шумно се приготвял да спи.

— Слушай — казала му Алиса, — а ти как смяташ да се ваксинират космонавтите? — попитала тя. — Те няма да се съгласят с инжекциите.

— Глупаче! — отвърнал сънено Гръмозека. — Не съм и мислил да им правя инжекции. В медицинския институт ми дадоха този флакон. — Гръмозека показал малък флакон, приличен на термос, който висял на каишка над леглото му. Алиса го била виждала хиляди пъти, но никога не му обръщала внимание. — Той действа като пожарогасител — казал Гръмозека. — Щом се натисне копчето, и от него излиза струя ваксина. Тя обгръща всичко наоколо като мъгла. Ако струята се насочи към отворения люк на кораба, тя ще изпълни целия кораб и ще убие вирусите. Ще влезе заедно с въздуха в дробовете на космонавтите и ще ги излекува, ако са болни. И след три минути на Колеида няма да остане нито един вирус на космическата чума. Е, спи, това вече няма да ни трябва. Гаси лампата, утре трябва да ставаме рано.

11.

Алиса послушно загасила светлината и се вслушала в дишането на Гръмозека. Трудно било да се разбере дали е заспал, или не. Той спи толкова леко. И освен това Гръмозека има три сърца и диша много неравномерно.

Алиса решила да брои до хиляда. Тя преброила до петстотин и шестдесет и разбрала, че заспива. Това не трябвало да става. Ощипала се за ръката, но ощипването било слабо и тогава ѝ се сторило, че пътува с колеидския влак в малко вагонче и колелата тракат монотонно и тихо: так-так-так...

„Алиса“ — тихо ѝ казал кондукторът.

Сигурно искал да ѝ провери билета. Но Алиса нямала билет, била си забравила парите в къщи. Искала да каже това на кондуктора, но устата ѝ не се подчинявала.

„Алиса... так-так-так...“

Кондукторът я хванал за ръка, за да я изведе от вагона, и Алиса се опитала да се измъкне.

И тогава разбрала, че наоколо е съвсем тъмно. Че тя е в палатката, а не във влака, че се е успала.

Скочила. Леглото изскърцало. Гръмозека се раздвижил на сън и попитал:

— Кой не спи?

Алиса застинала. До себе си чула бързо дишане.

— Кой е тук? — пошепнала тя.

Платницето на палатката било откренато.

— Аз съм — отвърнал Рррр.

Алиса взела комбинезона си и изпълзяла навън.

Светела ярка луна, било студено и в лагера не горял нито един фенер. Рррр изглеждал като черно топче.

— Чаках те — прошепнал малкият археолог. — А ти все не идваш. Аз съм свикнал да държа на думата си. Казах, че няма да спя и не спях.

— Извинявай, Рррр — казала Алиса, — аз броих до хиляда, чаках докато Гръмозека заспи и без да искам съм заспала.

— Защо ме помоли да не спя?

— Не се ли досещаш?

— Досещам се — казал Рррр. — Само че искам да го чуя от тебе.

— Утре сутринта Ричард ще отиде в миналото. Той само ще види кораба, но нищо няма да прави. Петров му забрани. Но машината е готова за работа. Какво ще стане, ако ние я включим и аз отида там вместо Ричард? Гръмозека всичко ми обясни.

— А ти можеш ли да я включиш?

— Зная всичко как се прави.

— Но какво ще правиш в миналото?

— Ще отида на космодрума, ще посрещна кораба и ще убия вирусите.

— Как?

— Гръмозека всичко е приготвил. Аз зная.

Малкият археолог се замислил.

— Това май е нашият единствен шанс — казал той. — Ако сега не го направим, никога няма да можем да го направим. Но това е такова нарушение на дисциплината!

— По-тихо, ще събудиш всички. Помисли си, какво означава едно нарушение на дисциплината, щом става дума за цяла планета? Аз съм длъжна да рискувам.

— Говориш като Жана Д'Арк — казал малкият Рррр. — Помниш ли коя е?

— Разбира се, че помня. Тя е спасила Франция.

— Точно така. Аз също съм чел. Само че Жана е била на осемнадесет години, а ти си само на десет.

— Но Жана е живяла сигурно преди хиляда години, а аз живея в двадесет и първия век.

— Знаеш ли какво? — казало черното топче, което лежало в краката ѝ. — Ти си права. Понякога се налага да се нарушава дисциплината.

— Прекрасно! — възкликнала Алиса. — Сутринта, когато всички се събудят, кажи им истината. Аз ще се върна, щом направя всичко. И нека не ме търсят.

— Те сигурно ще тръгнат след тебе.

— Не, ти не знаеш, Рррр. Не могат да направят това, защото машината пуска само един човек. И го запомня, за да го приеме обратно, когато трябва. Ако през нея мине друг човек, преди да се е върнал първият, ще се наложи той завинаги да остане там, в миналото. И Петров знае това най-добре от всички. Така или иначе ще се наложи да ме чакат.

— Това е прекалено опасно.

— Не, не е прекалено.

— Прекалено е. И затова аз ще тръгна с тебе.

— Ти — с мене?

— Да.

— Но ти не приличаш на тях, съвсем не приличаш. Веднага ще те познаят.

— Но аз приличам на техните котета. И ти ще пътешествуваш с коте. Освен това зная техния език по-добре от тебе. Изучил съм всичко за тях и мога да ти подсказва нещо, ако се наложи. И изобщо, ще следя какво правиш.

— Ох, как не искам да ме следят! — каза Алиса. Но в действителност тя много се зарадвала, че малкият Рррр ще тръгне с нея. Все пак е доста страшно да пътешествуваш сама сто години назад в миналото на неизвестна страна.

— Аз ще те взема на ръце и ще те държа като коте.

— По-добре ме сложи в чантата — казал Рррр.

— Добре, ще си взема чантата. Все едно трябва да взема и флакона с ваксината. Без него няма какво да правим там.

— Тогава ти се приготвяй, а аз ще изтичам до вкъщи.

— Защо?

— Ще взема пари — при мене в лабораторията има техни пари. Нали ще трябва да купуваме билет. Освен това ще си направя опашка и ще се съблека. Нали няма котета с комбинезони. Макар че не ми се иска да ходя на чужда планета гол, но какво да се прави?

— Нищо, ти не си много гол — окуражила го Алиса. — Ти целия си вълнен и пухкав.

— Благодаря — измърморил Рррр. — Ние с тебе имаме различни възгледи за еднакви неща.

И той зашумял по прахта, затичал към палатката си.

Алиса облякла комбинезона си, след това се промъкнала в палатката и свалила от гвоздеа флакона с ваксината. Гръмозека спял. Той дишал високо и пипалата му се спускали от широкия креват на пода.

После Алиса намерила чантата си, сложила вътре пуловера и флакона. След това помислила малко и решила, че не трябва да пътува в миналото в комбинезон. Намерила в куфарчето роклята си, която още не била слагала, и се преоблякла. Гръмозека все още спял.

Но когато вече се канела да тръгва и се огледала, сторило ѝ се, че едното око на Гръмозека е отворено.

— Не спиш ли? — попитала шепнешком тя.

— Спя — прошепнал в отговор Гръмозека. — Да не забравиш пуловера.

— Няма — учудила се Алиса.

Тя постояла още секунда, но Гръмозека дълбоко спял. Може би само ѝ се е сторило, че току-що е разговаряла с него.

Тя се измъкнала навън.

— Всичко наред ли е? — разнесъл се шепот.

Алиса се навела и при светлината на луната видяла в краката си пухкаво котенце с къса опашка.

— От какво си направил опашката? — шепнешком попитала тя археолога.

— Моят съсед по палатка има кожух. Все ми се присмива, че кожухът му е направен от мои събрата — толкова лоша шега. Пък виждаш ли — дотрябва. Харесва ли ти?

— Ти си съвсем истинско коте — казала Алиса. — Жалко, че окото ти е само едно.

— С това вече нищо не може да се направи — въздъхнал Рррр. — Ще се наложи по-рядко да се подавам от чантата. Гръмозека спи ли?

— Спи — казала Алиса. — Много странно спи. Насън ми каза да си взема пуловера.

— Аха — казал Рррр. Сякаш не повярвал, че Гръмозека спи.

И те тръгнаха към тъмната сграда на станцията на времето.

12.

Алиса натиснала първо зеленото копче. Вратата на кабината се затворила. Тя прехвърлила по-добре чантата през рамо и притиснала малкия археолог към гърдите си. Рррр затворил очи.

— Не се безпокой — казала му Алиса. — Всичко ще бъде наред. Натиснала бялото копче.

А след това червеното.

В този момент я обвила мъгла, главата ѝ се замаяла, лабораторията изчезнала и съвсем не можело да се разбере лети ли, или стои на едно място — нито стени, нито таван, нито под, само някакво неразбираемо движение, което върти и носи напред.

Гласък, отново наоколо мъгла.

Мъглата се разсеяла.

Вече било настъпило утро. Алиса стояла на същото място, където току-що била станцията, но само че нямало помен от никаква станция, никакво градче от палатки.

Наоколо била зелена поляна, по-нататък започвала горичка, зад която се виждали покриви. Покривите били именно там, където археолозите били разкопали града. И всичко това било съвсем странно, защото току-що същият този град бил пустинен, без покриви и стъкла на прозорците. И нямало дървета, и нямало трева. А небето било същото. И хълмът бил същият.

— Едва не ме смачка — разнесъл се слаб глас и Алиса трепнала от изненада. Но веднага съобщила, че силно притиска малкия археолог към гърдите си.

— Не мога да дишам — промърморил Рррр. — Пусни ме засега свободен. Ще ти тежи да ме носиш през цялото време в чантата.

Алиса разтворила ръце — съвсем забравила, че археологът не е коте. Той паднал на земята и изстенал.

— Ох, извинявай! — казала Алиса. — Съвсем се обърках.

Рррр потрил ударения си крак и казал сърдито:

— Нямаме време да се объркваме. Да вървим в града. Влакът ще тръгне без нас. Тогава ще излезе, че сме идвали тук напразно.

— Ами ако машината е сгрешила? Ако корабът не пристига днес?

— Машините не грешат — казал археологът и затичал по тревата към града.

Алиса вървяла след него. Тя откъснала една маргаритка и я помирисала. Маргаритката не миришела на нищо. Над Алиса се завъртяла пчела.

— Махай се — казала ѝ Алиса и веднага си помислила, че ако не успее да направи нищо, то след седмица тук няма да има нито една жива душа — нито пчели, нито хора, нито даже дървета.

Археологът пръв излязъл на тясната пътечка.

— Не се бави — отново промърморил той и размахал опашка.

— Знаеш ли какво? — казала му Алиса. — Ти по-добре по-малко махай с опашка — не го правиш много естествено.

— Тя е здраво пришита — казал Рррр, но престанал да маха опашка.

Приблизил се до дърветата. Те се точели в равна редица, сякаш били посадени специално.

— Почакай тук — тихо казал археологът. — Ще погледна дали няма някой напред.

Алиса спряла и като нямало какво да прави, започнала да къса маргаритки, за да си изплете венец. Алиса има слабост да плете венци от маргаритки или от други цветя, например детелини. Но на Колеида не расте детелина.

— Ох! — чула Алиса тъничък вик. След това ръмжене. Тя захвърлила маргаритите и затичала към дърветата. Нещо се било случило с археолога.

Стигнала навреме. Археологът се носел към нея с всички сили, а след него, като стискало в зъби пухкавата опашка на Рррр, тичало голямо куче.

— Назад! Веднага назад! — извикала Алиса на кучето.

Кучето се озъбило, но спряло.

— Благодаря!

— Дай опашката — казала Алиса на кучето, което стояло недалеч и не пускало от устата си пухкавата опашка. — Това е чужда

опашка. Не е твоя. Дай я веднага.

Алиса направила крачка към кучето, но то отстъпило, сякаш искало да си поиграе с нея. Кучето било голямо, рунтаво, бяло с рижи петна. Иззад храстите излязъл малък човек, малко по-висок от Алиса.

— Какво става тук? — попитал той и Алиса разбрала въпроса, защото от вчера знаела местния език.

— Вашето куче нападна котето ми — отвърнала Алиса по колеидски.

— Ах ти, палавнико! — казал човекът.

Той бил облечен в сиви панталони и сива риза, а в ръката си държал дълъг камшик. Сигурно бил овчар.

— И нека даде опашката. Той откъсна опашката на котето — каза Алиса.

— Защо му е на твоето коте опашка? — учудил се овчарят. — Тя няма да зарасне.

— Нека да я даде — повторила Алиса.

— Резра, хвърли! — заповядал овчарят.

Кучето хвърлило опашката на земята и Алиса, без да изпуска археолога от ръцете си, я вдигнала.

— Влакът скоро ли заминава?

— Кой влак? — попитал овчарят.

— За столицата.

— След един час — отвърнал овчарят. — А ти коя си? Защо не те познавам? Аз познавам всички в нашия град.

— Аз бях тук на екскурзия — каза Алиса. — И се връщам в къщи. Живея в столицата.

— И изговорът ти е странен — казал овчарят. — Всички думи ти разбирам, а пък не говориш по нашенски.

— Аз живея далече — каза Алиса.

Овчарят със съмнение поклатил глава.

— И си облечена не по нашенски — продължил той.

Археологът трепнал и се притиснал по-силно към Алиса.

— Как не по вашему?

— На вид си дете, пък на ръст си почти колкото мене.

— Само така изглежда — обяснила Алиса. — Аз вече съм на шестнадесет години.

— Ама че работа! — учудил се овчарят.

След това се обърнал към Резра, повикал го и като все още поклащал глава, тръгнал към храстите. Но изведнъж, когато Алиса вече решила, че опасността е отминала, той спрял и попитал:

— Как е котето ти? Щом му е откъсната опашката, трябва да тече кръв.

— Нищо, не се безпокойте — казала Алиса.

— Покажи ми го.

— Довиждане — казала Алиса. — Страх ме е да не изпусна влака.

И тя побързала по пътеката към града и не се обърнала, макар че овчарят я извикал един или два пъти. Тя би затичала, но се страхувала, че кучето ще я подгони.

— Какво прави той? — шепнел археологът.

— Не зная. Не гледам назад.

Пътеката се разширила, съединила се с прашния път; отпред се показала някаква барака или склад и Алиса тръгнала, притискайки се по-плътно до стената, за да се скрие от очите на овчаря. Все ѝ се струвало, че той ще затича след нея.

Зад бараката Алиса спряла да си поеме дъх.

— Лошо измислихме версията си — строго казал археологът. — Оказва се, че произношението ни куца. И това за екскурзията е неправдоподобно. Защо човек трябва да се връща от екскурзия сам, рано сутринта? Запомни: ти си идвала при баба си и се връщаш обратно... Между другото, съвсем забравих: младите девойки тук носят косите си другояче. Те ги решат към челото си.

— Но моите коси са къси.

— Все едно, среши ги към челото си.

— Тогава ще се наложи да те пусна на земята.

— В никакъв случай! Тук има хищни кучета!

— Няма никакви кучета. Искаш ли да те сложа в чантата?

— В чантата ли? Прекрасно! Само вземи ножчето ми и пробий дупка на чантата. Иначе няма да виждам нищо.

Алиса прехвърлила археолога в чантата, където вече бил флаконът с ваксината, пъхнала вътре и откъснатата опашка. Пробила с ножчето дупка, за да може археологът да вижда какво става наоколо.

— Жалко, че нямаш конци — казал Рррр. — Как да си пришия сега опашката?

— А пък казваше, че здраво се държи.

— Тебе не са те хващали кучета за опашката — възразил археологът, — затова се смееш.

— Не се смей. Виж в чантата, може би там има конец и игла, в страничното джобче. Обикновено баба ми слага там най-различни неща.

Алиса затворила ципа на чантата. След това все пак сресала косата си напред и тръгнала към гарата.

За щастие, градът все още спял. Прозорците били затворени, пердетата спуснати и нито един човек не знаел, че след седмица по улиците, също така празни като сега, ще се движат само колите на „Бърза помощ“.

— Жал ми е за вас — казала Алиса на къщите, в които спели хора. — Но можете да разчитате на мене.

— Може би вече са открили, че ни няма — завъртял се археологът в чантата: гласът му се чувал глухо, сякаш отдалеч.

— Мълчи — казала Алиса, — някой може да чуе и да умре от учудване: чанта, пък разговаря.

Будката за вестници вече била отворена. И продавачът вътре бил познат. Петров показвал снимката му — нали той го занесъл в болницата. Тоест, ще го занесе, ако Алиса не му помогне.

Алиса извадила от джоба си дребни пари.

— Имате ли днешни вестници? — попитала тя.

Продавачът бил възрастно човече с квадратни рогови очила.

— Една минута, госпожа — казал той. — Ако почакате, ще ги донесат.

— Дълго ли трябва да чакам?

— Не. Чувате ли влака? Това е сутрешния от столицата. Той е докарал пощата.

— А след това обратно в столицата ли се връща?

— Да, след двайсетина минути.

— Тогава дайте ми вчерашен вестник — казала Алиса.

Продавачът й подал вестника и й върнал ресто.

— А вие откъде сте? — попитал той.

— Аз съм чуждестранна туристка — отговорила Алиса.

— Аха — казал продавачът. — Аз веднага познах, че не сте тукашна.

Когато Алиса се отдалечила от будката и пресичала малкото площадче край паметника на неизвестен човек на кон, който ще стои тук и след сто и една години, тя каза на археолога:

— Би трябвало предварително да си ушия рокля, каквито носят тук.

— Кой би могъл да се сети? — попитал археологът.

— Гръмозека, разбира се.

След площада имало малка градинка. От двете страни на пътеките имало лехи с цветя. Цветята разцъфнали под слънчевите лъчи. Пред гарата спрял автобус, от него слезли малки хора в работни дрехи и влезли в гарата. Над ниското здание се вдигал стълб дим и пухтял локомотив.

— Видя ли вестниците? — попитал Рррр.

— В движение не мога.

— Тогава дай на мене.

Алиса навила вестника на тръбичка и го пъкнала в чантата. Вестникът веднага излязъл обратно.

— Нима не разбираш — изсъскал археологът, — че не мога да чета в чантата? Тук е тъмно и тясно.

— Тогава да не си ме молил.

— Намери пейка — казал археологът, — седни и прочети.

— Първо ще купя билет за влака — каза Алиса, — иначе ще закъснеем и тогава можем да си четем колкото искаме. А на тебе защо ти се развали настроението?

— Става ми лошо — отвърнал Рррр. — Тебе някога носили ли са те в чанта?

— Не.

— Мене също. Между другото, походката ти е нервна, някак подскачаща.

— Никога не съм предполагала!

Като се препирала с археолога, Алиса влязла през вратата на гарата и видяла билетните каси. Тя знаела къде да ги търси, защото археолозите в бъдещето били възстановили почти цялата гара. Наистина, оказало се, че не всичко са възстановили правилно, но сега това нямало значение.

— Един детски — каза Алиса, като протегнала парите в прозорчето на касата.

Кръглото зачервено лице на касиерката се подало от прозорчето. Тя огледала Алиса от главата до краката и каза:

— Такава голяма девойка, а искаш да пестиш от билета. Веднага доплати осем монети за пълен билет.

— Но аз винаги пътувам с детски...

Тук Алиса млъкнала, защото археологът подскочил в чантата.

— А, да, разбира се — каза тя и бръкнала в джоба си за парите. Оставали съвсем малко пари. Само десет монети. — А кога тръгва влакът? — попитала Алиса.

Но касиерката не отговорила и затворила прозорчето.

— Касиерките тук не са вежливи — каза Алиса. — При нас няма такива.

Тя излязла на перона и спряла зад един железен стълб. Не искала да се разхожда пред всички.

Влакът стоял на перона, локомотивът бълвал пара и малобройните пътници заемали местата си. Някои били още съвсем сънени, току-що се били събудили.

Алиса избрала вагон, в който нямало никого, и бързо тръгнала към него. Пред вагона стоял кондуктор с висока оранжева шапка.

— Вашият билет?

Алиса му подаде билета си.

— Вие не можете ли да четете? — попитал той. — Нали е написано — трета класа. А този вагон е първа класа.

— А каква е разликата? — попитала Алиса.

Кондукторът я огледал от главата до петите и казал:

— В цената.

И когато Алиса побързала, за да не я разглежда повече, към следващия, по-беден вагон, изрисуван и пълен с хора, тя чула кондукторът да казва на някого:

— Гледай какво чудо! Чужденка ли е?

Тогава Алиса решила да се представи за чужденка. Спряла пред вагона, но не се приближила до вратата, а се навела над чантата и попитала шепнешком археолога:

— А ако се представям за чужденка?

— Тогава се представяй за северна чужденка и в никакъв случай за южна.

— Защо?

— Защото със северните те са в съюз, а с южните всеки момент ще започне война.

— Няма да започне — уверено казала Алиса. — Няма да успеят.

— С твоя помощ може да успеят.

— Ти с кого разговаряш, госпожа? — чула Алиса строг глас.

Тя се изправила. До нея стояло дебело човече в жълта униформа с голям златен герб на шапката. Тя решила, че това е полицай и първото ѝ движение било да избяга оттам. Да избяга където ѝ видят очите.

— Стой! — казало човечето в жълто и я хванало за ръкава. — Ти откъде си пристигнала и с кого разговаряш, питам?

— Аз съм от север — казала Алиса. — Чужденка съм. Чужденка от север.

— Нещо не ми приличаш — казало човечето.

В този момент изсвирил локомотивът, Алиса се отскубнала и скочила на стъпалото на вагона.

Човечето в жълтата униформа се колебаело какво да прави, а през това време Алиса подала билета си на кондуктора и се промъкнала в претъпкания вагон. Успяла да намери купе, в което дремели трима души в бедно облекло и смачкани шапки. Четвъртото място било свободно.

— Кой беше това? — попитала Алиса, като си поемала дъх и се навела над самата чанта.

— Носач — разнесъл се в отговор шепот.

Влакът се дръпнал и потраквайки по релсите, потеглил за столицата.

— Той можеше ли да ме арестува?

— Не зная — казал археологът. — Никой ли не те чува?

— Не, те спят.

— Тогава прочети най-последния вестника. И сложи чантата на пода. Така ми става лошо.

Алиса разтвори вестника.

Той бил вчерашен. И през цялата първа страница бил отпечатан червен надпис:

„Утре Колеида посреща героите от космоса.“

— Всичко е наред — прошепнала Алиса. — Ще успеем. Временарите не са сгрешили.

13.

За щастие спътниците ѝ след две гари слезли и Алиса останала сама в купето. Тя извадила археолога от чантата и те заедно прочели всички съобщения във вестника, където се говорело за полета на космонавтите и за това, как ще бъдат посрещнати. Даже могли приблизително да набележат как да се придвижат през столицата. Наистина, археолозите още не били разкопали столицата, но Рррр намерил в библиотеката план на града и го прерисувал. Зле били с парите. Оставали им само за трамвай или автобус. Даже нямало с какво да закусят.

— Какво пък — печално се усмихнал археологът и намигнал на Алиса с единственото си око, — ще се наложи като в приказката да продадеш мене, своя единствен приятел.

— Никой няма да те купи без опашка — казала Алиса.

— Не се безпокой — отвърнал археологът, — аз намерих игла и конци. Само че ти така клатеше чантата, че се страхувах да не си убода пръстите. А сега ще си пришия опашката. Имаме още час и половина път.

Алиса гледала през прозореца. Навън се виждала най-обикновена страна, наистина доста изостанала в сравнение със Земята, но нали и Земята някога е била изостанала: нямало монорелси, скоростни въздушни балони, антигравитатори, летящи къщи и всякакви други обикновени неща.

Археологът си мъркал нещо под носа и си пришивал опашката. Алиса би могла да му помогне — тя по-добре умеела да си служи с конците от Рррр, — но не му предложила услугите си: нали всеки сам си пришива опашката, не е ли така?

Алиса започнала да разглежда снимките на космонавтите във вестника. Един от тях ѝ харесвал най-много. Той бил млад, тъмноок и така широко се усмихвал, сякаш въобще не можел да не се усмихва. „Инженер Толо“ — прочела тя името му. И го запомнила.

Вратата на купето тракнала и влязла една бабичка. Бабичката била малка, с кръгло румено лице и дълга синя рокля. Алиса видяла, че изведнъж очите на бабичката станали широки и изплашени. Тя гледала надолу към пейката.

— Ах! — възкликнала бабичката.

Алиса проследила погледа ѝ и видяла, че изненаданият археолог, придържайки с една ръка опашката, а в другата все още стискайки иглата, се опитва да се вмъкне в чантата. Алиса бързо отворила чантата по-широко, за да може той да се вмъкне вътре и отново погледнала бабичката.

Тя отстъпвала към коридора и устата ѝ вече била отворена, сякаш всеки момент щяла да закрепци.

— Не се страхувайте, бабо — казала Алиса. — Не се страхувайте. То така си играе.

— Ох! — казала бабичката. Тя сякаш малко се поуспокоила, като чула гласа на Алиса. — На мен ми се стори...

— Какво?

— Ох, не ме питай, дъще — казала бабичката, — стори ми се, че котето ти си пришива опашката. Очите ме подведоха.

Бабичката бързо забравила уплахата си, седнала до прозореца, развързала торбичката си и извадила от там два домата. Единия взела за себе си, а другия подала на Алиса.

— Ти накъде, дъще? — попитала тя.

— В столицата.

— Разбира се, че в столицата — съгласила се бабата. — А какво ще правиш там?

— Отивам да посрещна космонавтите...

— А-а — казала бабичката и изведнъж се замислила. — Каж ми мила — попитала тя изведнъж, — твоето коте две очи ли има, или едно?

— Две — отвърнала Алиса спокойно, само че все жуми с едното око.

— Добре — Бабичката още веднъж страхливо погледнала към чантата. — Аз също отивам на космодрума.

— Да посрещате космонавтите?

— Не, не всички. Синът ми се връща. Той е инженер. Бабата извадила от чантата си голяма снимка на същия космонавт, който се

харесал на Алиса.

— Ето, виж.

— Аз го познавам — каза Алиса. — Той се казва Толо.

— Кой не го познава — с гордост отвърнала бабата.

— А защо пътувате с обикновен влак? — попитала Алиса.

— А как?

— Нали сте майка на космонавт. У нас родителите на космонавтите винаги ги чествуват заедно с тях.

— Ами, къде съм аз — усмихнала се бабичката. — Както си живееш на село, така си и останах. И моят Толо е скромен. Никога няма да познаеш, че е космонавт. Ти сигурно си чела във вестника как им се случила авария — метеорит пробил стената им? Моят Толо излязъл навън и затворил дупката.

Чантата блъснала Алиса. Но тя вече и без това се била досетила: ето как космическата чума е проникнала на кораба. Значи Толо е вече болен.

— Нищо — каза тя на глас. — Ние ще го излекуваме.

— Кого ще излекуваме? — попитала бабичката.

— Аз така, случайно — усетила се Алиса.

— Моят Толо е здрав. Той никога от нищо не е боледувал. Даже зъби не са го болели. Ето какъв син имам.

Бабата погалила снимката и я прибрала в чантата си.

Алиса отново усетила удар. Археологът бил нещо развълнуван. Какво иска?

— Помоли я да отидеш с нея — разнесъл се изведнъж шепот.

— Какво? — попитала бабичката. — Каза ли нещо?

— Да — отговорила Алиса, — аз на себе си. Казах, че сте щастлива.

— Разбира се, че съм щастлива. Такъв син да отгледам! Даже зъби не са го болели никога.

— Аз за друго — каза Алиса. — Вас ще ви пуснат до самия кораб.

— Разбира се, че ще ме пуснат. Нали трябва да прегърна сина си.

— А аз ще трябва да стоя далеч-далеч. Може би даже изобщо да остана в града. А толкова ми харесва вашият Толо! Честна дума, повече от всички други космонавти.

— Наистина ли, девойче? — попитала бабата сериозно.

— Честна дума.

— Тогава трябва да свърша това добро дело.

Бабичката се замислила, а Алиса притиснала чантата по-силно към пейката. Археологът толкова се вълнувал и така се безпокоял, че чантата треперела, сякаш в нея не било само едно коте, а цяла сюррия.

— Много е палаво — казала бабата. — Пусни го.

— Не може — възразила Алиса. — Ще избяга.

— Чуй ме, дъще — казала бабата. — Днес, може да се каже, е велик ден за мене. Моят син се връща като герой. И аз искам да направя добро дело. Мисля, че Толо няма да ме осъди за това. Ще дойдеш с мене. Ще отидеш до самия кораб и ще кажеш, че си моя дъщеря, а Толо е твой брат. Разбра ли?

— О-о, благодаря! Много, много ви благодаря! — възкликнала Алиса. — Не можете да си представите какво прекрасно нещо правите. И не само за мен, а и за себе си, и за всички!

— Всяко добро дело е не само за един човек — то се отнася за всички.

Разбира се, бабата не разбрала какво имала предвид Алиса, а на Алиса така ѝ се искало да ѝ разкаже всичко, че си прехапала езика почти до кръв, пък Рррр, сякаш отгатнал за какво си мисли, та измъкнал края на ножчето си през дупката на чантата и я убол.

Алиса подскочила от изненада.

— Радваш ли се? — попитала бабата. И самата тя се радвала, че до нея седи щастлив човек.

— Радвам се — казала Алиса и оципала чантата. Влакът започнал да спира. През прозореца се виждали високи нови къщи.

14.

Случва се така — ако провърви, върви както трябва. Бабата не само обещала на Алиса да я вкара на космодрума като своя дъщеря, но даже я нахранила на обяд в кафенето на гарата, показала ѝ града, защото Алиса ѝ признала, че не е тамошна. След това с такси я закарала на космодрума.

Много преди да стигнат космодрума, колата забавила ход и едва-едва се измъквала от задръстванията, за да спре отново след сто метра. Изглеждало, че цялата столица бърза към космодрума. Шега ли е — завръща се първият космически кораб. Улиците били украсени със знамена и портрети на космонавтите и всеки път, когато бабичката виждала портрета на своя син, тя дърпала Алиса за ръкава и високо казвала:

— Кой е там?

— Нашият Толо — отвръщала Алиса.

— Правилно, нашето момче.

Бабата вече сама започнала по малко да вярва, че Алиса е нейна дъщеря. Най-после, когато отпред се показали зданията на космодрума, колата окончателно затънала в потока на автобусите, колите, велосипедите и всички други видове транспорт. Шофьорът се обърнал към своите пътници и казал с тъга:

— По-нататък ви съветвам да вървите пеша. Иначе ще има да стоим до вечерта. Мъртва работа.

Тогава бабата и Алиса се сбогували с шофьора, платили му и тръгнали пеша. След двадесет крачки шофьорът ги настигнал.

— Оставих колата — казал той. — Днес с нея нищо не може да се случи. На никого не е потрябвала. А пък няма да си простя, ако не видя кацането.

Пред зданието на космодрума стояла първата верига полицаи в бели празнични униформи. Те не пуснали шофьора и той останал в огромната тълпа на тези, които нямали билети. А бабата и Алиса

пуснали почти без разговори. Бабата им показала документите си и тогава един от полицаите даже казал:

— Аз ще дойда с вас до полето. За да не ви задържа никой.

Бабичката веднага се навела над ухото на Алиса и ѝ прошепнала:

— Той самият без нас не би могъл да отиде до полето. Много му е притрябвало да не пуска хората. На него му се иска да види как нашият Толо ще излезе от кораба.

След половин час бабата и Алиса стигнали до най-последната преграда. След нея започвало безкрайното бетонно поле, където трябвало да кацне корабът.

По радиото през цялото време предавали съобщения за това как корабът намалява скоростта и се приближава до Колеида. До долитането му оставало съвсем малко време.

Наоколо стояли генерали и много важни началници — ръководители на държавата, учени, писатели и артисти. Всички чакали и се вълнували.

Но никой не можел да се сети, че в огромната тълпа, която била изпълнила космодрума, най-много от всички се вълнувало момиченцето на име Алиса, което било долетяло от бъдещето и от другия край на Галактиката. А тя се вълнувала най-много от всички, защото в ръцете ѝ била съдбата на цялата планета.

Алиса почувствувала, че малко ѝ треперят коленете. И дланите ѝ станали влажни. Тя лекичко започнала да си пробива път напред, до самата ограда.

— Ти накъде? — попитала бабата. — И аз с тебе.

Алиса незабелязано отворила ципа на чантата и напипала вътре флакончето. След това го извадила и го преметнала през рамото си.

— Какво е това? — попитала бабичката.

— Термос — отвърнала Алиса. — Ако ни се прииска да прием, ще го отворя.

Бабата не попитала нищо повече — гледала към небето, защото там се била появила светла точка, която растяла пред очите им.

Космическият кораб, който носел на борда си космическата чума, се приближавал към Колеида.

Корабът се приземил бавно, като насън. За момент той увиснал над самото поле, небесносин пламък излизал от дюзите му и топял

бетона. След това застанал на земята и над полето прелетял кратък ураган, който отвял шапките и фуражките на зрителите.

Гръмнали оркестрите и няколко служители на космодрума започнали да размотават дебелия рол на белия килим, по който космонавтите ще минат от кораба до посрещачите.

— Какво да правя? — попитала Алиса археолога. Тя знаела, че никой няма да я чуе: всички очакват да се отвори люкът и да излязат космонавтите.

— Далеч ли сме от кораба? — попитал Рррр.

— На триста-четиристотин крачки. Няма да мога да дотичам. Ще ме хванат.

— Ох — въздъхнал археологът, — да сме толкова близко и да не можеш да дотичаш! Може би аз бих успял.

— Не, ти няма да можеш да носиш флакона с ваксината.

И тук бабата отново помогнала на Алиса. Като видяла, че всички членове на правителството на Колеида тръгнали от двете страни на белия килим към кораба, защото и членовете на правителството също вече нямали търпение да чакат, тя отместила полицая и каза:

— Там е синът ми.

И каза това така уверено, че полицаят само се поклонил и я пуснал.

Алиса се хванала за ръката на бабата, а когато полицаят се опитал да я спре, бабата се обърнала и каза:

— Това е неговата сестра и без нея няма да направя нито крачка.

— Само оставете чантата — казал тогава полицаят. — С чанта не може.

Алиса се хванала за чантата и се получило объркване, защото бабата я теглела напред, полицаят назад, а Алиса била между тях. Тогава чула Рррр да ѝ казва на космоезик, за да не разбере никой:

— Пусни. Помни за главното.

За щастие полицаят не чул. С другата си ръка той се стараел да удържи другите посрещачи. Алиса пуснала чантата и забързала напред.

Стигнали почти до самия кораб. Там всички спрели. Бабата също.

Люкът бавно се завъртял.

„Някога на Земята са посрещали Гагарин — помислила си Алиса. — Колко жалко, че съм се родила късно! Време е!“ — казала си тя.

И в мига, когато люкът се отворил и първият космонавт, капитанът на кораба се показал в него, Алиса се промъкнала между генерала и главния министър на Колеида, извъртяла се от ръцете на началника на почетния караул и се понесла към люка.

— Стой! — крещели отзад.

— Не се вълнувайте — чула тя гласа на бабата, — това е дъщеря ми.

Алиса в движение свалила от рамото си флакона с ваксината.

Капитанът на кораба, като я видял, се засмял и показал с ръка настрани.

Алиса за секунда спряла. Разбрала, че люкът е много високо и няма да стигне до него. Струята ваксина нямало да влезе вътре.

— Трапът идва! — извикал ѝ капитанът на кораба, който вероятно решил, че Алиса иска да поздрави космонавтите и са ѝ разрешили да направи това.

Автоматичният трап в този момент се приближил до кораба.

— Чакайте! — извикала Алиса на капитана, който вече бил вдигнал крак, за да стъпи на трапа.

Тя скочила на стълбата, без да дочака да спре.

Отзад тропали полицаите, които искали да я настигнат и да я спрат.

Алиса като стрела се изкачила по стълбата. Флаконът бил в ръцете ѝ.

Насочила го в лицето на капитана и натиснала копчето.

Силната мътна струя миризлива ваксина ударила капитана и от изненада той отстъпил назад.

Милиони хора от Колеида, които видели този момент и на космодрума, и по телевизията, ахнали от ужас. Всички жители на Колеида решили, че това е покушение срещу космонавтите.

Алиса стояла пред самия люк и не преставала да натиска копчето. Мъглата бързо обгърнала целия кораб и изпълнила вътрешните помещения.

След това копчето само щракнало и се върнало на мястото си.

Флаконът бил празен.

И в още неразсеялата се мъгла няколко силни ръце хванали
Алиса и я смъкнали надолу.

15.

Килията, в която се озовала Алиса, била малка и съвсем гола. Няма дори стол. Зад вратата се чували гласове. Това дори не било килия, а просто един от складовете на космодрума, от който бързо изнесли всичко, за да затворят вътре държавната престъпничка, която извършила покушение срещу космонавтите.

Алиса седнала на пода. Тя била щастлива, само че много била изморена и се безпокояла какво е станало с археолога Рррр.

Съзнавала каква паника цари сега по цялата Колеида. Никой нищо не разбира. И всички се питат един друг дали космонавтите не са пострадали. И хиляди различни страшни слухове се носят по Колеида.

Изминали пет минути, след това още пет.

„Сигурно — помислила си Алиса — сега се занимават с космонавтите и не им е до мене.“

След това ѝ дошла друга мисъл в главата. Много добре — успя да спаси Колеида. А по-нататък? Та тя никога няма да може да се измъкне оттук. И никога вече няма да види шумния и добър Гръмозека, и няма да се върне в къщи, на Земята...

Доплакало ѝ се. И заплакала. Може би дори не от жалост към себе си, а защото била много изморена и развълнувана. След като си поплакала малко, настроението ѝ се подобрило. Защото разбрала, че за нищо на света няма да я оставят в беда. Ако е необходимо, от Земята ще докарат още три машини на времето. И тогава тук ще дойдат да я вземат и Петров, и Ричард, и може би дори самият Гръмозека. И ще обяснят всичко на колеидяните. И дори може да построят на Алиса паметник...

Алиса задрямала, облегната на бялата стена.

Нея наистина никой не я разпитвал, защото отначало на космодрума се вдигнала страшна паника. Но когато я отвели и мъглата се разсеяла, оказало се, че космонавтите са съвсем невредими. А щом вече били долетели, тържеството трябвало да продължи. За известно време забравили за Алиса.

16.

Алиса не знаела колко време е спала. Може би десет минути, а може и три часа. Но изведнъж чула:

— Алиса!

Веднага отворила очи и се огледала.

Килията била празна. Зад вратата все така се чували стъпки — строго я охранявали.

— Алиса, чуваш ли ме?

— Ти ли си, Рррр?

— Аз. Ела в най-отдалечения от вратата ъгъл и ми помогни.

Алиса тихичко станала и отишла там, където ѝ казал Рррр.

И видяла, че там, в ъгъла, има решетка. Към решетката отдолу се притискало пухкавото лице на малкия археолог.

— Не тъжи — прошепнал археологът, намигайки ѝ с люляковото си око. — Ние ще се измъкнем.

— А ти как се озова тук?

— Сега няма време да ти разказвам. С една дума, докато крещяха и те гонеха, аз отворих ципа на чантата и изскочих. Едва не ме смачкаха. След това проследих къде те отведоха — нали никой не обръща внимание на едно коте. Още повече, че все пак си приших опашката.

— Е, а после?

— После изследвах зданието. И намерих решетката. Отключих я отдолу, но нямам сили да я вдигна. Хайде, бързичко, напъни се.

Алиса се хванала за решетката. Тя се поддавала едва-едва.

— Дърпай! — умолявал Рррр. — Всеки момент ще дойдат да те вземат.

Зад вратата се чули гласове. Някой идвал към килията.

Алиса с всички сили дръпнала решетката, тя паднала и силно изтракала по каменния под.

— Скачай! — заповядал Рррр. — Не се бой, не е високо.

И в момента, когато вратата на килията започнала да се отваря, Алиса стиснала очи и скочила в тъмната дупка, а Рррр едва успял да отскочи настрани.

— Тичай след мен — казал той.

Алиса дълго тичала по тъмните коридори на сложното подземно стопанство на космодрума. Направила си синини по ръцете и коленете, скъсала ръкава на роклята си, но не можела да спре — Рррр тичал напред и я карал да бърза:

— В къщи ще си починеш. Чуваш ли, гонят ни.

Успели да излязат в задния двор на космогарата една минута преди войската да обкръжи цялото здание. Спасило ги това, че все още на космодрума имало толкова много хора, че войниците и полицаите, които гонели държавната престъпничка, трудно могли да се придвижват бързо.

17.

Дългият шумен ден на планетата Колеида завършвал. Слънцето се спуснало към високите дървета на парка, който бил зад космодрума.

— Ох, колко съм изморена! — казала Алиса, като дотичала до първото дърво и прегърнала стъблото му. — Всеки момент ще падна.

Пухкавият археолог надникнал иззад дървото да види дали не ги гонят.

— Не се отпускай, Алиса — казал той. — Дръж се. Направена е само половината от работата.

— Защо половината? Ние направихме всичко и спасихме планетата.

— Не зная — отвърнал Рррр. — Не зная, моето момиче.

Той говорел като стар, мъдър дядо.

— Ти разпръсна ваксината, това е така. Но само ако се върнем обратно, ще можем да разберем, дали това е дало някакъв резултат.

— Искаш да кажеш, че ние ще се върнем, а всичко ще си е останало постарому?

— Не зная...

— Тогава по-добре да не се връщаме. По-добре да останем тук.

— Ти си изморена, Алиса — казал Рррр, — и нервничиш.

До гората достигнали глухи барабанни удари. Далеч, далеч свирели оркестри. Гъстият топъл въздух потръпвал от бухането на барабаните. Над покрива на космогарата излетяла гирлянда от огромни разноцветни балони.

— Просто не мога да си представя, че те всички ще се разболеят — казала Алиса.

— Може би няма да се разболеят. А ако ти не беше разпръснала ваксината, със сигурност щеше да знаеш, че са обречени. И би било още по-лошо.

Алиса кимнала. Малкият археолог бил прав.

— Почина ли си малко? — попитал той. — Трябва да бързаме. Преди да се стъмни трябва да се отдалечим колкото може повече от

града.

— А сега накъде? — попитала Алиса, на която не ѝ се искало да върви никъде. Да би могла да легне сега на тревата и да заспи. А да се събуди вече в къщи. — На гарата ли?

— В никакъв случай — отвърнал Рррр. — Там веднага ще ни познаят. Сега след космонавтите ти си най-популярният човек в града. Няколко милиона колеидяни са те видели по телевизията. Ще вървим пеша.

И те тръгнаха през гората. Рррр тичал напред. Той се ориентирал по слънцето така, че да излязат на железопътната линия и да тръгнат по нея към градчето, край което се намирал лагерът на археолозите.

Алиса си разранила крака, но Рррр не ѝ разрешил да се събуе. „Стана интересно — помислила си Алиса. — Докато пътувахме насам, аз бях главната, а сега той изведнъж си спомни, че е по-възрастен, и ме води.“ Но не ѝ се искало да спори с малкия археолог. И не ѝ се искало да го убеждава, че така или иначе Петров и Ричард ще ги намерят и ще ги спасят. Тогава Рррр непременно ще каже, че може и да не ги намерят.

Изведнъж гората свършила. Тя се оказала тясна. След нея започвал пущинак, а по-нататък пак къщи. Не можели да излязат изпод дърветата — над пущинака летял малък вертолет и откъм къщите бавно се движела по посока на гората верига полицаи.

— Хайде — казал Рррр. — Те подозират, че се крием в гората.

— Какво да правим? — попитала Алиса. — Да се качим на някое дърво?

— Ще се сетят. Да тичаме обратно.

Оказало се, че Рррр е забелязал в гората някакви сгради. Повел Алиса нататък.

На голяма отъпкана и прашна поляна, оградена с ниска ограда, имало Луна-парк — люлки, самолети, които се спускали отвисоко, виенски колела и други развлекателни съоръжения, прилични на тези в парковете на Земята и в същото време съвсем различни.

Бегълците се вмъкнали под една скърцаща въртележка и легнали на земята. Дъсченият под бил съвсем ниско над тях и в дупката между дъските Алиса виждала тънка ивица много светло небе.

Скрили се съвсем навреме. След около три минути към люлките се приближили полицаи. Чувало се как си подвикват. След това един от

тях се качил на въртележката и дъсченият под се огънал под краката му.

На Алиса ѝ се искало да кихне — под въртележката било прашно и задушно. Полицаят спрял точно над нея, като затворил с подметките си светлата ивица, и високо попитал някого:

— Погледна ли отдолу?

— Не — отговорили отдалеч. — Ти погледни.

— Нямам фенер.

— И без фенер ще видиш. Едва ли някой може да се пъхне там.

Полицаят слязъл на земята, Алиса бързо изпълзяла към далечната преграда и се притиснала до нея.

Дървената вратичка се отворила и в нея се появил черният силует на полицая. Той дълго се вглеждал и накрая попитал за всеки случай:

— Има ли някой тук?

— Тръгваш ли? — чуло се отдалеч.

— Идвам — отговорил полицаят и затворил вратичката. — Тук няма никого. Тя вече сигурно е излетяла със самолет.

— Разбира се — съгласил се с него вторият глас. — Такова покушение не можеш да извършиш сам.

— Ще останем тук докато се стъмни — казал Рррр, когато стъпките на полицаите заглъхнали. — Иначе бързо ще ни хванат.

Едва късно вечерта успели да се измъкнат изпод въртележката. Около час след като си отишли полицаите паркът започнал да се пълни с хора. Стопанинът на люлката дълго изтривал прахта по нея, мел, след това я включил и три часа поред под акомпанимента на весела музика, която обаче страшно омръзнала на Алиса, въртележката се въртяла над главата ѝ, скърцала и изглеждало, че всеки момент някой ще продъни пода и ще смачка бегълците.

Най-после, когато Алиса вече цялата била изтръпнала от лежането и се измъчила от това, че страшно ѝ се спяло, а било съвсем невъзможно да заспи от шума на музиката и скърцането на въртележката, веселието завършило. Все по-рядко включвали мотора на въртележката, все по-рядко наоколо се разнасяли гласове. И към полунощ всичко стихнало.

Те изпълзели навън и Рррр дълго разтривал със силните си ръчички краката на Алиса. Те били така изтръпнали, че било

невъзможно да върви. След това станало още по-лошо — краката ѝ започнали да се оправят и ѝ се струвало, че хиляди иглички се забиват в тях.

— Е, ще можеш ли да ходиш? — попитал Рррр.

— Ще мога — отвърнала Алиса.

Сега, след като толкова се намъчила, тя вече разбрала, че на всяка цена трябва да се доберат до своите.

И те се добрали.

Отново прекосили тъмната гора, излезли на пущинака и като заобикаляли ямите и купчините боклук, достигнали до нов квартал на града. Докато не оставили след себе си и последните къщи, се движели бавно — Рррр изтичвал напред, гледал дали няма някого и едва след това Алиса го следвала.

Било вече почти два часа през нощта, когато излезли на железопътната линия. Релсите блестели на лунната светлина.

Те излезли на една пътечка, която се точела покрай линията и започнали да се отдалечават от столицата. Алиса се стараела да си представи как майката на космонавта Толо я ругае, как разказва на сина си Толо, че Алиса е измамила доверието ѝ. Даже ѝ се струвало, че чува гласа на бабичката: „Аз дори я храних с домати. Ако знаех, нищо нямаше да ѝ дам. И котето ѝ беше подозрително“.

Едва на разсъмване успели да се качат на някакъв товарен влак, който намалил ход на едно разклонение.

С първите лъчи на слънцето, изподрани, измъчени, едва живи, страшно щастливи, те се изкачили на хълма. Оставало да направят само една крачка и машината на времето щяла да ги прибере обратно в лагера на археолозите.

И Алиса изведнъж разбрала, че ѝ е много трудно да направи тази последна крачка.

— Страхувам се — казала тя на малкия археолог.

— Аз също се страхувам — казал той. — Разбирам.

— Ами ако ние се върнем, а там всичко си е постарому? Ако не сме успели?

— Ох — въздъхнал Рррр, — не говори!

Той пак бил загубил някъде опашката си, сега вече безвъзвратно.

Те помълчали малко.

След това Алиса се навела и взела археолога на ръце. И направила последната крачка.

Нещо щракнало. Лека мъгла я обгърнала и ѝ се сторило, че се носи някъде, пада... пада...

И ето я в кабината на машината на времето.

18.

Зад стъклото се извисявал Гръмозека. До него — Петров. Ричард бил наведен над пулта за управление.

Алиса стояла в кабината, без да смее да помръдне.

Вратата не се отваряла.

Гръмозека вдигнал пипало, показвайки, че тя е забравила да натисне копчето.

— Ами да, копчето — спомнила си Алиса.

Тя натиснала зеленото копче. Вратата се отместила настрана. Алиса пуснала археолога от ръцете си и той паднал на пода.

— Всичко е наред — казал Гръмозека. — Можете да стартирате.

— Тъй вярно, да стартираме — разнесъл се глас от високоговорителя.

Глухо заръмжали двигателите, пултът за управление се наклонил и Алиса почувствувала как тежестта се увеличава — заработили гравитационните апарати.

— Е, какво? — попитал най-после Рррр. Гръмозека протегнал напред дългите си пипала, вдигнал Алиса и изведнъж тя видяла, че по широкото му зелено лице текат димящи сълзи.

— Дъще моя! — казал той. — Мила! Благодаря ти!

— Какво? — попитала тогава Алиса.

— Всичко е н-наред — казал Петров. — Всичко е н-наред. Макар че това е безобразие.

— Победителите не ги съдят — казал Ричард. — И вие, Михаил Петрович, знаете това.

— А аз — казал Гръмозека, като все още не пускал от пипалата си Алиса, — аз съм съгласен с всяко наказание.

— Стана ли? — настоявал Рррр.

— Всичко стана.

— А защо се движим?

— Ние летим — казал Гръмозека. — Отлитаме.

— Защо? — учудила се Алиса. На нея й било толкова добре в обятията на Гръмозека и съвсем не чувствувала краката си.

— Защото веднага след като вие с Рррр тръгнахте за миналото, аз събудих целия лагер — обяснил Гръмозека.

— За да ни гоните ли?

— Нищо подобно. Бях сигурен, че през нощта ще се опиташ сама да избягаш в миналото. И ти знаеш отношението ми към това. Аз не ти пречех.

— Ти тогава не спеше ли?

— Нали ти казах да не си забравиш пуловера.

— А пък аз така се стараех да не вдигам шум! — казала Алиса.

— Направих всичко, което беше по силите ми. Обясних ти действието на флакона с ваксината, накарах те да си направиш всички инжекции. И помолих Рррр да тръгне заедно с тебе в миналото. Не исках да те пускам сама.

— И ти ли, коте — обърнала се Алиса към своя спътник, — предварително си знаел, че ще избягам?

— Знаех — отговорил малкият археолог. — И освен мене нямаше кой да те придружи. Аз съм най-малкият. И опашка си бях приготвил предварително. Все пак ти потрябвах, нали?

— Потрябва ми. Знаеш ли, Гръмозека, той ме освободи, когато ме хванаха.

— Така ли? Чудесно! После ще ни разкажеш всичко. Много се тревожихме. Мислехме, че ако те хванат, ще трябва да изпращаме в миналото спасителна група.

— Все пак защо сме на кораба? — попитала Алиса.

— Защото веднага след като вие отидохте в миналото наредих за всеки случай да приберат лагера и станцията на времето. Ние не знаехме какво може да се е случило тук през тези сто години. Ами ако на мястото на нашите палатки е израснал нов град? Или изкуствено море?

— Ама че работа падна! — казал Ричард. — За шест часа прибрахме целия лагер, разглобихме станцията и натоварихме камерата на времето в последния кораб. И зачакахме.

— И дочакахте ли? — попитала Алиса. — Може ли да погледна? Гръмозека я отнесъл до илюминатора.

Корабът вече се бил издигнал доста високо и Колеида заемала половината небе. Цялото лице на планетата било заляно от петна светлина — светели градовете и заводите ѝ.

— Това се случи следобед — казал Гръмозека. — Ние седяхме до илюминаторите и гледахме. Знаехме в колко пристига космическият кораб. Седяхме и брояхме минутите. Почти не вярвахме, че ще успееш да се промъкнеш до кораба...

— И тогава — прекъснал го Ричард — видяхме как за една секунда полята станаха зелени.

— И на мястото на стария град израснаха високи домове — казал Петров.

— И над нас прелетя птица — казал Гръмозека.

— И разбрахме, че Алиса е убила космическата чума.

— А как не са ви забелязали? — попитал Рррр.

— Нашият кораб беше под земята и покрит отгоре с маскировъчна мрежа. Провървя ни, че това поле не беше застроено. Затова пък сега, когато излетяхме, сигурно са ни забелязали.

В този момент от високоговорителя се разнесъл глас:

— Говори капитанът на кораба. Току-що с нас се свързаха външните спътници на планетата Колеида. Питат ни що за кораб сме, накъде летим и защо не сме предупредили за полета си диспечера.

— Отговорете им, че се отправяме към техния дежурен спътник — казал Гръмозека. — Нека ни чакат. Всичко ще им разкажем.

19.

Когато Гръмозека заедно с преоблечената и измита Алиса вървял по коридора на дежурния спътник на планетата Колеида, тя помолила главния археолог:

— Като им обясниш всичко, попитай, моля те, дали не са ми направили паметник.

— Какво? — учудил се Гръмозека.

— Дали не са ни направили на нас с Рррр паметник — повторила Алиса. — Нали ги спасихме.

Гръмозека се усмихнал, но нищо не отговорил.

Дежурният диспечер посрещнал гостите в централния пулт. Той бил ниско човече, малко по-високо от Алиса и приличал на инженер Толо. Като видял Гръмозека, той потръпнал и отстъпил крачка назад, но веднага преодолял страха си и се опитал да се усмихне.

— Ние сме от планетата Земя — казал Гръмозека, след като поздравил — и от други планети на Галактическото съдружие, където в скоро време сигурно и вие ще встъпите. Извинете ни, че посетихме вашата планета без разрешение — така се случи.

— Аз съвсем не мога да разбера — казал диспечерът — как сте успели да кацнете близо до голям град и никой да не ви забележи.

— Ние не само кацнахме — казал Гръмозека, — ние бяхме на вашата планета почти половин година.

— Как така?

— Ние сме археолози. Изяснявахме защо е загинала вашата планета.

— Но нашата планета никога не е загивала! — казал диспечерът. — Вие се шегувате с мене!

— В никакъв случай — възразил Гръмозека. — Кажете, това момиченце не ви ли е познато? — и той показал към Алиса.

— Не, разбира се — отговорил диспечерът.

— Странно — казала Алиса.

— Тя вече е била на вашата планета. Само че много отдавна.

— Кога?

— Преди сто години.

— Говорите със загадки — казал диспечерът. — И ако това е шега, то много странна.

— Преди сто години — продължил Гръмозека — се е завърнал вашият първи космически кораб, така ли е?

— Така е — отговорил диспечерът. — Миналата година празнувахме стогодишнината от това събитие.

— А не се ли е случило някакво произшествие в момента, когато корабът се е приземил на Колеида?

— Не — казал диспечерът. — Всичко минало нормално. Оттогава този ден се отбелязва като празник.

— И все пак аз настоявам, че именно в този ден и в този момент това момиченце, което се казва Алиса, е било на космодрума и даже е спасило вашата планета от гибел.

— И даже ме вкараха в затвора — намесила се Алиса.

Диспечерът въздъхнал тежко — уморил се да слуша лудите гости.

— Не вярва — казал Гръмозека. — Не ни вярва на нас с тебе, Алиса. Кажете, имате ли на борда библиотека?

— Защо?

— Може би там ще има някоя книга по история.

— Добре — казал диспечерът и свил рамене. — Почакайте.

Той натиснал някакво копче на пулта, част от стената се отместила и отзад се видели полици с книги. Диспечерът взел една от книгите.

— Тук има ли описание на кацането на първите космонавти? — попитал Гръмозека.

— Момент — отвърнал диспечерът.

Той прелистил книгата.

— Четете — помолил Гръмозека.

Предвкусвайки удоволствието, той даже потропвал с пипала по гладкия под на дежурния спътник.

— „И ето, показал се корабът“ — прочел диспечерът.

— По-нататък, по-нататък — Гръмозека нямал търпение, надничал през рамото на ниското човече. — Ето! — И той посочил с нокът реда.

— „Празникът бил украсен от интересната постъпка на една девойка — прочел диспечерът. — Тя първа дотичала до кораба и напръскала космонавтите с парфюм. Името ѝ останало неизвестно.“

— Само толкова ли? — попитала Алиса.

— Толкова.

— Това бях аз. Само че не беше никакъв парфюм, а ваксина.

Гръмозека разбрал, че търпението на диспечера напълно се е изчерпало и казал:

— Шегата настрана. Предстои ни дълъг и сериозен разговор. Обръщам се към вас официално: корабът „Земя“ моли от Колеида разрешение за кацане на посочен от вас космодрум. Няма да говоря повече с недомлъвки и ще обясня подробно всичко на представители на вашето правителство.

— Почакайте малко — отговорил диспечерът с облекчение. — Сега ще разбере на кой космодрум има свободни места.

А когато Алиса и Гръмозека се връщали обратно към своя кораб, Гръмозека лекичко почукал Алиса с нокът по рамото и казал:

— Не се разстройвай. Може би все пак ще ти построят паметник на тази планета.

— Не ми трябва техният паметник — казала Алиса. — Главното е, че те са останали живи и здрави.

Тя помълчала и добавила:

— Жалко само, че в историята им е написано, че съм ги пръскала с парфюм.

— В историята остава само най-важното — казал Гръмозека. — А детайлите може и да не се запазят в паметта на хората.

Издание:

Кир Буличов. Момиченцето от Земята

фантастични разкази и повести

Издателство „Отечество“, София, 1981

Първо издание

Редактор: Елена Коларова

Художник: Петър Терзиев

Художествен редактор: Венелин Вълканов

Технически редактор: Петър Балавесов

Коректор: Мина Петрова

Код 11/9537721531/6354-3-81

Националност руска. Изд. №551.

Дадена за печат на 22. IV. 1981 г.

Подписана за печат на 20. XI. 1981 г.

Излязла от печат на 20. XII. 1981 г.

Издателски коли 16,52 Печатни коли 25,50

Усл. изд. коли 16,02 Формат 32x70/100 Цена 1,03 лв.

Държавно издателство „Отечество“, бул. „Г. Трайков“ 2-а,

ДП „Балкан“, бул. В. И. Ленин, 113

София 1981

Кир Булычев. Девочка с Земли

Издательство „Детская литература“, Москва, 1974 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.